

FUGLE I ÅRHUS AMT 2002

DOF - ÅRHUS AMT

Udgiver: Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdelingen i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand. Gironr.: 5 51 09 61.

Hjemmeside: www.dofaarhus.dk

Redaktion: Henning Ettrup, Ole Lilleør og Flemming H. Nielsen.

Medarbejdere ved rapporten: Preben Bach, Ursula Burmann, Jørgen S. Christensen, Mogens Erlandsen, Henning Ettrup, Ole Gylling-Jørgensen, Carsten Høeg, Erik Hørning, Peter Lange, Arne Bo Larsen, Ole Lilleør, Flemming Nielsen, Anders Rasmussen og Jan Sielemann.

Illustrationer: Carl Erik Mabeck (foto), Anni Nielsen (foto), Peter Nielsen (foto) og Lars Tom-Petersen (tegninger).

Trykkeri: Søe-Knudsen, Stoholm.

Oplag: 160 styk.

Pris: 110,00 kr.

Henvendelse til redaktionen: Kan ske til foreningens adresse, til Peter Lange tlf. 86 95 03 41 eller til Henning Ettrup tlf. 86 94 96 06.

Indholdsfortegnelse:

Indledning	1
Artsbehandling i rapporten.....	2
Retningslinier for indsendelse af materiale.....	2
Vejledning om sjældne fugle	3
Vejret 2002.....	4
Dyr i Århus Amt 2002	5
Ringmærkningsaktiviteten i 2002	8
Arts gennemgang	9
Lommer	9
Lappedykkere	10
Stormfugle	12
Årefodede	12
Storkefugle	13
Andefugle	13
Rovfugle	26
Hønsefugle, Traner	33
Strandskader, Klyder, Trieler	34
Brokfugle	36
Snepefugle	39
Kjover	50
Måger.....	50
Terner	54
Alkefugle	55
Duer, Gøge	57
Ugler	59
Natravne, Sejlere, Skrigefugle.....	60
Spætter	62
Lærker	63
Svaler	64
Vipstjerter og pibere	66
Silkehaler, Vandstære m.m.	70
Drosselfugle.....	71
Sangere	75
Fuglekonger, Fluesnappere	79
Mejser m.m.....	80
Piroler, Tornskader.....	83
Kragefugle	84
Stære	86
Spurve.....	87
Finker.....	87
Værlinger.....	94
Litteratur.....	96
Forkortelser	96
Medarbejdere ved rapporten	97
Bidragydere 2002.....	98
Artsindex.....	99

INDLEDNING

Det er nu 31 år siden, at Lokalrapporten så dagens lys – og de seneste 16 år er den udgivet som ”Fugle i Århus Amt”. Den ornitologiske aktivitet er som sædvanligt på et højt niveau effektivt hjulpet på vej af de moderne tiders Internet og sms, så der nemt kan hentes oplysninger om højaktuelle fugleobservationer. Fugle i Århus Amt er dog fortsat det eneste sted, hvor du kan få et samlet overblik over fuglenes forekomst og en status for bestandene i amtet!

Den nye *DOFbasen 3*, der fik premiere i foråret 2002, har tilsyneladende øget interessen for at indrapportere iagttagelser, idet omkring 135 ornitologer har bidraget med materiale til denne rapport. Det er vi i Rapportgruppen meget glade for, for jo flere data, des bedre rapport og bedre viden om amtets fugleliv. I 2002 er der indrapporteret mere end 27.500 observationer fra 900 lokaliteter fordelt på 300 arter! Det er glædeligt, at langt den største del af indrapporteringerne efterhånden sker via DOFbasen. Det letter Rapportgruppens arbejde betydeligt, ligesom antallet af indtastningsfejl reduceres.

Kodeordet for det meste af året har været varme, og i alle måneder frem til oktober var temperaturen over normal. Det gav mange *interessante observationer*, heriblandt også meget sjældne arter for amtet. Først i oktober indtraf kulden og sendte trækfuglene ud af landet. Af spændende observationer i årets løb kan nævnes: Hvidnæbbet Lom, Silkehejre, Kongeederfugl, Steppehøg, Tredækker, Sorthovedet Måge, Hærfugl, Drosselrørsanger, Lundsanger og Hvidvinget Korsnæb! Vi har dog måttet sige farvel til Pirolen som ynglefugl i amtet, men mon ikke vi til gengæld snart kan byde Fyrremejsen velkommen?

For at sikre Lokalrapportens høje kvalitet og pålidelighed forlanger vi, at observationer af sjældne fugle sendes til godkendelse i *DOFs Sjældenhedsudvalg*. Hvis du ser en sjælden fugl, som skal beskrives (se side 3), så gør det snarest muligt efter, at du har gjort observationen – mens den er i frisk erindring. Det er vigtigt, at observationerne bliver vurderet, da man derved får en mere præcis viden om fuglenes forekomster og spredning. Det er ikke nok at offentliggøre observationen på en af Internettets mange hjemmesider.

Fra og med 2000 er den nationale SU-liste udvidet med en *lokal SU-liste* med følgende meget sjældne arter i Århus Amt: Lille Stormsvale, Stellersand, Sandterne, Hvidvinget Måge, Storpiber (udenfor perioden sept-nov), Hvidhalset Fluesnapper (kun hun-farvede fugle) og Fyrremejse. Observationer af disse arter skal ligeledes godkendes i Sjældenhedsudvalget, før omtale i rapporten kan finde sted. Men generelt ser vi gerne, at meget *usædvanlige/sjældne fund* suppleres med en lille beskrivelse i DOFbasen (se side 3).

I år er der atter *udokumenterede SU-fund* (Steppehøg, Stor Skrigeørn samt ubestemte Skrigeørne). Disse obs når ikke længere end til denne indledning, men de vil blive bragt i følgende rapporter, hvis de bliver beskrevet for og godkendt af Sjældenhedsudvalget. Så se nu at få de beskrivelser lavet!

Her fra redaktionen vil vi gerne sige *tak til alle bidragydere*, uden hvis iver, interesse og aktivitet denne rapport ikke var blevet til. Også en tak til alle medarbejdere i Rapportgruppen og til illustratører og fotografer. Til sidst også tak til Mari-Ann Nørgaard og Lars Ulrich Rasmussen, der har valgt at trække sig fra rapportarbejdet. Jeg vil på dette sted samtidig gerne opfordre interesserede nye (og tidligere) skribenter til at melde sig under fanerne. Der er altid brug for en hånd og Rapportgruppens medlemmer er altid indstillet på at hjælpe nye sikkert i gang med arbejdet.

Tilbage er blot at ønske god læselyst.

Redaktionen

ARTSBEHANDLING I RAPPORTEN

Der tilgår Rapportgruppen et meget stort datamateriale. Alt indsendt materiale anvendes ved artsbehandlingen, men det er den enkelte skribent, der står for prioriteringen af, hvad der er relevant at nævne i afsnittet. De enkelte arter er generelt søgt behandlet efter følgende skabelon (vedr. sjældne fugle, se nedenfor):

1. Overskrift. Dansk og videnskabeligt artsnavn (systematik og navngivning efter Olsen (1992) med enkelte afvigelser) samt artens euring-nummer. **2. Kommentar** til artens forekomst i det forløbne år. Udtalte ændringer/afvigelser, f.eks. store/små eller tidlige/sene forekomster i forhold til ”normalen”. **3. Yngleforekomst.** Ynglepar og/eller syngende fugle samt andre sommerfund som tyder på yngel. **4. Trækforekomst** opdelt i første/andet halvår eller forår/efterår. Her omtales første- og sidsteforekomster samt større antal af både rastende og trækkende fugle. Endvidere nævnes sommer- eller vinterfund af arter, der normalt ikke ses i hhv. sommer-/vinterperioden. **5. Oversigt.** Til slut en oversigt over materialet i tabelform:

Årstotal (= summen af månedssummerne + evt. udaterede observationer)

Gennemsnit for de 10 foregående år

Antal indsendere, antal observationer og antal lokaliteter, hvor arten er observeret

Total: 21.609 (22.128) Indsendere: 27 Observationer: 216 Lokaliteter: 97

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
218	104	2374	7033	140	116	-	35	420	11.139	10	20

Månedsfordeling over alle daterede obs (minus oplagte gengangere), samt for udvalgte arter max dagstotal for amtet eller for udvalgte lokaliteter, eller andre former for sammentællinger.

Bemærkninger til månedsfordelinger og totaler

Månedsfordelinger og totaler søges udarbejdet gennem en frasortering af dobbeltobservationer. Dvs. når flere personer har indsendt obs fra samme lokalitet den samme dag, bruges kun den største obs; ved trækobs tages dog hensyn til optællingstidspunktet, hvis dette er oplyst. Ved rasteflokke observeret gentagne gange over en periode sker der også en frasortering, hvis fuglene med overvejende sandsynlighed kan skønnes at være stationære. Denne metode giver ikke de store problemer ved primære trækobs, samt fåtallige og sjældne arter, men er vanskeligere ved f.eks. rastende ande- og vadefugle, hvor det kan være svært at afgøre graden af udskiftning i flokkene. Vi håber dog, at en ensartet behandling vil give et mere tydeligt billede af arternes forekomst, samt et bedre sammenligningsgrundlag i forhold til andre områder og tidligere år.

RETNINGSLINIER FOR INDSENDELSE AF MATERIALE

Brug DOFbasen

Lokalrapporten udarbejdes ud fra data indtastet i Dansk Ornitologisk Forenings fugledatabase DOFbasen (www.dofbasen.dk). Alle kan frit tilmelde sig DOFbasen, og observationer kan indtastes direkte på hjemmesiden eller ved hjælp af et indtastningsmodul, der kan hentes ned fra hjemmesiden. Det anbefales kraftigt, at man anvender DOFbasen, da det letter Rapportgruppen for et stort indtastningsarbejde og mindsker risikoen for at vi laver tastefejl.

Skemaer

Ønsker man at indsende på papir, skal man huske: a) navn og adresse på hvert eneste ark, b) alle observationer skal være relaterede til en dato, c) brug stednavne, som kan genfindes på Kort- og Matrikelstyrelsens kort 1:100.000 (Topografisk Atlas).

Hvilke obs?

Alle iagttagelser modtages med glæde, også af de almindelige arter. Men er dette uoverkommeligt, er vi især interesseret i: a) Ynglefund/observationer der tyder på yngel, b) Optællinger af ynglende, rastende eller trækkende fugle, og c) Sæsonens tre første og tre sidste observationer af trækfuglene. Indsend kun reelle observationer. Hvis du skønner antallet af fugle, gør da tydeligt opmærksom på, at det er et skøn.

Supplerende oplysninger

Husk at angive adfærdskode (rastende, syngende, fouragerende, trækkende osv.). Husk tidspunkt ved træk-iagttagelser, sjældne fugle, flokke m.m., og notér meget gerne eventuelle medobservatører. Husk ved ynglefund at angive antal par (sikre-sandsynlige) samt om der er tale om reder, udfløjne unger osv.

Dokumentation og korrektur

Ved indtastning af usædvanlige observationer, anmoder vi om at man supplerer med en kort beskrivelse. Den bør indeholde oplysninger om, hvad man så på fuglen, observationsforhold, medobservatører etc. Det er ens eget ansvar, at de indsendte oplysninger er korrekte. Det anbefales derfor, at man læser korrektur på indtastningerne inden indsendelse til DOFbasen/Rapportgruppen.

Indsendelsesfrist

Observationer skal være indtastet i DOFbasen eller indsendt til lokalrapporten senest 10. januar.

Pattedyr, krybdyr og padder mv.

Rapportgruppen indsamler også observationer af pattedyr, krybdyr, padder, insekter og orkidéer i Århus Amt. Observationerne kan indtastes i DOFbasen eller indsendes i skemaform til Rapportgruppen.

Et enestående materiale

Alt det indkomne materiale samles i DOFbasen. Herved skabes et enestående kildemateriale over fuglelivet i Århus Amt, som foreningens medlemmer kan anvende ved at rette henvendelse til DOF Århus Amt. For sårbare arters vedkommende må man dog påregne en form for klausulering af materialet. Materialet anvendes også ved udarbejdelsen af den landsdækkende årsrapport som offentliggøres i DOFT.

VEJLEDNING OM SJÆLDNE FUGLE

DATSY – Dansk Ornitologisk Forenings Arbejdsgruppe for Truede og Sjældne Ynglefugle

DOF har nedsat en gruppe, DATSY, som følger udviklingen i bestandene af truede og sjældne ynglefugle i Danmark. Hvilke arter der følges, og hvem der er koordinator for de enkelte arter, kan læses i "Fugle i felten" nr. 4, 2002 samt på DOF's hjemmeside www.dof.dk. Hvis du registrerer en af de sjældne arter på listen, er det vigtigt, at du bringer din iagttagelse videre til koordinatoren for den pågældende art – også selv om du ønsker fundet hemmeligholdt! Kun derved får vi et dækkende billede af de sjældne ynglefugles forekomst og fordeling. Den seneste DATSY-rapport kan læses i DOFT (Grell & Rasmussen 2003).

SU – Sjældenhedsudvalget

Sjældenhedsudvalget er et udvalg under DOF, som foretager en vurdering af observationer af sjældne og nye arter i Danmark (incl. Færøerne og Grønland) samt af observationer af usædvanlig karakter i øvrigt, inden disse kan offentliggøres i foreningens tidsskrifter og blade. Udvalget fremstiller en liste over arter og racer, der skal bedømmes af udvalget. Listen er senest optrykt i Fugle i Århus Amt 2000 (Ettrup *et al* 2001), men den aktuelle liste kan også ses på www.netfugl.dk.

Lokal SU-liste

Som supplement til den nationale SU-liste findes en lokalliste gældende for Århus Amt med arter, der ligeledes skal beskrives for SU, før omtale kan finde sted i nærværende rapport:

Lille Stormsvale	Storpiber (kun fund udenfor perioden sept-nov)
Stellersand	Hvidhalset Fluesnapper (kun hunfarvede fugle)
Hvidvinget Måge	Fyrremejse
Sandterne	

Vores politik

I Fugle i Århus Amt bearbejdes SU-arterne efter følgende procedure: Godkendte observationer bringes på deres rette plads i artsgennemgangen med alle oplysninger. Observationer, som er beskrevet men endnu ikke færdigbehandlet, bringes også men uden dato og observatørinitial, med mindre særlige forhold gør sig gældende. Ubeskrevne fund nævnes blot kort i indledningen med en bemærkning om at få dem beskrevet, mens forkastede fund ikke nævnes i rapporten.

Der skal kraftigt opfordres til, at man straks efter en usædvanlig observation indsender beskrivelse heraf til Dansk Ornitologisk Forening, Sjældenhedsudvalget, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V. Rapportgruppen står gerne til rådighed med vejledning om beskrivelse o.l.

VEJRET 2002

Januar blev varm og nedbørrig. Med en middeltemperatur for landet som helhed på 2,9°C blev januar knap 3°C over normalt. Årets laveste temperatur på -13°C blev målt 3/1 i Nordsjælland. Der faldt på landsplan 88 mm nedbør, 55% over normalen, men knap så meget i Århus Amt. Langt størstedelen af nedbøren faldt i sidste halvdel af januar. Solen skinnede i gennemsnit i 36 timer, 12 % under normalgennemsnittet.

Februar blev meget varm og solrig men også rekordvåd. Månedsmiddeltemperaturen på landsplan blev +4,2°C; mere end 4°C over normalen, og Kyndelmisse 2/2 blev den varmeste nogensinde. På landsplan faldt der næsten tre gange så meget nedbør som normalt; i gennemsnit 109 mm, hvilket er ny nedbørrekord for februar. Alligevel skinnede solen i gennemsnit 88 timer, 24 % over normalen.

		JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Temp (°C)	Min	-11,4	-9,3	-7,6	-4,7	2,9	5,8	9,8	10,6	-0,6	-3,5	-5,1	-13,1
	Max	8,5	11,7	13,7	16,8	21,8	27,5	27,5	26,4	24,1	17,4	8,7	5,6
	Middel	2,3	3,6	3,7	6,7	12,7	15,3	16,7	19	13,6	6,1	3,8	-0,5
	Normal	0,9	1	2,6	6,5	11,2	14,1	16,3	15,7	12,2	8,6	4,2	1,6
Nedbør	Amt	71	99	38	25	45	110	114	66	34	97	84	26
	Normal	53	36	42	38	46	50	64	61	64	67	69	58
	Døgn	18	22	14	8	14	14	19	12	10	22	19	13
Frostdøgn		13	11	16	9	0	0	0	0	2	8	4	24

Tabel 1. Vejret i 2002. Absolut minimum-, maksimum- og middeltemperatur ved Tirstrup samt normaltemperatur for 1982-2000. Nedbør (mm) i Århus Amt samt normalnedbør for 1961-90. Antal nedbørdøgn og antal frostdøgn ved Tirstrup.

Marts var varm og solrig. Månedsmiddeltemperatur (+4,2°C) lå fortsat over normalgennemsnittet, mens nedbørmængden i landsgennemsnit lå 17% under normalen. På landsplan skinnede solen i hele 162 timer, hvilket er næsten 40% over normalgennemsnittet.

April blev temmelig varm og med underskud af sol og regn. Månedsmiddeltemperaturen blev for landet som helhed 1,5°C over normalgennemsnittet, mens nedbøren i gennemsnit ud over landet blev 33 mm (20% under normalen). Landsgennemsnittet af soltimer blev 164 timer (10% under normalgennemsnittet).

Maj blev varm. Månedsmiddeltemperaturen for maj i år blev for Danmark hele 2°C over normalt. Ud over landet faldt der 46 mm nedbør i gennemsnit (næsten det normale). Solen skinnede i 253 timer i København, blot 4 timer mere end normalt.

Juni var præget af vådt, solrigt og temmelig varmt vejr. Trods en kølig afslutning blev middeltemperaturen på landsplan 15,6°C (1,3°C over normalt). Årets højeste temperatur på 32,4°C målt 18/6 i Sønderjylland. Til trods for en tør og solrig første tredjedel af måneden, faldt der på landsplan 100 mm nedbør (normalt 55 mm) – i Århus Amt endda 110 mm. Solen skinnede i gennemsnit i København 337 timer, i snit mere end 11 timer hver dag og 30% over normalen.

Juli blev våd og temmelig varm. Middeltemperaturen på 17,1°C lå næsten 1,5°C over normalt. Månedens laveste temperatur på 7,5°C blev målt 5/7 i Midtjylland – en så høj laveste minimumtemperatur for en juli er ikke registreret før! På landsplan faldt der 113 mm regn, 71% mere end normalt. I nogle amter faldt der hele 130 mm i gennemsnit! Solen skinnede 266 timer i København, knap 10% over normalen.

August blev usædvanlig varm og med overskud af sol. Månedsmiddeltemperaturen for landet som helhed blev hele 19,6°C, næsten 4,0°C over normalen! Månedens laveste temperatur på 7,9°C registreredes natten til 1/9, også en rekordhøj absolut minimumtemperatur for august. Nedbørmængden var på landsplan normal, men med stor variation ud over landet. Solen skinnede i København i 280 timer, 20% over normalen.

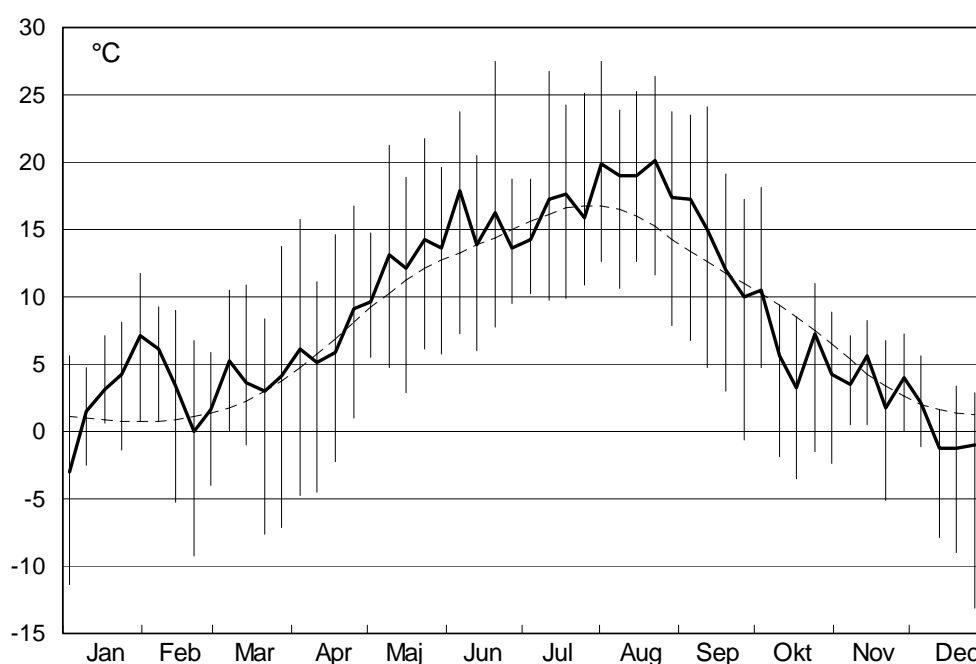
September var varm, tør og solrig. Månedsmiddeltemperatur på 14,5°C lå næsten 2°C over normalen. Nedbøren blev på landsplan beskedne 32 mm, kun 44% af det normale. Solen skinnede i København i 236 timer, næsten 50% over det normale.

Oktober blev kold og våd. Med en månedsmiddeltemperatur på kun 7,0°C blev oktober hele 2°C koldere end normalgennemsnittet. I gennemsnit ud over landet faldt der 112 mm nedbør, mere end 40% over normalen. Variationen på amtsbasis var dog stor, med 97 mm i Århus Amt som det laveste amts gennemsnit. Solen skinnede i København i 117 timer i oktober 2002. Det er en del over det normale.

November blev forholdsvis kold med overskud af nedbør og underskud af sol. Med en månedsmiddeltemperatur på 4,2°C blev måneden 0,5°C koldere end normalt. På landsplan faldt der 87 mm nedbør, 10% over normalt. Solen skinnede i København beskedne 38 timer. Det er 19 timer eller 33% under normalen.

December blev kold og tør med underskud af sol. Middeltemperaturen på +0,1°C blev 1,5°C under normalgennemsnittet. Årets laveste temperatur blev, som i januar måned, -13°C målt Nytårsaften i Nordsjælland. Juleaften var det meget blæsende fra sydøst med let frost, og der var sne og isslag i de sydvestligste egne af landet. På landsplan faldt der i december kun 30 mm nedbør, under halvdelen af det normale. Solen skinnede i København i beskedne 19 timer (det halve af normalt).

Bemærkninger. Kilde til vejrdata er DMI's uge- og månedsberetninger.

Figur 1. Vejret i 2002. Ugentlig minimum-, maksimum- og middeltemperatur ved Tirstrup. Endvidere normaltemperatur for 1982-2000 (stiplet).

DYR I ÅRHUS AMT 2002

Nedenfor er oversigt over indsendte observationer af dagsommerfugle, pattedyr, krybdyr og padder i Århus Amt, der er indsamlet af Rapportgruppen eller indtastet via DOFbasen (www.dofbasen.dk).

Dagsommerfugle

I alt 40 dagsommerfuglearter er registreret i Århus Amt i 2002.

De største forekomster af **Stregbredpande** er 7/7 60 Hårvad Bro, samme dag og sted noteres også 70 **Skråstregbredpander** (APN). Der er hele 13 fund af **Kommabredpande** fra Mols Bjerger, Helgenæs og Nordby Hede på Samsø (DD,SDY,APN). Den i denne del af landet sædvanligvis meget sjældne **Orange Høsummerfugl** gæstede os med ét eksemplar 6/6 1 N Strandkær (DD). Flest **Citronsummerfugle** ses 10/8 45 Mols Bjerger (APN). **Sørgekåbe** optræder med 8 fund, heraf dog flere af formentlig samme individ på en lokalitet på Samsø. Herfra melder SDY, at det tilsyneladende var sidste individ i en ynglebestand, der opstod efter invasionen i 1990'erne.

Dagpåfugleøje topper med 30/7 100 Strandkær (DD). Den første **Admiral** ses 4/6 1 N Strandkær (DD), men de næste først 19/6, og det er ikke noget stort år for den art. **Tidselsommerfugl** dukker op 16/5 1 Hinnerup (PNI), de næste ses 4/6 1 Strandkær (DD) + 1 Hinnerup (Andreas Nielsen), men først fra midten af juni ses arten almindeligt, flest 14/8 52 Lushage, Helgenæs (APN).

Der foreligger hele tre fund af den i amtet meget sjældne **Nældesommerfugl**: 21/5 1 Odder (MW) samt 6/8 5 + 8/8 3 Samsø (MWH). Den fåtallige **Moseperlemorsommerfugl** ses 20/6 5 Strandkær (DD). Flest **Okkergul Pletvinge** ses 16/6 20 Langdal (SDY) og **Sandrandøje** topper 8/8 50 Strandkær (DD). Græsrandøje topper ult. juli-med. august med flere obs >200 ex. De første **Engrandøje** ses allerede 2/6 1 Ny Mølle, Egåen (LBØ). Flest **Skovrandøje** ses 8/8 50 Strandkær (DD). **Vejrandøje** ses udelukkende på det sydlige Djursland og Samsø med max 8/8 50 Strandkær (DD) og 27/9 30 Øer/Hassensøre (RDN). Største observation af **Dukatsommerfugl** er 27/7 40 Vrads Sande (Thomas Andersen) og af **Violetrandet Ildfugl** 20/6 60 Strandkær (DD). Flest **Almindelig Blåfugl** ses 14/8 150 Lushage, Helgenæs (APN).

Art	Dyr	Lok	Periode	Art	Dyr	Lok	Periode
Stregbredpande	83	5	8/6-11/8	Okkergul Pletvinge	50	3	25/5-20/6
Skråstregbredpande	86	4	5/6-7/7	Sandrandøje	71	3	5/8-8/8
Kommabredpande	13	5	30/7-14/8	Græsrandøje	1136	15	8/6-14/8
Stor Bredpande	31	5	29/5-3/7	Engrandøje	221	10	2/6-11/8
Sortåret Hvidvinge	59	4	4/6-20/6	Okkergul Randøje	119	12	17/5-14/8
Stor Kålsommerfugl	110	11	16/6-27/9	Skovrandøje	197	7	11/5-11/9
Lille Kålsommerfugl	30	6	16/4-14/9	Vejrandøje	134	10	29/5-10/10
Grønåret Kålsommerf.	74	7	3/7-27/8	Guldhale	12	2	30/7-2/10
Aurora	13	7	20/4-15/5	Blåhale	23	4	12/7-10/8
Orange Høsommerfugl	1	1	6/6	Grøn Busksommerf.	5	2	15/5-9/6
Citronsommerfugl	128	15	21/3-31/8	Lille Ildfugl	107	16	31/3-10/10
Sørgekåbe	8	3	20/4-10/8	Dukatsommerfugl	62	5	3/7-10/8
Dagpåfugleøje	595	23	28/3-27/9	Violetrandet Ildfugl	96	1	9/6-20/6
Admiral	145	28	4/6-2/10	Dværgblåfugl	20	4	6/6-14/8
Tidselsommerfugl	185	32	16/5-14/9	Skovblåfugl	9	6	17/5-15/8
Nældens Takvinge	103	16	5/3-27/9	Engblåfugl	7	3	6/6-16/6
Nældesommerfugl	9	2	21/5-8/8	Almindelig Blåfugl	374	11	24/5-14/8
Storpletet Perlemorsf.	10	4	27/5-5/9	Rødpletet Blåfugl	1	1	8/8
Moseperlemorsf.	5	1	20/6	Argusblåfugl	2	1	16/6
Brunlig Perlemorsf.	1	1	21/6	Foranderlig Blåfugl	23	2	14/6-10/8

Tabel 2. Dagsommerfugle i Århus Amt 2002. Antal dyr, antal lokaliteter og fundperiode.

Pattedyr

Dværgspidsmus er fundet død 29/10 i Pinds Mølle-dalen (PLA). Antallet af registrerede flagermusearter er højt. På en tur ved Brabrand Sø 20/8 registreres fire arter: **Brunflagermus** 10, **Sydflagermus** 3, **Dværgflagermus** 2 og **Vandflagermus** 15 (BGO). **Troldflagermus** og **Langøret Flagermus** er begge registreret i Mols Bjerge 27/8 med hhv. 7 og 10 dyr (RSN). Alle fund af **Skimmelflagermus** er fra Århus Midtby på følgende lokaliteter: Hans Broges Gade/Tietgens Plads, Amtssygehuset, Banegårdsgade/Orla Lehmanns Allé, Skovgårdsgade/Musikhuset og Sct. Pouls Kirkeplads (JLY, PLA).

Blandt de indrapporterede **Egern** er både røde og sorte dyr. Seks af **Grævlingerne** er angivet som trafikdræbte. De to fund af **Skovmår** er 16/6 1 set ved Fussingø Mølledam (BRA) og 29/10 1 trafikdød Pinds Mølledalen (PLA) – sidstnævnte blev indleveret til Naturhistorisk Museum. **Odder** er registreret ved Funder Å, hvor ejeren af Grauenbjerg Dambrug fortæller, at han en dag i januar så tre oddere lege ved dammene, hvor dyrene ofte ses lede efter fisk, der er hoppet på land (via PLA og EDY). 30/5 ses en Odder passere en markvej i Fussing Tuemose (BRA), desuden rapporteres 10/5 en odder fra Mossø (SAL).

Fra projektet *Hvaler i Danmark* foreligger der nogle spændende hvalfund i Århus Amt i 2002:

En ca 6 m lang **Vågehval** ses 18/2 boltre sig med småfisk i det 13,5 m dybe havnebassin i Århus Østhavn. Et **Øresvin** observeres 29/8 under en sejltur langs kysten 1-2 sømil ud for Blommehaven ved Århus mod syd til Fløjstrup Strand. Den to meter lange hval følger båden tæt i nærved en time, og flere gange ses den lave høje spring ud af vandet. 29/9 ses formentlig samme individ midt i Århusbugten af en sejler fra Ebeltoft. Det er det første Øresvin i de indre danske farvande siden 1988. I 1998 blev der dog fundet et individ ved den lettiske kyst, og dette dyr må have svømmet igennem danske farvande. I Nordsøen har Øresvin været hyppigere i de seneste år, idet bestanden ved den skotske østkyst spreder sig mod syd ind i Nordsøen.

To **Hvidnæser** findes 10/11 strandet ved Sødringholm Strand. Dyrene blev senere disikeret på Naturhistorisk Museum under overværelse af over 500 gæster. Der var tale om to voksne hunner på hhv. 250 cm og 247 cm, som formodentligt var meget gamle – et groft skøn lød på 25-30 år. Begge havde tomme maver og var plaget af indvoldsparasitter, men næppe så voldsomt, at det var dødsårsagen. Dyrenes generelle foderstand vurderedes som normal. Formentligt var Hvidnæserne kommet på grundt vand i det komplicerede farvand omkring Randers Fjords udmunding. Det ene dyr havde dog et hul i underkæben, der kunne stamme fra en fiskekrog, så utilsigtet bifangst i fiskeredskab kan ikke udelukkes (www.hvaler.dk).

Art	Dyr	Lok	Periode	Art	Dyr	Lok	Periode
Pindsvin	8	6	20/6-5/11	Husmår	3	3	1/5-10/10
Alm. Spidsmus	7	6	13/6-19/8	Skovmår	2	2	16/6-29/10
Dværgspidsmus	1	1	29/10	Ilder	2	2	21/9-24/11
Brunflagermus	22	2	6/6-20/8	Lækat	7	6	23/3-30/9
Sydflagermus	3	1	20/8	Brud	3	3	14/4-28/7
Skimmelflagermus	8	4	30/9-14/12	Odder	5	3	15/1-30/5
Langøret Flagermus	10	1	27/8	Kat	1	1	13/6
Dværgflagermus	15	6	29/3-27/8	Spættet Sæl	120	7	17/1-29/9
Troldflagermus	7	1	27/8	Marsvin	49	12	15/3-23/10
Vandflagermus	17	2	29/4-20/8	Vågehval	1	1	18/2
Hare	64	33	29/1-31/12	Øresvin	1	2	28/8-29/9
Egern	15	11	1/4-13/12	Hvidnæse	2	1	10/11
Husrotte	2	1	27/11	Krondyr	30	4	17/3-18/7
Husmus	2	1	29/12-30/12	Dådyr	6	1	1/4
Halsbåndmus	4	1	1/3-16/12	Sika	6	1	3/11
Ræv	53	33	2/1-29/12	Rådyr	188	41	5/1-31/12
Grævling	19	16	3/2-17/12				

Tabel 3. *Pattedyr i Århus Amt 2002. Antal dyr, antal lokaliteter og fundperiode. I alt 31 arter er registreret. Huskat er medtaget på listen, som en opfordring til at man indsender obs af katte set ude i naturen, idet vi savner viden om i hvor stort omfang (vild?-)katte jager i vores naturområder.*

De største flokke af **Spættet Sæl** er alle fra Sødringholm Strand med flest 16/2 40 og 13/2 17 (LTP). Der er ingen tal fra Anholt og ingen fund af **Gråsæl**. De største tal for **Marsvin** er 11/7 6 Elsegårde Strand (LBO) og 29/9 6 Sletterhage (KA). **Krondyr** er set på Norddjursland fra Fuglsø Mose i vest til Gjerrild i øst, samt i Skramsø Plantage på Syddjursland. **Dådyr** er set i Sødringholm Skov (LTP) og **Sika** i Sandmark Skov (LPJ). De største optællinger af **Rådyr** er 24/2 25 Kalsemade (TBR) og 1/4 11 Sødringholm Skov (LTP).

Krybdyr og padder

En **Stor Vandsalamander** blev ædt af en Gråstrubet Lappedykker i en mose ved Fuglsø 4/4 (PLA). **Løvfros** er kun rapporteret fra området ved Moesgård Museum (FDØ,AS). 11/4 høres omkring 25 **Grøn Frø** kvække fra en dam ved Salten (EDY).

Art	Dyr	Lok	Periode	Art	Dyr	Lok	Periode
Markfirben	10	4	25/4-14/8	Stor Vandsalamander	4	2	4/4-16/5
Almindelig Firben	19	6	9/3-27/8	Skrubtudse	18	8	3/5-8/11
Stålor	5	4	27/5-9/8	Løvfrø	18	1	11/5-25/6
Snog	8	3	11/5-14/9	Butsnudet Frø	61	3	27/3-23/10
Hugorm	7	5	28/3-30/9	Spidssnudet Frø	4	4	1/4-1/7
Lille Vandsalamander	5	4	13/4-27/11	Grøn Frø	43	8	11/4-27/7

Tabel 4. Krybdyr og padde i Århus Amt 2002. Antal dyr, antal lokaliteter og fundperiode.

RINGMÆRKNINGSAKTIVITETEN I 2002

Oversigten over ringmærkningsaktiviteten i Århus Amt udarbejdes på baggrund af oplysninger indhentet via Østjysk Ringmærkergruppe. Alle der ringmærker, gør det på licens fra Zoologisk Museum i København, og hvis man er med i Østjysk Ringmærkergruppe, samles oplysningerne under samme licensnummer. Der er dog flere ringmærkere, som ikke er medlem af gruppen, hvorfor der kan mangle oplysninger om mærkede fugle i oversigten (tabel 2).

Art	n	Art	n	Art	n	Art	n
Ll. Lappedykker	1	Vandstær	30	Løvsanger	21	Skovspurv	253
Gråstrubet Lap.	3	Gærdesmutte	19	Fuglekonge	9	Bogfinke	174
Rørhøg	1	Jernspurv	30	Grå Fluesnapper	8	Kvækerfinke	121
Duehøg	3	Rødhals	39	Br. Fluesnapper	9	Grønirisk	679
Spurvehøg	18	Nattergal	3	Skægmejse	2	Stillits	12
Tårnfalk	96	Rødstjert	17	Halemejse	6	Grønsisken	187
Vibe	11	Solsort	213	Sumpmejse	7	Tornirisk	10
Ringdue	1	Sangdrossel	16	Topmejse	4	Gråsisken	28
Tyrkerdue	4	Kærsanger	1	Sortmejse	13	Lille Korsnæb	14
Natugle	4	Rørsanger	20	Blåmejse	73	Dompap*	192
Isfugl	1	Gulbug	1	Musvit	236	Kernebidder	10
Stor Flagspætte	7	Gærdesanger	15	Spætmejse	10	Gulspurv	25
Landsvale	163	Tornsanger	5	Skovskade	4	Rørspurv	5
Bysvale	40	Havesanger	5	Husskade	2		
Skovpiber	1	Munk	34	Stær	2		
Hvid Vipstjert	2	Gransanger	62	Gråspurv	39		
Total							3021

Tabel 5. Ringmærkningsaktiviteten i Århus Amt 2002. * To blev bestemt til Stor Dompap.

ARTSGENNEMGANG

Rødstrubet Lom *Gavia stellata* 00020

Arten forekommer i svingende antal. Som de øvrige lommer ses den med enkelte undtagelser kun på de typiske træksteder og flest i efteråret, hvor der i år har været nogle gode dage med store træktaal ved Fornæs.

1. halvår (alle nævnes): 19/1 1 og 2/2 1 **Kysing Næs** (begge OGJ), 23/1 6 og 10/2 3 **S Fornæs** (OGJ,FRO), 14/2 1 N **Sødringholm Strand** (LTP), 9/3 1 rst **Risskov Strand** (DD) samt 3 obs fra Samsø: 20/3 2 Ø + 21/3 1 vdr V **Issehoved** samt 24/3 1 fou **Øster Hedekrog** (alle SDY).

2. halvår: 23 af periodens 31 obs er af trækkende fugle. De første ses 7/9 2 **Sletterhage**, 15/9 2 **Fornæs** (begge JPL,JKL) samt 22/9-29/9 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP). Periodens største antal: 21/10 22 trk + 2 rst **Fornæs** (JSC,JKL,JPL), 3/11 21 **Kysing Næs** (OGJ) og 10/11 12 **S Fornæs** (GGU). Foruden nævnte er de bedste dage (>5 fugle): 28/9 6 trk **Kysing Næs** (OGJ), 6/10 4 N + 1 V **Vesborg Fyr** (SDY,MWH), 2/11 8 N **Fornæs** (CSS) samt 10/11 6 trk **Kysing Næs** (OGJ,HLÆ). Foruden fra nævnte lokaliteter foreligger kun følgende obs 22/12 1 fou **Århus Østhavn** (ANB) samt en indlandsobs: 11/12-17/12 1 rst **Brabrand Sø** (SSK,HLL,EDY).

Total: 145 (128) Indsendere: 16 Observationer: 41 Lokalteter: 10

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	5	5	-	-	-	-	-	12	47	63	6

Smålom sp. *Gavia stellata/G. arctica* 00029

Igen et år med relativt få ubestemte smålommer. Kun få obs i 1. halvår og 24 af de 28 obs er fra enten Fornæs eller Sødringholm Strand. Antageligt optræder enkelte fra denne samlegruppe også under de artsbestemte smålommer.

1. halvår (alle nævnes): 2/2 2 N **Fornæs** (JPL,JKL), 16/2 1 **Sødringholm Str.** (LTP) og 9/3 1 N **Øer** (JPL).

Sommer: Der er registreret oversomrende (?): 15/7 2 rst **Sødringholm Strand** (LTP).

2. halvår: Periodens første ses 15/9 3 **Fornæs** (JKL,JPL). Derefter foreligger 15 obs fra **Fornæs** i perioden 21/9-23/11 af 90 fugle, flest 10/11 18 S + 9 N (GGU), 6/10 9 N + 1 S og 15/10 10 (alle JKL,JPL). Dertil 5 obs af 8 rastende fugle fra **Sødringholm Strand** i perioden 29/9-8/12, flest 6/10 3 rst (LTP). Øvrige obs: 5/10 1 V **Issehoved** (SDY) samt 17/11 1 rst + 1 død **Tangkrogen**, Århus (HET).

Total: 108 (200) Indsendere: 8 Observationer: 28 Lokalteter: 5

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	3	1	-	-	-	2	-	14	48	39	1

Sortstrubet Lom *Gavia arctica* 00030

Igen et dårligt år med blot 18 artsbestemte fugle fordelt på 2 obs i 1. halvår og 6 i efteråret. Alle på nær én obs er af trækkende fugle. Alle nævnes.

1. halvår: 20/1 1 ad vdr **Norsminde Fjord** (PGH), som stod på den østlige bred og pudsede sig! Et usædvanligt fund, og det første fra fjorden. Næste er fra april 18/4 2 NØ **Hesselholm** (SDY).

2. halvår: 6/10 1 N **Vesborg Fyr** (SDY,MWH) samt 10/10 1 N (HLL), 27/10 2 N + 4 S (JSC), 10/11 1 N (GGU) og 15/12 5 trk (MHR) alle **Fornæs**, endvidere 9/11 1 SØ **Kysing Næs** (OGJ).

Total: 18 (34) Indsendere: 8 Observationer: 16 Lokalteter: 5

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	2	-	-	-	-	-	8	2	5

Islom *Gavia immer* 00040

Ingen obs af denne flotte fugl i år.

Hvidnæbbet Lom *Gavia adamsii* 00050

Året byder på to obs af denne storlom.

4/1 1 rst **Anholt Havn** (FSV), hvor den for øvrigt havde rastet siden medio december 2001 (se Fugle i Århus Amt 2001). Efterårets observation er en trækkende fugl 2/11 1 imm **S Fornæs** (CSS,OEH).

Lille Lappedykker *Tachybaptus ruficollis* 00070

En væsentligt lavere årstotal end sidste år, hvilket primært skyldes færre vinterflokke. På den positive side tæller en pæn stigning i antal indrapporterede ynglepar.

Yngel: Samlet foreligger oplysninger om 20-27 ynglepar fordelt på 19 lokaliteter mod 12-18 ynglepar sidste år. Fra yngletiden er der yderligere fund fra mere end 10 potentielle ynglelokaliteter, således nærmer den aktuelle bestand sig niveauet fra slutningen af 1980'erne, hvor der typisk blev indrapporteret 40-45 par årligt. Lokaliteter med mere end 1 par er **Grimhøj, Brabrand** 2-3 par (RSN,KBF), **Hasle Skov** 2 par (HET), 2 par **vandhul ved Mossøvej**, vest for Motorvej E45 (PLA), **Skårup Sø** 1-3 par (PLA), **Søballe Grusgrav** 1-2 par (PLA) og **Sem Sø** 1-2 par (HET m.fl.).

Vinterflokke (januar-marts): I januar kun enkelte større forekomster (>10 ex) med 1/1 15 rst **Kalø Vig** (FNI), 5/1 14 **Brabrand Sø** (KBF) og 11/1 11 rst **Mossø-østende** (PLA). I år ingen rapporter fra Mariager Fjord/Hadsund-broen, hvor der de senere år er set flokke på over 50 fugle i januar. Fra februar og marts typisk kun observationer af enkelt-individer, kun 3 obs af mere end 2 fugle med 13/2 3 **Salten Langsø** – midtdel (AAR), 27/2 3 **Århus Nordhavn** (FF) og 21/3 3 **Grimhøj, Brabrand** (RSN,KBF).

Fældetid (august-september): Eneste større ansamling i august ses 8/8 11 **Frederiksdal Hedemose** (SFP). Fra medio september stiger antallet af fugle ved amtets primære fældelokalitet **Norsminde Fjord**, hvor følgende større flokke er registreret 14/9 90, 17/9 60 og 25/9 89 (GGU,OGJ,HLÆ,KEH).

Efterår-vinter (oktober-december): Fra oktober fortsat kun større forekomster ved **Norsminde Fjord** med 10/10 54 og 20/10 26 (begge OGJ), men i løbet af november og december optræder arten mere spredt i amtet. Største flokke (>10 ex) ses 11/11 15 rst **Mariager Fjord**, 14/12 12 fou **Gudenåen, Silkeborg-Resenbro** (TN), 20/12 25 **Mariager Fjord** (OEH) og 31/12 23 rst i og ved **Norsminde Havn** (OGJ,DSA).

Total: 644 (744) Indsendere: 44 Observationer: 172 Lokaliteter: 75

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
95	23	12	27	20	15	19	38	133	95	69	98

Toppet Lappedykker *Podiceps cristatus* 00090

Fortsat væsentligt færre fugle i fældeperioden (august-september). I år desuden usædvanligt få fugle rapporteret fra saltvands-lokaliteter i såvel vinter-, som fældeperioden.

Yngel: Samlet oplysninger om 178-195 par fordelt på 29 lokaliteter mod 129-143 par sidste år. Største ynglepladser er **Brabrand Sø** 39 par (KEH), **Julsø** 20-25 par (JKI), **Udbyover Sø** 12-16 par (TN), **Rosvig, Ry** 11-15 par (JKI), **Knudsø** 9-12 par (JKI), **Lading Sø** 9-10 par (HET), **Birksø** 6-10 par (JKI) og **Bjerregrav Mose** 9 par (BKR). Lokalitetsmax i yngleperioden (>50) marts til juli: 13/4 100 **Brabrand Sø** (GGU), 14/4 250 **Lindholm Hoved, Mossø** (HBØ) og 14/4 75 **Salten Langsø** (FFA). Desværre heller ikke i år optælling af ynglebestanden i Mossø. Den lange, varme sensommer betyder, at ynglende fugle ses i august med en rugende fugl 21/8 **Silkeborg Langsø** (MER) og et par med ny-udklækkede unger 26/8 **Ørnsø** (SFP).

Vinterflokke (januar-februar): Som anført ovenfor kun få og spredte observationer fra saltvand og eneste "flok" ses 10/1 med 10 fugle **Mariager Fjord** (TN). Heller ikke fra ferskvand ses større ansamlinger og kun 2 observationer af mere end 25 fugle med 27/1 27 **Skanderborg Sø** og 15/2 30 **Brabrand Sø** (CHØ).

Fældetid (august til oktober): Første større flokke ses ultimo august med 22/8 100 + 31/8 75 **Salten Langsø** (DSA,HST) og 30/8 75 **Fussing Sø** (TBR). Fra ferskvand er eneste markante forekomster i resten af perioden fra **Salten Langsø** med 7/9 300 + 19/9 185 + 9/10 75 (GGU,HST,PLA). Kun en enkelt større ansamling fra saltvand med 13/9 140 **Mariager Yderfjord** (TN).

November-december: Også i år kun meget få større obs, hvor de største flokke (>50) ses 2-5/11 100 rst + 9/11 75 **Salten Langsø** (DSA), 30/11 55 rst **Skanderborg Sø** (PLA) og 12/12 96 fou **Alrø** (AWM).

Total: 4.563 (11.747) Indsendere: 43 Observationer: 314 Lokalteter: 73

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
120	168	258	742	299	291	108	476	1226	198	415	260

Gråstrubet Lappedykker *Podiceps grisegena* 00100

En pæn fremgang i totalen, men også en nedgang i antal indrapporterede ynglepar efter sidste års rekordår.

Yngel: Der foreligger oplysninger om 30-34 ynglepar fordelt på 14 lokaliteter mod 41-54 par fordelt på 22 lokaliteter sidste år. Amtets største ynglelokaliteter er **Sem Sø** 6 par (BKR m.fl.), **Haldsø** 3-6 par (BRA m.fl.), **Troldkær** 4-5 par (AS m.fl.), **Sengeløkke Mose** 5 par (JPL,JKL) og **Knud Sø v. Gjern** 3 par (SFP). I år mangler der oplysninger fra flere tidligere store ynglepladser, særligt Leca fabrikkens lergrave, Rugård Søndersø, Vising lergrave og Svingellose. Store forekomster i yngletiden ses særligt ved **Haldsø**, max 10/6 40 + 27/6 35, heraf 2 par med pulli (begge BRA).

Vinter-forår (januar-april): Kun tre fund i januar/februar, og første større flokke optræder sædvanligvis ved Samsø med 19/3 15 **Issehoved** (SDY) og 24/3 27 **Vester Hedekrog** + 12 **Øster Hedekrog** (SDY). Forekomsten her kulminerer primo april med 1/4 32 **Øster Hedekrog** og 16 **Vester Hedekrog** (SDY) og stadig mange fugle medio april med 14/4 32 **Vester Hedekrog** + 8 **Sælvg Bugt** (SDY).

Fra fældeperioden (august til september) er der ultimo august observeret mange fugle ved Samsø med 25/8 38 rst **Issehoved** + 7 rst **Mårup Østerstrand** (FNI,SDY). Ellers ses fuglene primært nær ynglepladser, flest 28/9 6 **Kragemosen**, Samsø + 6 **Tranemosen**, Samsø (OJE,MWH).

Fra oktober-december domineres materialet sædvanligvis af observationer fra Kysing Næs og Fornæs. Største dage er 10/10 15 N **Fornæs** (HLL), 12/10 9 S **Kysing Næs** (OGJ), 10/11 8 N + 1 S **Fornæs** (GGU) og 16/11 11 S **Kysing Næs** (OGJ).

Total: 615 (602) Indsendere: 31 Observationer: 144 Lokalteter: 41

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	5	124	164	81	97	19	47	16	32	24	4

Nordisk Lappedykker *Podiceps auritus* 00110

Arten har været en årlig gæst i amtet siden 1978 (bortset fra 1984) men med store variationer fra år til år. Største år er 1993 med 17 fugle og 1994 med 22 fugle. Gennemsnit for de 10 foregående år er 11,7 fugle.

I år kun en enkelt observation 14/4 2 sdr fou **Vester Hedekrog**, Samsø (SDY).

Sorthalset Lappedykker *Podiceps nigricollis* 00120

En gældelig fremgang i antallet af indrapporterede ynglepar, såvel fra Brabrand Sø og men særligt fra Søhøjlandet, hvor der i år samlet er indrapporteret 68-93 par mod sidste års knap 40 par.

Yngel: Samlet oplysninger om 115-140 par mod sidste års 61-72 ynglepar. Ynglelokaliteter er (2001-tal i parentes) **Birksom v. Ry** 30-40 par (0 par) (JKI), **Brabrand Sø** 32 par (20-25 par)(KEH), **Knudsø** 10-15 par (20-22 par) (JKI), **Julsø** 12-16 par (11 par) (JKI), **Rosvig** 7-10 par (2 par) (JKI), **Haldsø** 9 par (0 par) (PLA), **Lillesø** 6-8 par (0 par) (JKI), **Sem Sø** 4 par (4 par) (LTP), **Gudenåen** mellem Rosvig og Birksom 3-4 par (0 par) (JKI) og **Skanderborg Lillesø** 2 par (PLA). I år ingen ynglepar fra Gudenåen ved Gudensø, Rye Møllesø, Borre Sø og Brassø.

1. halvår: Første fugl ses til normal tid 27/3 2 rst **Alrø Strelshoved** (OGJ), 30/3 2 **Sem Sø** (JPA,OEH) og 1/4 8 **Brabrand Sø** (HLL,JSC). Få dage senere 13/4 er allerede 22 fugle på plads ved **Brabrand Sø** (GGU). Større forekomster fra foråret (april-maj) ses 25/4 12 **Sortesø**, Skanderborg (PLA) og sædvanligvis ved **Brabrand Sø**, flest 3/5 26 (MJH), 12/5 39 (FLU), 22/5 31 (LBO) og 27/5 65 (KEH). Yngletidens største tælling er 8/6 68 **Birksom** (JKI).

2. halvår: Kun få fugle i fældeperiode (august-september) med samlet 7 observationer af 10 fugle. Største antal ses sædvanligvis ved **Alrø Strevelshoved** med 29/9 5 rst (OGJ). Årets sidste fugl ses 18/10 1 + 29/10 1 rst **Århus Havn** (EDY) og gælder formentlig samme fugl.

Total: 565(880) Indsendere: 30 Observationer: 74 Lokalteter: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	4	77	251	209	14	2	7	1	-	-

Malleuk *Fulmarus glacialis* 00220

Arten optræder næsten årligt i amtet, men i meget svingende antal. Året byder ligesom sidste år på én observation af én fugl: 3/11 1 Ø **Kysing Næs** (OGJ,FLU).

Sodfarvet Skråpe *Puffinus griseus* 00430

Forekommer uregelmæssigt og fåtalligt, så 3 observationer af 3 fugle ser man ikke hvert år i amtet: 22/9 1 N og 27/10 1 N begge **Fornæs** (JPL,JKL) og 9/11 1 S **Kysing Næs** (OGJ).

Sule *Sula bassana* 00710

Antallet af Suler er i år kommet ned på et mere normalt niveau. Ikke siden 1997 har niveauet været lavere.

Året indledes 13/2 1 S + 1 ad N fou **Sødringholm Strand** (LTP), 2/3 1 ad fou S **Århusbugten** (DD) og 20/3 1 ad V **Issehoved** (SDY).

Forår og sommer: 6/4 3 **Gjerrild Nordstrand** (AR), 6/7 1 ad + 1 juv begge N **Sødringholm Strand** (LTP), 9/7 1 2K fou S **Overgårds Dige** (HLL) og 26/7 1 2K N **Århusbugten** (DD).

Efterår: **Sødringholm Strand**: 7/9 1 S, 14/9 1 S + 1 3K N, 17/9 1 SØ + 1 ad fou og 6/10 1 trk (alle LTP). **Issehoved**: 28/9 2 fou, 5/10 4 2K V og 30/10 2 V (MWH,SDY,OJE). **Fornæs**: 5/10 1 N, 10/10 1 N, 27/10 2 ad S, 2/11 2 fou og 10/11 3 N (HLL,JSC,JPL,JKL,CSS,GGU). **Kysing Næs**: 27/10 1 2K S og 10/11 2 N (begge OGJ). 9/10 1 **Grenå Strand** (AR).

Total: 38 (127) Indsendere:12 Observationer: 25 Lokalteter: 8

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	2	2	3	-	-	4	-	7	13	7	-

Skarv *Phalacrocorax carbo* 00720

Yngel: De følgende oplysninger er alle hentet fra rapporten "Skarver 2002" fra DMU (Eskildsen 2002). Der er tre lokaliteter, hvor succesfuld yngel har fundet sted: **Rugård Gods**: 100-150 reder i to delkolonier ved Nørresø og ca 50 reder ved Søndersø, **Stavns Fjord**: 3322 reder (hovedsageligt på Yderste Holm) og **Svane-grunden**: 1484 reder. Hertil er der gjort yngleforsøg ved **Stubbe Sø**, hvor 67 reder optælles 13/5. Alle reder var imidlertid forladte og der lå præderede æggeskaller. Rederne var tilkalkede i et omfang, der tydede på, at der havde været unger. Det tydede på, at rederne var forladt efter menneskelig indgriben, der formodes at have været mere omfattende end almindelig forstyrrelse (Eskildsen 2002). Der er med andre ord formentlig sket ulovlig bekæmpelse af Skarverne i området. Rederne fandtes i rødelt langs bredden i den sydvestlige ende af søen. Der har så vidt vides ikke ynglet Skarver ved Skanderborg Sø eller Salten Langsø i 2002.

De største forekomster udenfor ynglelokaliteterne: De største antal er, med få undtagelser, alle fra kysten udfør **Sødringholm**, hvor der traditionelt raster store flokke af Skarver i sensommeren og efteråret. Max er 15/7 1600 rst (LTP), desuden flere dage i juli med 1500 rst (LTP). Herudover er der kun firecifrede antal på to lokaliteter: **Bønnerup Strand** med max 28/9 1400 (HAC) samt **Århus Havn** med max 23/12 1200 rst på yderste mole (JSC).

Forekomsterne i ferskvand er traditionelt af langt mindre omfang, de største tal er (lok.max >100): 27/1 200 **Skanderborg Sø** (PLA), 13/9 300 **Fussing Sø** (TBR) og 5/11 150 **Salten Langsø** (AAR).

Total: 33.502 (heraf 3021 indsendt som Mellemskarver) Indsendere: 41 Observationer: 216

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
568	945	1133	756	8465	432	8766	1691	2168	2004	2269	4305

Rørdrum *Botaurus stellaris* 00950

De tre traditionelle lokaliteter Brabrand Sø, Dystrup-Ramten søerne samt Bjerregrav Mose dominerer totalt med 31 ud af 33 obs. Totalen peger på i alt otte fugle.

1. halvår: Fra ovennævnte tre lokaliteter opsummeres: **Brabrand Sø**: 1/1 1 rst østenden (FAJ), 2/2 1 (Mette Hansen), 7/3 1 (IHS) og 12/3 2 fou (HLL). **Dystrup-Ramten Søerne**: 10/2 1 pauk (AGD) – årets første trut, og herefter fra **Dystrup** og/eller **Ramten Sø** 1/4-29/5 1 hørt på i alt 6 observationsdage (JDK,APN,JPL,JKL,AGD). Mon ikke der er tale om den samme fugl? **Bjerregrav Mose**: Pauk er hørt fra 5/3 til 24/5 (SKA,CSS,TBA,JPA,BKR,LTP,OEH), 23/3 og 30/3 høres hele tre paukende samtidig (CSS,TBA) og BKR angiver 1-2 ynglepar fra mosen på baggrund af paukende og sete fugle.

De eneste obs fra andre lokaliteter er 8/1 1 rst **Anholt** (FSV) samt 10/3 1 pauk **Lading Sø** (HET).

Efterårets eneste iagttagelser er 25/7 1 (HLL) og 31/12 1 (ANB), begge fra **Brabrand Sø**.

Fiskehejre *Ardea cinerea* 01220

Igen i år konstateres et fald i totalen for Fiskehejre, hvilket især må tilskrives færre observationer og især en næsten total mangel på større obs. Således foreligger der kun en enkelt optælling med over 35 fugle!

Yngel: Der er kun få oplysninger fra ynglelokaliteterne: **Floes Skov** 50-100 reder (PHJ) og skov ved **Hevring Mølle** 7 reder (MAA), desuden er der set op til 35 fugle over kolonien ved **Bjerregrav Mose**, men rederne er ikke optalt (BKR m.fl.).

Større antal udenfor ynglelokaliteterne (lok.max >25): 17/1 28 of **Pøtsø** v. Ørnsø (SFP), 13/9 200 **Mariager Yderfjord** (TN) og 21/10 32 rst **Stavns Fjord** (MWH).

Total: 1407 Indsendere: 43 Observationer: 262

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
91	117	59	145	112	73	106	103	248	228	55	70

Sort Stork *Ciconia nigra* 01310

Ikke en eneste i 2002!! Nu var vi ellers lige blevet forventet med pænt besøg hvert år både i 2000 og 2001.

Hvid Stork *Ciconia ciconia* 01340

2002 går ikke over i historien som et stort storkeår i Østjylland. Faktisk er det overkommeligt at nævne alle fund, totalt 13 fugle (mulighed for gengangere!). Initialet HSK/DOF dækker over storkeobservationer meddelt til www.redstorken.dk og indsamlet af Hans Skov, DOF's storkegruppe.

Forår: Den første stork ses lidt tidligt 19/3 ved **Pillemark**, Samsø (MWH), herefter 10/4 1 NØ **Assedrup Enge** (Morten Grau), 20/4 1 **Svejstrup Enge** (HSK/DOF), mellem 20/4 og 25/4 1 ved **Brabrand Sø** (HSK/DOF), 22/4 1 fou-N **Lemming-Skægkær** (AAR), 24/4 1 **Resenbro** (HSK/DOF), 27/4 1 **Fuglsø**, Mols (HSK/DOF), 7/5 1 S og 15/5 2 SV begge **Strandkær** (DD), ”pinsedagene” (18-20/5) 1 på reden i **Randers** (HSK/DOF) og forårets sidste: 1/6 1 **Skarresø** (AGD).

Fra efteråret kun en enkelt fugl: 30/9-1/10 1 rst mellem **Stjær** og **Storring** (HSK/DOF).

Knopsvane *Cygnus olor* 01520

Antallet af indrapporterede Knopsvaner falder stadig. Om det er fordi den ”overses” eller om det er et reelt udtryk for bestandsnedgang, kan ikke siges.

Yngel: Der er indsendt oplysninger om 65-72 ynglepar fra 29 lokaliteter, hvoraf de to er kolonier. Flest: 26-30 par **Treskelbakkeholm** (PLA), 6 par **Alrø Poller** (JG), 3 par **Fussing Sø** (BKR), 3 par **Bjerregrav Mose** (BKR), 2 par **Østerby, Samsø** (MWH), 2 par **Gudenåen** (Silkeborg-Resenbro) (MER), 1-2 par **Stubbe Sø** (PLA m.fl.), 1-2 par **Dronningborg Bredning** (LTP) og **Dystrup Sø** (UBM m.fl.). Hertil 1 par på 19 lokaliteter samt 0-1 par på yderligere 2 lokaliteter.

1. halvår: Der er kun få lokaliteter med større antal. Periodens største er (lok.max >100): 12/1 203 **Mariager Yderfjord**, 13/1 216 **Mariager Inderfjord** (begge TN), 16/1 100 **Kalsemade** (TBR), 28/1 114 rst **Barnekold**, Samsø (MWH) og 2/2 100 **Alrø** (OJE). Derefter et spring til 7/4 100 **Møllegrunden**, Randers Fjord (JPA) og 19/4 140 **Norsminde Fjord** (CEM) – ikke-ynglende fugle som sikkert er forløbere for sommerens fældende flokke. Foruden nævnte ses i april kun to mindre flokke (>10): 13/4 60 rst **Råby Odde** (LTP) og 19/4 60 **Mariager Yderfjord** (TN). Fra søerne kun en enkelt større obs 31/3 20 **Sminge Sø** (MER).

Sommer: Der ses enkelte ansamlinger af fældende/ikke-ynglende fugle i maj: 22/5 125 **Norsminde Fjord** (FF) og 24/5 320 rst **Ajstrup Bugt** (PLA).

2. halvår: De første større flokke ses 29/7 180 fou + 16/8 225 **Stavns Fjord** (begge MWH). Først medio sept ses store tal på andre lokaliteter (lok.max): 13/9 400 **Mariager Yderfjord** (TN), 14/9 195 **Norsminde Fjord** (GGU) samt 31/12 200 **Mariager Inderfjord** (TN). Hermed er alle flokke >50 fugle nævnt. Af andre mindre ansamlinger kan nævnes: 10/11 44 **Dystrup Sø** (AS), 21/11 27 rst **Koed Enge** (PLA,BGO,OBV), 7/12 33 **Sminge Sø** (SFP) og 9/12 50 **Alrø Poller** (ANB).

Total: 6070 (13.247) Indsendere: 44 Observationer: 336 Lokaliteter: 116

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1088	455	313	539	690	116	202	265	1041	299	417	595

[Sort Svane *Cygnus atratus* 01525]

En enkelt obs af denne fra den anden side af Jorden indførte art: 15/12 3 **Sandhagen**, Ebeltoft Vig (JPL).

Pibesvane *Cygnus columbianus* 01530

Enten har Pibesvanen igen opgivet Kolindsund som rasteplads i foråret eller også har ornitologerne droppet stedet, for der er blot én obs derfra i år. Fakta er, at der i år kun er indsendt 22 obs af blot 82-89 fugle.

1. halvår (træk, alle nævnes): 12/2 4 N **Strandkær**, Mols (DD), 16/2 10 N **Bønnerup Strand** (HBØ), 10/3 10 V **Salten Langsø** (GGU) og periodens sidste 1/4 2 Ø **Issehoved** (SDY). Øvrige obs er 5/1-2/2 1 ad rst **Gyllingnæs**, 2/2 1 ad rst **Lerdrup Enge** (begge OGJ), 3/2 5 rst **Tånum** (BKR), 3/2-18/2 1 rst **Brabrand Sø** (GGU,BGO,CHØ), 23/2 3 rst **Kolindsund** (FNI), 2/3 2 **Vejlby Enge** (Claus Vangsgaard) samt 20/3 12-15 **Brabrand Sø** (RSN,KBF).

2. halvår: De første er 6/10 1 h trk **Silkeborg Vesterskov** (SFP), 20/10 3 ad rst **Tvenstrup** (OGJ) og 21/10 6 **Sødringkær** (LPJ). Derefter 3/11 13 rst **Tvenstrup** (OGJ), 8/11 2 fou **Stubbe Enge** (AS) og 16/11 2 S **Silkeborg Vesterskov** (SFP).

Total: 82-89 (155) Indsendere: 15 Observationer: 22 Lokaliteter: 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	25	24-27	2	-	-	-	-	-	10	17	-

Sangsvane *Cygnus cygnus* 01540

Igen i år bliver det til rekord, og det stigende antal er givet en afspejling af ekspansionen i Skandinavien. Ungeprocenten kan for foråret opgøres til hele 21% (n= 20 kuld) og i efteråret til 17,9% (n=15 kuld). Der er atter en enkelt sommerobs.

1. halvår: Trækket nordpå forløber i løbet af marts. Der registreres således 347 trækkende i perioden 28/2-8/4. De første trækkende ses 28/2 48 NØ **Silkeborg Vesterskov** (SFP), 2/3 7 N **Sødringholm Strand** (LTP) og 5/3 21 N **Langør** (MWH), flest ses 10/2 69 NØ **Risskov Strand** (DD) og de sidste trækkende er 18/3 21

Sangsvaner. Foto: Carl Erik Mabeck

NØ Lerbjerg (LUR) samt 8/4 1 NØ Sminge (SFP). Øvrige obs (lok.max >300): 6/1 1240 fou Råby Kær (LTP) + 564 Gyllingnæs (OGJ), 13/1 325 rst Norsminde Fjord (OGJ), 18/1 300 Kalsemade (TBR), 20/1 972 fou Bjerre (JPA), 3/2 510 Tånium (BKR) og 23/2 2000 Mariager Fjord v. Hadsund (BGO). De største flokke på Samsø er 29/1 252 Barnekold og 6/2 236 fou Alstrup (begge MWH). Periodens bedste dage er: 20/1 2306 fugle fordelt på 15 lokaliteter, 23/2 2155 fugle på to lokaliteter og 3/2 2070 fugle på 16 lokaliteter. Periodens sidste større flokke (>50): 10/3 150 rst Mellempoldene (LTP) + 125 Kalsemade (TBR). Enkelte fugle ses foråret igennem på følgende lokaliteter: 7-26/4 1-2 Dystrup-Ramten Søer (APN,GGU), 17/4 1 Hesselholm (SDY) og 19-26/4 1 Norsminde Fjord (CEM,OGJ).

Sommer: En enkelt fugl opholder sig i perioden 24/3-4/10 i Brabrand Sø (CHØ,LBO,HLL,GGU m.fl.).

2. halvår: Bortset fra "sommerfuglen" skal vi hen til oktober, før man ser et tiltræk af fugle. De første er 5/10 2 NØ Issehoved (KNP), 6/10 4 Kolindsund (AAR) og 9/10 3 rst Norsminde Fjord (OGJ). Første større flok er 21/10 102 Sødringkær (LPJ). De største flokke er (lok.max >200): 2/11 450 fou Sødringkær (LTP), 16/11 300 rst Hulmade (PST), 19/11 225 rst Sødringholm Strand (CSS), 15/12 850 rst Råby Kær (CSS), 21/12 399 Demstrup Vase (LTP), 26/12 320 Elløv Enge (Thøger Pauli) og 31/12 200 Mariager Inderfjord (TN). De bedste dage: 15/12 1139 fugle fordelt på 4 lokaliteter og 31/12 936 fugle på 6 lokaliteter.

Total: 22.066 (20.948) Indsendere: 62 Observationer: 452 Lokaliteter: 126

1) Årsum 2) Dags-max

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	9467	2901	2626	9	1	1	1	-	1	345	2247	4467
2	2306	2155	505	3	1	1	1	-	1	140	451	1139

Sædgås *Anser fabalis* 01570

I år 17 obs af ca 71-82 fugle, hvilket igen er lidt under det normale antal (10-årgennemsnittet er 101 fugle). De fleste er helt sikkert Skovsædgæs, men indsenderne er stadig ikke flinke til at racebestemme fuglene. 5 fugle er i år racebestemte. Alle nævnes.

1. halvår: 12/1 1 rst Kolindsund (LPJ), 13/1-14/2 9-11 rst Råby Kær/Demstrup Vase/Mellempoldene (CSS,LTP) 28/1 4 rst Barnekold, Samsø (SDY), 3/3 1 Skovsædgås rst Råby Kær (HST) og 9/3 5 V Sødringholm Strand + 1 rst Demstrup Vase (begge LTP).

2. halvår: Observationerne fordeler sig over oktober-december: 13/10 14 trk Anholt (AR), 17/11 2 fou Alrø Poller (OGJ), 21/11 1 rst Kolindsund (PLA,BGO,OBV), 29/12 1 S Sødringholm Strand (LTP) + 8 rst Alrø Egehoved (OGJ,CEM) samt 31/12 20 NNØ Norsminde Fjord (OGJ).

Total: 71-82 (101) Indsendere: 10 Observationer: 17 Lokalteter: 10

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
16-25	9	6	-	-	-	-	-	-	14	3	29

Tundrasædgås *Anser fabalis rossicus* 01574

Der foreligger i år 2 observationer af i alt 4 racebestemte Tundrasædgæs fra januar: 2/1 2 rst (LTP) og 13/1 2 rst (CSS) begge **Råby Kær**, altså formentlig samme fugle.

Kortnæbbet Gås *Anser brachyrhynchus* 01580

Igen et år med få obs af få fugle – blot 7 obs af 26 fugle (10-års gennemsnit: 93 ex). Alle nævnes.

1. halvår: 2/1 4 fou **Tranebjerg**, Samsø (MWH), 7/1-20/1 1 **Kalsemade** (TBR) samt 2/5 4 Ø + 9/5 12 NØ begge **Hesselholm**, Samsø (LEB). Fra 2. halvår blot 15/12 5 fou **Bjørnedammen**, Samsø (MWH).

Blisgås *Anser albifrons* 01590

Århus Amt er bestemt ikke stedet, hvor man ser Blisgæs. 2002 bliver tilmed det hidtil dårligste med blot 7 obs af 7-8 fugle (10-års gennemsnit: 23 ex)! Alle nævnes.

1. halvår: 14/2 1 fou **Elløv Enge** (JPL) og 9/5 1 rst **Yderste Holm**, Samsø (JSA,MWH).

2. halvår: 16/11 1 NNV **Norsminde Fjord** (OGJ), 17/11 1 ad fou **Alrø Poller** (OGJ), 30/11 og 23/12 1 ad rst **Åkær Enge** (PLA,OGJ) samt 31/12 2 ad rst **Norsminde Fjord**, vest (OGJ).

Grågås *Anser anser* 01610

Trivielt, men ny rekord igen. Ungeproduktionen er lav i år i forhold til sidste år med en kuldstørrelse på 3,6 unge/par (n= 28 kuld).

Yngel: Der mangler oplysninger fra flere af de gammelkendte ynglelokaliteter, bl.a. Brabrand Sø og Skanderborg Sø (og er der slet ingen i det midtjyske?), derfor blot oplysninger om 45-59 ynglepar fra 20 lokaliteter, flest 20 par **Bjerregrav Mose** (BKR), min 6 par **Mørke Kær** (PLA), 4-6 par **Treskelbakkeholm** (PLA) og 3 par **Kvottrup Mose** (LUR).

1. halvår: Som sædvanligt er der ikke registreret den store trækaktivitet, men der ses alligevel allerede i vinterperioden småflokke af trækkende fugle. De største tal er (>10): 30/1 13 N **Sletterhage** (LPJ), 2/2 30 NØ **Anholt** (FSV) og 2/2 30 NV **Sødringholm** (LTP). Lidt flere småflokke ses primo februar (>10): 3/2 34 rst **Kasted Mose**, 24/2 45 rst **Brabrand Sø** (begge SHØ), 8/3 15 N **Strandkær** (DD), 10/3 24 V **Sødringholm Strand** (LTP) og 15/3 17 N **Gl. Estrup** (BRA). Øvrige obs (lok.max >100): 6/1 118 fou **Tranebjerg** (MWH), 2/2 180 rst mark s.f. **Solbjerg Sø** (OJE), 14/2 382 fou **Barnekold**, Samsø (MWH), 23/2 150 fou **Bjerregrav Mose** (OEH), 24/2 100 **Mossø** (BRS) og 2/3 135 fou **Østerby**, Samsø (MWH) samt periodens sidste større antal 13/4 125 **Brabrand Sø** (GGU).

Sommer: Rastende flokke af fældende (evt. ungeførende) og/eller ikke ynglende fugle ses i maj-juni. De første således 1/5-9/5 stigende i antal fra 18-78 rst **Lading Sø** (HET). Derudover (lok.max >40): 12/5 375 rst **Alrø Vadegrund** (OGJ), 9/7 200 fou **Solbjerg Sø** (PLA), 2/7 162 rst **Tranebjerg** (MWH), 4/5 155 **Alrø** (SHØ), 9/5 50 **Yderste Holm** (MWH) og 13/6 47 rst (heraf 33 juv) **Mørke Kær** (PLA).

2. halvår: Fra midten af juli ses de første trækkende/omstrefjende flokke, men de første egentlige trækobservationer gøres i august. De første: 10/8 103 S **Fruering** (PLA), 1/9 150 V **Salten Langsø** (ERH) og 2/9 52 SV **Vesborg Fyr** (MWH). Efterårets største træktal (lok.max >100): 22/9 200 V **Uggeluse** (PHJ) og 27/9 100 S **Fornæs** (CSS). Øvrige obs: De første større antal rastende fugle ses 27/7 300 **Alrø Poller** (GGU), der med jagtstarten 1/9 øges til 950 (NH). Øvrige store antal: (lok.max >250): 2/9 250 **Laven** + 250 **Knudsø** (JKI). 8/9 550-750 **Salten Langsø** (GGU m.fl.), 27/9 1600 rst **Alrø Poller** (NH,OGJ), 2/11 260 **Fussing Sø** (JKL,JPL) samt følgende fra Samsø: 11/9 300 rst **Onsbjerg** og 13/9 341 **Tranebjerg**, 18/10 460 rst **Ballehage** + 400 **Barnekold** (alle MWH), Derefter ses vinteren igennem kun spredte flokke på op til 200 fugle.

Total: 19.359 (10.150) Indsendere: 58 Observationer: 409 Lokalteter: 121

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
896	1585	878	930	925	251	1339	110	8630	1744	1130	941

Canadagås *Branta canadensis* 01660

Så fik den tilsyneladende etableret sig i amtet, men forhåbentligt ikke til ugunst for andre ynglende gæs.

Yngel: 1 par med 5 juv **Åkær** (NH).

1. halvår: Der står spredt i amtet en del vinterrastende småflokke i to-cifrede antal. Hertil kommer enkelte større antal på nogle få lokaliteter: 2/1 137 fou **Tranebjerg**, Samsø (MWH), 27/1 210 rst **Sødringkær** (JPA), 28/1 350 rst **Fannerup Mark** (Christian Strunge), 2/2 75 rst **Sødringholm Strand** (SHØ), 14/2 102 **Elløv Enge** (JPA) og 23/2 120 **Mariager Fjord** v. Havnø (BGO), der dog må være på den ”forkerte” side af amtsgrænsen. Flokkene trækker bort tidligt i marts og efter primo april og igennem sommeren ses på flere lokaliteter blot én enkelt fugl – undtaget 26/4 2 **Brabrand Sø** (OJE) og 4/5 2 rst **Alrø** (SHØ) samt ovennævnte ynglepar.

2. halvår: Først i november ses igen småflokke: 2/11 10 **Fussing Sø**, 10/11 9 **Ebeltoft Vig** (begge JKL,JPL), 5/11 5 S **Ebeltoft** (DD) og 10/11 9 S **Fornæs** (GGU). Der er ikke observeret egentlige trækbevægelser, men blot omstrefjende flokke, de største er: 16/11 300 NØ **Sødringkær** (PST), 24/11 34 S **Ommestrup** (LPJ), 25/11 35 of **Strandkær**, 7/12 28 of **Feldballe** (begge DD) og 14/12 146 V **Sødringholm Strand** (LTP). Øvrige større tal (lok.-max >50): 17/11 55 rst **Gyllingnæs** (OGJ), 21/11 276 rst **Kolindsund** (PLA), 15/12 103 **Ebeltoft Vig** (JPL), 30/12 61 fou **Tirstrup** (JPL,JKL) – samt periodens største antal 28/12 500 trk til overnatning på isen **Stubbe Sø** (PLA).

Total: 4125 (3207) Indsendere: 37 Observationer: 119 Lokalteter: 52

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1287	695	106	7	3	1	1	1	7	1	819	1202

Grågås x Canadagås *Anser anser* x *Branta canadensis* 01669

Igen i år er dette katastrofekryds set i amtet.

27/12 1 rst **Ebeltoft Færgenhavn** (CO), hvor den tilsyneladende sad fast i grødisen. Hertil kommer ved **Stubbe Sø** en Canadagås i par med Grågås i perioden 9/6-19/10 – forhåbentlig uden yngleresultat.

Bramgås *Branta leucopsis* 01670

Selv om der på landsplan hvert år sættes ny rekord, afspejler det sig ikke i antallet, som ses her i amtet. Totalen i år er endog faldet i forhold til sidste år. Men antallet er meget afhængigt af vejrforholdene, der har stor indflydelse på, hvordan trækket forløber.

1. halvår: Frem til medio april blot enkeltfugle fra flere lokaliteter samt 13/3 5 trk **Grenå** (AR). Først herefter ses småflokke på træk: 19/4 11 Ø **Strandkær** (DD) og 21/4 17 ØNØ **Issehoved** (SDY,MWH). Lidt større antal ses trækkende medio maj: 9/5 100 of **Gudenåen** v. Randers (JPA), 14/5 400 N **Tranebjerg** + 125 NØ **Ballehage**, Samsø (begge MWH). Forårets sidste er 22/5 4 Ø **Dragsmur** (DD). Desuden et par obs fra sommeren, 4/6 + 27/6 1 rst **Haldsø** (BRA).

2. halvår: Efterårstrækket indledes med flere store trækflokke d. 22/9: 625 V **Risskov Strand** (DD), 200 V **Uggelhuse** (PHJ) og 154 V **Kysing Næs** (OGJ). Derefter ses frem til midten af oktober mindre flokke på træk, de største er 26/9 160 V **Vejlby Enge** (DD) og 14/10 64 trk **Anholt** (AR,MHR,CO). De største rastende flokke er: 5/10 44 rst **Ballehage** (MWH) og årets sidste obs 17/11 70 rst **Gyllingnæs** (OGJ).

Total: 2154 (1348) Indsendere: 18 Observationer: 38 Lokalteter: 28

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1	5	38	631	1	-	-	1209	197	71	-

Knortegås *Branta bernicla* 01680

I år 11 observationer af i alt 116 ubestemte Knortegæs fordelt med 4 obs i foråret og 7 obs i efteråret (lok.max >10): 1. halvår: 12/3 36 fou **Stavnshoved Rev** (RSA) og 1/4 15 **Sødringholm Strand** (PEØ). 2. halvår: 8/9 32 **Sødringholm Strand** (JPL,JKL) og 22/9 11 V **Uggelhuse** (PHJ).

Total: 113 Indsendere: 7 Observationer: 11 Lokalteter: 6

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	36	15	9	-	-	-	44	9	-	-

Mørkbuget Knortegås *Branta bernicla bernicla* 01681

Denne race er sydøstlig udbredt i amtet med Stavns Fjord som absolut kerneområde. Der foreligger således blot 7 obs fra foråret og 8 obs fra efteråret udenfor Samsø. Antallet af obs ligger tæt på gennemsnittet.

1. halvår: Der foreligger ingen registreringer af træk. De største rastende antal på Samsø er (>100): 12/1 147 **Langør**, 12/3 29 fou **Østerfjord** + 240 **Brokold**, 27/3 188 fou + 30/3 150 fou **Stavns Fjord** (MWH,SDY) samt 23/4 200 rst **Mejlesholm** (JSA). Derefter blot 1-8 fugle i amtet i perioden 23/4-25/5. Fra øvrige lokaliteter kan nævnes: 5/1 1 **Kalsemade** (DSA), 13/1 27 rst **Alrø** (FAJ), 1/3 4 rst **Kalø Slotsruin** (JPL,JKL), 4/5 1 rst **Alrø** (SHØ), 25/5 1 ad rst **Sødringholm Strand** (LTP) samt periodens sidste 2/6 2 **Kysing Næs** (FAJ).

2. halvår: Efterårets første er 14/9 4 S **Kysing Næs** (OGJ) og 19/9 16 fou **Besser Rev** (MWH). Største træk-observationer er 6/10 42 SV **Risskov Strand** og 3/11 66 SV **Århus Østhavn** (begge MHA). Største rastende flokke er alle fra Samsø (lok.max >100): 28/9 127 **Besser Rev** (MWH,OJE), 29/10 287 fou **Langør** (MWH) og 27/11 181 fou **Stavns Fjord** (MWH). Der er ingen nævneværdige rasteforekomster udenfor Samsø.

Total: 3533 (3413) Indsendere: 15 Observationer: 102 Lokalteter: 20

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
319	169	785	246	3	2	-	-	177	603	1099	130

Lysbuget Knortegås *Branta bernicla hrota* 01682

Der er i år et meget stort antal obs af denne i amtets nordlige dele forekommende race af Knortegås. Der foreligger blot 8 obs (7 fra foråret og 1 fra efteråret) udenfor artens traditionelle overvintringsområde fra Bønnerup Strand og nordover i Ramsar-område 11.

1. halvår: Flest ses som sædvanligt tidligt på året, inden der græsses ned i området. De største dage er (>350): 6/1 20 fou **Sødringholm Strand** + 900 rst **Råby Odde** (JPA,LTP), 7/1 450 **Råby Kær** (SKA), 10/1 358 **Mariager Yderfjord** (BGO), 13/1 350 rst **Råby Kær** (CSS) + 43 **Bønnerup Strand** (BGO), 20/1 ca 600 fou **Råby Kær** + 12 of **Sødringholm Strand** (LTP,JPA), 27/1 550 **Råby Kær** (JPA) + 114 **Bønnerup Strand** (BGO), 2/2 300 **Sødringholm Strand** (SHØ) + 2/2 145 **Eskeplet** (LTP) samt 3/2 1100 **Mariager Yderfjord** + 800 **Treskelbakkeholm** (TN) + 59 **Bønnerup Strand** (BGO) samt 300 v. Havnø i Nordjyllands Amt. Sidste større antal er 28/3 50 **Sødringholm Strand** (CSS). Periodens sidste er 24/5 2 **Mariager Yderfjord** (PLA). Obs udenfor kerneområdet: 12/1 12 rst **Egehoved**, Alrø (OGJ), 6/1-16/1 2-3 fou **Møgelmosen**, Samsø og 17/4 – 13/5 2 fou **Langør** (alle MWH).

2. halvår: De første ses 7/9 30 rst **Sødringholm Strand** (LTP) og allerede få dage senere ses store tal i området: 13/9 1500 **Mariager Yderfjord** (TN) + 108 **Sødringholm Strand** (HLL). Øvrige større dage (≥250): 14/9 800 rst **Treskelbakkeholm** (TN) + 160 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 21/9 250 rst **Sødringholm Strand** (CSS), 9/11 1400 **Mariager Yderfjord** (TN) og dertil 530 v. Havnø og 450 v. Pletten i Nordjyllands Amt, 10/11 1500 **Mariager Yderfjord** (TBR) samt 31/12 250 rst **Råby Kær** (AWM). Eneste obs udenfor kerneområdet er 27/9 4 rst **Ebeltoft Færgenhavn** (S. Thomsen).

Total: 11.260 Indsendere: 21 Observationer: 90 Lokalteter: 13

1) Total 2) Dagsmax (incl. obs fra nordjyllands-siden af Mariager Fjord)

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	3276	3105	208	18	4	-	-	-	2304	216	1523	606
2	923	2259	100	11	2	-	-	-	1608	132	2480	230

Gravand *Tadorna tadorna* 01730

Ny bundrekord, der er langt til de ”normale” tilstande. Hvad årsagen er til det lavere antal indrapporteringer, er ikke umiddelbart gennemskueligt. Selv om observationer fra Ramsar-område nr. 11 dominerer materialet, er fuglene tilsyneladende flyttet fra Mariager Fjord til Mellempoldene ved Randers Fjords udløb.

Yngel: Der er oplysninger om mindst 25-28 ynglepar, hvortil der skal lægges et antal obs af par i følgeskab med ungfugle, flest 4 par **Stubbe Sø** (PLA), 3-4 par **Sortesø** (PLA) og **Haldsø** (BRA,PLA), min 3 par **Sødringholm Strand** (LTP) samt 2 par **Ebeltoft** (AS).

1. halvår: Vinterens og forårets største ansamlinger ses ved Randers Fjords udløb og i Mariager Fjord. De største antal herfra er 20/1 900 rst **Eskeplet/Mellempoldene** (LTP), 2/2 800 rst **Sødringholm Strand** (SHØ), 3/2 1000 **Mariager Yderfjord/Treskelbakkeholm** (TN) og hertil 200 ved Havnø i Nordjyllands Amt. Periodens sidste store antal herfra er 3/3 400 rst **Sødringholm Strand** (HST). Kun to andre steder gøres obs af mere end 100 fugle: 27/2 108 **Barnekold**, Samsø (MWH) og 25/3 128 **Alrø Poller** (SFP). Fra indlandet kun et par større obs (lok.max >20): 4/4 90 **Nørreå** v. Ålum (BKR) og 25/4 30 **Sortesø** (PLA).

Sommer: Flokke af fældende /ikke-ynglende fugle træffes som vanligt i Ramsar-område 11, således 24/5 515 **Mariager Yderfjord/Ajstrup Bugt** (incl. y-fuglene fra Treskelbakkeholm) (PLA), 25/5 250 **Sødringholm Strand** og 22/7 120 rst **Mellempoldene** (begge LTP).

2. halvår: Først i slutningen af oktober træffes igen flokke på >100 fugle, alle i Ramsar-område nr. 11, hvor de første ses 21/10 180 **Sødringholm Strand** (LPJ). De største er 9/11 800 **Mariager Yderfjord** (TN) – hertil 450 ved Havnø og 80 ved Pletten i Nordjyllands Amt, samt 15/12 1300 **Sødringholm Strand** (CSS).

Total: 11.414 (26.890) Indsendere: 47 Observationer: 323 Lokalteter: 94

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1372	2785	1020	676	901	248	546	127	53	619	1651	1416

[Mandarinand *Aix galericulata* 01780]

Fund af denne art i Danmark regnes altid for undslupne park-fugle. Arten danner fritlevende bestande i bl.a. England, ved fortsat at indsamle fund af arten, kan vi registrere, om noget tilsvarende sker i Danmark.

Der foreligger 2 vinterobs (sikkert samme individ), 2 forårsobs samt en sommerobs, som alle drejer sig om hanner: 5/1 1 **Brabrand Sø** (KBF), 27/2 1 **Århus Å** ml. tre broer og midtbyen (AAR), 19/4 1 **Rosenholm Slot** (FNI), 8/5 1 **Kolindsund** (AGD) samt 8/6 1 **Knudsø** (PLA,JKI).

Pibeand *Anas penelope* 01790

De største flokke findes traditionelt i de jagtfrie områder i Mariager Fjord, Norsminde Fjord og omkring Alrø, og årets forekomst er ingen undtagelse herfra.

Yngel: Der er ingen sikre ynglefund, men der er en række sommerfund i perioden 25/5-3/8, som dog alle må regnes for ikke-ynglende oversomrende fugle. Flest 22/6 19 rst **Sødringholm Strand** (LTP).

1. halvår: De mange fugle i **Mariager Yderfjord** i okt. 2001 bliver i området indtil omkring ult. april, hvor forårstrækket sætter ind. Således 3/2 2600 og 19/4 4800 (begge TN), begge tal indeholder et mindre antal fugle, der lå på den del af fjorden, der ligger i Nordjyllands Amt. Den eneste lokalitet med firecifrede antal herudover, er **Norsminde Fjord**, med 22/3 1100 rst (PLA). 14/3 364 **Brabrand Sø** (HLL) er mange her. Forårets sidste to cifrede antal er 1/5 18 **Ajstrup Bugt** (TN).

2. halvår: Tiltræk i efteråret indledes i august, med de første 17/8 20 rst **Sødringholm Strand** (LTP) og 24/8 30 rst **Mellempoldene** (LTP). Mariager Fjord topper igen tabellen med 9/11 3500 **Yderfjorden** (+ 1150 ved Havnø og 600 ved Pletten begge i Nordjyllands Amt) (TN). Max fra øvrige lokaliteter er (≥500): 27/9 1500 **Alrø Poller** (JG), 28/9 500 **Sødringholm Strand** (LTP) og 18/10 675 **Barnekold**, Stavns Fjord (SDY).

Total: 29.711 Indsendere: 41 Observationer: 230

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1987	3057	3708	6203	20	23	8	55	6760	1825	4819	1246

Knarand *Anas strepera* 01820

Knaranden er stadig en meget fåtallig gæst i amtet, med Brabrand Sø som det bedste bud på en sikker lokalitet. Alle nævnes (totalt min. 22 ex).

Yngel/sommer: Et muligt ynglepar er rapporteret allerede 19/4 fra **Treskelbakkeholm** (TN), hvilket dog nok er en lidt tidlig vurdering af ynglestatus. Desuden er et ynglepar indrapporteret 3/5 fra **Brabrand Sø** (MJH), men igen uden yderligere oplysninger. Når der rapporteres ynglefund af så fåtallige arter, bør observationen altid forsynes med en uddybende note i DOFbasens bemærkningsfelt! Et fund af en han i overgangsdragt 13/6 i **Haldsø** (PLA) skal også nævnes her.

Forårets fund var: **Brabrand Sø**: 23/3 4 han og 2 hun (RSN), 26/3 2 (CEM), 28/3 4 (2 han og 2 hun) (LBO), 28/3 6 (HLL). Øvrige: 29/3 2 **Vester Hedekrog** (SDY), 8/4 2 **Kolindbro Enge** (FOX) og 20/4 han+hun **Lading Sø** (HET).

Efterår/vinter: 15/10 3 rst **Hesselholm** (LEB), 17/12 + 21/12 + 23/12 1 han rst **Brabrand Sø** (EDY,SSK, JSC) samt 21/12 3 fou **Barnekold** (MWH).

Krikand *Anas crecca* 01840

En markant større forekomst end sidste år, hvilket især skyldes mange fugle i første halvår samt store tal fra Mariager Yderfjord.

Yngel: Som sædvanlig en sparsom affære, årets to ynglefund drejer sig begge om en hun m. ællinger: 25/7 hun m. 4 juv **Frederiksdal Hedemose** (SFP) samt 10/8 hun m. 3 juv **Hesselholm** (SDY).

1. halvår: Flere lokaliteter byder på store ansamlinger, flest (lok.max ≥ 100): 3/4 150 rst **Frederiksdal Hedemose** (SFP), 4/4 500 **Nørreådal** v. Venning (BRA), 6/4 100 **Bjerregrav Mose** (BKR), 8/4 162 rst **Kolindbro Enge** (FOX), 8/4 100 rst **Kasted Mose** (SHØ), 9/4 430 **Brabrand Sø** (HLL), 19/4 1200 **Mariager Yderfjord** (TN) (hertil 1000 ved Havnø i Nordjyllands Amt) og 19/4 150 **Fussing Sø** (TBR).

2. halvår: Flest (lok.max > 100) ses: 3/8 155 **Drastrup Enge** (KMO), 13/9 195 **Eskeplet** (HLL), 14/9 100 **Mellempoldene** (LTP), 27/9 250 **Alrø Poller** (JG,NH), 28/9 500 **Sødringholm Strand** (LTP) samt 9/11 600 **Mariager Yderfjord** (TN) – hertil 150 ved Havnø i Nordjyllands Amt. Træk: Ved **Sødringholm Strand** iagttages et par gange et pænt træk med max 7/9 485 S og 22/9 155 S (begge LTP).

Total: 12.026 Indsendere: 51 Observationer: 284

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
154	863	1026	4075	44	300	648	1324	2374	203	768	247

Gråand *Anas platyrhynchos* 01860

Årets forekomst er antalsmæssigt tilbage på et normalt niveau, efter sidste års bundskraber. Antal obs er stort set lig 2001, så tallene fra de enkelte lokaliteter er blevet lidt større. De indberettede ynglefund er som sædvanlig tilfældige, og ikke repræsentative for bestanden.

Yngel: Omkring 40 par er rapporteret, heraf 6 par **Udbyover Sø** (TN) og 3 par **Treskelbakkeholm** (PLA).

1. halvår (lok.max > 750): 11/1 800 rst **Mossø** østenden (PLA) – max i ferskvand, 12/1 3200 rst **Mariager Yderfjord** omkring **Treskelbakkeholm** (TN), 20/1 2800 rst **Sødringholm Strand** (LTP) og 21/2 800 rst **Bønnerup Strand** (HAC).

2. halvår (lok.max > 750): De første større ansamlinger dukker op allerede i august, men maksimum nås først sent på efteråret: 28/9 1000 **Sødringholm Strand** (SHØ), 9/11 3000 **Mariager Yderfjord** (hertil 2200 i den del af fjorden der ligger i Nordjyllands Amt!) (TN), 30/11 820 rst **Skanderborg Sø** (PLA), 21/12 4400 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 29/12 1800 rst **Mellempoldene** (LTP) samt 31/12 800 rst **Fussing Sø** (BRA).

Total: 67.291 Indsendere: 49 Observationer: 451

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
17.311	10.284	2443	2526	326	760	283	2132	5809	4039	6970	14.408

Spidsand *Anas acuta* 01890

Efter sidste års dyk er antal indsendte fugle igen tilbage på det normale niveau. Flest fugle ses i første halvår. Der er ingen oplysninger om ynglefund i år.

1. halvår: Små antal (2-8 fugle) træffes januar igennem på **Samsø** og ved **Sødringholm Strand**. Eneste anden obs er 27/1 2 **Fussing Sø** (BRA). Men allerede fra månedskiftet jan/feb træffes et lidt større tiltræk på de traditionelle rastelokaliteter. De første ses 31/1 22 rst **Bjørnedam**, Samsø (MWH), 2/2 45 rst **Sødringholm Strand** (LTP) og 3/2 130 **Mariager Yderfjord** (TN). Øvrige større antal (>10): 9/3 20 **Østerby**, Samsø (BSN), 16/3 12 **Brokold** (SDY,MWH), 22-23/3 16-17 **Brabrand Sø** (HLL,RSN) og 28/3 80 + 1/4 65 **Sødringholm Strand** (CSS,PEØ). Den sidste store flok ses 19/4 94 **Ajstrup Bugt** (TN), herefter er der kun encifrede antal. Periodens sidste er 27/4 6 rst **Sødringholm Strand** (LTP) og 30/4 2 **Mellempoldene** (LPJ).

2. halvår: En enkelt fugl ses tidligt 3/8 1 **Kolindbro** (JPL,JKL), derefter ses næste tiltrækkende efter midten af august. Kun få trækkende i perioden, flest 22/8 28 S + 22/9 10 S **Sødringholm Strand** (HLL,LTP). Øvrige obs: Første flokke ses 17/8 15 rst **Sødringholm Strand** (LTP), og største antal er (lok.max >9): 13/9 52 + 23/9 52 fou **Barnekold** (MWH), 15/9 14 **Eskeplet** (HLL), 9/11 110 **Mariager Yderfjord** (TN) – hertil 450 ved Havnø i Nordjyllands Amt, samt 29/12 10 **Mellempoldene** (LTP).

Total: 972 (1038) Indsendere: 23 Observationer: 80 Lokalteter: 24

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
53	185	165	184	-	-	-	45	145	50	127	18

Atlingand *Anas querquedula* 01910

Selv om antallet af fugle ligger tæt på gennemsnittet, er det alligevel længe siden, at totalen har været under hundrede, og som sidste år foreligger kun oplysninger om enkelte og mindre flokke.

Yngel: Der er blot oplysning om et enkelt ynglefund i år, og det er fra en ny lokalitet: 1 par **Haldsø** (PHJ m.fl.). Derimod ingen konkrete oplysninger fra Samsø i år.

1. halvår: De første ses tidligt, 15/3 1 fou han **Østerby**, Samsø (MWH,BSN) og 19/3 1 han **Brabrand Sø** (HLL). Derefter ses med få undtagelser kun enkelte fugle spredt i amtet forår og sommer igennem. De største antal er (lok.max >2): 6/4 4 **Bjerregrav Mose** (BKR), 8/4 12 rst **Kolindbro Enge** (FOX), 13/4 7 **Brabrand Sø** (GGU), 22/4 3 + 23/5 3 **Drastrup Enge** (SKA,FNI), 25-27/4 2 par **Østerby**, Samsø (BSN,MWH) og 26/4 3 **Dystrup-Ramten Søer** (GGU). I juni ses blot yngleparret fra **Haldsø** (BRA,PLA).

2. halvår: Blot 7 obs fra 4 lokaliteter: 30/7 1 + 3/8 1 + 7/8 2 **Drastrup Enge** (FNI,KMO,RSN), 3/8 1 **Sødringholm Strand** (KMO), 22/8 1 han **Eskeplet** (HLL) og den sidste 14/9 1 **Norsminde Fjord** (GGU).

Total: 79 (85) Indsendere: 22 Observationer: 58 Lokalteter: 17

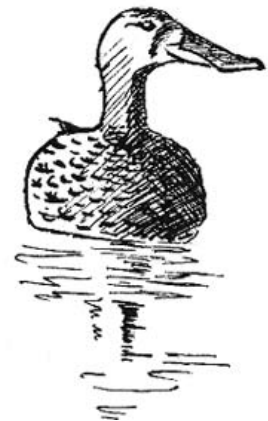
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	3	47	20	3	1	5	1	-	-	-

Skeand *Anas clypeata* 01940

Halvering i antal indsendte fugle i forhold til sidste år og dermed også i forhold til det normale.

Yngel: Blot oplysninger om 4-5 ynglepar fra 4 lokaliteter: 2 par **Haldsø** (PHJ), 1 par **Treskelbakkeholm** (PLA), 1 par **Brabrand Sø** (MJH) samt 0-1 par **Stubbe Sø** (PLA).

1. halvår: Der foreligger i år indtil flere vinterobs, heriblandt nogle meget tidlige: 12/1 1 han rst **Funder Ådal** (EDY), 27/1 2 fou **Bjørnedam**, Samsø (MWH), 15-18/2 2 han **Brabrand Sø** (CHØ,GGU) og 19/2 1 fou **Sælvig Havn** (MWH). I marts 1-4 fugle enkelte steder i amtet og først i april træffes to-cifrede antal enkelte steder: (lok.max >10): 8/4 16 rst **Kolindbro Enge** (FOX), 12/4 11 rst **Sortesø** (PLA) og 13/4 28

Brabrand Sø (GGU). Efter midten af april ses med enkelte undtagelser 1-2 fugle på lokaliteter spredt i amtet, undtagelserne er: 25/4 8 rst **Sortesø** (PLA), 27/4 8 fou **Haldsø** (SDY), 2/5 5 **Østerby**, Samsø (BSN) og 12/6 + 25/6 4 **Brabrand Sø** (HLL).

2. halvår: Eneste trækobs er 7/9 3 S **Sødringholm Strand** (LTP). Af større antal blot 11/7 23 rst **Drastrup Enge** (FNI) og 14/9 35 **Norsminde Fjord** (GGU). Ellers kun 1-3 fugle fra 7 lokaliteter, afsluttende med et par vinterfund 9/12 2 rst **Bjørnedam**, Samsø (MWH) og 9-17/12 1 han **Brabrand Sø** (HLL,EDY).

Total: 240 (413) Indsendere: 27 Observationer: 90 Lokalteter: 32

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	3	7	122	14	19	26	3	38	-	2	3

Taffeland *Aythya ferina* 01980

Igen et år med få fugle. Yngleoplysningerne ligner billedet fra de foregående år, 8-10 par fra 6 lokaliteter: 3-5 par **Udbyover Sø** (TN), 1 par **Kragemosen** (MWH), 1 par **Fussingø Skov** (PST), 1 par **Lading Sø** (HET), 1 par **Silkeborg Langsø**, Østbassin (MER) og 0-1 par **Sem Sø** (TN).

1. halvår: De største flokke (>30): 10/1 30 **Mariager Fjord** (BGO), 25/1 36 + 3/2 40 **Stubbe Sø** (JPL, JKL,TEH), 8/2 53 + 10/2 120 + 31/5 50 + 3/6 37 + 29/6 40 **Lading Sø** (HET), 24/2 50 **Brabrand Sø** (SHØ) og 27/3 30 **Søbygård Sø** (CHØ).

2. halvår: En pæn stor juli-forekomst, 11/7 85 **Lading Sø** (HET), ellers er de største flokke i løbet af efteråret 20/7 45 **Udbyover Sø** (TN), 23/9 92 **Søbygård Sø** (PHJ), 20/10 145 + 10/11 130 **Lading Sø** (PGH,HET), 6/12 135 **Stubbe Sø** (LPJ) og 9/12 77 **Brabrand Sø** (HLL).

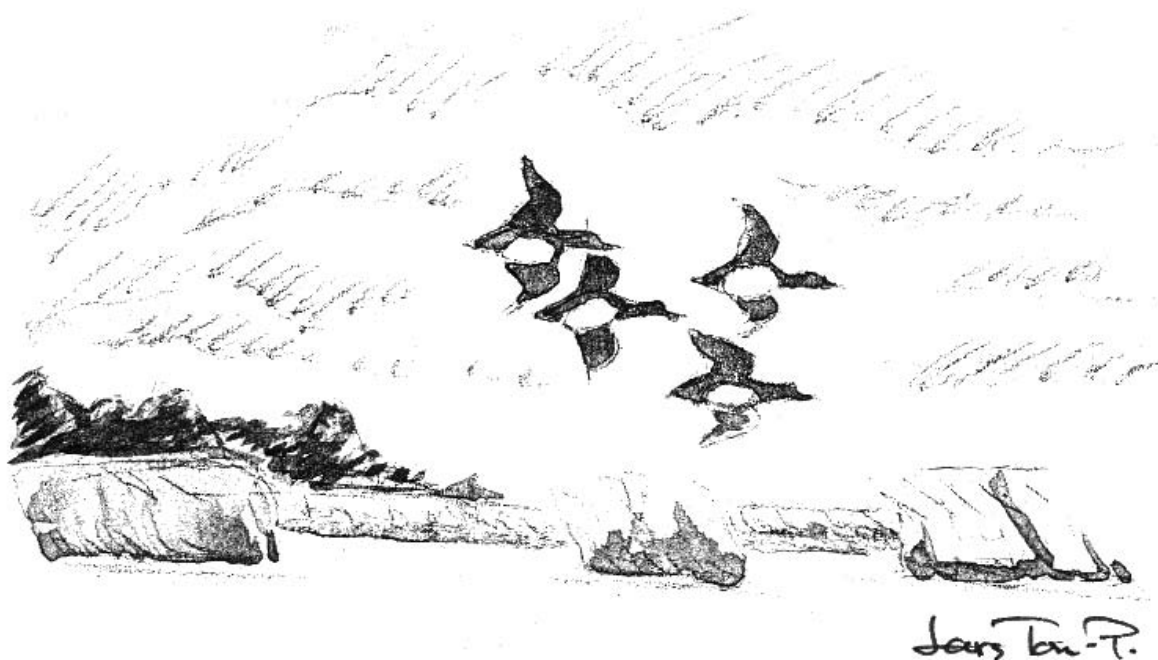
Total: 1827 (3710) Indsendere: 40 Observationer: 113 Lokalteter: 54

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	105	241	128	78	113	95	136	70	177	181	252	231
2	36	120	30	16	50	40	85	60	92	145	170	135

Troldand *Aythya fuligula* 02030

Efter et par magre år er vi nu tæt på 10-årgennemsnittet. Årstotalen er den største siden 1996. Der er oplysninger om 16 ynglepar fra 8 lokaliteter, det er lidt færre lokaliteter end sædvanligt. Flest ynglepar: 2-4 **Knud Sø v. Gjern** (SFP).

1. halvår: De største forekomster (>1000): 4/1 3000 + 13/1 5700 **Mariager Fjord** (CSS,TN m.fl.). Øvrige flokke (>100): 12/1 514 **Ahl Hage** (LPJ), 19/1 300 **Århus Havn** (HST), 30/3 380 + 27/4 140 **Udbyover Sø** (TN), 20/4 100 + 4/5 120 **Lading Sø** (HET) og 4/5 150 **Norsminde Fjord** (SHØ).

2. halvår: Største flokke (>100): 20/10 287 **Østerby Mose** (KEH), 4/11 320 + 5/11 360 **Øjesø** (DD) samt 16/12 167 + 22/12 150 **Århus Havn** (HBP,ANB).

Total: 11.252 (11.666) Indsendere: 46 Observationer: 220 Lokalteter: 102

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	6759	509	793	678	464	219	67	90	178	455	579	461
2	5700	92	380	140	150	56	40	50	68	287	360	167

Bjergand *Aythya marila* 02040

Væsentlig flere end sidste år, men stadig langt under 10-års gennemsnittet. Fire obs udgør 87 % af totalen!

1. halvår: Perioden domineres af to større forekomster: 2/1 1000 **Sødringholm Strand** (LTP) og 12/1 1510 **Ahl Hage** (LPJ). Større flokke iøvrigt (>15): 21/1 37 **Århus Bugt** (AAR/TEH), 25/1 32 **Stubbe Sø** (AAR/TEH) – den største indlandsobs, 3/2 21 **Stubbe Sø** (JPL,JKL), 1/3 74 **Ugelbølle Strand** (AAR). De sidste er 14/4 7 **Stubbe Sø** (JPL,JKL) + 4 N **Vester Hedekrog** (SDY).

2. halvår: Normal ankomst 15/9 2 **Eskeplet** (HLL). De største forekomster er 27/10 1200 rst + 15/12 1200 N **Sødringholm Strand** (LTP,CSS). Øvrige forekomster (>15): 6/12 225 **Stubbe Sø** (LPJ) – den største indlandsobs, 18/12 275 **Grenå Havn** (MHR). Og så er arten atter set i **Århus Østhavn** 29/12 2 hun (HBP).

Total: 5645 (13.656) Indsendere: 15 Observationer: 29 Lokalteter: 14

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	2593	31	75	11	-	-	-	-	2	1205	-	1728

Ederfugl *Somateria mollissima* 02060

Arten er endnu ikke kommet sig efter de senere års sygdomsangreb, dog er årstotalen højere end sidste år.

Yngel: 425 par. Flest 264 par **Alrø Poller** (JG) og 85-90 par **Svanegrund** (PLA).

1. halvår: Materialet domineres af **Sødringholm Strand** med følgende store optællinger (≥ 3000): 2/1 6000, 2/2 6000, 10/2 5000 (CSS), 13/2 10.000, 2/3 5000 og 9/3 4000 (alle LTP). De største observationer fra de øvrige lokaliteter (>1000): 17/1 1400 **Lystrup Strand** (LPJ), 1/2 2800 **Sletterhage** (KAA), 2/2 1000 + 16/2 10.000 + 17/2 10.000 V + 5000 rst + 21/2 2000 **Bønnerup Strand** (JPL,JKL,BGO,HBØ,HAC), 10/2 1000 **Eskeplet** (CSS), 9/3 1000 **Øer/Hassensøre** (JPL), 21/3 1800 + 29/3 5200 **Issehoved** (SDY), 29/3 1700 + 1/4 2250 **Vester Hedekrog** (SDY).

2. halvår: **Sødringholm Strand** bidrager med (≥ 3000): 27/10 4000 og 21/12 3000 (begge LTP). De største observationer fra de øvrige lokaliteter (>1000): 10/10 6188 N, 13/10 1500 trk, 15/10 2000, 27/10 3000 trk, 10/11 1225 S + 600 N alle **Fornæs** (HLL,CSS,JPL m.fl.) samt 6/11 7000 **Issehoved** (MWH).

Total: 106.992 (140.455) Indsendere: 36 Observationer: 145 Lokalteter: 52

1) Total 2) Max Sødringholm 3) Max Issehoved

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	8740	36.219	15.370	6010	758	1005	1515	1007	871	18.985	12.492	4020
2	6000	10.000	5000	2500	-	800	1000	500	200	4000	2000	3000
3	400	1000	5200	210	-	-	-	400	1	250	7000	-

Kongeederfugl *Somateria spectabilis* 02070

Der foreligger 2 observationer af dette hit: 10/1 1 3K+ hun trk N kl 9.30 **Fornæs** (OGJ) og 10/2 1 hun trk N **Eskeplet** (CSS).

Havlit *Clangula hyemalis* 02120

Der er kun observationer fra kysten, lidt færre end de foregående år og ikke noget specielt at bemærke.

1. halvår: Flest ses 24/3 9 fou **Øster Hedekrog** (SDY), sidste fugle 20/4 6 på skydebanen ved **Østerhede** (SDY) – mon de overlevede?
2. halvår: De første ses 27/10 3 N **Kysing Næs** (OGJ), de største flokke er 10/11 13 N **Fornæs** (GGU) og 15/12 23 rst **Sødringholm** (CSS).

Total: 105 (278) Indsendere: 10 Observationer: 29 Lokalteter: 12

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	6	22	23	-	-	-	-	-	3	21	28

Sortand *Melanitta nigra* 02130

Der er kun observationer fra kysten (og indland), men alligevel er årstotalen i 10-årsperioden kun undergået i 1995 (16.060 ex).

1. halvår (flokke >250): 2/1 3000 + 20/1 500 + 2/2 4500 + 13/2 1000 + 2/3 3000 **Sødringholm** (LTP), 17/2 400 **Bønnerup Strand** (HBØ) samt 1/4 290 + 14/4 590 **Vester Hedekrog** (SDY).
2. halvår (flokke >250): 15/9 300 + 6/10 250 N + 10/10 473 N + 15/10 400 + 27/10 500 trk **Fornæs** (JPL,JKL,HLL,JSC) samt 15/12 1000 + 21/12 4500 **Sødringholm Strand** (CSS,LTP).

Indlandsobs: 14/4 1 rst **Mossø** (HBØ), 19/4 7 **Fussing Sø** (TBR), 6/12 1 **Stubbe Sø** (PLA), 13/12 6 **Salten Langsø** (ANB) og 14/12 1 **Brabrand Sø** (ANB).

Total: 21.404 (112.690) Indsendere: 26 Observationer: 72 Lokalteter: 30

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	3012	5155	3730	1117	40	156	30	58	674	2432	324	4676
2	3000	4500	3000	590	40	100	30	28	300	500	180	4500

Fløjlsand *Melanitta fusca* 02150

Billedet ligner de foregående år, og igen er der kun rapporteret om Fløjlsænder set fra kysten.

1. halvår (flokke ≥100): 2/3 100 **Sødringholm** (LTP), 24/3 300 + 1/4 145 **Øster Hedekrog** (SDY) samt 24/3 350 + 1/4 300 + 14/4 129 + 17/4 176 **Vester Hedekrog** (SDY). Desuden en lidt større sommeragttagelse, 9/6 60 N **Sødringholm Strand** (LTP).
2. halvår: Kun beskedne antal, flest ved **Fornæs**, hvor der i perioden 15/9-15/12 ses 189 trækkende, flest 15/9 40 (JPL) og 10/10 41 N (HLL). Derudover ses enkelte fugle ved **Issehoved**, **Sødringholm**, **Risskov Strand** og **Kysing Næs**.

Total: 1593 (12.993) Indsendere: 19 Observationer: 59 Lokalteter: 18

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1	49	784	466	-	63	-	-	40	120	45	25
2	1	12	350	300	-	60	-	-	40	41	14	15

Hvinand *Bucephala clangula* 02180

Der rapporteres næsten det samme antal Hvinænder fra år til år, og 2002 er ingen undtagelse. I 10-årsperioden er det kun 1995 med 32.248 fugle, der skiller sig ud. Heller ikke i 2002 konstateres ynglefund, men enkelte oversomrende fugle kan findes, og f.eks. ser det ud til at arten kan findes hele året i Lading Sø og ved Sødringholm.

1. halvår (flokke >200): 2/1 200 **Mellempolderne** (LTP), 5/1 400 **Stavns Fjord** (MWH), 6/1 360 + 13/4 350 **Råby Odde** (LTP,JPA), 12/1 880 + 13/1 2470 + 3/2 1000 **Mariager Fjord** (TN) samt 20/1 250 + 2/2 200 + 13/2 350 **Sødringholm** (LTP,SHØ).

Af egentlige sommerobs skal fremhæves: 7/6 22 **Fussing Sø** (LTP) og 11/7 35 **Lading Sø** (HET).

2. halvår (flokke >200): 30/10 413 + 9/12 300 **Norsminde Fjord** (OGJ,ANB), 4/11 220 **Langør** (MWH), 5/11 700 + 8/11 1200 **Besser Rev** (MWH), 21/11 1200 + 30/11 600 + 6/12 1000 **Stubbe Sø** (PLA,BGO,OBV,JKL), 27/11 1100 + 9/12 650 **Stavns Fjord** (MWH), 28/11 275 + 4/12 300 + 31/12 1200 **Mariager Fjord** (HST,TN) og 9/12 200 **Alrø Poller** (ANB).

Total: 18.812 (21.084) Indsendere: 40 Observationer: 180 Lokalteter: 87

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	5467	1999	1336	535	33	45	44	6	10	626	4297	4414
2	2470	700	170	350	8	22	35	3	5	413	1200	1200

Lille Skallesluger *Mergus albellus* 02200

De årlige antal Lille Skallesluger i amtet ligger nogenlunde konstant. Gennem de sidste 10 år varierer totalen fra 115 (1996) til 257 (1999), med et gennemsnit på 185, så dette års 212 fugle er lidt over normalen. Det skal dog fremhæves, at der er mulighed for en del gengangere i materialet. Med de relativt få overvintrende fugle vil årstotalens størrelse i høj grad afhænge af, hvor ofte der er besøg på de fremtrædende lokaliteter som Salten Langsø, Mossø, Stubbe Sø og Rugård Nørresø.

1. halvår: Efter få fugle i begyndelsen af vinteren 2001/2002 øges antallet til gengæld efter årsskiftet, og særligt i februar rapporteres relativt store antal af de små skalleslugere, flest (>6): 3/2 15 + 13/2 10 + 10/3 12 **Salten Langsø** (BRS,JBA,GGU) og 12/2 12 **Stubbe Sø** (JJI). Sidste obs i foråret er 6/4 1 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 8/4 2 + 13/4 1 + 14/4 2 **Salten Langsø** (EDY,PGH,FFA).

2. halvår: Efterårets første fugle rapporteres allerede i oktober: 19/10 2 **Stubbe Sø** (ABU,PLA) og 30/10 5 **Norsminde Fjord** (OGJ). Største obs i perioden er (>6): 17/11 9 **Mossø** (PEN), 17/11 7 **Salten Langsø** (DSA), 8/12 10 **Rugård Nørresø** (JPL,JKL) og 29/12 7 **Emborg Odde, Mossø** (PEN,BRS).

Total: 212 (185) Indsendere: 29 Observationer: 78 Lokalteter: 20

Total (1), månedsmax for Salten Langsø (2), Stubbe Sø (3), Mossø (4), Norsminde Fjord (5) og Rugård Nørresø (6)

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	29	70	29	6	-	-	-	-	-	7	32	39
2	3	15	12	2	-	-	-	-	-	-	7	6
3	1	12	-	-	-	-	-	-	-	2	6	-
4	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	9	7
5	1	-	1	1	-	-	-	-	-	5	4	-
6	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	1	10

Toppet Skallesluger *Mergus serrator* 02210

Igen kniber det gevaldigt med at rapportere yngleparrene, idet der kun er noteret ca. 5 par i Århus Amt begrænset til lokaliteter ved **Alrø** og **Ebeltoft Vig**. Ifølge Grell (1998) vurderes den danske bestand til 2-3000 ynglepar, så det må være muligt at lokalisere nogle af disse ved amtets lavvandede, beskyttede kyster, f.eks. ved det sydlige Djursland, i Horsens Fjord og på Samsø. Til gengæld ligger årstotalen over 10-årsgennemsnittet. Der indberettes flere ret store flokke, som formentlig repræsenterer nogle af de mange trækfugle fra Skandinavien, der også gæster amtet.

1. halvår: Gennem januar og det meste af februar observeres der kun småflokke i amtet. Først fra slutningen af februar registreres et større antal fugle, 24/2 217 fou **Jernhatten** (AAR/TEH) og 25/2 38 rst **Lilleøre**, Samsø (MWH). Øvrige flokke over 30: 14/4 32 fou + 17/4 41 fou **Vester Hedekrog** 20/4 36 fou **Issehoved** (alle SDY) og 9/6 170 rst + 22/6 40 rst **Sødringholm Strand** (begge LTP).

2. halvår: Fra perioden foreligger 8 tællinger af mere end 100 fugle, alle i Sødringholm Vildtreservat eller på Samsø. Området ved **Sødringholm** (>100): 15/7 180 rst + 21/9 180 rst + 22/9 150 rst **Sødringholm Strand** (LTP,CSS), 16/7 185 + 31/7 130 rst **Overgårds Dige** (HLL,LTP) og 9/8 150 **Eskeplet** (CSS). Det kunne være spændende med en totaltælling fra hele kyststrækningen fra Randers Fjords udmunding til Mariager Fjord, hvor der tydeligvis opholder sig en del fugle. 9/11 noteres desuden 70 fugle ved **Mariager Fjords** udmunding (TN). **Samsø** (>100): 4/11 110 fou **Langør** og 8/11 150 fou **Besser Rev** (begge MWH). Øvrige lokaliteter bidrager med små observationer på under 50 fugle. Kun ved **Fornæs** noteres et større antal træk-observationer. I perioden 22/9-23/11 ses her 104 trk, flest 10/10 40 N + 14 S (HLL). Derudover kun en trækobs fra Samsø, 25/9 65 trk **Besser Rev** (MWH).

Total: 3890 (3665) Indsendere: 28 Observationer: 165 Lokaliteter: 51

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	58	332	202	268	20	221	755	214	773	394	507	146
2	12	217	30	41	7	170	185	150	180	83	150	65

Stor Skallesluger *Mergus merganser* 02230

Igen en lav årstotal væsentligt under 10-års gennemsnittet. Antallet af overvintrende fugle er i høj grad styret af vinterens hårdhed. Der er ingen tegn på ynglepar her i amtet. Ynglefuglene befinder sig hovedsageligt i kystskove i det sydlige og sydøstlige Danmark (Grell 1998). Det bliver kun til en enkelt sommerobservation i amtet: 22/6 ses en hun i vestenden af **Mossø** (PLA) – fuglen så ikke ud til at være flyvedygtig.

I første halvår bidrager kun **Salten Langsø** med trecifrede antal: 20/1 110 (EDY), 1/2 200 (BRS), 3/2 280 (BRS, EDY) og 17/2 116 (LBO). Fra øvrige lokaliteter er de største (>50): 25/1 94 **Stubbe Sø** (AAR/TEH), 27/1 66 **Skanderborg Sø** (PLA), 3/2 53 **Fussing Sø** (BRA) og 6/2 65 **Bjerregrav Mose** (BKR). Forårets sidste er 13/4 3 **Brabrand Sø** (GGU), 14/4 3 **Salten Langsø** (FFA) og 23/4 2 **Mossø** (APN).

Efterårets første ses som vanligt i slutningen af oktober: 27/10 1 S **Fornæs** (JSC), 31/10 1 rst **Skæring Strand** (CHØ) og 5/11 194 rst **Salten Langsø** (AAR) – mange så tidligt. Fuglene tiltrækkes af de store stimer af småfisk i søen, 17/11 ses hele 3-400 skalleslugere i **Salten Langsø** (DSA). På nær en enkelt observation er det igen **Salten Langsø**, der løber med alle de store tællinger på ≥ 100 fugle: 30/11 150 (DSA), 8/12 125 (ERH), 9/12 147 (LBO), 13/12 150 (ANB) og 18/12 282 (ANB). De største tællinger fra øvrige lokaliteter er 29/12 100 **Lindholm Hoved**, Mossø (PEN,BRS,GWA) og 31/12 81 **Brabrand Sø** (ANB).

Total: 4546 (7295) Indsendere: 43 Observationer: 182 Lokaliteter: 64

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	793	1226	350	33	-	1	-	-	-	2	775	1366
2	110	280	40	9	-	1	-	-	-	1	350	282

Hvepsevåge *Pernis apivorus* 02310

Lidt flere fugle end sidste år, men stadig klart under 10-års gennemsnittet. Der er ikke mange oplysninger om ynglefugle, men Hvepsevågen er også ret diskret på ynglepladsen.

Yngel: 2 par indmeldt er alt: **Strandkær** og **Lyngsbæk** med hvert et par, der 16/6 ses i territoriekamp over Strandkær (DD).

Foråret indledes: 9/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 10/5 1 N **Hesselholm** (LEB) og 11/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (APN). I perioden 10/5-9/6 noteres 127 trk fugle i amtet med flest: 13/5 9 N **Hesselholm** (LEB), 20/5 25 trk **Marshøj**, Gjerrild (AR) + 14 NØ **Vejlby Nord** (DD), 24/5 10 trk **Anholt** (AR) og 31/5 15 N **Øer** (JPL).

Efterår: Trækkende fugle iagttages i perioden 3/8-9/9 med i alt 40 fugle. Flest ses (>3): 22/8 4 ad SV **Strandkær**, 1/9 5 SV **Risskov Strand** og 5/9 5 SV **Strandkær** (alle DD). Årets sidste fugle ses: 8/9 2 **Salten Langsø** (GGU) + 1 ad SV **Vejlby Nord** (DD) og 9/9 3 SV **Strandkær** (DD).

Total: 224 (372) Indsendere: 26 Observationer: 91 Lokalteter: 40

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	132	22	9	31	30	-	-	-

Sort Glente *Milvus migrans* 02380

Et ret gennemsnitligt år med 7-8 fugle, hvilket er identisk med 10-årsgennemsnittet. To forskellige obs fra området omkring Egå regnes som én fugl, trods forskellige trækretninger.

Alle obs er fra 1. halvår: 22/4 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (AR), 25/4 1 trk **Marshøj**, Gjerrild (AR), 7/5 1 V **Egå Enge** (KEH) + 1 fou Ø **Ny Mølle**, Egåen (APN), 10/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 17/5 1 fou Ø **Gjerrild Nordstrand** (APN), 22/5 1 fou **Nørre Vissing** (PST) og 5/6 1 **Hadsten Kommune** (MHH).

Rød Glente *Milvus milvus* 02390

Efter de seneste år med rigtigt mange Røde Glenter er årets total lidt mindre end 10-årsgennemsnittet. På ynglefronten rykker det desværre ikke rigtigt. Årets første fugle er tidligt på den, men det kan eventuelt være det samme individ, der har strejft rundt. De sidste fugle forlader amtet til normal tid, men en enkelt fugl overrasker ved at dukke op ved årets udgang, hvilket arten først for nyligt er begyndt på.

Yngel: DATSY-koordinator Per Bomholt beretter om 3-4 ynglepar (ud af en landsbestand på 16 par). Kun ét par fik unger på vingerne, mens resten var uden succes! Fra en rede med æg hentes en død, gammel fugl ned. Fuglen sendes til Statens Serumlaboratorium, men dødsårsagen kan ikke afgøres grundet dens tilstand (var for indtørret). Sagen stinker af forgiftning, men uden sikre beviser kan naturlige dødsårsager ikke afvises.

1. halvår: Årets første: 3/2 1 N **Grenå By**, 10/2 1 og 23/2 1 begge **Fornæs** og alle (AR). De næste kommer til mere normal tid: 2/3 1 **Vindblæs** (OEH) og 8/3 1 N **Grimhøj, Brabrand** (RSN,KBF). Trækket i 1. halvår er (frasorteret de mest oplagte gengangere) på 42 fugle med flest: 7/4 3 trk **Grenå**, 22/4 3 trk **Gjerrild Nordstrand** og 20/5 3 trk **Marshøj**, Gjerrild alle (AR). Derudover er der 2 uspecificerede obs á 3 fugle: 7/4 3 **Nødager** (Gert Skipper) og 8/4 3 **Gjerrild Nordstrand** (SKA).

2. halvår er ret tyndt og bortset fra ynglefugle og et par strejfer i august, så sker der ikke rigtigt noget. De sidste fugle bliver: 1/9 1 NV **Vejlby Nord** (DD), 15/9 1 ad fou N **Mørke Kær** (RKO) og 25/9 1 SV **Tilst** (DD). Årets vinterfund: 30/12 1 S **Årslev Enge** (PHJ).

Total: 129 (153) Indsendere: 34 Observationer: 112 Lokalteter: 70

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	3	36	46	19	13	5	3	6	-	-	1

Havørn *Haliaeetus albicilla* 02430

Et godt år med 31 fugle, hvilket er et pænt stykke over 10-årsgennemsnittet. Sidste år var et rekordår med 67 fugle, men her var totalen ikke korrigeret for gengangere. I år er den forsøgt rensset for disse, idet der fra flere lokaliteter er rigtig mange obs af de samme fugle. Et fund fra juli på Samsø er lidt usædvanligt, men drejer sig sikkert om en omstrejfende immatur fugl. Der var også et sådant sommerfund fra øen i 1999. Der er endnu ikke meldt om yngel i amtet, men på landsplan melder DATSY-koordinator Benny Génsbøl: "8 territoriehævdende par med rede. 6 lavede yngleforsøg – 4 lykkedes, fik i alt 6 unger".

1. halvår: Traditionen tro er januar-februar præget af obs fra Søhøjlandet: **Salten Langsø**: 25/1-10/3 i alt 7 obs af 2 fugle, 1 ad + 1 3K (JBA,BRS,GGU m.fl.). **Mossø**: 6/1-24/2 i alt 7 obs af 3 fugle, 2 2K + 1 3K, flest 12/1 2 (Morten Dahl) og 13/1 2 2K (APN,OGJ). I øvrigt ses 12/2 1 3K **Stubbe Sø** (JJI). Herefter ses overvejende trækkende fugle (alle nævnes): 12/2 1 2K S til overnatning **Strandkær** (DD), 30/3 1 S **Sødringholm Strand** (CSS), 4/4 1 **Marshøj**, Gjerrild (Bo Straarup), 7/4 1 imm VSV **Laurbjerg** (SKA), 8/4 1 2K indtrk **Gjerrild Nordstrand** (SKA) og samme dag 1 NV **Nordsamsø** (MWH), der sammen med 19/4 1 of **Bryrup** (JMU) er forårets sidste.

2. halvår indledes med sommerfundet: 6/7 1 **Samsø Kommune** (MWH). De næste er lidt småtidlige: 29/8 1 juv NV **Sødringholm Strand** (LTP), 1/9 1 2K+ SV **Risskov Strand** (DD) og 4/9 1 **Vesborg Fyr** (MWH).

Forekomsten ved **Salten Langsø** dominerer også dette halvår (min 3 fugle): 15/10 1 2K (AAR), 3/11 1 ad (DSA), 9/12 1 3K (LBO), 15/12 1 2K+ (BJS), 19/12 1 3K+ V til overnatning (BRS) og 29/12 1 3K+ (PEN). Øvrige fugle udenfor Salten Langsø området: 5/9 1 1K **Strandkær** (DD), 7/9 1 **Kalsemade** (DSA), 14/9 1 1K SV **Norsminde Fjord** (OGJ) 28/9 1 **Alrø** (JG), 28/9 1 juv (LTP) + 30/9 1 (OEH) + 6/10 1 1K indtrk **Sødringholm Strand** (CSS), 16/10 2 **Anholt** (MHR) og 15/12 1 juv **Fornæs** (MHR).

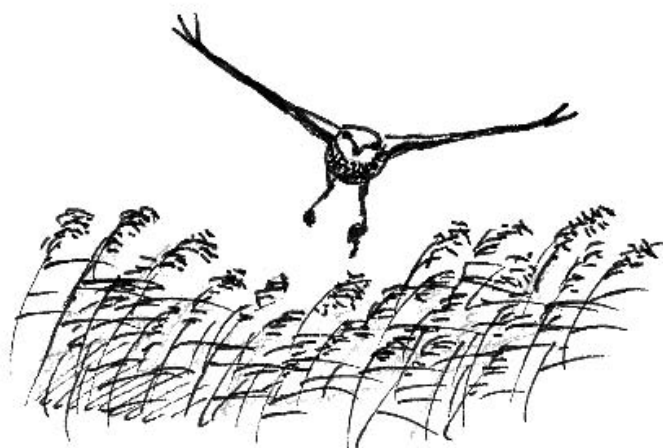
Total: 31 (19) Indsendere: 21 Observationer: 41 Lokalteter: 24

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	4	2	5	-	-	1	1	7	4	1	2

Rørhøg *Circus aeruginosus* 02600

Et år, der ligger en smule under 10-års gennemsnittet, og det er ligeledes den laveste årstotal siden 1997. Bemærk, at 10-års gennemsnittet angivet i 2001 og 2000 rapportererne er forkerte. Årets total er kun rensat for de aller mest oplagte gengangere, der er således en del obs fra mange af de mere besøgte lokaliteter.

Yngel: Der er meldt 26-28 par fordelt på 25 lokaliteter. De største yngleforekomster (≥ 2 par): 5 par **Bra-brand Sø** (2 par vestenden, 1 par nordsiden, 1 par Dødeå, 1 par Stautrup) (GGU,LBO,JG,HLL), 2 par **Bjer-regrav Mose** (LTP,BKR,CSS,JPA), 2 par **Kragemosen** (SDY), 2 par **Dronningborg Bredning** (LTP) samt 2 par **Vejlby Nord** (DD).

1. halvår: Ankomst midt i marts: 13/3 1 ad han trk **Storring** (Jens Elm Sørensen), 23/3 1 **Kragemosen** (LEB) + 1 3K hun **Pilemosen**, Østerby (SDY) og 28/3 1 hun **Sødringholm Strand** (CSS). Årets træk fra **NØ-Djursland** er med blot 41 trk i perioden 6/4-20/5 det ringeste siden 1997. De største obs er alle fra enten **Gjerrild Nordstrand** eller **Marshøj**, Gjerrild: 22/4 14 trk (AR), 11/5 9 trk (HAC) og 20/5 7 trk (AR). Der er registreret yderligere 32 trækkende fugle i perioden 4/4-25/5 i amtet, men ingen steder med over 3 fugle/dag.

2. halvår: Træk registreres i perioden 31/7-29/9 med 17 fugle. Der er ingen meldinger om mere end 2 træk-kende fugle/dag. Årets sidste fugle ses alle på **Samsø**: 28/9 2-3 fugle fra 3 lokaliteter (MWH,OJE), 29/9 1 SV **Barnekold** (MWH) og 6/10 1 **Hesselholm** (LEB).

Total: 618 (696) Indsendere: 50 Observationer: 372 Lokalteter: 129

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	6	207	160	70	74	59	41	1	-	-

Blå Kærhøg *Circus cyaneus* 02610

Forekomsten af Blå Kærhøg i amtet i 2002 er klart lavere end de sidste 2 år, hvilket også ses ved sammenligning med 10-års gennemsnittet, der ligger noget højere end årets total. Det er især forårstrækket fra **NØ-Djursland**, der skuffer. Husk at angive adfærds-koder, da det ellers er umuligt at opgøre trækkende i forhold til rastende fugle. Et enkelt sommerfund er også registreret, dog uden tegn på yngel. DATSY-kordinator Keld Bakken beretter om blot ét ynglepar i hele landet i 2002.

1. halvår: Trækket omfatter 36 fugle i perioden 15/4-17/5 med 21 ex fra **NØ-Djursland**, flest ses: 22/4 6 trk, 25/4 5 trk og 26/4 7 trk alle **Gjerrild-området** (AR,GGU,LTP). De sidste fugle ses: 11/5 2 trk **Anholt** (AR) + 1 hun **Marshøj**, Gjerrild (Eva Lauritzen), 12/5 1 hun **Sødringholm Strand** (CSS) og 17/5 1 han **NØ Hesselholm** (LEB).

2. halvår: Et enkelt sommerfund: 25/7 1 hun rst **Alling Ådal** (PHA). Efterårstrækket indledes med en meget tidlig fugl: 11/8 1 2K+ han **ØSØ Labing** (CHJ), derefter mere normalt 13/9 1 brun + 1 ad han **Eskeplet** (HLL), 15/9 1 **Nimtofte** (FOX) + 1 hun **Eskeplet** (HLL). Træk: 15 fugle i perioden 25/9-10/12, flest 16/10 3 trk **Anholt** (MHR). Desuden en enkelt større rasteobs: 12/10 6 rst **Anholt** (AR).

Total: 124 (151) Indsendere: 40 Observationer: 97 Lokalteter: 62

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8	8	10	33	21	-	1	1	10	18	10	4

Steppehøg *Circus macrourus* 02620 SU-art

Et fund godkendt af SU er det 5. fund i amtet: 19/4 1 han trk N **Issehoved** (SDY,MWH,Carsten Bruun).

Hedehøg *Circus pygargus* 02630

6 fugle i maj måned er lige efter bogen for forekomsten gennem de sidste 10 år. Alle nævnes: 9/5 1 2K hun **Knebel** (SAL), 9/5 1 trk + 10/5 1 trk begge **Anholt** (AR), 10/5 1 hun **Gjerrild Nordstrand** (BGO), 19/5 1 brun trk/fou **Gjerrild Nordstrand** (AR,PST) og 28/5 1 ad han NØ **Spørring** (APN).

Duehøg *Accipiter gentilis* 02670

Et rigtigt skidt år, der er det ringeste år siden 1986! Der er blot indrapporteret 7 ynglepar på 7 lokaliteter. Der er forhåbentlig væsentligt flere derude.

Forårstræk: Sølle 8 fugle: 5/3 1 trk **Grenå** (AR), 28/3 2 N **Hesselholm** (SDY), 6/4 1 trk **Bakken, Gjerrild** (AR,JPL,JKL), 18/4 1 fou S **Hesselholm** (SDY) samt 21/4 1 han Ø + 22/4 2 trk **Gjerrild Nordstrand** (LBO,AR).

Total: 70 (127) Indsendere: 29 Observationer: 65 Lokalteter: 42

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	10	10	19	6	2	3	2	4	3	8	1

Spurvehøg *Accipiter nisus* 02690

Ikke siden 1997 har årstotalen været så lav for Spurvehøgen. Det er specielt træktal vi mangler, men også yngletallene er meget svagt repræsenteret. Til sammenligning kan det nævnes, at sidste års total for trækkende fugle i 1. halvår klart overgår årstotal for 2002! Der er flere obs fra træklokaliteterne, hvor adfærds-koder ikke er angivet, selvom det givetvis er tale om trækkende fugle. Disse fugle figurerer derfor ikke i træktotalerne, så husk at angive adfærd! Med kun én obs af én trækkende fugl, tager Moesgård Strand prisen for dårligst dækkede træklokalitet i cykelafstand af en større by.

Yngel: Blot 5 par fra ligeså mange lokaliteter er ikke mange.

1. halvår: Træk: 297 fugle i perioden 8/3-10/5 med kulmination omkring 21/4 (≥ 10): **Gjerrild-området**: 6/4 19 trk, 20/4 55 NØ, 21/4 16 Ø, 25/4 45 trk, 26/4 35 trk (AR,GGU,LTP,HAC,LBO). Derudover en obs på 167 fugle den 22/4 uden adfærdsangivelse. **Issehoved**: 20/4 19 trk og 22/4 23 N (SDY,MWH).

2. halvår: Træk 85 fugle i perioden 9/8-29/12. **Samsø**: 24 trk, flest 6/10 4 trk **Vesborg Fyr** (SDY,MWH). **Strandkær**: 24 trk, flest 11/9 7 SV (DD). **Anholt**: Én obs 13/10 10 trk (AR). **Vejlby Nord**: 11 trk, flest 25/9 6 SV (DD). **Risskov Strand**: 10 trk, flest 1/9 4 SV og 18/9 4 SV (begge DD).

Total: 753 (1231) Indsendere: 50 Observationer: 244 Lokalteter: 98

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
27	18	31	461	42	10	9	11	56	48	16	24

Musvåge *Buteo buteo* 02870

Efter fire rigtigt gode år med over 10.000 fugle pr. år er indrapporteringen af arten ret sløj i år. Dertil kommer, at et ukendt antal af de trækkende fugle fra Djursland er gengangere, idet de ligger og tøffer rundt og rundt i området. Et eksempel på dette ses den 21/4, hvor LBO først registrerer 51 fugle trk Ø ved **Gjerrild Nordstrand** og siden ser et returtræk mod vest ved **Bakken, Gjerrild** på 58 fugle i 2 km's højde.

Yngel: 30-33 par fordelt på 22 lokaliteter. Der er ingen lokaliteter med over 3 par.

1. halvår: Trækket er på i alt 4066 fugle i perioden 3/2-15/5 med to kulminationer i henholdsvis marts og april. De største træktal ses fra **NØ-Djursland**, der i perioden 5/6-9/5 har 3547 trk med flest (≥ 200): 5/3 372 trk, 10/3 447 trk, 12/3 425 SV, 13/3 811 trk alle fra **Grenå** (AR), 20/4 227 NNØ **Bakken, Gjerrild** (GGU), 22/4 337 trk **Gjerrild Nordstrand** (AR). **Strandkær/Mols Bjerge** har i perioden 28/2-27/5 215 trk med flest: 4/3 14 N + 27 V (returtræk) og 12/3 32 N + 35 SV til overnatning og 3/5 39 NØ (alle DD). **Nordsamsø** er med 160 fugle i perioden 16/2-23/4 tredje bedste træklokalitet med flest: 21/3 21 N **Issehoved** (SDY), 28/3 75 N **Hesselholm** (SDY) og 20/4 18 N **Issehoved** (SDY,MWH). Derudover er den eneste lokalitet med over 50 trk fugle i foråret **Moegård Strand** med blot én obs: 20/3 56 N (PLA).

2. halvår: I perioden 4/8-1/11 ses i alt 220 trk. De største obs er (≥ 10): 15/8 10 NØ **Universitetsparken** (DD), 1/9 18 SV **Risskov Strand/Vejlby Nord** (DD) + 25/9 22 V **Vejlby Nord** (begge DD), 6/10 52 V **Vesborg Fyr** (SDY,MWH) og 30/10 13 V **Strandkær** (DD).

Total: 5619 (8592) Indsendere: 63 Observationer: 627 Lokaliteter: 258

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
124	81	2825	1666	202	76	52	62	210	136	84	101

Fjeldvåge *Buteo lagopus* 02900

En meget lav årstotal, der er den næstdårligste i de sidste 10 år (50 fugle i 1997 er det ringeste år).

1. halvår: Træk i alt 32 trk i perioden 8/3-25/5 (≥ 2): 4/4 2 N **Mols Bjerge** (PLA), 6/4 5 trk **Bakken, Gjerrild** (AR), 20/4 2 NØ (GGU) og 26/4 5 trk begge **Marshøj, Gjerrild** (AR,LTP,GGU) og 9/5 4 trk **Issehoved** (MWH). Alle øvrige obs er af enkeltindivider. De sidste fugle forlader amtet sidst i maj med en enkelt efternøler i juni: 22/5 1 **Norsminde Fjord** (IZN), 25/5 1 trk **Anholt** (AR) og 4/6 1 2K **Skærsø Plantage** (FF).

2. halvår: Første obs: 16/9 1 of **Hårup Sande** (HST), 29/9 1 S **Strandkær** (DD) og 24/10 1 fou **Asferg** (AS). Trækket udgøres af blot 2 fugle. Eneste obs af mere end ét individ er: 10/11 2 rst **Fornæs** (GGU) og 1/12 2 **Gudenåen, Silkeborg-Resenbro** (PEN).

Total: 70 (114) Indsendere: 28 Observationer: 59 Lokaliteter: 45

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	3	10	22	12	1	-	-	2	2	10	6

Lille Skrigeørn *Aquila pomarina* 02920 SU-art

Der foreligger en obs ved **Sletterhage** i efteråret. Obsen er beskrevet for SU, men ikke færdigbehandlet.

Kongeørn *Aquila chrysaetos* 02960

Tre fund, alle nævnes: 25/3 1 2K trk N **Sødringholm Strand** (SKA), 19/4 1 of **Bølling Sø** (Åge Ebbesen) og 20/4 1 rst "yngre fugl" **Marshøj, Gjerrild** (GGU). Bøllingfuglen er ifølge observatøren sandsynligvis samme som af og til er set i Gludsted og Nørlund Plantager (udenfor amtet).

Fiskeørn *Pandion haliaetus* 03010

Efter 4 år med over 200 fugle pr. år er årets total ikke voldsom; den ligger klart under 10-årsgennemsnittet. Året udmærker sig dog ved 1-2 ynglepar, en meget tidlig forårsfugl og en meget sen efterårsfugl.

Yngel: 1-2 par ud af en landsbestand på 5-6 par. DATSY-koordinator Per Bomholt oplyser, at det sikre ynglepar fik én unge på vingerne. Derudover var der aktivitet på en anden lokalitet, uden konkrete oplysninger.

1. halvår: Ankomst omtrent 14 dage før normalt: 12/3 1 NØ **Stavnshoved Rev** set godt (RSA). Det er formentlig Danmarks første i år og en af de tidligste i Århus Amt nogensinde! De følgende er 25/3 1 V **Beder** (POE) og 3/4 4 obs fra 4 lokaliteter (MWH,EDY,JBA). Trækket omfatter 77 fugle i perioden 12/3-26/5, med 29 trk fra **NØ-Djursland**, 21 trk fra **Samsø** og 26 trk fordelt rundt omkring i amtet. De største trækobs (≥ 4): 19/4 4 N **Strandkær** (DD) + 8 NNØ **Issehoved** (SDY, MWH), 20/4 6 NØ **Marshøj**, Gjerrild (GGU) og 22/4 7 trk **Gjerrild Nordstrand** (AR).

2. halvår: Trækket begrænser sig til blot 13 trk. Eneste obs >2 fugle er 6/8 3 rst på sandrevler derpå trk S **Eskeplet** (LTP). Året slutes af med 22/9 1 S **Kysing Næs** (OGJ), 23/9 2 **Søbygård Sø** (PHJ) og den meget sene 2/11 1 1K S **Sødringholm Strand** (LTP).

Fiskeørn ved Søbygård Sø 5/8-2002. Foto: Peter Nielsen.

Total: 153 (217) Indsendere: 38 Observationer: 125 Lokalteter: 68

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	2	80	24	3	7	16	20	-	1	-

Tårnfalk *Falco tinnunculus* 03040

Et meget lavt totalantal, det laveste i de sidste 10 år og kun halvdelen af gennemsnittet fra de foregående 10 år. De største fald i antallene i forhold til 2001 er i juni og oktober. I juni er det først og fremmest vores egne ynglefugle, der bliver set her i landet. Der er kun indberetninger om 6 ynglepar fra 6 lokaliteter. Der bliver set rastende fugle ved redekasser, så der er sandsynligvis flere ynglepar.

Forår: De første trækiagttagelser er 10/3 1 N **Grimhøj, Brabrand** (KBF,RSN), 20/3 3 N **Moesgård Strand** (PLA) og 28/3 1 trkf **Issehoved** (SDY,MWH). Der er i alt 24 obs af 76 trækkende fugle i perioden 10/3-5/6. Trækket kulminerer ultimo april - primo maj med 40 trækkende fugle. Største trækobs: 9/5 10 trk **Anholt** (AR) og 10/5 14 N **Dragsmur** (DD). I alt 19 trk **Gjerrild Nordstrand** og 15 trk **Anholt**. Større antal i øvrigt, 10/5 11 **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

Efterår: De første efterårstrækobservationer er 24/8 1 SØ og 29/8 1 S begge **Sødringholm Strand** (LTP) samt 29/8 1 S **Vesborg Fyr** (FNI). Der er 19 obs af 29 trækkende fugle i perioden 24/8-31/10. Der er hverken større obs af trækkende eller rastende fugle. Det bedste træksted er **Strandkær** med i alt 8 trækkende. Den sidste trækkende Tårnfalk ses 31/10 indtrk **Egå-Tålfors Strand** (CHØ).

Total: 390 (777) Indsendere: 47 Observationer: 252 Lokalteter: 112

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
37	16	35	45	92	27	20	27	40	6	20	25

Aftenfalk *Falco vespertinus* 03070

Der er 5 obs af i alt 7 fugle, alle nævnes. 24/5 1 ad hun N **Egådalen** (DD), 28/5 1 fou **Hesselholm** (LEB), 5/6 3 2K N **Dragsmur** (DD) samt 5/9 1 1K SØ og 19/9 1 ad hun SØ begge **Hesselholm** (LEB).

Dværgfalk *Falco columbarius* 03090

På trods af et fald i forhold til sidste år observeres der også i år et pænt antal Dværgfalke.

Forår: De første fugle ses 15/3 1 **Dystrup Sø** (CEM), 21/3 1 **Fausing** (BRA) og 31/3 1 fou **Østerby Samsø** (MWH). Der er 79 trækkende fugle i perioden 1/4-26/5. Trækket kulminerer primo maj med 37 trækkende fugle. I alt 25 trk **Anholt**, 17 trk **Gjerrild**, 11 trk **Dragsmur** og 10 trk **Issehoved**. Største trækobs: 9/5 18 trk **Anholt** (AR) og 10/5 9 N **Dragsmur** (DD). Større antal i øvrigt: 10/5 8 **Gjerrild Nordstrand** (HAC). Periodens sidste obs: 22/5 1 N **Dragsmur** (DD) samt 25/5 2 trk og 26/5 1 trk begge obs **Anholt** (AR).

Efterår: Den første fugl ses ret tidligt: 14/8 og 15/8 1 **Hesselholm** (LEB). Trækket begynder for alvor 11/9 1 S **Ørnsø** (MER), 17/9 1 SV **Sødringholm Strand** (LTP) og 22/9 1 S **Egådalen** (DD). Trækket af i alt 25 fugle foregår i perioden 11/9-1/11 og kulminerer medio oktober. Største trækobs: 13/10 9 trk **Anholt** (AR). Desuden et par vinterobs: 14/12 1 Ø **Alrø Alhale** (PEØ) og 15/12 1 of **Sødringholm Skov** (OEH).

Total: 122 (104) Indsendere: 21 Observationer: 71 Lokalteter: 29

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	3	41	52	-	-	2	5	15	2	2

Lærkefalk *Falco subbuteo* 03100

Pænt antal observerede Lærkefalke. Totalen ligger lidt over sidste års, og en del over gennemsnittet for de foregående 10 år. Der er ikke rapporteret om ynglepar.

Forårstrækket sætter ind 3/5 1 NØ **Strandkær** (DD), 8/5 1 trk og 9/5 7 trk alle **Anholt** (AR). I perioden 3/5-25/5 observeres 36 trækkende Lærkefalke. **Anholt** byder på i alt 23 trk, **Dragsmur** 10 trk og ved **Gjerrild** noteres 17 rst/trk. 10/5 bliver den helt store trækdag med 10 trk **Anholt** (AR), 9 N **Dragsmur** (DD) samt 11 **Gjerrild Nordstrand** (HAC) – nogle af disse er vel også trækkende? Forårets sidste 6/6 1 fou **Gudenåen**, Mossø-Gudensø (JBA).

Efterårets første iagttagelse er 27/8 1 ad rst **Alrø Poldkrog** (SFP). Trækket sætter ind 1/9 1 S **Egådalen** (DD), mens den sidste trækkende fugl ses 5/10 1 S **Hesselholm** (LEB). I denne periode ses i alt 6 trækkende fugle, flest 5/9 4 SV **Strandkær** (DD). Sidste obs i efteråret: 7/10 1 fou **Hesselholm** (LEB).

Total: 67 (49) Indsendere: 9 Observationer: 22 Lokalteter: 11

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	56	1	-	1	6	3	-	-

Vandrefalk *Falco peregrinus* 03200

Igen et år med et pænt antal observationer, hvilket afspejler Vandrefalkens fremgang i Skandinavien og Nordtyskland. Særligt interessante er overvintrende fugle, som holder til på bestemte lokaliteter i længere tid. I Nordtyskland bliver der anbragt redekasser på steder, hvor Vandrefalke gentagne gange har opholdt sig om vinteren, og i nogle tilfælde er fuglene begyndt at yngle der (Pfeifer 2003). Der observeres en del overvintrende Vandrefalke i amtet. Mon de er potentielle ynglefugle?

1. halvår: En adult, ikke kønsbestemt fugl observeres 5/1-5/3 i området **Gyllingnæs**, **Alrø Poller** (DSA,OGJ, OJE,TBR). En anden adult ses ved **Vejlby Nord** 19/1-2/3 (DD). 13/1-13/4 ses 1 ad **Sødringholm Strand/Mellempoldene** (CSS,LTP,JPA). Da fuglen ses helt ind i træktiden, er det muligvis ikke samme individ hele tiden, men måske en anden på gennemtræk. De øvrige vinterobs er enkeltobs fra forskellige lokaliteter. Trækket indledes 7/3 1 trk **Grenå By** og 21/3 1 trk **Skindbjerg** (begge AR) samt 23/3 1 subad trk **Issehoved** (SDY,MWH). I perioden 7/3-11/5 ses 32 trk, flest på NØ **Djursland** med 18 fugle, bl.a. 25/4 4 trk **Gjerrild** (AR,HAC). Sidste i foråret: 11/5 1 trk **Anholt** (AR) og 11/5 1 V **Gjerrild Nordstrand** (APN).

2. halvår: Første obs i efterår: 19/8 1 2K **Århus Østhavn** (FF), dernæst 28/8 1 Ø **Stubbe Sø** (RSN) og 28/8 1 1K SV **Hesselholm** (SDY). Træk: 14 obs af trækkende fugle i perioden 28/8-10/11, alle enkeltobs. Sidste trækobs: 5/10 1 1K N **Issehoved** (MWH,SDY), 27/10 1 1K fou S **Kysing Næs** (OGJ) og 10/11 1 ad indtrk **Fornæs** (GGU). Ligesom sidste år ses der igen i december rastende fugle ved **Sødringholm**, **Alrø**, **Norsminde Fjord**, **Århus Østhavn** og desuden **Grenå Enge**.

Total: 104 (58) Indsendere: 30 Observationer: 105 Lokalteter: 40

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
9	12	9	33	5	-	-	4	14	8	4	6

Agerhøne *Perdix perdix* 03670

Der spores en vigende tendens i antallet af observationer. Bortset fra de skovrige egne i den vestlige del af amtet, rapporteres der om Agerhøns stort set overalt, men i små antal. 2 ynglepar er helt sikkert for lidt!

1. halvår: Eneste større obs er 27/1 15 **Århus Østhavn** (FF). Derudover kun spredte småflokke på 2-6 ex.
2. halvårs største flokke (>10): 18/8 20 **Århus Østhavn** (FF), 26/8 25 **Østerhede/Nordby Hede** (SDY), 18/10 24 **Århus Østhavn** (EDY), 28/10 16 **Besser Rev** (MWH) og 3/11 14 **Århus Østhavn** (MHA).

Total: 249 Indsendere: 21 Observationer: 47 Lokalteter: 31

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
15	14	33	17	8	8	2	66	23	49	14	-

Vagtel *Coturnix coturnix* 03700

Igen et år uden mange Vagtlere; endog en halvering i forhold til sidste år. Årets obs drejer sig hovedsageligt om enlige fugle, og er især fra de efterhånden klassiske lokaliteter i amtets østlige og nordøstlige del: Gjerrild, Veggervlev, Bjerre/Byvejle, Kastbjerg Å og Sødringkær. Der er ikke meldt om sikre ynglefund.

Det første fund er igen i år fra **Lading** 13/5 1 sy (HET). Næste observation gøres 20/5 1 **Gjerrild** (AR), men den tredje først hen i juni måned. Seneste obs er 3/8 1 sy **Eskeplet** (KMO) og 23/8 1 sy **Knudsø**, Ry (JKI).

Af større obs kan nævnes: 19/7 4 **Sødringkær** (LTP), 20/7 6 sy **Gjerrild by/Marshøj** (RSA), 26/7 4 sy **Hulmade/Sødringkær** (CSS) og 31/7 5 **Bjerre/Byvejle** (LTP).

Total: 45 Indsendere: 12 Observationer: 24 Lokalteter: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	2	11	31	2	-	-	-	-

Fasan *Phasianus colchicus* 03940

Der berettes om enkelte ynglepar af denne udsatte fugl. Største obs er 30/10 13 **Sminge Sø** (HST).

Vandrikse *Rallus aquaticus* 04070

Stort set samme årstotal som sidste år, til gengæld er kun få ynglepar rapporteret, flest 10-15 par på **Anholt** (AR). Herudover kun et enkelt par noteret på fastlandet. Brabrand Sø og Bjerregrav Mose huser amtets største bestande, men Vandrikse er jævnt spredt, og høres ved mange søer, damme og vandhuller.

Første halvårs eneste bemærkelsesværdige obs er 30/3 16 **Bjerregrav Mose** (TBA). I andet halvår er største obs 1/9 6 **Brabrand Sø** (RSN).

Total: 225 Indsendere: 32 Observationer: 108 Lokalteter: 32

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	7	40	75	40	20	2	8	14	4	2	8

Plettet Rørvagtel *Porzana porzana* 04080

Der er fremgang at spore, selvom fem obs af fire forskellige fugle ikke er meget. Alle nævnes:

24/5 1 sy **Flakket**, Anholt (AR), 4/6 1 sy **Kastbjerg Å** (TN), 6/7 og 8/7 1 sy **Malling Mose** (OGJ) samt 18/7 1 **Dødeå** (MJH).

Engsnarre *Crex crex* 04210

Antallet af Engsnarrer i amtet er noget svingende, og i år er vi nede på 2 obs af 2 forskellige fugle. Bemærkelsesværdigt er det, at der ikke foreligger obs fra maj og juni, og at der er en meget sen forekomst.

12/7 1 **Galten** (POE) samt 12/10 1 **Norsminde Fjord** (HLÆ), der blev skræmt op i det høje græs i den vestlige del af fjorden.

Grønbenet Rørhøne *Gallinula chloropus* 04240

Kun 5-7 ynglepar er indberettet, og efter antallet af indberetninger i det hele taget at dømme, er interessen for denne fugl også for nedadgående. Der er sket en halvering i forhold til sidste år, hvilket nok ikke afspejler artens reelle status i amtet. Kun større obs (≥ 10) nævnes.

1. halvår: 2/1 11 **Silkeborg Langsø** (HST) og 13/1 og 1/2 10 **Doktorparken**, Randers (JPA,BKR).

2. halvår: 17/12 14 **Brabrand Sø** (EDY).

Total: 148 Indsendere: 20 Observationer: 68 Lokalteter: 45

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
21	13	19	21	18	13	4	9	7	7	2	14

Blishøne *Fulica atra* 04290

Som ynglefugl jævnt udbredt over hele amtet, blot der er lidt vand. Der er indberettet ca. 150 ynglepar, flest selvfølgelig fra de større sø- og moseområder. Forår og efterår samles større flokke på sædvanlige, udvalgte lokaliteter som Mariager Fjord (som nok er det bedste sted for rastende Blishøns i amtet) og Norsminde (både ved kysten og inde i fjorden). Også ved Brabrand Sø, Dystrup Sø og Fussing Sø ses pæne flokke af Blishøns, typisk i størrelsesordenen 300-800 ex. Alle større obs nævnes (≥ 1000).

1. halvår: 12/1 1000 **Åmølle** (TN), 13/1 1185 **Mariager Fjord** (TN) og 3/2 1400 **Mariager Fjord** (JPA).

2. halvår: 13/9 5000 **Mariager Fjord/Yderfjorden** (TN), 14/9 1500 **Treskelbakkeholm** (TN), 14/9 2450 **Norsminde Fjord** (GGU) samt 9/11 og 31/12 1200 **Mariager Fjord** (TN).

Total: 27.863 Indsendere: 33 Observationer: 306 Lokalteter: 81

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5226	3115	921	924	467	1339	529	683	9515	190	1751	3203

Trane *Grus grus* 04330

Endelig en succes. Dobbelt så mange Traner er set i amtet i forhold til sidste år. Det er stadig en decideret østlig art i amtet, men der er også indlandsagttagelser denne gang. De traditionelt gode steder, NØ-Djursland og Anholt, får i år selskab af Samsø som et godt tranested.

Den første Trane ses allerede 27/2 1 NV **Brabrand Sø** (LBO). De følgende ses først hen i marts måned. De sidste er 4/8 3 trk **Risskov Strand** (DD) og 14/11 1 R **Øer/Hassensøre** (LPJ). Kulminationen sker primo-medio maj. De største obs (>5) er: 11/3 8 trk **Gjerrild by/Marshøj** (AR), 13/4 9 S **Silkeborg Vesterskov** (SFP), 9/5 7 Ø **Mårup Skov**, Samsø (MWH), 9/5 7 NØ **Skarresø** (AGD) og 9/5 56 trk **Anholt** (AR).

Total: 133 Indsendere: 16 Observationer: 25 Lokalteter: 19

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	1	15	16	93	3	3	1	-	-	1	-

Strandskade *Haematopus ostralegus* 04500

En lille fremgang i årstotalen, hvilket primært kan tilskrives lidt flere fugle i efteråret ved Randers Fjord. Antallet af overvintrende fugle igen i år på et forholdsvis behersket niveau i forhold til foregående år.

Yngel: Oplysning om 48-54 par fordelt på 14 lokaliteter mod 50-56 par på 21 lokaliteter sidste år. Største ynglepladser i år **Tunø** 17 par (SHØ), **Treskelbakkeholm** 10-12 par (PLA), **Alrø Poller** 5 par (JG), **Vrinnerens Strand** 4 par (JPL,JKL) og **Svanegrund** 3-4 par (PLA). I år flere interessante indlandsfund, hvor der meldes om 1-2 par ved **Lading Sø** (HET), dog uden ynglesucces, 1 par set med pulli **Brabrand Nord** nord for Silkeborgvej (HET), 1 par i **Silkeborg** (AAR), samt 1-2 mulige ynglepar på tage langs **Grenåvej** ved Skæring (FNI).

Vinter (januar): Selvom Strandskaden nu optræder på flere lokaliteter end tidligere, er det samlede antal af overvintrede fugle noget lavere pga. væsentligt færre fugle ved Randers Fjord. De største flokke ses 1/1 22 **Alrø Egehoved** (OGJ), 6/1 50 + 27/1 100 **Sødringholm Strand** (LTP,JPA), 14/1 96 **Yderste Holm**, Samsø (MWH), 27/1 26 **Bønnerup Strand** (BGO) og 30/1 55 **Besser Rev** (MWH).

Forårstræk: Kun få større flokke registreres i amtet i løbet af foråret. Antallet af fugle stiger allerede fra medio februar med 14/2 210 og lidt senere 24/2 250 ved **Sødringholm Strand** (begge LTP), samt 27/2 122 **Barnekold**, Samsø (MWH). Forekomst topper allerede primo marts med 3/3 300 **Sødringholm Strand** (LTP), hvor der blot få dage senere 9/3 er 90 fugle tilbage på lokaliteten. Sidste større forekomst ses ultimo april 27/4 120 **Mellempoldene** (LTP), hvilket er sammenfaldende med sidste større borttræk af fugle på vej til de nordligste ynglepladser i det nordlige Rusland (Meltofte 1993).

Efterårstræk: Første ansamlinger ses medio juli med 13/7 80 **Sødringholm Strand** (LTP) og 16/7 59 **Overgårds Dige** (HLL). Trækket kulminerer allerede ultimo juli med 26/7 400 **Sødringholm Strand** (LTP), 27/7 125 **Alrø Poller** (GGU) og 29/7 90 **Besser Rev**, Samsø (MWH).

Træk: Kun to større flokke 19/7 35 S **Sødringholm Strand** (LTP) og 3/8 52 V **Romalt Enge** (JPL,JKL).

Året ud ses sædvanligvis kun større rastende flokke (>100 fugle) ved Randers Fjords udmunding. I år flere pæne flokke med 14/9 400, 21/9 400 og 6/10 350 alle **Sødringholm Strand** (LTP,CSS). Fuglene er ikke aldersbestemte, men hovedparten af rastende Strandskader udenfor Vadehavet i august-september er ungfugle, som ofte trækker senere bort end adulte (Meltofte 1993). Især ungfugle raster ofte i længere tid på samme lokalitet. Således er det sandsynligt, at det i et vist omfang er de samme fugle gennem hele perioden.

I december ligesom sidste år væsentligt færre fugle end tidligere. Største forekomster (>20 fugle) ses 10/12 80 **Besser Rev**, Samsø (MWH), 21/12 75 **Sødringholm Strand** (LTP) og 29/12 21 **Kalsemade** (DSA).

Total: 7.930 (7.757) Indsendere: 41 Observationer: 334 Lokaliteter: 93

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
411	1114	1164	383	225	74	971	1142	1195	677	338	236

Klyde *Recurvirostra avosetta* 04560

Efter katastrofe-stemningen i 2001 på grund af ræv på Treskelbakkeholm i Mariager Fjord, er kolonien i år genetableret. Amtets samlede bestand er således tilbage på næsten 200 par. I år foreligger kun oplysninger fra 2 lokaliteter mod 6 lokaliteter sidste år.

Yngel: Samlet oplysninger om 197 ynglepar på 2 lokaliteter mod sidste års 27-31 fordelt på 6 lokaliteter. Fra **Treskelbakkeholm** 186 par (PLA) mod kun 2 par sidste år. De 14 reder findes Lemos Pold i Nordjyllands Amt. Kolonien optælles 24/5, hvor hele 372 fugle registreres. Fra **Alrø** 11 par (JG) mod 10 par sidste år. De 6 reder registreret på Pollerne og 5 øvrige reder på Alhale.

I år mangler der desværre oplysninger fra **Stavns Fjord**, hvor der sidste år fandtes 12 ynglepar. Klyder er dog set på Samsø i hele yngletiden, flest 15/6 18 fou **Barnekold** (MWH,SDY). Heller ikke fra **Drastrup**

Enge er der oplysninger om ynglepar, hvor der sidste år var 4 ynglepar. Men også her er Klyden registreret i yngletiden, særlig talrigt medio/ultimo juni med max 21/6 19 fugle rst (FNI). Ligeledes ses arten igen i år i yngletiden ved **Randers Fjord-udmunding**, uden der dog er oplysninger om mulige ynglepar herfra.

Forårstræk: Årets første Klyder ses til sædvanlig tid med 16/3 15 **Brokold**, Samsø (SDY), 21/3 2 **Langør**, Samsø (MWH) og 27/3 6 **Alrø Poldkrog** (OGJ) + 6 **Stavns Fjord** (MWH).

Kun få større ansamlinger fra forårstrækket og primært omkring (mulige) ynglepladser med 6/4 16 + 22/4 21 **Drastrup Enge** (SKA) og 22/4 21 **Treskelbakkeholm**, Mariager Fjord (TN). Desuden en bemærkelsesværdig forekomst fra 26/4 8 **Haldsø**, syd for Assentoft (PHJ).

Fra 2. halvår som sædvanlig kun meget få fugle. Fra juli foreligger kun fund ved **Drastrup Enge** med 5 obs fra 4/7-30/7 af 3-7 fugle. Der er ingen fugle i hverken august-september, men to sene fugle ses 20/10 2 rst **Stavns Fjord** norddel (MWH). Dette er formentligt amtets hidtil seneste observation – i hvert fald siden første lokalrapport i 1972.

Total: 663 (708) Indsendere: 13 Observationer: 64 Lokalteter: 18

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	43	105	431	68	14	-	-	2	-	-

Lille Præstekrave *Charadrius dubius* 04690

Antal af ynglepar er lidt usikkert, men ligger formentlig på samme niveau som sidste års 4-8 ynglepar, men måske er der en lille fremgang.

Yngel: I år foreligger der desværre kun spredte oplysninger fra ynglelokaliteter. Største observationer fra sikre ynglelokaliteter er: **Haldum Grusgrav** (1-2 par) 15/7 4 ad + 5 1K (APN), **Romalt Enge** (1 par) 20/5 4 ad, 31/7 2 1K og 3/8 1 ad + 2 1K (JPA,JPL,JKL) og **Drastrup Enge** (1 par) 10/7 2 ad + 2 1K (FNI). Endvidere fra **Århus Østhavn** 15/5 1 fugl vaslende (RSN) og **Birkesig råstofgrave** 22/6 2 ad (JPL,JKL), hvor der sidste år ynglede 1-2 par, samt **Kristrup Enge** 12/5 2 ad (LTP). Fra yngletiden foreligger desuden observationer fra **Glatved/Limbjerg Kalkbrud** (JPL,JKL), **Haldsø** (BRA) og omkring **Gudenåen-Sminge Sø** (MER,SFP), men det er meget usikkert, om fuglene har ynglet her. Endelig ses ved **Kasted-Geding Mose** i perioden 8/4-15/5 typisk 2 fugle (JDK,SHØ) og ved **Kolindbro Enge/Kolindsund** 2/5-13/5 2-3 fugle (FOX, OGJ,MST), men fra begge lokaliteter foreligger ikke observationer efter disse datoer, hvorfor yngel formentligt ikke har været tilfældet. Samlet en forekomst der tyder på 5-10 par, hvilket igen er en lille fremgang i forhold til 2001 og 2000.

Forår: Ankomst til normal tid med 6/4 4 **Drastrup Enge** (SKA), 8/4 4 **Kasted-Geding Mose** (SHØ), 19/4 1 **Brabrand Sø** og 20/4 2 **Sødringholm Strand** (LTP). Fra foråret sædvanligvis flest fugle omkring ynglepladser, flest 29/4 5 **Drastrup Enge** (SKA). Træk: 22/4 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (AR).

Efterår: Amtets ynglepar opholder sig stadig medio/ultimo juli på ynglepladserne. Sidste fugle ses primo august med 3/8 1 ad + 2 1K **Romalt Enge** (JPL,JKL) og 3/8 2 1K og 4/8 1 **Drastrup Enge** (RSN,CSS).

Total: 86 (104) Indsendere: 17 Observationer: 51 Lokalteter: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	17	26	17	20	6	-	-	-	-

Stor Præstekrave *Charadrius hiaticula* 04700

Efter sidste års rekord er årets forekomst på et mere behersket niveau – og under 10 års-gennemsnittet.

Yngel: Meget spredte indberetninger i år. Der foreligger oplysninger om cirka 14-18 ynglepar på 10 lokaliteter, mod 28-32 par på 15 lokaliteter sidste år. Største ynglepladser i år er **Tunø** 3 par (SHØ), **Alrø Poller** 2/5 3 par (JG), **Eskeplet** 9/6 7 ynglefugle (CSS) og **Sødringholm Strand** 12/5 6 ynglefugle (CSS), hvoraf

mindst 1 par havde succes (LTP). Fra yngletiden to interessante indlandsfund med 27/4 1 + 15/5 2 **Kasted-Geding Mose** (SHØ) og 3/6 2 rst **Lading Sø** (HET).

Vinter: Fuglene fra december 2001 er stadig på plads ved **Ebeltoft Færgehavn**, hvor 1-5 fugle ses i løbet af måneden, flest 23/1 5 rst (OGJ).

Forårstræk: Første fugle til sædvanlig tid medio februar med 15/2 4 **Langør**, Samsø (MWH) og 16/2 4 kysten udfør **Overgårds Dige** (LTP). Og få dage senere 21/2 6 **Bønnerup Strand** (HAC), 24/2 8 **Langør**, Samsø (MWH) og 27/2 12 **Ebeltoft Færgehavn** (JPL).

Første trækbølge af den sydlige race *C.h.hiaticula* kulminerer mellem 10. og 23. marts med 10/3 20 + 17/3 14 **Anholt** (begge FSV), og fra Samsø 16/3 19 **Langør/Lilleøre** + 21 **Brokold** (SDY,MWH), 17/3 18 **Besser Rev** (SDY,MWH) og 18/3 22 **Langør** (MWH). Fra amtet i øvrigt 23/3 19 **Kalsemade** (DSA). Gennemtræk af den nordlige race *C.h.tundrae* kulminerer medio/ultimo maj med 18/5 90 og 25/5 30 **Eskeplet** (CSS,LTP).

Efterårstræk: Første trækbølge af adulte fugle ses fra medio/ultimo juli til primo august med 15/7 14 **Eskeplet** (LTP), 16/7 26 + 17/7 20 kysten udfør **Overgårds Dige** (CSS,HLL), 24/7 38 **Besser Rev**, Samsø (MWH), 27/7 20 **Alrø Poller** (GGU) og 1/8 38 + 2/8 20 **Bønnerup Strand** (begge HKA).

Ungfugletrækket ses fra ultimo august til ultimo september med 25/8 23 **Ebeltoft Færgehavn** (AS), 29/8 15 **Sødringholm Strand** (LTP) og 2/9 19 + 7/9 25 **Ebeltoft Færgehavn** (AS,JPL,JKL), 16/9 12 **Besser Rev**, Samsø og 26/9 19 **Vesborg Fyr**, Samsø (begge MWH). Antal i denne periode (ungfugle-trækket) er i år noget lavere end normalt. Helt usædvanligt foreligger kun en enkelt observation fra oktober med én fugl 5/10 **Issehoved**, Samsø (SDY,MWH).

I november kun få observationer med 10/11 1 **Alrø Egehoved** (PEØ) og 3-8 fugle ved **Ebeltoft Færgehavn** fra 10-20. november (JPL,JKL,LPJ,APN,AS). Og for første gang siden 1994 foreligger ingen observationer af fugle i december.

Total: 1.028 (1.260) Indsendere: 36 Observationer: 197 Lokalteter: 50

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	41	215	97	201	25	173	161	97	1	12	-

Hjejle *Pluvialis apricaria* 04850

En meget magert år med en årstotal på kun 53.525 fugle, hvilket er den laveste siden 1987! Bemærk at gennemsnit for de seneste 10 år har været ca 150.000 fugle.

Specielt skuffer forårstrækket og ungfugletrækket i oktober, imens gennemtræk af adulte fugle i august antalmæssigt er på et normalt niveau. Forårstrækket kulminerer typisk i april, og selvom antal af rastende fugle varierer meget fra år til år, har april-totalen de seneste 10 år ligget mellem 7.000-18.000 fugle mod ca 3.500 fugle i år. Specielt mangler større flokke fra Alrø og Kalsemade.

Ungfugle-trækket topper typisk i oktober og også her store variationer i månedstotalen fra år til år, men typisk mellem 40.000-90.000 fugle. I år ligger månedstotalen på ca 10.000 fugle. Også i efteråret væsentligt færre fugle meldt fra Alrø og Kalsemade, og også Randers Fjord området har kun få større observationer. Desuden mangler der i år helt tal/observationer fra Mariager Fjord i efteråret.

Vinter: Der foreligger kun 5 observationer januar-februar, hvor den største forekomst er fra 23/1 1532 **Ko-lindsund** (LPJ). I marts endnu kun få fugle i amtet og først ultimo marts ses flokke på mere end 100 fugle og første større observation er fra 31/3 1000 trk **Ballehage**, Samsø (MWH). Primo april enkelte lidt større ansamlinger med 8/4 500 **Alrø** (DSA) og 9/4 350 **Barnekold**, Samsø (MWH), ellers kun flokke på 35 til 150 fugle forskellige steder i amtet. Ultimo april ses 23/4 1000 **Kalsemade** (DSA), 25/4 250 **Barnekold**, Samsø (MWH), 26/4 200 **Eskeplet** (JPA) og 28/4 250 **Egådalen** (DD). Sidste større flok ses ultimo maj 24/5 150 **Treskelbakkeholm**, Mariager Fjord (PLA).

Sommer: En enkelt observation fra juni med 15/6 2 SV **Hesselholm Made**, Samsø (SDY).

Efterår: De første fugle ses 9/7 12 kysten udfør **Overgårds Dige** (HLL) og allerede 16/7 300 **Alrø Vade-grund** (SFP). I løbet af august stiger antallet og første trækbølge af adulte fugle gør sig for alvor bemærket fra medio august med 13/8 2000 **Sødringholm Strand** + 500 **Eskeplet** (begge LTP) og 850 **Barnekold**,

Samsø (MWH). Adult-trækket kulminerer ultimo august med 24/8 3000 + 29/8 5000 **Sødringholm Strand** (LTP) og 26/8 1500 **Yderste Holm**, Samsø (SDY). Primo september stadig flere pæne flokke med 1/9 1800 **Sødringholm Strand** (SKA) + 1000 **Alrø** (JOP), 7/9 500 **Kalsemade** (DSA) og 8/9 500 **Falling** (JOP).

Ultimo september stiger antallet af fugle igen med 29/9 1000 of **Grenå Enge** (FNI) + 29/9 2500 **Kalsemade** (DSA), men i løbet af oktober som nævnt usædvanlig få fugle, og kun to større flokke (>1000 fugle) med 8/10 2000 **Råby Kær** (JPA) og 27/10 2500 + 30/10 2200 **Norsminde Fjord** (begge OGJ). I starten af november 1/11 611 **Kolindsund** (LPJ) og 2/11 600 **Sødring-området** (LTP) og fortsat mange Hjejler på plads ved **Norsminde Fjord** med 10/11 3800 + 16/11 2000 (begge OGJ). I løbet af december kun få spredte observationer af småflokke på 5-60 fugle ved Samsø, Alrø, Eskeplet/Sødringholm Strand og Ebeltoft Færgenhavn, flest 29/12 60 **Alrø Egehoved** (OGJ,CEM).

Total: 53.525 (151.966) Indsendere: 39 Observationer: 219 Lokalteter: 79

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1523	240	1946	3554	182	2	1761	14.772	11.677	10.108	7476	284

Strandhjejle *Pluvialis squatarola* 04860

Et gennemsnitligt år, dog lidt under seneste 10 års gennemsnit.

Vinter: Kun to fugle med 2-6/1 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP,JPA,OGJ) og 13/1 1 **Besser Rev** (MWH).

Forårstræk: Første fugle ses meget tidligt 27/3 1 **Alrø Egehoved** (OGJ) og 30/3 1 **Sødringholm Strand** (CSS). Næste fugle ses til normal tid med 12/5 21 **Sødringholm Strand** (CSS) + 5 **Alrø Vadegrund** (JG). Trækket kulminerer ultimo maj med 23/5 74 **Alrø Vadegrund** (OGJ), 25/5 105 + 26/5 100 **Sødringholm Strand** (LTP). Sidste fugle ses 2/6 4 + 4/6 3 **Sødringholm Strand** (LTP,CSS) og 9/6 3 N **Eskeplet** (LTP). Aktivt træk: 22/5 6 Ø **Dragsmur** (DD).

Efterårstræk: Første fugle ses allerede 6/7 2 **Sødringholm Strand** (LTP). Fra medio, men særligt ultimo juli stiger antallet af observationer, men typisk kun 2-8 fugle pr. obs. Første trækbølge af adulte fugle topper primo/medio august med 3/8 200 **Sødringholm Strand** (LTP), 6/8 130 rst + 9/8 230 rst + 11/8 160 rst **Eskeplet** (LTP,CSS). Det er svært at afgøre, hvor stor udskiftning der er i forekomsten ved Eskeplet. Meltofte 1993 angiver, at adult-trækket går meget hurtigt og direkte til Vadehavet, uden at et større antal raster undervejs. Ultimo august stadig mange fugle ved Randers Fjord med 24/8 125 **Eskeplet** og 29/8 50 **Mellem-poldene**, Randers Fjord (begge LTP) og endnu primo september 7/9 50 rst **Eskeplet** (LTP).

Medio september er typisk ankomsttid for ungfugle, og der ses en lille stigning 13/9 61 **Eskeplet** (HLL), men først for alvor fra ultimo september med 27/9 25 rst **Alrø Poller** (JG), 28/9 120 rst **Sødringholm Strand** (LTP) og 25 **Bønnerup Strand** (HAC). I oktober ses rastende Strandhjejler ved Samsø, Alrø og Randers Fjord, flest 6/10 130 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 19/10 120 rst **Mellem-poldene**, Randers Fjord (LTP) og 21/10 61 **Eskeplet** (LPJ).

Fra november foreligger kun to observationer med 2/11 15 **Eskeplet** (LTP) og 19/11 16 **Sødringholm Strand** (CSS), hvilket muligvis gælder samme fugle. Ligeledes kun 2 observationer fra december med 10/12 6 **Besser Rev**, Samsø (MWH) og 29/12 3 **Sødringholm Strand** (LTP).

Total: 2.350 (2.749) Indsendere: 24 Observationer: 126 Lokalteter: 32

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	-	2	-	219	7	90	1097	485	408	31	9

Vibe *Vanellus vanellus* 04930

En meget lav årstotal – index 40 – set i forhold til de seneste 10-års gennemsnit. Specielt er der registreret færre rastende fugle i efteråret. Vi skal helt tilbage til 1988 for at finde en lignende lav årstotal. En pæn stigning i antallet af indrapporterede ynglepar.

Yngel: 123-132 par fordelt på 34 lokaliteter mod sidste års 98-118 par på 31 lokaliteter. Største ynglelokaliteter **Bjerregrav Mose** 30 par (BKR), **Brabrand Sø** 18-20 par (KEH) og **Alrø Alhale** 15 par (JG). Ynglefugle ved Brabrand fordeler sig med 5-6 par Dødeå-engene, 2 par Søholm-engen, 2 par sydvest engen, 2 par

ved engen ved gammel å-løb og 7-8 par på nordvest-engen (KEH). Fra yngletiden større antal 11/5 17 **Tjærby Enge** (LTP), maj-medio juni 30-35 **Drastrup Enge** (FNI), maj-juni 24-46 **Haldsø** (LTP,BRA m.fl.) og 2/6 30 **Venning-Gjandrup** (BRA) og 14/6 39 **Stubbe Enge** (AS) uden at der foreligger konkrete oplysninger om ynglefund herfra.

Vinter/forår: Først på året flere småflokke forskellige steder i amtet, flest 19/1 23 **Norsminde Fjord** (AWM), 23/1 97 **Kolindsund** (LPJ), 27/1 40 **Ringkloster Ådal** (FNI), 31/1 24 N **Egens Vig** (DD) + 62 **Brabrand Sø** (RSN), hvor de sidste observationer kan være tegn på de første trækbevægelser. Således stiger antallet af rastende Viber markant allerede fra primo februar 2/2 110 rst **Norsminde Fjord**, 3/2 135 rst **Alrø Poller** (LBO) + 200 rst **Tånum** (BRA). Normalt ses først stigninger fra medio/ultimo februar.

Forekomsten topper til normal tid primo marts med 2/3 100 **Elløv Enge** (JPL,JKL) + 500 **Egådalen** (Claus Vangsgård). Sidste større flokke ses ultimo marts 23/3 145 **Brabrand Sø** (RSN) og 24/3 130 **Nørreådalen**, Venning (BRA).

Træk (>15 ex): 31/1 24 N **Egens Vig** (DD), 18/2 35 N **Skødstrup** (FNI), 8/3 17 NV **Strandkær** (DD), 9/3 88 N + 10/3 26 N **Sødringholm Strand** (LTP). Der foreligger i år ikke større observationer, som indikerer forekomst af sommertrækkende/mellemtrækkende fugle (maj-juni).

Efterår: Fra midten af juni allerede mange Viber ved **Bjerregrav Mose** med 14/6 125 fugle (BKR) og 23/6 130 fugle her (OEH). Ultimo juni stiger antallet af flokke ved amtets vådområder med 22/6 90 **Romalt Enge** (JPA) og 27/6 250 **Haldsø** (BRA). I løbet af juli ses større ansamlinger omkring Randers Fjord med 12/7 120 **Kristrup Enge** (LTP) og især 16/7 600 + 21/7 600 + 27/7 650 **Drastrup Enge** (FNI,JPA,SKA), men også i amtets sydlige del med 27/7 400 **Alrø Poller** (GGU) og på Samsø 28/7 110 **Barnekold** (MWH).

I august stadig flest fugle ved amtets vådområder med 3/8 225 **Barnekold**, Samsø (MWH) + 200 **Drastrup Enge** (JPL,JKL), 26/8 300 **Mariager Fjord** (BRA) og 29/8 200 **Mellempoldene**, Randers Fjord (LTP).

I løbet af september og oktober registreres de største rastende flokke forskellige steder i agerlandet med 8/9 300 rst **Mellerup-Voer**, Randers Fjord (LTP), 28/9 200 rst **Fornæs** (HAC) + 300 **Voldum** (LUR), 29/9 200 **Åkær Gods/Enge** (JOP) + 150 **Hvidsten** (IBG) og 6/10 350 på marker ved **Råby Kær** (JPA).

Træk (>25 ex): 8/8 80 S **Sangstrup Klint** (UBM), 28/8 110 trk **Vesborg Fyr**, Samsø (MWH,SDY), 13/9 42 SV **Ballen** (MWH), 21/9 125 trk + 26/9 175 SV + 29/9 28 SV + 6/10 27 S **Vesborg Fyr**, Samsø (MWH), 5/10 40 S **Fornæs** (JPL,JKL), 19/10 34 SV **Sødringholm Strand** (LTP) og 20/10 30 S **Emmelev Kær** (TQA).

Indtil medio november stadig flere pæne flokke i amtet med 1/11 126 **Kolindsund** (LPJ), 2/11 230 **Sødringkær/Sødringholm by** (LTP), 10/11 210 rst **Lading Sø** (HET) + 160 rst **Norsminde Fjord** (OGJ). Herefter falder antallet af rastende Viber kraftigt og i december foreligger kun 7 observationer, flest 1/12 30 **Korup Sø** (JPL,JKL), 14/12 38 **Grenå Enge** (MHR), 15/12 27 **Ebeltoft Færgehavn** (JPL) og 22/12 92 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 16.179 (40.819) Indsendere: 55 Observationer: 427 Lokalteter: 161

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
336	1592	2034	421	365	1113	2239	2471	2472	1713	1195	228

Islandsk Ryle *Calidris canutus* 04960

Atter et år med over 1000 Islandske Ryler i amtet, gør 2002 til et år, som ligger klart over 10-årsgennemsnittet. De sidste 3 år har været kendetegnet af mange fugle i 1. halvår, men med blot én fugl i år må det betegnes som skuffende. Til gengæld er der en ganske stor forekomst i december fra området mellem Mariager og Randers Fjord, der med 80 % af alle fugle i 2002 atter står for hovedforekomsten i amtet.

1. halvår: 23/5 1 ad **Alrø Vadegrund** (OGJ).

2. halvår: Efterårstrækket indledes med 14/7 4 **Eskeplet** (JPA), 16/7 3 **Overgårds Dige** (HLL) og 17/7 3 **Sødringholm Strand** (LTP). De største obs i efteråret er (>100): 3/8 160 (LTP,KMO), 24/8 134 (LTP) og 13/9 152 (HLL) alle **Eskeplet/Sødringholm Strand**. Efterårsfuglene forsvinder i oktober/november: De sidste er 19/10 65 **Mellempoldene** (LTP) + 8 1K **Alrø Egehoved** (OGJ), 2/11 10 **Eskeplet** (LTP) og 19/11 3 **Sødringholm Strand** (CSS).

Vinterfund: 21/12 5 **Eskeplet** + 135 Sødringholm Strand og 29/12 12 **Mellempoldene** (alle LTP).

Total: 1422 (1032) Indsendere: 21 Observationer: 72 Lokalteter: 21

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	1	-	174	502	447	133	13	152

Sandløber *Calidris alba* 04970

Efter 3 rekordår går det så tilbage for Sandløberen i 2002, men årets total ligger dog stadig klart over 10-årsgennemsnittet. Med blot 12 lokaliteter er der risiko for mange gengangere, men de er forsøgt sorteret fra årets total. Oktober og november skuffer en del, da arten netop her plejer at være ganske talrig.

1. halvår: Største obs (≥ 50): 2/2 100 **Grenå Strand** (AR) samt 18/5 80 **Eskeplet** (CSS) og 25/5 50 **Sødringholm Strand** (LTP), der også er halvårets sidste obs.

2. halvår: Efterårstrækket begynder med: 26/7 1 **Eskeplet** (CSS), 1/8 5 og 2/8 32 begge **Bønnerup Strand** (HKA). De største flokke (≥ 40) ses udelukkende ved **Grenå Strand**: 15/12 92 (MHR,BJS), 19/12 100 (AR) og 22/12 40 (JPL,JKL).

Total: 529 (345) Indsendere: 18 Observationer: 37 Lokalteter: 12

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
63	109	6	8	130	-	1	60	37	4	1	110

Dværgryle *Calidris minuta* 05010

For fjerde år i træk er der forårsobs i amtet. Efterårets forekomst præges af tre store obs, der dog kan dreje sig om samme fugle, men som her regnes for tre forskellige fund. De gamle Dværgryler trækker juli til medio august, hvorefter ungfuglene indfinder sig for igen at forsvinde i løbet af september. Af årets indrapporterede Dværgryler er blot én fugl aldersbestemt! Der opfordres kraftigt til at gøre dette fremover, da det giver mulighed for at vurdere aldersgruppernes trækforløb samt at frasortere eventuelle dobbeltobs.

Forårets fund: 20/5 2 (JPL,JKL) og 21/5 3 (FNI) begge **Drastrup Enge**.

2. halvår: De første fugle ses 23/7 6 **Eskeplet** (LTP), 25/7 4 **Drastrup Enge** (FNI) og 26/7 1 **Eskeplet** (CSS). Årets største flokke (>10): 3/8 15 **Sødringholm Strand** (LTP), 11/8 22 **Sødringholm Strand** (PHJ) og 24/8 40 **Eskeplet** (LTP). Amtet forlades 2/9 1 **Ebeltoft Færgehavn** (AS), 16/9 2 **Besser Rev** (MWH) og 29/9 1 1K **Alrø Poldkrog** (OGJ).

Total: 102 (92) Indsendere: 11 Observationer: 17 Lokalteter: 7

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	3	-	11	84	4	-	-	-

Dværg-/Temmincksryle *Calidris minuta/C. temminckii* 05018

En enkelt obs fra en noget utraditionel lokalitet: 17/7 1 **Universitetsparken, Århus** (FBC).

Temmincksryle *Calidris temminckii* 05020

Et godt år, der ligger klart over 10-årsgennemsnittet. Der er især rigtigt mange obs fra Drastrup Enge, som også står for alle obs i 2. halvår. Totalen er forsøgt grundigt rensset for gengangere, da der er mange obs af de samme fugle set over flere dage. Specielt i forbindelse med forårstrækket ses flere store flokke.

1. halvår (alle nævnes): 11/5 18 + 12/5 26 **Drastrup Enge** (begge SKA), 12/5 7 **Romalt Enge** (LTP), 13/5 7 **Kolindsund** (MST), 15/5 5 **Kasted/Geding Mose** (SHØ), 18/5 5 **Kristrup Enge** (JPA), 18/5 10 (CSS) + 20/5 21 (JPL,JKL) + 21/5 12 (FNI) alle **Drastrup Enge**.

2. halvår: **Drastrup Enge** står for alle halvårets obs, som indledes med: 8/7 2, 10/7 1 og 12/7 8 (alle FNI). Største obs (>5): 25/7 14 (CSS,FNI) og 27/7 10 (SKA). De sidste fugle forlader amtet 4/8 2 (CSS), 9/8 1 (FNI) og 3/9 1 (LTP).

Total: 103 (64) Indsendere: 12 Observationer: 26 Lokalteter: 5

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	71	-	24	7	1	-	-	-

Krumnæbbet Ryle *Calidris ferruginea* 05090

Det ringeste år siden 1997 (43 fugle) og næsten en halvering i forhold til 10-års gennemsnittet. Af lyspunkter er der ligesom sidste år et forårsfund, hvilket kun er det 8. siden 1978.

Forårsfundet: 23/5 1 **Drastrup Enge** (FNI).

2. halvår: Returtrækket indledes med: 17/7 3 **Overgårds Dige** (CSS) + 2 **Norsminde Fjord** (OGJ) + 2 **Drastrup Enge** (FNI). Største obs (>10): 29/7 10 (LTP), 3/8 18 (KMO), 9/8 12 (CSS), 24/8 10 (LTP) og 29/8 20 (LTP) alle **Eskeplet/Sødringholm Strand**. Sidstnævnte er, sammen med 8/9 7 (JPL,JKL) og 15/9 1 1K (HLL) begge **Eskeplet**, årets sidste.

Total: 119 (211) Indsendere: 14 Observationer: 28 Lokalteter: 10

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	1	-	34	76	8	-	-	-

Rettelse til Fugle i Århus Amt 2001: Månedsfordeling skal være: maj 1, juli 118, august 125 og sept. 13.

Sortgrå Ryle *Calidris maritima* 05100

En årstotal på 40 fugle passer fint med 10-års gennemsnittet, men der kan reelt være tale om blot 29 fugle, selvom de mest oplagte gengangere er sorteret fra. Som sædvanligt er Grenå Havn godt dækket, mens der slet ingen meldinger er fra Århus Østhavn, der før har huset Sortgrå Ryler. Hvem foretager i 2003 den farefulde færd ud ad den nye 2 km lange bølgebryder på havnen for at finde de "små sortgrå" på ydersiden af den? Et fund fra maj er ikke hverdagskost, men der var også majfund i 1980 og 1990.

1. halvår: 28 fugle med flest fra **Grenå Havn** (≥ 9): 5/1 9 (ABL,ABU), 10/1 9 (OGJ), 20/1 11 (AR), 10/2 12 (AR) og 21/2 9 (ABL). Øvrige lokaliteter: 27/2 1 **Ebeltoft Færgehavn** (JPL), 17/3 1 **Kolderne/Besser Rev** (SDY,MWH), 21/3 2 **Bønnerup Strand** (AGD) og 7/5 1 **Stavns Fjord** (TEH).

2. halvår: 5/10 1 1K **Issehoved** (KNP), 9/10 1 **Grenå Strand** (AR) samt 14/12 10 **Grenå Havn** (MHR).

Total: 40 (39) Indsendere: 13 Observationer: 16 Lokalteter: 8

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
11	13	3	-	1	-	-	-	-	2	-	10

Almindelig Ryle *Calidris alpina* 05120

En klar tilbagegang i forhold til de sidste 3 rekordår, der alle var på over 100.000 fugle. Årets total er rensset lidt grundigere end normalt for gengangere, men nedgangen er reel, idet de rå data kun når 87.000 fugle. Det er specielt 1. halvår ved udmundingen af Randers Fjord, som skuffer med et niveau på blot 14 % i forhold til sidste år. Der er heller ikke i år tegn på yngel i amtet. Ifølge DATSY-kordinator Ole Thorup er den danske bestand på 350 par i 2002 fordelt på 37 lokaliteter, hvoraf kun fem er beliggende udenfor Vestky-sten/Nordjylland. Det er minimum 5 år siden, at arten sidst har ynglet i Århus Amt. Der bemærkes en del indlandsfund i år.

1. halvår: Største obs (>700): 7/1 1500 (SKA), 14/2 950 (LTP), 24/2 1000 (LTP) alle fra **Sødringholm Strand/Eskeplet**, 20/3 700 **Alrø** (CEM), 13/4 808 **Alrø Poller** (ABU,LPJ), 12/5 700 **Sødringholm Strand** (CSS) + 2920 **Alrø Vadegrund** (JG). Forårstrækket afsluttes sidst i maj: 24/5 10 **Mariager Yderfjord** + 350 **Treskelbakkeholm** begge (PLA) og 26/5 50 **Alrø Poldkrog** (PEØ).

Sommer: Efterårstrækket indledes tidligt (måske oversomrende individer): 15/6 1 **Barnekold** (MWH, SDY), 18/6 + 21/6 1 **Drastrup Enge** (FNI) og 22/6 2 **Sødringholm Strand** (LTP).

2. halvår: Største obs er alle fra **Randers Fjords udmundning** (LTP, hvor intet andet er nævnt) (dagssum ≥ 3000): 24/8 2000 **Mellempoldene** + 1000 **Eskeplet**, 29/8 4000 **Sødringholm Strand**, 14/9 2000 **Mellempoldene** + 2000 **Eskeplet**, 15/9 4000 **Mellempoldene**, 17/9 3000 **Mellempoldene**, 28/9 3000 **Sødringholm Strand**, 29/9 5000 **Sødringholm Strand**, 6/10 4000 **Sødringholm Strand** (CSS,LTP), 19/10 3000 **Mellempoldene** og 21/10 3600 **Mellempoldene** + 1290 **Sødringholm Strand** (begge LPJ). Største obs på øvrige lokaliteter er 19/11 600 **Ebeltoft Færgenhavn** (APN). De sidste større obs er: 21/12 700 **Eskeplet** + 1600 **Sødringholm Strand** og 29/12 1000 S til rst **Mellempoldene** (alle LTP).

Indlandsfund domineres af fund ved **Drastrup Enge**, de 3 største obs herfra, og alle øvrige fund nævnes: **Drastrup Enge**: 11/7 70, 12/7 15 (begge FNI) og 4/8 23 (CSS). Øvrige lokaliteter: 12/3 1 **Brabrand Sø** (HLL), 1/5 3 **Kolindbro Enge** (FOX), 27/6 1 **Haldsø**, syd f. Assentoft (BRA), 12/7 2 **Kristrup Enge** (LTP), 18/7 1 **Fuglsø Mose**, Rougsø (FNI) og 3/8 7 **Romalt Enge** (JPL,JKL)

Total: 71.617 (103.018) Indsendere: 52 Observationer: 266 Lokaliteter: 58

1) Total 2) Randers Fjord-udmundingen (Eskeplet, Sødringholm Strand og Mellempoldene)

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	3271	2905	2762	1487	4576	6	3636	13.114	20.346	10.892	4134	4488
2	2300	1980	540	200	700	2	3221	12.200	19.650	10.780	2620	4000

Kærløber *Limicola falcinellus* 05140

Sidste år var et rekordår med 5 obs, men med minimum 9 fugle er 2002 uden tvivl et superår, idet vi normalt ser 1-2 fugle om året i amtet! Aldersangivelser gør, at vi sikkert kan adskille flere fund, som ellers kunne tænkes at dreje sig om samme fugl, så jo flere oplysninger I kan give os jo bedre! Forekomsten er ellers meget typisk mht. fænologien, og lokaliteterne er allesammen kendte vaderlokaliteter.

Alle obs nævnes: 16/7 1 ad sdr **Norsminde Fjord** (OGJ), 26/7 1 ad **Eskeplet** (CSS), 2-3/8 1 ad **Drastrup Enge** (FNI,RSN), 3/8 1 1K **Eskeplet** (KMO,PHJ), 11/8 1 **Begtrup Vig** (Lars H. Hansen), 23/8 1 **Alrø Egehoved** (SSK), 13/8 1 ad og 24/8 2 1K begge **Eskeplet** (LTP).

Brushane *Philomachus pugnax* 05170

Med kun 319 fugle er det et dårligt år for arten i Århus Amt. Forårstrækket er beskedent med kun enkelte lidt større flokke. De gamle fugles efterårstræk bemærkes i juni-juli, mens ungfuglenes træk slet ikke opnår de højder, som det gjorde sidste år.

Forår: Første fugle ses 31/3 1 **Assedrup Enge** (OGJ), 2/4 4 **Brabrand Sø** (HLL) og 7/4 1 **Bjerregrav Mose** (LTP). Herefter et spring frem til 21/4 hvor de næste fugle noteres. Det er småt med observationer gennem foråret, flest (≥ 5): 25/4 5 **Kasted Mose** (JDK), 12/5 6 **Romalt Enge** (LTP), 13/5 12 **Bølling Sø** (AAR) og 21/5 9 **Assedrup Enge** (MW), der sammen med 30/5 2 **Drastrup Enge** (FNI) er forårets sidste.

Efterår: Første adulte fugle på efterårstræk ses allerede 9/6 med 2 rst hanner **Østerby**, Samsø (BSN). De følgende iagttages 13/6 med 5 hanner + 1 hun **Drastrup Enge** (FNI). Første større antal noteres 27/6 15 **Haldsø** v. Assentoft (BRA). Af øvrige større obs (≥ 10) kan fra **Drastrup Enge** nævnes: 16/7 10 (FNI), 2/8

10 (FNI), 3/8 14 (KMO), 4/8 10 (CSS), 3/9 13 (LTP) og 16/9 15 (FNI). Drastrup Enge er traditionelt en rigtig god lokalitet for brushøns og mange andre arter af vadefugle. Men hvor længe mon forholdene er ideelle i Randers Havns slamdeponi, som vel med tiden bliver fyldt op? Derudover er der kun en enkelt større observation, 21/9 25 rst **Norsminde Fjord** (OGJ). Sidste observationer er 6/10 1 **Råby Kær** (JPA) + 1 **K Hesselholm** (SDY) og 30/10 2 rst **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 319 (539) Indsendere: 21 Observationer: 73 Lokalteter: 21

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	1	21	35	34	64	90	70	4	-	-
2	-	-	1	5	12	15	10	14	25	2	-	-

Enkeltbekkasin *Lymnocyptes minimus* 05180

En præcis tangering af sidste års flotte resultat på 73 fugle.

1. halvår indledes med et par vinterobs, 2/1 1 rst eng n.f. **Studstrup** (FNI) og 20/1 1 rst **Malling Mose** (OGJ). Desuden en pudsig observation 21/2 3 rst **Grimhøj, Brabrand** (RSN,KBF) – gennem marts måned ses der igen fugle på denne usædvanlige lokalitet. Forårets største obs er 27/3 2 rst **Dødeå** v. Brabrand Sø (RSN), og de sidste er 10/4 2 rst **Norsminde Fjord** (OGJ) og 9/5 1 rst **Anholt** (AR).

Første fugl i efteråret ses usædvanlig tidligt, allerede 1/9 noteres 2 rst ved **Brabrand Sø** (RSN). De følgende ses mere normalt, 14/9 1 rst **Norsminde Fjord** (OGJ) og 21/9 1 **Sødringholm Strand** (CSS) + 1 **Hesselholm** (LEB). Fra ult. september optræder bekkasinerne ”flokvis” med følgende større obs (≥ 3): 28/9 4 + 11/10 9 + 12/10 8 + 20/10 10 + 16/11 5 **Norsminde Fjord** (OGJ,HLÆ) – alle rastende fugle. Desuden 17/11 3 **Brabrand Sø**, vestenden (RSN,KBF). Herefter ebber det ud i observationerne, og de sidste to efternølere er 20/12 1 **Voel Bæk** (HST) og 29/12 1 **Brabrand Sø** (KBF,RSN).

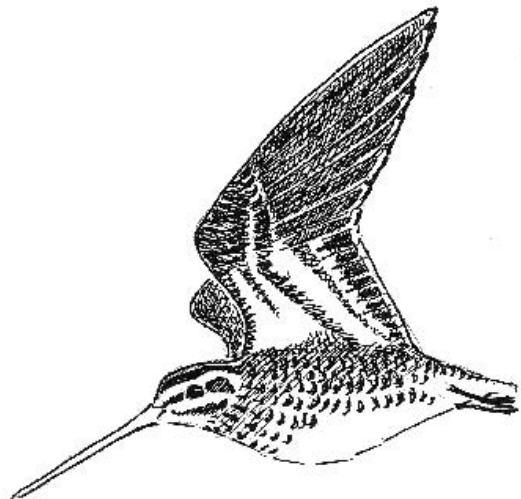
Total: 73 (33) Indsendere: 14 Observationer: 39 Lokalteter: 15

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	3	7	5	1	-	-	-	-	13	30	10	2

Dobbeltbekkasin *Gallinago gallinago* 05190

Kun 8 ynglepar rapporteret, men til gengæld på flere lokaliteter iagttagelser af territoriehævdende fugle, i alt kan lokaliseres godt 30 ynglepar. Flest par noteres i Funder ådal, hvor der ved **Funderholme** er talt 3-4 ynglepar (SFP,MER). Over en længere strækning af **Kastbjerg Å**, fra Kastbjerg til Kjellerup, optælles 19-20/6 7 territoriehævdende fugle (TN), så det er tydeligt i amtets ådale, at bekkasinerne trives.

1. halvår: Normalt overvintrer et mindre antal individer, og når frosten rigtigt sætter ind, findes enkelte fugle fortsat på isfri steder ved vandløb, søer og moser. Undertiden fordrives fuglene helt ud til kysten, hvor der stadig er åben vand og føde. De største observationer i vinteren er 1/1 5 rst **Åkær Gods** (OGJ), 10/1 5 rst **Brabrand Sø** (KBF) og 13/1 6 rst **Norsminde Fjord** (OGJ). Først i slutningen af marts ses de lidt større antal, 25/3 20 rst **Brabrand Sø** (RSN), 27/3 48 rst **Dødeå**, Brabrand Sø (KBF,RSN) og 3/4 18 rst **Frederiksdal Hede** (SFP). De største flokke i foråret optræder medio april (>25): 10/4 45 rst **Norsminde Fjord** (OGJ) og følgende fra **Bjerregrav Mose**: 11/4 70 rst (CSS) + 15/4 50 rst (BKR) + 18/4 100 rst (BKR). Stort set alle individer ses rastende; det er sjældent at se bekkasinerne trække i større antal.

2. halvår: Fra slutningen af juli bemærkes de første fugle på efterårstrækket, men først i midten af august optræder de i større antal, bl.a. 11/8 25 **Begtrup Vig** (Lars Hansen) og 24/8 20 rst **Eskeplet** (LTP). De største flokke træffes i september-oktober, flest (>20): 14/9 43 rst + 28/9 76 rst + 20/10 57 rst **Norsminde Fjord** (alle OGJ) og 19/9 43 rst **Haldsø** v. Assentoft (PHJ). Sidste større antal er 17/11 28 **Brabrand Sø**, vestenden (RSN,KBF) og 21/11 12 + 30/11 17 **Stubbe Sø** ved Fugleværnsfondens nye reservat (PLA,JPL,JKL). Enkelte fugle ses fortsat i december, flest 14/12 4 rst **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 1212 (1267) Indsendere: 39 Observationer: 181 Lokalteter: 69

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	20	6	85	422	31	24	36	128	235	120	88	17
2	6	3	48	100	12	5	7	25	76	57	28	4

Tredækker *Gallinago media* 05200

Helt i tråd med tidligere år ses der kun et enkelt individ i amtet, 25/8 1 rst **Lading Sø** (PGH). I de sidste 10 år er der samlet set 14 fugle, så Tredækkeren er en halvsjælden gæst i Århus Amt.

Skovsnepe *Scolopax rusticola* 05290

Der rapporteres om klart færre fugle end i 2001, men det var til gengæld også et rekordår i Århus Amt. Årets sum på 86 fugle ligger alligevel lidt over 10-årsgennemsnittet. Set i forhold til de mange tusinde snepper, der årligt nedskydes af jægerne, er det dog kun et fåtal, som opdages af de kratluskere, der kun er bevæbnet med kikkert. Der meldes om flere vinteriagttagelser á 1-2 fugle.

Yngel: I perioden 28/3-30/6 noteres i alt 11 territoriehævdende fugle på 7 lokaliteter, flest 28/3 3 th **Trekan-ten**, Samsø (SDY). Nævnes skal også 6/5 9 th **Mossø vestende**, hvoraf de 7 dog var i Vejle Amt (OGJ). Derudover er der rapporteret territorieflugt ved **Salten Langsø**, **Skramsø Plt**, **Djurslands Plt**, **Fruerlund Plt** samt **Stubbe Sø** v. Fugleværnsfondens Reservat. De fire sidstnævnte ligger alle i Stubbe Sø området.

Gennem første halvår ses som oftest en enkelt fugl pr. observation. Fra foråret skal en større observation fra **Anholt** dog fremhæves: 9/5 9 rst (AR).

Skovsneppen lever til tider en skjult tilværelse. I hvert fald er der ingen observationer i august-september, og først med efterårstrækkets begyndelse indløber der igen iagttagelser. De største observationer er 13/10 3 rst + 14/10 3 rst **Anholt** (AR,MHR,CO).

Total: 86 (78) Indsendere: 25 Observationer: 63 Lokalteter: 37

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	4	13	4	24	6	3	-	-	15	9	6

Stor Kobbersnepe *Limosa limosa* 05320

Stor Kobbersnepe optræder kun sporadisk i Århus Amt. I de sidste 10 år er der samlet noteret 89 fugle (2-14 ex pr. år). I år er ingen undtagelse:

25/7 1 rst **Stavns Fjord** (MWH), 1/8 1 ad fou **Bønnerup Strand** (HKA) og 9/9 1 fou **Barnekold** (MWH).

Lille Kobbersnepe *Limosa lapponica* 05340

Det normalt så markante forårstræk i amtet svigter i år, og der rapporteres kun om få større flokke. Årets sum er den næstlaveste gennem de sidste 10 år, hvor årstotalerne har varieret fra 4816 (1998) til 11.220 (1993). I forhold til de tusindtallige flokke, der årligt raster i Vadehavet, er det beskedne tal her i amtet.

1. halvår: Enkelte overvintrende fugle i amtet. Vinterens største flokke er (>20): 13/2 25 **Sødringholm Strand** og 16/2 40 **Eskeplet** (begge LTP). Derudover ses nogle få fugle på Samsø og ved Alrø i Horsens Fjord. I marts måned øges antallet af fugle markant. De første flokke over 100 er alle fra Horsens Fjord: 20/3

120 **Alrø** (CEM) og 25/3 130 + 27/3 180 **Alrø Egehoved** (SFP,OGJ). Næste rykind sker tilsyneladende i midten af april, hvor følgende flokke over 100 registreres: 13/4 200 rst + 20/4 375 rst **Alrø Egehoved** (ABU,PEØ) og 23/4 350 **Mejlesholm**, Samsø (JSA). Også i maj dominerer Horsens Fjord med 12/5 350 rst + 23/5 350 rst **Alrø Vadegrund** (JG,OGJ). Desuden en større obs fra Mariager Fjord 24/5 210 rst **Treskelbakkeholm** (PLA). Kun få trækkende fugle observeres, således 77 trk/4 obs i perioden 18/4-23/4, flest 19/4 40 NØ **Issehoved** (MWH,SDY). Forårets sidste større flok er 26/5 85 fou **Alrø Poldkrog** (PEØ).

2. halvår: De første større antal optræder i midten af juli, 16/7 69 **Overgårds Dige** (HLL). Herefter et par lidt større optællinger i august, 3/8 95 ad **Sødringholm Strand** + 10 ad **Eskeplet** (KMO,LTP) og 27/8 120 rst **Alrø Poller** (SFP). De voksne fugle passerer normalt i juli-august. Under ungfuglenes træk mod Vadehavet i september-oktober ses igen en kulmination (>100): 29/9 165 rst + 6/10 140 fou **Sødringholm Strand** (LTP,CSS). Yderst få trækobservationer, 112 trk/8 obs i perioden 19/7-13/8, flest 29/7 35 **Sødringholm Strand** (LTP). En del fugle ses fortsat i december, flest 21/12 65 rst **Eskeplet** (LTP).

Total: 4979 (8340) Indsendere: 29 Observationer: 155 Lokalteter: 34

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	22	109	507	1187	1366	19	363	340	517	227	11	311
2	11	40	180	375	350	17	69	120	165	140	5	65

Lille Regnspove *Numenius phaeopus* 05380

Med 2834 fugle er det et gennemsnitsår. Forekomsten følger det sædvanlige mønster. Samsø dominerer helt med over 96 % af fuglene, og næsten samtlige spover ses under efterårstrækket på deres vej til Vestafrika. Lille Regnspove ses ofte fouragere på lyngheder med bær, især revling.

Forår: Den første observation er lidt tidlig 19/4 1 NØ **Hesselholm** (LEB). De følgende ses først i maj, 7/5 1 N **Assedrup Enge** (OGJ) og 9/5 4 N **Bjerregrav Mose** (CSS). Øvrige obs i foråret er 10/5 1 Ø **Dragsmur** (DD) og 24/5 1 **Drastrup Enge** (FNI). En sen, måske oversomrende fugl, ses 5/6 **Hesselholm** (LEB).

Efterår: De første iagttagelser fra efterårstrækket er 22/6 4 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 24/6 5 rst + 25/6 8 rst **Hesselholm** (begge LEB). I perioden 24/6-29/8 noteres 2735 fugle på **Samsø** (LEB m.fl.), langt flest ved Hesselholm. Mere end 2500 fugle ses indtil primo august, og det må fortrinsvis være gamle fugle, hvis efterårstræk kulminerer med. juli - pri. august, mens ungfuglenes træk dominerer med. august - pri. september (Olsen 1992). Ungfugletrækket gør sig kun svagt gældende i Sydsandinavien, muligvis pga. at de voksne allerede har "spist op" på bærhederne. Ungfuglene trækker derfor formentlig direkte til Vadehavet eller hurtigt ned over kontinentet (Meltofte 1993). De største observationer fra **Hesselholm** er (≥ 120): 12/7 261, 15/7 142, 16/7 199, 20/7 316, 21/7 234, 23/7 208, 25/7 141, 27/7 155 og 19/8 128 (alle LEB).

Største observationer udenfor Samsø er 15/7 11 S **Eskeplet** (LTP), 16/7 18 S **Overgårds Dige** (HLL) og 3/8 10 rst + 3 S **Sødringholm Strand** (LTP,KMO). Kun i alt 54 fugle ses på direkte træk. Årets sidste er 13/9 1 **Eskeplet** (HLL) og 22/9 1 rst + 6/10 1 rst **Sødringholm Strand** (begge LTP). Sidstnævnte er sen.

Total: 2834 (2929) Indsendere: 17 Observationer: 90 Lokalteter: 19

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	7	55	2468	300	3	1	-	-

Stor Regnspove *Numenius arquata* 05410

Årstotalen er for 5. år i træk rekordstor. Siden midten af 90'erne har der kunnet ses en klar stigning i antallet af overvintrende spover i amtet. Det lader til at jagtfredningen af arten i 1994 har haft en virkning, idet mange af de store flokke nu ses i reservatområderne, hvor der er få forstyrrelser, i særdeleshed ved Sødringholm ved Randers Fjords udmunding, men også ved Alrø i Horsens Fjord og i Stavns Fjord på Samsø. Den europæiske bestand er ellers gået tilbage i perioden 1970-90, og den danske bestand så i 1993-96 ud til at være stagnerende og sandsynligvis også i reel tilbagegang pga. opdyrkning og for voldsom tilgroning af mange heder og hedemoser (Grell 1998). Forhåbentlig antyder de positive tendenser en ny fremgang i bestanden af Stor Regnspove. Det bliver spændende at følge udviklingen de kommende år.

Vinter/forår: De mange fugle i **Sødringholm Vildtreservat** i december sidste år holder stand vinteren over, idet januar og februar fortsat byder på store flokke i dette område. Vinterens største observationer herfra er (>200): 2/1 230 rst (LTP), 7/1 250 (SKA), 13/1 300 rst (CSS), 20/1 270 rst (LTP), 2/2 270 rst (LTP), 10/2 270 rst (CSS), 14/2 380 (LTP,JPA), 16/2 400 rst (LTP) og 24/2 300 rst (LTP). Fuglene ses ved Sødringholm Strand, Mellempoldene og Eskeplet. Der er helt sikkert flere gengangere blandt de mange observationer fra området. Et par vinteriagttagelser fra andre lokaliteter bør også nævnes, 10/1 220 **Mariager Fjord**, Yderfjorden (BGO) og 3/2 179 rst **Alrø Poller** (LBO).

Sødringholm dominerer fortsat i marts måned, flest (>200): 2/3 340 rst (LTP), 3/3 400 rst (HST) og 25/3 410 (SKA). Ultimo marts optræder en stor flok på Samsø, 27/3 250 rst + 30/3 110 rst **Stavns Fjord** (MWH,SDY). Øvrige større iagttagelser fra foråret er (>200): 11/4 514 rst + 20/4 250 rst **Sødringholm Strand** (LTP). Det er småt med trækobservationer i foråret, dog en enkelt iagttagelse af 100 fugle eller derover på nattræk 24/4 over **Grenå** (HAC). Sidste større forekomst i foråret er 1/5 116 **Pletten**, Mariager Fjord (TN) – vist på den rigtige side af amtsgrænsen ved Pletten.

Efterår/vinter: Først hen i juli noteres de store antal igen med 6/7 130 rst + 13/7 125 **Sødringholm Strand** (LTP) og 16/7 149 **Overgårds Dige** (HLL) som de første flokke over 100 fugle. Største antal i juli noteres 26/7 180 rst **Eskeplet + Sødringholm Strand** (CSS), mens max i august er 13/8 210 **Mellempoldene + Eskeplet** (LTP) og 24/8 200 **Mellempoldene** (LTP) – også i Sødringholm Vildtreservat. Et par større flokke fra andre lokaliteter bliver det også: 27/7 120 **Alrø Poller** (GGU), 13/8 115 rst **Barnekold**, Samsø (MWH) og 28/8 130 **Yderste Holm**, Samsø (SDY), men ellers er det Sødringholm, der tiltrækker flertallet af fuglene. Efter 1/9 ses der fortsat mange fugle i de jagtfrie områder, bl.a. **Sødringholm Vildtreservat** med følgende største obs (>200): 1/9 350 (SKA), 14/9 250 rst (LTP), 15/9 250 rst (LTP,JPA), 21/9 240 rst (CSS), 27/10 220 rst (LTP) og 19/11 280 rst (CSS). Desuden følgende større iagttagelser fra andre end de nævnte områder (>100): 27/9 120 rst (JG) + 17/11 315 rst (OGJ) **Alrø Poller**. Kun enkelte trækobs i efteråret.

I december rapporteres der fortsat om store spoveflokke i amtet: **Sødringholm Vildtreservat** med de fleste (>100): 8/12 285 rst (LTP), 14/12 360 fou (LTP), 15/12 440 rst (CSS), 21/12 430 rst (LTP), 29/12 253 rst (LTP), op til nytår sker der et markant tiltræk til området med 31/12 **800** rst (AWM). Desuden en større vinteriagttagelse fra **Alrø Poller** 29/12 113 (DSA) – eneste obs over 100 ex fra øvrige lokaliteter i amtet.

Total: 17.793 (6136) Indsendere: 41 Observationer: 301 Lokalteter: 65

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1536	2208	2189	1853	132	107	1372	1341	2050	873	1187	2945
2	300	400	410	514	116	40	180	210	350	220	315	800

Sortklire *Tringa erythropus* 05450

Med en samlet total på 285 fugle er året det hidtil bedste i Århus Amt. Forårstrækket forløber næsten upåagtet. Derimod ses mange fugle under efterårstrækket, hvor der rapporteres flere større rastende flokke på de foretrukne opholdssteder: vadeflader med blød bund og lavt vand. Sortkliren træffes ofte på egnede lokaliteter i indlandet såvel som ved kysterne.

Forår: Den første fugl ses lidt tidligt, 2/4 1 **Brabrand Sø** (HLL). De følgende noteres 26/4 1 **Hesselholm** (LEB) og 28/4 3 rst **Eskeplet** (LTP). Gennem foråret noteres kun 15 fugle. De sidste er 11/5 1 + 20/5 1 **Drastrup Enge** (SKA,JPL,JKL) og 25/5 1 **Hesselholm** (LEB) – en sen efternøler.

Efterår: De første rapporter i juni omhandler gamle hunner, der efter kun 3-4 ugers ophold forlader ynglepladserne i Norge, Sverige og Finland for at lade hannerne klare yngelplejen. I Danmark ses dette træk normalt fra pri./med. juni. Den første iagttagelse i juni er allerede 4/6 1 **Haldsø** v. Assentoft (BRA). De følgende ses 9/6 1 rst **Eskeplet** (LTP) + 3 **Sengeløse Mose** (JPL,JKL). Efterårets største obs er (≥10): 12/6

11 **Østerby**, Samsø (BSN). **Drastrup Enge**: 12/6 14 ad rst (FNI), 13/6 22 rst (FNI), 2/8 12 rst (FNI), 3/8 20 heraf mindst 12 ad og 6 1K (KMO,RSN,PHJ,JPL,JKL). Desuden 3/8 40 **Eskeplet** (KMO), heraf mindst 25 ad og 10 1K – samme dag rapporteres 5 S **Sødringholm Strand** (LTP) i samme område. Efterårets sidste er 13/9 9 + 15/9 6 **Eskeplet** (begge HLL) og 18/9 6 **Hesselholm** (LEB). Desuden en ret sen fugl i november, 14/11 1 **Ebeltoft Færgenhavn** (LPJ). Det er bestemt ikke hverdagskost med novemberfund i amtet.

Total: 285 (161) Indsendere: 19 Observationer: 82 Lokalteter: 17

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	-	6	9	86	44	115	24	-	1	-
2	-	-	-	3	2	22	5	40	9	-	1	-

Rødben *Tringa totanus* 05460

Årstotalen er lidt højere end sidste år, og det er samtidig den største i amtet hidtil.

Ynglepar: I 2001 blev der optalt hele 86-103 ynglepar i amtet, hvilket var rekord. I år er antallet lidt lavere, således omkring 69-74 par på 10 lokaliteter, hvilket også er pænt – set i forhold til det normale gennem de sidste 20 år. Årets ynglepar fordeler sig således: 18-20 par **Treskelbakkeholm** (PLA), 20 par **Alrø Alhale** (JG), 2-3 par **Hesselholm** (LEB), 2 par **Brabrand Sø** (KEH) og 0-2 par **Holbækgård/Udby Enge** (FNI). Derudover er der rapporteret om ynglefugle på 5 øvrige lokaliteter, hvor antal ynglepar dog ikke er oplyst, flest ynglefugle ses 9/6 40 ex **Eskeplet** (LTP) – her var der sidste år 10-15 par. Husk om muligt at rapportere det vurderede antal ynglepar, når ynglefuglene indtastes i DOFbasen.

Vinter/forår: I årets første tre måneder ses flere mindre flokke, flest 10/1 25 **Mariager Fjord** (BGO) og 31/1 27 **Kalø Slotshalvø** (TEH) samt 6/2 50 **Fladbjerg** (TN). Først hen i april øges flokkestørrelserne, og det resulterer bl.a. i følgende større flokke (≥ 30): 8/4 50 **Alrø Poller** (DSA), 10/4 30 **Egens Vig** (DD), 20/4 50 **Mellempoldene** (LTP), 28/4 40 **Eskeplet** (LTP) og 1/5 50 **Pletten** i Mariager Fjord (TN) – plus 300 på Nordjyllandsiden! Desuden en række større tællinger af op til 40 fugle fra flere af ynglelokaliteterne. Forårstrækket kulminerer normalt med. april - pri. maj (Olsen 1992).

Voksne fugle indleder normalt efterårstrækket pri. juni, mens ungfuglene indleder trækket pri. juli, og dominerer fra pri. aug. (Olsen 1992). I disse perioder ses følgende større flokke (≥ 100): 13/7 250 **Sødringholm Strand** (LTP) og 16/7 180 **Drastrup Enge** (FNI) – mange fugle på denne indlandslokalitet. Desuden 23/7 325 + 26/7 250 **Eskeplet** (LTP,CSS) og 29/7 270 **Sødringholm/Eskeplet** (LTP). I august, hvor ungfugletrækket dominerer, foreligger der også en række større iagttagelser (≥ 100): 13/8 150 + 24/8 350 + 7/9 120 + 15/9 102 **Eskeplet** (LTP,HLL). I perioden okt-nov gøres kun få større iagttagelser, flest 21/10 65 **Langør**, Samsø (MWH), hvorimod december byder på en stor vinterflok, 4/12 275 **Dania Saltværk**, Mariager Fjord (HST). Næststørste vinterforekomst er 29/12 **Langør** (MWH).

Af den islandske race af Rødben, *T.t.robusta*, foreligger 16 observationer af i alt 163 fugle i perioden 12/1-13/1 og 9/11-31/12, flest (≥ 30): 11/11 33 **Ebeltoft Færgenhavn** (AS) og 23/11 32 **Langør** (SDY).

Total: 6117 (4362) Indsendere: 50 Observationer: 390 Lokalteter: 79

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	209	210	186	475	237	172	1881	912	674	131	522	508
2	27	50	24	50	50	50	325	350	120	65	47	275

Hvidklire *Tringa nebularia* 05480

Rekordtotalen på 4583 fugle i 2000 overhales i år med hele 60 %!!! Blandt de 7359 fugle gemmer der sig dog formodentlig et større antal gengangere. De mange gentagne optællinger fra Sødringholm Vildtreservat ved Randers Fjords udmunding bidrager væsentligt til de høje antal under såvel forårs- som efterårstrækket. Ud fra materialet er det vanskeligt at vurdere, hvor stor udskiftning der er i de store flokke fra dag til dag.

Forår: De første ses til normal tid 5/4 1 **Søballe** (PLA) og 13/4 1 **Alrø Poller** (ABU). I de følgende dage indfinder fuglene sig hurtigt til amtets kyster, hvilket bl.a. resulterer i følgende større optællinger, 20/4 40 rst

Mellempoldene (LTP), 26/4 300 fou **Eskeplet** (JPA) og 27/4 386 rst **Sødringholm Strand** (LTP). Af øvrige større flokke i foråret kan nævnes (≥ 100): 28/4 670 rst **Eskeplet** (LTP), 30/4 684 **Mellempoldene** (LPJ) – og følgende fra Mariager Fjord: 1/5 250 **Pletten** på den rigtige side af amtsgrænsen + 130 **Ajstrup Bugt** (TN) – observatøren meddeler, at der på den nordjyske side af fjorden befandt sig yderligere 650 fugle – så i alt over 1000 fugle ved Mariager Fjord denne dag! Ingen andre lokaliteter bidrager i foråret med nævneværdige antal. Kun enkelte fugle ses på direkte træk. Forårets sidste er 26/5 1 **Sødringholm Strand** (LTP). Et par observationer pr. juni kan måske være sene forårstrækkende, tidlige returtrækkende eller oversomrende fugle, 9/6 1 **Hesselholm** (LEB) og 10/6 3 **Haldsø** v. Assentoft (BRA).

Efterår: Fra 19/6 er der stort set daglige observationer fra efterårstrækket, men først hen i juli optræder der større flokke over 25 fugle: 6/7 368 rst **Sødringholm Strand** + 33 rst **Mellempoldene** (begge LTP) samt 13/7 415 + 14/7 400 fou **Sødringholm Strand** (LTP,JPA). Af øvrige flokke over 100 fugle ses 22/7 110 rst **Mellempoldene** (LTP), 23/7 150 rst **Eskeplet** (LTP) samt 26/7 420 rst + 29/7 300 rst **Sødringholm Strand** og **Eskeplet** (CSS,LTP). Området ved Randers Fjords udmundning er igen et suverænt sted for hvidklirer. Ungfugletrækket fra pri. august giver ikke anledning til de store forekomster. Flest i denne periode er 3/8 360 **Sødringholm Strand** og **Eskeplet** (KMO) – men hér var andelen af adulte fugle i flokkene fortsat høj. Større forekomster fra øvrige regioner i amtet er sparsomme, flest 15/9 56 **Hesselholm** (LEB). Efteråret afsluttes med et par ret sene fugle, 22/10 1 **Egens Vig** (DD), 2/11 1 **Sødringholm Strand** (LTP) og 2/11 1 **Brabrand Sø** (FAJ).

Total: 7355 (3321) Indsendere: 35 Observationer: 237 Lokaliteter: 51

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	-	2208	567	73	2958	1009	252	13	2	-
2	-	-	-	684	250	25	415	130	56	10	1	-

Svaleklire *Tringa ochropus* 05530

Ny amtsrekord med et antal på 449 fugle. Den gennemsnitlige årstotal for de foregående 10 år ligger på 239 fugle, varierende fra 124 (i 1994) til 399 (i 1992). Det er efterårstrækket, der gør sig særlig bemærket. En enkelt lokalitet, Drastrup Enge, bidrager med hele 234 fugle, svarende til 54 % af totalen – flot af så lille og upåagtet en plet, men de mudrede flader i slambassinet nær Randers Fjord tiltrækker ofte mange af de små klirer. Bag tallene herfra gemmer der sig nogle gengangere, men hyppige observationer viser, at der ofte er stor udskiftning i flokkene fra dag til dag.

Vinter/forår: Året indledes med et par vinterfund, 17/1 2 **Læsten Bakker** (SKA) og 16/2 2 fou **Kærby Mølle** (LTP). Første i foråret er 1/4 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (JDK), 1/4 1 **Løvenholm Skov** (JPL,JKL) og 3/4 1 **Salten Å** (EDY). Første større obs ses 17/4 5 **Brabrand Sø** (HLL). Af øvrige større obs (>3) kan nævnes 18/4 14 NØ **Hesselholm** (SDY,LEB) – heraf 12 i én flok – og 20/4 10 rst **Gassum Mose** (LTP). I perioden 1/4-25/4 noteres 27 trækkende fugle. Forårets sidste er alle fra slambedene i **Drastrup Enge**: 23/5 1 rst, 24/5 1 rst og 27/5 4 rst (alle FNI).

Efterår/vinter: Første fugle på tilbagestræk ses primo juni, 8/6 2 rst **Dronningborg Skov** (JPA), 9/6 1 V **Brabrand** (RSN,KBF) og 11/6 2 rst **Drastrup Enge** (FNI). Ved **Drastrup Enge** noteres hele 236 fugle ved 38 observationer i perioden 11/6-12/8. Største observationer herfra er (≥ 10): 13/6 10 rst (FNI,SKA), 10/7 10 rst (FNI), 22/7 31 rst (PHJ), 29/7 10 rst (SKA), 30/7 17 rst (FNI), 1/8 13 rst (FNI) og 2/8 18 rst (FNI). På ingen andre lokaliteter ses flokke på 10 fugle eller derover, flest er 29/7 7 S **Sødringholm Strand** (LTP) og 7/8 7 rst **Norsminde Fjord** (OGJ). I alt 20 fugle ses trækkende i perioden 9/6-26/8. Efterårets sidste er 19/9 2 **Haldsø** v. Assentoft (PHJ) og 21/9 1 rst **Sødringholm Strand** (CSS) samt et par efternølere, 8/11 1 **Stubbe Enge** (AS) og 19/11 1 rst **Kærby Mølle** (CSS).

Total: 449 (239) Indsendere: 29 Observationer: 162 Lokaliteter: 52

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2	2	-	79	8	33	195	121	6	-	2	-
2	2	2	-	14	4	10	31	18	2	-	1	-

Tinksmed *Tringa glareola* 05540

Dette års total er den næsthøjeste i amtet nogensinde, kun overgået af 1995 (944 ex). De fleste ses under efterårstrækket i juli og august. Drastrup Enge er igen god for de små klirer – hele 63 % af totalen!

Forår: Første observationer er 20/4 1 fou **Østerby**, Samsø (BSN), 22/4 1 **Ø Hesselholm** (SDY) og 23/4 1 rst **Assedrup Enge** (OGJ). Forårstrækket kulminerer pri. med. maj med følgende større forekomster (≥ 10): 1/5 23 rst **Assedrup Enge** (OGJ), 2/5 18 rst + 4/5 16 rst **Bjerregrav Mose** (begge CSS), 5/5 24 rst + 7/5 35 rst **Kasted-Geding Mose** (begge SHØ), 13/5 42 **Kolindsund** (MST) og 14/5 53 fou **Kolindbro Enge** (FOX). Forårets sidste er 15/5 4 rst **Assedrup Enge** (OGJ) og 17/5 6 fou **Østerby**, Samsø (BSN).

Efterår: Første fugle under efterårstrækket ses 16/6 1 SV **Hesselholm** (SDY), 16/6 1 rst **Drastrup Enge** (FNI) og 20/6 3 fou **Østerby**, Samsø (MWH). Ved **Drastrup Enge** noteres 634 fugle ved 32 observationer i perioden 16/6-12/8. Største obs herfra er (>30): 8/7 45 rst (FNI), 10/7 38 rst (FNI), 29/7 32 (SKA), 2/8 66 rst (FNI), 3/8 60 (KMO) og 4/8 45 fou (CSS). Som nævnt under Svaleklire kan der på lokaliteten være stor udskiftning i fuglene fra dag til dag, men gengangere kan naturligvis ikke udelukkes. Af større obs fra øvrige lokaliteter nævnes (≥ 10): 13/7 10 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 17/8 14 **Hesselholm** (LEB) og 1/9 14 fou **Barnekold** (MWH). Årets sidste er 2/9 2 **Langør** (MWH) og 2/9 1 + 4/9 2 + 5/9 1 **Hesselholm** (alle LEB).

Total: 1000 (427) Indsendere: 20 Observationer: 105 Lokalteter: 23

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	-	9	239	13	373	345	21	-	-	-
2	-	-	-	2	53	5	45	66	14	-	-	-

Mudderklire *Actitis hypoleucos* 05560

Et moderat år for Mudderkliren i Århus Amt. I forhold til de flere hundredtusinde par, der yngler i Fennoskandinavien, er det bemærkelsesværdigt få, der ses under trækket. Mudderkliren optræder meget spredt, typisk enkeltvis eller i småflokke og lige så almindeligt ved kyster som ved vandløb og søer i indlandet.

Forår: De første fugle ses 21/4 1 rst **Bjerregrav Mose** (LTP), 26/4 1 fou **Sødringholm Strand** (JPA) og 26/4 1 rst **Kysing Næs** (OGJ). Forårets største observationer er (>5): 10/5 25 **Karlby Klint** (HAC), 18/5 13 fou **Kristrup Enge** (JPA) og 18/5 7 rst **Drastrup Enge** (CSS). De sidste ses 25/5 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 25/5 1 **Øjesø** (JPL,JKL) og 31/5 1 rst + 3/6 1 rst **Lading Sø** (HET).

Efterår: En fugl 10/6 **Haldsø** v. Assentoft (BRA) kan være oversomrende eller på tidlig returtræk. De følgende ses 26/6 1 NV **Risskov Strand** (DD) og 27/6 2 fou **Birkesig råstofgrave** (AS). Efterårstrækket resulterer i lidt flere af de større observationer, flest (≥ 15): 14/7 16 fou **Eskeplet** (OEH), 16/7 27 + 17/7 18 **Overgårds Dige** (HLL,CSS), 24/7 13 **Femmøller** (DD) samt følgende fra **Lushage**, Samsø: 4/8 34 fou, 14/8 26 rst, 22/8 40 rst, 25/8 43 rst og 27/8 30 rst (MWH,FNI). Årets sidste er 3/9 1 rst **Drastrup Enge** (LTP), 8/9 2 **Århus Østhavn** (FF) og 28/9 1 rst **Stavns Fjord** (MWH).

Total: 573 (725) Indsendere: 37 Observationer: 125 Lokalteter: 54

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	-	3	92	5	205	257	11	-	-	-
2	-	-	-	1	25	2	27	43	4	-	-	-

Stenvender *Arenaria interpres* 05610

Igen mange fugle – næsten på højde med rekordåret 2001.

Året indledes med et par vinteriagttagelser 4/1 1 fou + 13/1 3 fou **Besser Rev** (begge MWH). Inden forårstrækket sætter ind i april-maj registreres en gigantisk flok på Samsø 17/3 62 rst **Kolderne** ved Besser Rev (SDY,MWH), hvilket vist må være den hidtil største samling i Århus Amt. Fra maj skal følgende observationer fremhæves: 9/5 5 rst **Stavns Fjord** (MWH,JSA), 12/5 10 rst **Alrø Vadegrund** (JG) og 12/5 38 rst **Svanegrund** (PLA). Forårets sidste er 18/5 1 rst **Eskeplet** (CSS).

Efterårets første trækfugle ses medio juli, 16/7 3 **Overgårds Dige** (HLL) og 23/7 1 rst **Eskeplet** (LTP). Følgende observationer er de største i efteråret (≥ 10): 24/7 12 rst + 16/8 13 fou **Besser Rev** (MWH) og 22/8 11 **Eskeplet** (HLL). Sidste større antal er 25/9 8 rst + 14/11 6 fou **Besser Rev** (begge MWH). Endnu i december gøres et par observationer ved Besser Rev på Samsø.

Total: 234 (117) Indsendere: 15 Observationer: 40 Lokalteter: 15

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	4	-	64	2	54	-	25	55	16	5	9	2
2	3	-	62	2	38	-	12	13	8	5	6	1

Mellemkjove *Stercorarius pomarinus* 05660

Blot et enkelt fund i år, men artens forekomst i amtet er ret variabel. Et klassisk år for arten er 3 fugle set i efteråret. Årets obs: 22/9 1 juv trk S **Sødringholm Strand** (LTP).

Almindelig Kjove *Stercorarius parasiticus* 05670

Et ganske pænt år med 22 fugle, hvilket er en lille fremgang i forhold til sidste år, der var meget gennemsnitligt. Året bemærker sig især ved hele 3 forårsfugle og endnu et julifund. De fleste fugle ses i området ved Sødringholm, mens Kysing Næs kun melder om 3 fugle. Dette er ret uhørt, idet vi skal tilbage til 1995 for at nå så lavt et niveau for lokaliteten! Fuglen fra Samsø i foråret kredsede iflg. SDY op til stor højde over skoven åbenbart i den tro, at den skulle over land.

Forår: 23/4 1 lys NØ **Lushage**, Samsø (SDY) og 14/5 2 **Århus Bugt** (Torben Meldgaard).

Efterår: **Sødringholm**: 3/8 1 4K+ lys og 1 4K+ mørk (KMO,LTP,PHJ), samt 13/8 1 mørk fou, 24/8 2 S + 2 fou, 7/9 1 S og 22/9 1 ad S + 1 juv S + 1 S + 1 ad fou (alle LTP). **Eskeplet**: 22/8 1 ad mørk N (HLL). Øvrige lokaliteter: 28/7 1 ad lys SØ **Kysing Næs** (OGJ), 21/9 1 N **Fornæs** (JPL,JKL), 22/9 2 SSØ **Kysing Næs** (OGJ), 5/10 1 lys V **Issehoved** (SDY,MWH) og 30/10 1 SV **Issehoved** (MWH).

Der foreligger endvidere en enkelt obs af en *ubestemt kjove*: 28/9 1 1K fou på Splitterner **Ahl Hage** (Søren Thomsen via PLA), angives som Alm. Kjove/Lille Kjove – ikke en af de større arter (ikke med i totalen)

Total: 22 (18) Indsendere: 9 Observationer: 16 Lokalteter: 8

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	2	-	1	8	8	2	-	-

Lille Kjove *Stercorarius longicaudus* 05680

Et enkelt fund fra indlandet. Gennem de sidste 10 år er der i snit set 1-2 fugle om året. Årets obs: 14/9 1 1K mørk rst **Norsminde Fjord**, vestlige del (OGJ) – rastede tiltider på nypløjede marker.

Storkjove *Catharacta skua* 05690

Sødringholm Strand viser med årets forekomst af Storkjove, som for de andre kjovearter, at det bestemt er en lokalitet, der rummer gode muligheder for havobs. Hele 5 fugle på én obsdag er ret vildt for Århus Amt, der i de sidste 10 år i snit har haft to fugle om året. Obs med mere end to fugle på en obsdag er sjældent i amtet, men i 2001 var der dog også 2 multiobs af 3 fugle.

Årets obs: 1/9 4 trk N + 1 fou **Sødringholm Strand** (SKA).

Sorthovedet Måge *Larus melanocephalus* 05750

Der foreligger to fund: 19/4 1 ad Ø **Issehoved** (SDY,MWH) og 1/9 1 1K **Brabrand Sø** (SSK). En tidsmæssigt helt normal forekomst.

Dværgrmåge *Larus minutus* 05780

Årets forekomst er noget mindre end de seneste års rekorder, men pænt over 10-års gennemsnittet.

Der er to sommerfund: 6/7 1 2K rst **Sødringholm Strand** (LTP) og 20/7 1 ad fou **Norsminde Fjord** (OGJ).

Forårets forekomst er betydeligt større end i 2001, i perioden 23/4-22/5 9 fund af i alt 20 fugle, hvoraf nogle kan være gengangere. Fundene af mere end én fugl er: 23/4 3 ad S **Kysing Næs** (OGJ) samt 29/4 1 ad + 2 2K (HST), 20-21/5 3 2K rst (GGU,HLL) og 22/5 5 2K fou (LBO) alle **Brabrand Sø**.

Fra efteråret foreligger der i alt 16 fund af 76 fugle 3/8-27/11. Det første, tidlige fund er en 1K-fugl ved **Haldsø** allerede 3/8 (KMO). Observatøren skriver, at det ikke er usædvanligt at ungfugle forlader ynglelokaliteten meget tidligt hos denne art. Måske er ungen af dansk herkomst (se Grell & Rasmussen 2003). **Brabrand Sø** og **Kysing Næs** dominerer med hovedparten af fundene. **Brabrand Sø**: 15/10-27/11 8 fund af i alt 28 fugle, max 15/10 4 ad + 2 1K (HLL) og 1/11 9 ad + 5 1K (HLL). **Kysing Næs**: 22/9-24/11 5 fund af i alt 44 fugle, max 2/11 10 ad + 5 1K S (OGJ) og 24/11 25 ad S (OGJ,CEM).

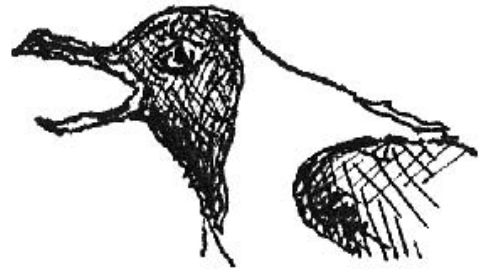
Vinter: De to fund: 13/12 1 ad V **Norsminde Havn** (PLA) og 15/12 1 1K SØ **Kysing Næs** (OGJ).

Total: 100 (35) Indsendere: 14 Observationer: 30

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	7	13	-	2	3	3	13	57	2

Hættemåge *Larus ridibundus* 05820

Igen i 2002 har PLA med hjælp fra en række observatører indsamlet tal fra de fleste af amtets ynglelokaliteter. Glædeligvis er der fremgang flere steder, og to gamle ynglelokaliteter, der stod "tomme" sidste år, er igen besat i år! (Huldremose og Frederiksdal). Herunder nævnes kun de rå tal, men hvis man ønsker flere oplysninger er man velkommen til at kontakte Peter Lange (peterlan@post6.tele.dk), som fortsat indsamler tal fra hættemågekolonierne.

Ynglelokaliteter (antal par/reder): **Treskelbakkeholm** 4036, **Sem Sø** 370, **Kastbjerg Ådal** ved Kaldal Huse min. 20, **Dystrup Sø** 70-90, **Møgelose** sydvest for Ramten 15-20, **Huldremose** 100-120, **Bjerregrav mose** min. 15, **Hornslet grusgrav** 10, **Birksom Sø** 90-120, **Lillesø** 18-28, **Tjerrild Mose** 10-20, **Sengeløkke Mose** 23, **Alø** i Julsø 100-120, **Frederiksdal Hedesø** 200-250, **Resendal Mølle** 50, **Skanderborg Lillesø** 90-100, **Eskebæk Mose** 10-15, **Brabrand Sø** 286, **Knudsø** ved Gjern 1-10. Hertil enkelte par eller territoriehævdende fugle på yderligere 5 lokaliteter. I alt min. 5522 par, hvilket er en fremgang på over 700 par i forhold til 2001! Billedet er dog mere broget, når man ser på de enkelte kolonier: **Brabrand Sø** fortsætter således tilbagegangen, og antallet af Hættemåger i søen er det laveste, der nogensinde er registeret. Ved **Vrinner Strand**, **Langå Sø** og **Overgaard Sø** ved **Kragelund** er der ingen Hættemåger i 2002. Der savnes oplysninger fra søerne i **Løvenholm-skovene** samt fra **Stavns Fjord** (sidstnævnte er ikke optalt i 2002).

1. halvårs største ansamlinger er: 16/3 2000 **Brokold**, **Stavns Fjord** (SDY,MWH) – tyder på at arten har ynglet i området i 2002!, 23/3 4800 **Brabrand Sø** (RSN) – langt flere end der ynglede i søen!, 1/4 2000 rst **Mellempoldene** (LTP) og 2/4 2000 **Lading Sø** (HET). Hermed er alle tal over 1000 ex nævnt (excl. kolonitællingerne).

2. halvår: Tallene er langt mindre end forårets (lok.max >250 udenfor ynglelok.): 14/7 400 **Lyngbygård Ådal** (HET), 3/8 300 **Eskeplet** (KMO), 12/8 330 rst **Ebeltoft Færgeshavn** (AS), 29/8 350 fou **Sælvig Bugt** (SDY) samt 3/9 600 rst **Barnekold** (MWH).

Total:44.434 Indsendere: 34 Observationer: 191

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
693	104	15.647	9620	11.413	1572	1232	1882	1388	357	377	149

En række sent indkomne yngleobservationer er ikke medregnet i total og månedssum.

Stormmåge *Larus canus* 05900

Et katastrofalt år både hvad angår summen og yngleforekomsten. Totalen er kun en brøkdel af sidste år, og arten er gået tilbage på de tre ynglelokaliteter, der er optalt. Antal observationer er under det halve af sidste års. Mon ikke meget af det skyldes en svigtende interesse for at registrere denne almindelige mågeart?

Yngel: Alle lokaliteter nævnes (antal reder/par): **Vrinners Strand** 26/5 18 reder (JPL,JKL), **Anholt** 50 par (AR m.fl.), **Treskelbakkeholm** 5-10 par (PLA), **Alrø Poller** 23 reder (JG), **Tunø Sønderklint** ca 60 par (SHØ), **Tunø Nørreklint** ca 115 par (SHØ).

Fra 1. halvår kun en enkelt større ansamling udenfor ynglelokaliteterne 21/3 2000 **Vosnæsgård** (PBC). 2. halvår ser ikke bedre ud med kun tre obs over 500: 15/8 1000 fou **Brabrand** (Søren Poulsen), 4/9 1500 til overnatning **Ravnso** (PLA) samt 5/9 600 rst på mark ved **Svejstrup** (PLA).

Total: 8873 Indsendere: 23 Observationer: 67

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
168	159	2681	738	536	101	1	1260	2473	105	627	24

Sildemåge *Larus fuscus* 05910

Britisk sildemåge *L. f. graellsii* 05912

Der foreligger et enkelt fund af denne race: 11/8 1 ad rst på mark ved **Saksild** (PLA).

Nordsø-sildemåge *L. f. intermedius* 05913

Ynglefuglene i Kattegat formodes at tilhøre racen Nordsø-sildemåge *L.f.intermedius*, men kun en enkelt observatør har indsendt sine fund som *intermedius*. Hovedparten af de Sildemåger der observeres i Østjylland formodes at tilhøre denne race, hvorfor alle ikke-racebestemte fund af Sildemåger behandles herunder.

Yngel: **Treskelbakkeholm** 3-5 par (PLA), **Anholt** 600 par (skøn) (AR m.fl.) samt **Svanegrund** 153-160 reder (PLA,Jørn Eskildsen). Der er ingen oplysninger fra Stavns Fjord.

1. halvår: Sildemågerne ankommer som normalt med. marts: 10/3 7 og 17/3 10 alle **Anholt** (FSV) samt 16/3 2 **Toftebjerg**, Samsø (SDY), sidstnævnte er indsendt som *intermedius*.

2. halvår: De største antal udover yngletal er 21/7 10 **Århus Havn** (FF) samt 7/9 10 **Sletterhage** (JPL,JKL). Årets sidste bliver 22/9 5 rst **Århus Havn** (PGH) og 5/10 3 *intermedius* fou **Issehoved** (SDY,MWH).

En række fund i november og december ligger langt udenfor artens normale forekomstperiode og skal dokumenteres før de omtales yderligere.

Total: 232 Indsendere: 26 Observationer: 59

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	36	22	65	6	26	6	28	3	-	-

Sølvmåge *Larus argentatus* 05920

Årets sum er noget større end sidste års, hvilket dog kun skyldes en enkelt stor obs., idet antallet af observationer er faldet en del. Der er fremgang på ynglelokaliteterne.

Yngel (antal par): **Treskelbakkeholm** 660 – igen fremgang! (PLA), **Alrø Poller** 4 (JG), **Tunø** 8 (SHØ), **Svanegrunden** 153-160 par (PLA,Jørn Eskildsen). Der er desværre ingen oplysninger om de måger, der yngler på hustagene i Århus og omegn.

Der foreligger kun få større ansamlinger (alle >500 nævnes): 19/1 1275 rst (HST), 18/12 2700 (EDY) og 22/12 1000 (ANB) alle **Århus Havn**, 28/3 5600 fou **Stavns Fjord** (SDY) – observatøren skriver selv ”usædvanligt mange”, 29/8 600 fou **Sælvig Bugt** (SDY). Det største tal fra indland/ferskvand er 19/11 130 fou **Stjær** (PLA) – på noget slagteaffald som var smidt på en mark.

Total: 16.581 Indsendere: 24 Observationer: 99

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1625	272	6641	556	1752	100	7	798	198	263	650	3719

Gråmåge *Larus hyperboreus* 05990

21/5 1 2K rst **Gjerrild Nordstrand** (JSC) på sandrevlerne sammen med Sølv-/Hætte- og Stormmåger. Det er det første fund i amtet siden 1997, så arten må siges at være en sjælden gæst i vore farvande!

Svartbag *Larus marinus* 06000

Optællinger på **Anholt** har vist, at der nu yngler rigtig mange Svartbage derovre, herudover er der intet usædvanligt at berette.

Yngel: **Treskelbakkeholm** 2 par (PLA), **Alrø Poller** 2 par (JG), **Svanegrund** 47 par (PLA, Jørn Eskildsen), **Anholt** 175 par – delvist skøn (AR,CO). Der er ingen oplysninger fra Stavns Fjord.

1. halvår: De største tal (lok.max ≥ 30 , excl. ynglefugleoptællinger): 19/1 30 **Århus Havn** (HST), 27/1 35 **Skanderborg Sø** (PLA), 17/2 116 **Anholt** (FSV) og 17/3 35 **Kolderne/Besser Rev** (SDY,MWH).

2. halvår: 2/9 45 **Ebeltoft Færgenhavn** (AS) og 31/10 30 **Skæring Strand** (CHØ).

Total: 922 Indsendere: 24 Observationer: 81

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
81	123	263	11	110	10	2	91	135	68	21	7

Ride *Rissa tridactyla* 06020

Med en sum på ”kun” 165 Rider, må vi siges at være tilbage i småtingsafdelingen, efter et par store år. Der er i særdeleshed observationer fra især Fornæs og færgerne, som mangler.

1. halvårs største tal er sølle 3 fugle ved **Fornæs** 15/3 (CEM). Desuden skal nævnes en fugl, som endte sine dage langt inde i landet: 13/3 1 oliedød **Grimhøj, Brabrand** (RSN). Forårets sidste observation er 22/5 1 ad Ø **Dragsmur** (DD) samt 29/5 2 farvandet ved **Samsø** (DBC).

2. halvår: Efterårets første ses 1/9 1 ad trk **Sletterhage** (JSC), 8/9 1 imm **Sødringholm Strand** (JPL,JKL) samt 6/10 2 ad N **Sødringholm Strand** (LTP). De bedste dage i halvåret er 2/11 30 N (CSS) og 10/11 28 N (GGU) alle **Fornæs** samt 3/11 14 og 9/11 33 S alle **Kysing Næs** (OGJ).

Ride ved Århus Fiskerihavn 30/1-2002. Foto: Anni Nielsen

Total: 165 Indsendere: 14 Observationer: 29

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	4	8	-	3	-	-	-	2	17	128	-

Splitterne *Sterna sandvicensis* 06110

Med hele 2190 fugle er 2002 det næstbedste år for Splitternen i Lokalrapportens historie, kun overgået af 1999 (2589 fugle). Der er registreret 558 trækkende fugle fordelt med 41 trk i 1. halvår og 517 trk i 2. halvår, hvoraf blot 60 ex er fra Fornæs, der i år med god dækning har over 300 trækkende fugle. Der er desværre ikke fundet sikre ynglefund, men flere steder i amtet, er der set gamle fugle med tiggende unger på slæb. Disse fugle kommer sikkert langvejs fra, og regnes ikke her for at være ynglende.

Årets første: 20/3 3 N **Issehoved** (SDY) + 1 trk **Moesgård Strand** (PLA) og 27/3 2 **Besser Rev** (MWH).

1. halvår: Største obs (≥ 10): 14/4 10 **Sælvig** (SDY), 19/4 23 trk **Issehoved** (SDY,MWH) og 22/6 10 **Sødringholm Strand** (LTP).

Et par ret usædvanlige indlandsfund: 25/4 2 fou **Stubbe Sø** (JPL) og 27/7 2 S **Nimtofte** (FOX).

2. halvår (>100): 13/7 110 fou, 24/8 84 S + 30 fou, 7/9 108 rst **Ebeltoft Færgenhavn** (JPL,JKL), 7/9 154 S + 15 rst alle **Sødringholm Strand** (LTP), 16/9 160 **Ebeltoft Færgenhavn** (AS) og 28/9 120 **Bønnerup Strand** (HAC). Sidste obs: 6/10 26 fugle fra 3 lokaliteter (JPL,JKL,LTP,MWH,SDY) samt 12/10 2 rst **Kysing Næs** (OGJ) og 13/10 2 S **Kysing Næs** (PGH).

Total: 2190 (1135) Indsendere: 29 Observationer: 122 Lokaliteter: 46

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	6	78	20	24	440	527	1043	52	-	-

Fjordterne *Sterna hirundo* 06150

Efter sidste års rekordår er dette års forekomst meget gennemsnitligt. Yngleforekomsten er dog rekordstor, hvilket skyldes to store kolonier ved Treskelbakkeholm og på Anholt. Årets første fugle ankommer til amtet 3 dage før den gennemsnitlige ankomst i perioden 1992-2001, mens den sidste fugl allerede forsvinder over 3 uger før den normale afrejse.

Yngel: 77-107 par: Minimum 50-75 par **Treskelbakkeholm** (PLA, se Fjordterne/Havterne), 20-25 par **Anholt** (AR), 6 par **Sem Sø** (LTP,BKR,PLA m.fl.) og 1 par **Bjerregrav Mose** (BKR,CSS,JPA m.fl.).

De første: 18/4 1 **Alrødæmning** (APN), 25/4 1 **Skanderborg Sø** (PLA) og 30/4 1 **Bjerregrav Mose** (BKR).

Årets største obs udover ynglefuglene (≥ 12): 26/5 12 **Sem Sø** (BKR,LTP), 24/7 12 V **Femmøller** (DD), 26/7 42 V **Risskov Strand** (DD), 3/8 12 S **Udbyhøj Nord** (LTP), 13/8 51 SV **Sødringholm Strand** (LTP) og samme dag 18 V **Risskov Strand** (DD). Trækfugle registreres kun i 2. halvår med i alt 160 fugle fordelt på 9 lokaliteter. Eneste lokalitet med mere end 2 trækobs er Risskov Strand med 3 obs af 70 fugle.

De sidste observationer gøres 7/9 1 K **Sødringholm Strand** (LTP), 8/9 1 **Mellerup**, Randers Fjord (LTP) og 11/9 4 **Silkeborg Langsø** (FF).

Total: 376 (371) Indsendere: 21 Observationer: 59 Lokaliteter: 27

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	3	125	7	114	121	6	-	-	-

Fjordterne/Havterne *Sterna hirundo/S. paradisaea* 06159

5 obs af 233 fugle er meget, men hænger sammen med ynglefugleoptælling af kolonien på **Treskelbakkeholm** i Mariager Fjord. Denne koloni består af både Hav- og Fjordterne, og ud over de sikkert optalte ynglepar er der, ifølge PLA 100 reder/par, der ikke har kunnet bedømmes sikkert. Totalt er der således 50-75 par Fjordterne, 33 par Havterne og 100 par Fjord-/Havterne. Altså 183-208 ynglepar, hvilket er en stor fremgang i forhold til 2001, hvor det tilsvarende tal var 27 par!

Største obs (≥ 25): 24/5 200 **Treskelbakkeholm** (PLA) og 13/8 25 SV **Sødringholm Strand** (LTP).

Havterne *Sterna paradisaea* 06160

Årets total ligger lidt under 10-års gennemsnittet. Det afspejles også i yngletallet, som med 150 par er det laveste i mange år (se dog Fjord-/Havterne). Trækket er fordelt med 5 trk i 1. halvår og 77 trk i 2. halvår.

Yngel: 60 par **Alrø** (JG), 37 par (75 ynglefugle) **Mellempoldene** (LTP), min 33 par **Treskelbakkeholm**, **Mariager Fjord** (PLA, se Fjord-/Havterne), 15 par **Vrinneres Strand** (JPL,JKL) og 5 par **Anholt** (AR).

De første fugle er lidt sene i forhold til den gennemsnitlig ankomstdato (8/4) gennem de sidste 10 år: 13/4 1 **Alrø Poller**, 17/4 3 **Yderste Holm**, Samsø og 1 **Vester Hedekrog** (begge SDY).

Største obs (>90): 27/4 100 **Mellempoldene** (LTP), 12/5 120 **Alrø Poller** (JGR), 4/6 100 **Sødringholm Strand** (CSS), 6/7 90 fou + 6 V **Sødringholm Strand** (LTP) og 21/7 150 **Egå/Åkrogen** (LTP).

De sidste Havterner forlader amtet en uges tid tidligere end normalt: 7/9 1 **Sletterhage** (JPL,JKL), 15/9 3 1K **Eskeplet** (HLL) og 21/9 1 1K S **Kysing Næs** (OGJ).

Total: 1184 (1258) Indsendere: 19 Observationer: 72 Lokalteter: 33

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	193	349	212	383	42	5	-	-	-

Dværgterne *Sterna albifrons* 06240

Et ret gennemsnitligt år, der dog kun bæres oppe af en enkelt stor obs fra Anholt. Yngletal kommer i år kun fra Anholt, mens det kniber med efterretninger om yngel i resten af amtet. Obs fra bl.a. Samsø tyder dog på, at der stadig er ynglefugle i de områder. Da Dværgterren er DATSY-art, er det vigtigt, at ynglefund videregives til koordinatoren. De første og sidste obs af arten i amtet i 2002 ligger henholdsvis lidt tidligere og lidt senere end gennemsnitligt igennem de sidste år.

Yngel: 26 par **Anholt** (AR). Derudover ses 27/7 3 (ungefodring) **Alrø Poller** (GGU). Det sene tidspunkt sammenholdt med, at det er eneste obs fra lokaliteten indikerer dog, at Dværgterren næppe har ynglet dér. Der er sikkert tale om gamle fugle, som på ægte ternevis har skrigende unger på slæb. Obs af fugle fra **Samsø** og kysten mellem **Mariager** og **Randers Fjord** drejer sig sandsynligvis også om ynglefugle, men intet konkret er indrapporteret.

Første obs: 20/4 1 + 27/4 1 **Sødringholm Strand** (begge LTP) og 30/4 2 **Langør**, Samsø (MWH).

Største obs (≥5): 9/5 7 **Anholt** (AR), 26/5 45 **Totten, Anholt** (AR) og 14/7 5 **Eskeplet** (OEH).

Sidste obs: 3/8 3 **Sødringholm Strand** (LTP), 4/8 4 S **Risskov** (FRO) og 22/8 2 **Eskeplet** (HLL).

Total: 109 (101) Indsendere: 9 Observationer: 33 Lokalteter: 11

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	4	62	4	30	9	-	-	-	-

Sortterne *Chlidonias niger* 06270

Et rigtigt bundår med sølle 5 fugle. 10-års gennemsnittet ligger på 23 fugle, og vi skal helt tilbage til 1991 (1 ex), for at finde et ringere år. Alle nævnes: 12/5 1 fou (FLU) + 22/5 3 fou begge **Brabrand Sø** (LBO) og 28/5 1 Ø **Stavns Fjord** (LEB).

Lomvie *Uria aalge* 06340

Et pænt år med cirka 100 fugle.

1. halvår: En enkelt observation fra 10/1 1 rst **Fornæs** (OGJ).

2. halvår: De første fugle ses til normal tid med 22/9 2 N **Fornæs** (JPL,JKL), 28/9 2 **Hov-Sælvi Færgen** (OJE) og 6/10 2 N **Fornæs** (JPL,JKL) + 7 S **Kysing Næs** (OGJ). Største dage (>10 ex) er 13/10 11 S, 9/11 15, 10/11 14 N + 2 S alle fra **Fornæs** (CSS,LPJ,GGU). Fra **Kysing Næs**, udover ovennævnte obs, 3/11 7 (OGJ m.fl.).

Fra **Århus Havn/Østhavn** foreligger 7 observationer af 1-4 fugle, første 30/10 1 vdr rst (CHØ) og 18/11 2 rst, samt 5 obs fra december, flest 9/12 3 fou (APN) og 22/12 4 fou (ANB). Gælder givetvis samme fugle, men alle observationer er dog medtaget i årstotalen.

Total: 103 (121) Indsendere: 16 Observationer: 27 Lokalteter: 5

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	-	-	-	-	-	4	35	50	13

Alk *Alca torda* 06360

Den ornitologiske aktivitet ved Fornæs har i år været usædvanlig sparsom. Således foreligger kun 6 observationsdage fra Fornæs i perioden 20. oktober til 30. november, hvilket betyder, at den samlede total for Alk/Alkefugl sp. ligger væsentligt under de seneste 15 års niveau.

1. halvår: Et rimeligt pænt halvår, alle nævnes: 10/1 25 rst-N **Fornæs** (OGJ), 20/1 9 N + 2/2 2 N **Kysing Næs** (TEH,OGJ), 10/2 8 **Fornæs** (FRO), 20/3 1 V **Issehoved** (SDY) og 26/6 2 **Risskov Strand** (DD).

2. halvår: Første fugle til normal tid med 22/9 1 N **Sødringholm Strand** (LTP), 5/10 4 N + 6/10 8 N **Fornæs** (JPL,JKL). Eneste større dage i år er 27/10 11.200 N + 680 S, 2/11 2500 trk og 9/11 2000 trk alle fra **Fornæs** (JSC,CSS,LPJ). Fra **Kysing Næs** tre pæne dage med 27/10 32 fou, 3/11 35 og 16/11 22 (alle OGJ).

Fra december kun to observationer med 5/12 1 rst **Lushage**, Samsø og 15/12 2 N **Kysing Næs** (OGJ).

Total: 17.019 (58.442) Indsendere:15 Observationer: 27 Lokalteter: 7

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
34	10	1	-	-	2	-	-	1	12.182	4786	3

Alk/Lomvie/alkefugl sp. *Alca torda/Uria aalge/Alcinae* 06369/06569

1. halvår: En enkelt observation 26/6 3 **Risskov Strand** (DD).

2. halvår: Første fugl ses 26/7 2 rst **Risskov Strand** (DD). Største observationer er fra 15/10 220 (JPL,JKL) og 10/11 2500 N + 4900 S + 500 rst (GGU) **Fornæs**. Fra året i øvrigt skal bemærkes 27/10 45 trk **Risskov Strand** (DD) + 26 rst **Sødringholm Strand** (LTP).

Total: 8.220 (9.347) Indsendere: 13 Observationer:13 Lokalteter: 5

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	-	3	2	-	-	303	7900	12

Tejst *Cepphus grylle* 06380

Desværre igen et år uden ynglefugle-tal fra Vejrø og Samsø.

Yngel: Samlet oplysninger om 67-68 par: **Tunø** 62 par (SHØ), **Sangstrup Klint** 5-6 par (HAC). Fra **Anholt Havn**, hvor der sidste år for første gang blev registreret yngel, foreligger 2 observationer fra yngletiden med 6/5 6 rst (CO) og 24/5 3 rst (AR), uden der dog er konstateret ynglepar. Fra Samsø-området foreligger en række observationer fra yngletiden, flest 7/5 42 **Stavns Fjord** (TEH), 10/5 10 + 8/6 23 **Kyholm** (MWH).

1. halvår: Lidt flere Tejster end sædvanligt er observeret fra januar til marts, hyppigst omkring Samsø, hvor flest er set 30/1 10 + 17/3 12 **Havnehagen** og 17/3-29/3 1-5 vdr fou **Issehoved** (MWH,SDY). Fra amtet iøvrigt 10/1 1 fou **Fornæs** (OGJ) og 1/2 1 **Sletterhage** (KAA).

2. halvår: Første fugle udenfor ynglepladser ses 4/9 1 fou **Kysing Næs** (OGJ) og 15/9 1 **Fornæs** (JPL,JKL). Fra 2. halvår kun 2 dage med mere end 1 fugl: 23/10 5 S og 27/10 1 N + 1 S **Fornæs** (LPJ,JSC). Årets sidste fugl ses 10/11 1 N **Fornæs** (GGU).

Total: 297 (165) Indsendere: 20 Observationer: 41 Lokalteter: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
12	8	22	12	195	24	8	-	2	13	1	-

Søkonge *Alle alle 06470*

Igen et år med meeeget få observationer. Alle nævnes.

1. halvår: 25/1 1 fou + 3/2 1 fou + 7/2 1 rst + 24/2 1 rst **Århus Havn/Østhavn**, og gælder med stor sandsynlighed samme individ (PGH,OGJ,FAJ,APN,FNI) og 10/2 1 rst **Sangstrup Klint** (AR). 2. halvår: 16/11 1 vdr S og 15/12 1 vdr **SØ Kysing Næs** (OGJ).

Lunde *Fratercula arctica 06540*

En lille fremgang med 7 observationer af 9 fugle mod sidste års 6 fugle. Forekomsten dog stadig under sidste 10 års gennemsnit på 12,4 fugle. Alle observationer er fra 2. halvår, og bemærkelsesværdigt ses 8 ud af 9 fugle indenfor en meget kort tidsperiode (6.-15.oktober).

Alle nævnes: 6/10 3 S **Kysing Næs** (OGJ), 10/10 1 N **Fornæs** (HLL), 11/10 1 S + 12/10 1 rst->S **Kysing Næs** (OGJ), 13/10 1 S **Fornæs** (CSS), 15/10 1 rst **Anholt** (AR) og 15/12 1 vdr **SØ Kysing Næs** (OGJ).

Tamdue *Columba livia var. domesticus 06650*

Der er ikke den store interesse for at notere forvildede Tamduer. Alle obs nævnes: 19/1 150 **Århus Havn** (HST), 20/5 6 **Ryomgård** (ABU), 23/6 8 **Glatved Strand** (ABU) og 25/11 63 **Pindstrup** (ABL).

Huldue *Columba oenas 06680*

Igen et år med få indsendte Hulduer. Årstotalen er den laveste siden 1997 (141 ex) – er arten i tilbagegang? I hvert fald ved Fussingø klarer Hulduerne sig dog godt efter de indrapporterede ynglepar at dømme.

Yngel: Der er indsendt oplysninger om 27 ynglepar fra 2 lokaliteter: 25 par **Fussingø Skov** (PST) og 2 par **Moegård Park/Museum** (KNP). Hertil kommer 38 syngende fugle fra 22 lokaliteter, flest 13/4 5 sy **Gjerrild Overskov** (JPL,JKL), samt to fugle set i parring 25/3 **Forstbotanisk Have**, Århus (LUR).

Om bestanden i **Fussingø Skov** skriver PST: ”Da jeg flyttede hertil i 1979 var der ca to par Sortspætter på den skovpart, som jeg bor på. Siden er bestanden vokset til mindst 8 par, som jeg er helt sikre på. Der er sandsynligvis flere. Gennem disse år er der hvert år lavet nye redehuller... Dette har afstedkommet, at der i alle de gamle bølgebevoksninger er indtil flere forladte redehuller. Disse er stort set alle besatte med Hulduer. Jeg har med stor interesse og glæde fulgt denne proces gennem næsten en menneskealder. Med især den nye naturskovstrategi og retningslinierne for naturnær skovdrift er der kommet en ret god beskyttelse af redetræerne... Min bedømmelse af de 25 par hviler på tilflyvning til redehuller og syngende fugle. Redehullerne i de gamle bølgetræer er meget synlige. Dette er absolut ikke tilfældet i de gamle nåletræer, hvor det er meget svært at konstatere redehullerne, ...antallet [er derfor] snarere for lavt end for højt sat.”

1. halvår: Der er noteret 63 trækkende fugle, flest 10/3 23 trk **Grenå By** (AR), 12/3 12 NØ **Stavnshoved Rev** (RSA) og 20/3 3 trk **Moegård Strand** (PLA), så er alle trækobs >2 nævnt. Øvrige obs (>5): 20/1 31 + 24/1 40 rst **Skindbjerg** (AR) – igen vinterobs fra NØ-Djursland. Desuden 8/3 15 **Karlsmade** (TBR) og 27/3 6 **Søby Lunde** (CHØ). Det var det!

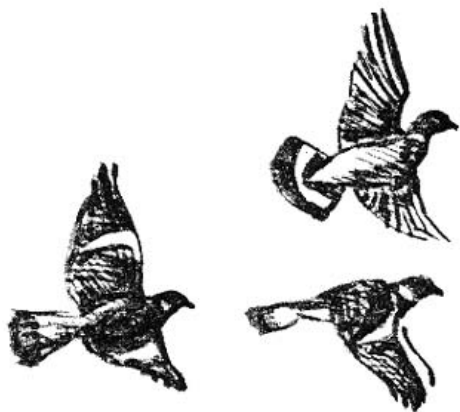
2. halvår: Sølle to trækobs, der begge nævnes: 29/9 1 SV **Sødringholm Strand** (LTP) og 6/10 6 trk **Vesborg Fyr** (MWH,SDY). Øvrige obs (>1): 18/10 3 rst **Emmelev Kær** (TQA). Det var alt.

Total: 218 (381) Indsendere: 35 Observationer: 81 Lokalteter: 48

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
40	12	87	36	18	7	4	1	2	10	1	-

Ringdue *Columba palumbus 06700*

Meget få oplysninger fra Nordøstdjursland er nok medvirkende til, at årstotalen er den næstlaveste i 10-årsperioden. Til gengæld en 50 % fremgang i antallet af ynglepar – fra 2 til 3! Der er dog registreret 75 syngende fugle, flest 18/3 20 **Brattingsborg Skov** (SDY).

1. halvår: De første trækkende småflokke ses i starten af februar, f.eks. 2/2 16 trkf **Sødringholm Strand** (LTP), og vintervejret midt i februar giver anledning til kuldeflugt, f.eks. 21/2 100 V **Vejlby Nord**, Egådalen (DD). De største træktal fra foråret (≥ 200): 4/3 500 NØ **Barnekold** (MWH), 9/3 500 rst Ø **Østerby**, Samsø (BSN), 10/3 1000 trk **Grenå by** (AR), 21/3 200 N + 29/3 380 trk **Issehoved** (begge SDY). Større rastende flokke ses primært først i perioden (≥ 200): 2/2 2000 **Ballen/Ballehage** (MWH), 24/2 230 fou **Labing** (PLA), 17/3 600 fou **Onsbjerg** (SDY), 21/3 250 **Trustrup**, Grenå (UBM) og 29/3 200 **Ny Mølle**, Egåen (LBØ).

2. halvår: De første trækkende flokke ses 24/9 70 SV **Strandkær** (DD), 29/9 35 SV **Sødringholm Strand** (LTP), 5/10 165 SV **Risskov Strand** (DD). Større træk iøvrigt (≥ 200): 6/10 1870 trk **Vesborg Fyr** (SDY,MWH), 7/10 600 SV + 29/10 1900 SV **Vejlby Nord**, **Egådalen** (DD), 21/10 420 S **Strandkær** (DD), 17/11 200 N **Skødstrup/Løgten** (FNI). Øvrige større obs (≥ 150): 1/12 1300 **Lyngbygård Å** (EDY), 7/12 150 of **Haraldslund Skov** (APN), 8/12 150 rst **Østerby**, Samsø (MWH), 8/12 175 of **Højkol Skov** (ERH) og 21/12 500 **Gyllingnæs Skove** (DSA).

Total: 18.320 (43.243) Indsendere: 36 Observationer: 199 Lokalteter: 92

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	496	3219	4952	827	212	43	10	36	156	5541	267	2561
2	150	2000	1000	150	45	10	5	10	70	1900	200	1300

Tyrkerdue *Streptopelia decaocto* 06840

Årets total er den næstlaveste i 10-årsperioden, kun undergået af sidste år (168 ex). Nedgangen i bestanden har fået den konsekvens, at jagttiden foreslås indskrænket! Indsend gerne dine obs af Tyrkerduer, således at vi kan få et lidt mere nøjagtigt billede af artens forekomst i amtet.

Yngel: Der meldes kun om enkelte sikre ynglepar, 2-4 par **Ryomgård** (ABU). Der noteres 8 syngende fugle fra 5 lokaliteter.

1. halvår: Der er indsendt oplysninger om i alt 11 trækkende fugle: 30/3 1 + 6/4 1 + 20/4 3 + 11/5 4 + 26/5 2 **Issehoved** (SDY,MWH). Øvrige obs (>5): 12/1 7 **Kousted By** (BKR), 13/1 14 **Tinning By** (LUR), 19/1 8 **Århus Havn** (HST), 30/1 17 **Lading** (HET) og 5/2 7 **Ryomgård** (UBM).

2. halvår: Der er kun noteret en enkelt trækkende fugl: 29/9 1 **Vesborg Fyr** (MWH). Øvrige obs (>5): 25/9 15 **Onsbjerg** (MWH), 6/10 7 + 3/11 8 **Ryomgård** (ABU,UBM,ABL), 17/10 10 **Herskind** (PGH), 30/10 8 **Sminge Sø** (HST) og 13/11 7 + 13/12 18 **Ballen/Ballehage** (MWH).

Total: 181 (656) Indsendere: 16 Observationer: 39 Lokalteter: 26

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
55	9	5	6	17	5	2	2	19	25	16	20

Turteldue *Streptopelia turtur* 06870

Arten er lige akkurat årlig i amtet. Årets eneste obs er 23/8 1 of **Høskoven** (GGU) set fra motorvejen.

1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
5	1	4	4	5	2	1	1	4	1	1

Tabel 6. Antal observerede Turtelduer i Århus Amt 1992-2002.

Gøg *Cuculus canorus* 07240

Et normalt år. De fleste fugle høres som vanligt kukkende. Gøgen lever en skjult tilværelse i de tætbevoksede sø- og moseområder, og opdages oftest, når den giver lyd fra sig. Der rapporteres om en håndfuld ynglepar, men det reelle antal er selvfølgelig langt højere. I alt noteres 140 kukkende fugle, men mon ikke mange af de indsendte obs uden specificeret adfærd også er hørte fugle? Husk at anvende DOFbasens adfærds-koder.

En enkelt Gøg høres 1/5 ved **Brassø** i det midtjyske (Vilhelm Nielsen via FNI). Dagen efter ses og høres 4 fugle i amtet, hvorefter der er næsten daglige observationer.

Største forekomster i yngle- og træktiden er (lok.max >3): 9/5 5 rst **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 25/5 4 **Fussing Enge** (BRA), 30/5 10 **Bjerregrav Mose** (CSS), 2/6 11 **Nørreåen** ved optælling fra Venning til Ålum (BRA), 2/6 4 rst **Dronningborg** (JPA), 4/6 9 **Kastbjerg Å** ml. Enslev og Kærby Bro (TN). De største antal træffes tydeligvis under de længere gåture en sommeraften eller -morgen ved søer, moser eller ådale.

Årets sidste er 13/8 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 15/8 1 **Veggerslev** (TQA) og 8/9 1 **Beder** (PEØ).

Total: 274 (271) Indsendere: 31 Observationer: 166 Lokalteter: 84

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	176	82	13	2	1	-	-	-

Slørugle *Tyto alba* 07350

Blot ét enkelt ynglepar er indberettet. Klaus Dichmann, der er DATSY-kordinator for Sløruglen melder dog om 4 par i Århus Amt i 2002. Dette er en tilbagegang på 2 par i forhold til sidste år, men stadigvæk klart over tidligere tiders bestand. Landsbestanden er for øvrigt på hele 147 par i 2002 og det ser fortsat ud til at gå fremad for arten, hvilket især skyldes en stor indsats i forbindelse med Projekt Slørugle (www.tytoalba.dk).

Stor Hornugle *Bubo bubo* 07440

Årets forekomst af Stor Hornugle noget sparsom (12 fugle og 2 ynglepar). Også her er der tale om en DATSY-art. Koordinator Hans Pinstrup melder således om 6-7 ynglepar + mindst én enlig fugl. Samtlige lokaliteter hemmeligholdes, da arten er meget sårbar og i 2001 fik røvet 2 unger fra en yngelokalitet her i amtet!

Kirkeugle *Athene noctua* 07570

5 ynglepar og 2 enlige fugle er alt fra Kirkeuglen i år, så det går fortsat tilbage. Der er dog meldt om et nyetableret par, så lidt godt nyt er der da.

Natugle *Strix aluco* 07610

Med under 100 fugle ligger 2002 klart under 10-årsgennemsnittet, og er faktisk det næstlaveste år i denne periode, kun "undergået" af 1997 med 63 fugle. Som altid med de nataktive arter kræver det en øget indsats fra ornitologerne, hvis bestanden skal tælles bare nogenlunde op.

Yngel: 13 ynglepar med 5 par **Fussingø Skov** (PST) som eneste lokalitet med mere end ét par. Derudover høres 13 sy/territoriehævdende fugle fra andre lokaliteter i 1. halvår med 11/3 5 sy **Salten Langsø**, nordsiden (MER), som eneste obs med mere end ét individ indblandet.

Total: 81 (141) Indsendere: 33 Observationer: 58 Lokalteter: 45

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	3	12	3	8	10	13	5	2	6	7	10

Skovhornugle *Asio otus* 07670

Ligesom sidste år er der også i år set 42 fugle i amtet, hvilket blot er halvdelen af 10-årsgennemsnittet. Den indrapporterede ynglebestand er halveret i forhold til 2001, idet den kun er på 5 par og én syngende fugl.

Yngel: På alle lokaliteter er der registreret ét par: **Gudenåparken, Nørreå, Hornbæk Enge** (alle LTP), **Brunholm Mose S. f. Feldballe** (JPL) og **Hevring Mølle** (MAA og P. Lykkebo). Derudover høres 11/3 1 sy **Salten Langsø** nordside (MER).

Eneste obs af mere end én fugl (bortset fra yngleparrene) er fra dagrastepladsen ved **Grenå Kommune Plantage**: 25/10 7 og 14/12 6 begge (AR), samt 9/12 2 of **Snåstrup Mølle** v. Lyngbygård Å (LBO).

Total:42 (83) Indsendere: 14 Observationer: 24 Lokaliteter: 19

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	2	2	3	13	1	1	-	9	-	10

Mosehornugle *Asio flammeus* 07680

Når de oplagte gengangere er sorteret fra, rammer årets total 10 fugle, hvilket passer godt ind i normalforekomsten med 9-10 fugle pr. år i de sidste 10 år. Anholt udmærker sig ved at have 3 obs af mere end én fugl. En fugl i august måned ved Sangstrup Klint er vel blot en omstrejfer. DATSY-kordinator Niels Knudsen melder om blot 5 ynglepar i hele landet i 2002, og ingen i Århus Amt.

Alle obs nævnes: 5/1 1 S (lavt over vandet) **Kalø Slotshalvø** (FNI), 14/4 1 trk til rst **Issehoved** (SDY), 15-16/4 1 **Sælvig Havn** (LEB,MWH), 25/4 1 **Hesselholm** (LEB), 9-10/5 1 **Anholt** (AR), 2/8 1 **Sangstrup Klint** (HKA), 11/10 2 + 12/10 1 + 14-15/10 3 **Anholt** (AR,CO,MHR) og 19/11 1 **Bølling Sø** (AAR).

Natravn *Caprimulgus europaeus* 07780

Arten kan ikke leve op til 2001's flotte resultat med over 20 fugle. Det bliver til blot 8 obs fra 4 lokaliteter, heraf 1 par noteret som ynglepar i **Djurslands Plantage**.

Første fugl observeres 25/5 1 **Anholt** (AAR).

De øvrige lokaliteter: **Skramsø Plantage**: 29/5 1 (AWM), 9/6 1 og 17/6 1 (JPL,JKL), **Djurslands Plantage**: 9/6 ovennævnte ynglepar og 17/6 1 (JPL,JKL), **Store Hjøllund Plantage**: 22/6 1 (PLA) og samme sted høres så sent som 20/7 2 sy (MER), som samtidig er årets sidste i en dårlig sæson for amtets Natravne.

Mursejler *Apus apus* 07950

Observationer af Mursejler varierer utroligt meget fra år til år – både forår og efterår. De rigtigt store obs ses tilsyneladende på en enkelt dag. Derfor kan gode eller dårlige år i nogen grad skyldes tilfældigheder. Når det er sagt, så er år 2002 en sand bundskraber indenfor de sidste 5 år.

Ynglefund er også meget sporadiske og en del usikre (alle nævnt): 1/6 3 par **Feldballe Kirke** (JPL), 2/6 12 **Gudenåen** mellem Sminge Sø og Alling Å – evt. ynglende i **Tvilum Kirke** (MER), 18/6 10 **Gl. Estrup** (BRA), 29/6 min. 2 **Clausholm Gods** (FNI), 5/7 5 evt. yngel i **Randers Havn** i gamle bysvalereder (JPA).

1. halvår: Ingen april-obs i år, men tæt på: 1/5 1 **Gudenåparken** (BKR) og 1 **Brabrand Sø** (RSN,KBF). Første halvdel af maj præges af enkeltfugle – først i sidste halvdel af måneden kommer der tocifrede tal. Her et udpluk af større obs fra forår/sommer. Nogle tal dækker over obs fra hele eller halve dage. 29/5 50 N **Strandkær** (DD), 31/5 55 **Lading Sø** (HET), 16/6 135 **Dronningborg** (JPA) og 23/6 50 **Lading** (HET).

Sommer: Juli måned præges af sommerferie og småtræk: 4/7 12 S **Langør**, Samsø (MWH) og 22/7 15 S **Sødringholm Strand** (LTP).

2. halvår: Efterårets absolutte max er et sydgående træk fra Kattegat: 3/8 min. 1000 **Sødringholm Strand** (LTP). Af øvrige større obs fra sommer og efterår skal blot nævnes 15/8 150 rst **Universitetsparken** (DD). August måneds aftagende intensitet afspejles af systematiske obs fra **Dronningborg**: 9/8 175, 16/8 75, 17/8 60, 19/8 23, 21/8 18, 24/8 10, 27/8 4 og 5/9 1 (alle JPA). I øvrigt kun få trækkende gennem efteråret. Årets sidste: 17/9 1 fou **Gudenåen**, Silkeborg-Resenbro (MER) samt 20/9 2 **Brabrand Sø** (HLL).

Total: 2509 Indsendere: 26 Observationer: 107 Lokalteter: 55

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	236	392	108	1707	66	-	-	-

Isfugl *Alcedo atthis* 08310

Efter nogle års fremgang, ser det ud til, at det igen er gået lidt tilbage for Isfuglen med en total på 200 mod sidste års 248. De hårde frostdage i begyndelsen af året kan være årsag til de færre indmeldinger.

Mod sidste års 7-12 ynglepar på 12 lokaliteter, er der i år fundet 7-8 par på 6 lokaliteter: 2 par **Funder Å** (PLA,HST) og 1 par på hver af følgende lokaliteter: **Bjerregrav Mose** (BKR), **Porskær-Resenbro** (HST), **Brassø** (HST), **Remstrup Å** (HST) og **Fussingø** (PST). I betragtning af, at amtet måske rummer landets største bestand af ynglende Isfugle, må en mere intens eftersøgning (specielt i Søjlandet) kunne hæve yngletallet betydeligt.

1. halvår: Det ser ud til, at Isfuglen under hårde frostperioder også kan findes på mere usædvanlige fourageringssteder. Således i begyndelsen af året: **Norsminde Fjord**: 1/1 2 (OGJ), 6/1 1 (IZN), 19/1 2 (AWM). Desuden 6/1 1 **Sødringholm Strand** (LTP) og 8/1 + 13/1 1 **Mariager Havn** (IBG,TN).

Isfuglen optræder meget solitært, så langt de fleste indmeldinger er på 1-2 fugle. Kun to lokaliteter hæver sig med flere fugle: **Funder Å**: 12/1 8, 13/3 6 (begge EDY) og 11/4 4 (PLA) samt **Salten Å**: 3/4 4 (EDY).

2. halvår: Men der er også obs fra saltvand i sidste halvdel af året: 3/8 1 **Eskeplet** (KMO), 15/9 1 og 19/10 1 **Sødringholm Strand** (LTP), 10/10 1 **Norsminde Havn** (OGJ), 18/10 1 og 29/10 1 **Århus Havn** (EDY), 10/11 2 **Tangkrogen** (FF) samt 28/11 1 og 12/12 1 **Dania Saltværk** (HST). Muligvis kan der være tale om ungfugle, der fouragerer på hundestejler.

En ringmærker er så heldig at få et par Isfugle i nettet: 10/11 2 rnk **Ny Mølle**, Egå (MIK).

Total: 200 Indsendere: 43 Observationer: 151 Lokalteter: 64

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
25	5	19	27	16	14	15	15	15	15	21	13

Biæder *Merops apiaster* 08400

Så er der igen set Biæder i amtet, i alt 3 fugle, heriblandt igen en på Samsø: 9/5 1 rst **Sælvig Havn** (MWH) og hertil 20/5 2 rst **Gjerrild by** (AR).

Hærfugl *Upupa epops* 08460

Hærfuglen må siges at være stabil men fåtallig i amtet. I år med 3 obs af 2 fugle: 14/5 1 rst **Kalø Gods** (FOX), 19/10 1 rst og 27/10 1 rst **Skæring Hede** (Bjørn Søbørg og Poul Hansen).

Vendehals *Jynx torquilla* 08480

Ej heller i år er der ynglefund af denne meget diskrete art. Juni-fuglen kan dog godt være en ynglefugl. Antal fund er pænt højt i forhold til gennemsnittet, så lad os håbe, at tendensen for de sidste 10 år er brudt.

1. halvår: Periodens fund er alle pånær ét gjort i artens trækperiode, der strækker sig frem til medio maj. Fra **Anholt** 4 obs af 6 fugle i perioden 6-9/5, flest 9/5 3 (AR,CO). Øvrige er 12/5 1 rst **Sødringholm Skov** (CSS), 15/5 1 sy + 1 rst **Strandkær** (DD) og 15/5 1 fou **Nølev** (OGJ). Og det potentielle ynglefund: 5/6 1 hørt **Vrads Sande** (MER).

2. halvår: Blot 3 obs: 16/8 1 rst **Grenå Plt** (AR), 22/8 1 fou **Ballehage**, Samsø (MWH) og 29/8 1 rst **Vesborg Fyr** (SDY,MWH,FNI).

Total: 14 (10) Indsendere: 8 Observationer: 12 Lokalteter: 8

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	10	1	-	3	-	-	-	-

Grønspætte *Picus viridis* 08560

Der er i år blot meldt 118 observerede fugle ind af den i de fleste af amtets blandingskove forekommende spætte. Langt de fleste obs er af enkeltfugle. Det må formodes, at en del af de registrerede fugle er ynglefugle, da den optræder meget diskret i yngletiden.

Yngel: Der er kun indsendt 3-4 ynglefund: 3 par **Fussingø Skov** (PST), 1 par **Silkeborg** (FFA), 1 par **Tranøvig**, Funderholme og 0-1 par **Gubsø** (begge MER).

1. halvår: Enkelte obs af mere end et par fugle (>2): 5/3 3 **Åkær Hestehave** (HLÆ), 13/3 **Langå Egeskov** (SKA) og 6/4 3 **Gjerrild Overskov** (JKL,JPL).

2. halvår: Kun set 1-2 fugle pr obs (>1): 9/8 2 **Silkeborg Vesterskov** (SFP) og 1/10 2 **Velling Skov** (AWM).

Total: 118 (201) Indsendere: 34 Observationer: 101 Lokalteter: 53

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	5	35	30	13	6	12	6	3	3	2	-

Sortspætte *Dryocopus martius* 08630

Arten har tyngdepunkt i Silkeborg- og Løvenholmskovene, men selvom totalen er lidt lavere end sidste år, er det tydeligt, at den spredes i amtets lidt større skovområder. Optræder udenfor yngletiden oftest solitært.

Yngel: Der er kun oplysning om ynglefund på 2 lokaliteter: 1-2 par **Fussingø Skov** (PST) og 1 par **Sondrup Plt** (OGJ). Dertil indikation på yngel på yderligere 6 lokaliteter, deriblandt også fra kerneområderne.

1. halvår: (>1): 21/2 2 **Bryrup Langsø** (AWM), 5/3 2 sy **Silkeborg Vesterskov** (SFP), 16/3 2 skrigende **Svejstrup Skov** (LUR), 6/4 + 25/4 2 rst **Gjerrild, Bakken** (AR,HAC), 6/4 2 **Sondrup Plantage** (OGJ) og 14/4 3 rst **Ildal Skov** (HBØ).

2. halvår: Enkelte fugle set på træk: 25/9 1 trkf **Sletterhage** og 1/10 1 S **Dragsmur** (begge HLL). Hertil blot at nævne 5/10 2 of **Sminge Sø** (SFP) som eneste obs af mere end én fugl.

Total: 74 (109) Indsendere: 29 Observationer: 61 Lokalteter: 37

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	6	11	21	7	1	7	1	5	6	3	3

Stor Flagspætte *Dendrocopos major* 08760

Som de andre spætter optræder denne almindelige art helst solitært, men i modsætning til de øvrige ses den også i helt små beplantninger og haver. Antallet er tilbage på de senere års niveau efter sidste års invasion, men er stadig langt under 10-årsgennemsnittet.

Yngel: De få sikre ynglefund (3 par på 3 lokaliteter) afspejler slet ikke artens udbredelse. Der er mulige ynglefugle på mindst 7 lokaliteter, flest 5 par **Brattingsborg Skov** (SDY).

1. halvår: Sidste års vintertal ses ikke i år, hvor de største tal er: 20/1 2 **Brattingsborg Skov** (MWH), 21/1 2 **Bjerregrav Mose** (BKR) og 10/2 2 **Fussingø Skov** (JPA). Fra marts ses lidt større antal (>2): 10/3 3 **Hvalskov Plt** (JPL), 17/3 3 **Mejlgård Overskov** (JPL,JKL), 18/3 5 sy **Brattingsborg Skov** (SDY), 1/4 7 **Løvenholm Skov** (JPL,JKL), 4/4 3 sy **Tranevig**, Funderholme (MER), 6/4 3 **Gjerrild Overskov** (JPL,JKL) og 19/4 8 **Fussingø Skov** (TBR).

2. halvår: (lok.max >2): 29/8 3 trkf + 29/9 3 fou **Vesborg Fyr** (MWH,SDY), 1/10 8 **Velling Skov** (AWM), 21/10 3 **Sødringholm Skov** (LPJ), 30/11 3 **Stubbe Sø** (JKL,JPL) og 18/12 3 **Brattingsborg Skov** (MWH).

Total: 245 (528) Indsendere: 24 Observationer: 172 Lokalteter: 73

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
17	10	48	45	29	9	3	12	20	25	10	17

Lille Flagspætte *Dendrocopos minor* 08870

Arten har tilsyneladende fået et lille fodfæste i amtet. I år er der to obs: 1 ynglepar **Fussingø Skov** (PST) samt 6/4 1 han **Tåstrup Sø** (KEH). Sidstnævnte er ny lokalitet for arten! Til gengæld er der ingen sikre fund fra Åkær-området trods flere fuglefolks hyppige besøg på lokaliteten.

Hedelærke *Lullula arborea* 09740

Der er i år indrapporteret 18 syngende fugle på 13 lokaliteter (lok.max): 19/3-28/5 1 sy **Skramsø Plantage** (JPL), 22/3 1 sy **Skarresø** (AGD), 29/3 1 sy **Kongsø Plantage** (JBA), 1/4-13/7 1 sy **Sødringholm Skov** (LTP,CSS), 11/4 4 sy **Hvalskov Plantage** (JPL), 13/4 2 sy **Nimtofte** (FOX), 25/4 1 sy **Gravlev** (JPL), 10/5 1 sy **Himmelbjerget** (SAL), 1/6 1 sy **Septrup Sande** (JBA), 1/6 2 sy **Vrads Sande** (JBA), 14/6 1 sy **Godthåb** i Skærø Plantage (FF), 21-22/6 2 sy **Stubbe Sø**, Fugleværnsfondens reservat (PLA) og 7/7 1 sy **Bøjstrup Skov** (ABU).

Forår: Første obs: 4/3 1 N **Moesgård Strand** (HLL) og 10/3 2 sy **Hvalskov Plantage** (JPL). Træk: 18 trækkende i perioden 4/3-1/4: 12/3 9 trk og 13/3 4 trk **Grenå** (begge AR), 28/3 2 S og 1/4 2 SØ begge **Sødringholm Strand** (CSS,LTP).

Efterår: 2 trækkende fugle blandt årets sidste obs: 5/10 1 SV **Risskov Strand** (DD), 11/10 3 og 15/10 1 rst begge **Anholt** (CO,AR) og 24/10 1 SV **Løgten** (FNI).

Total: 58 (71) Indsendere: 16 Observationer: 37 Lokalteter: 20

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	22	14	3	10	2	-	1	6	-	-

Sanglærke *Alauda arvensis* 09760

Antallet af indrapporterede Sanglærker er helt i bund i år. Det har ikke været muligt at finde et lavere antal i de gamle rapporter. Ligeledes er antallet af ynglepar lavt, men det skyldes måske, at observatøerne ikke husker at bruge ynglefuglefeelterne i DOFbasen?

Ynglepar: Der er indrapporteret 2 par **Stubbe Sø**, Fugleværnsfondens reservat (PLA). Herudover er der 296 syngende fugle på 49 lokaliteter i perioden 30/1-29/7, flest (lok.max >10): 2/2 15 sy **Sødringholm Strand** (LTP), 3/2 24 sy **Råby Kær** (JPA), 13/4 18 sy **Gylling By** (ABU), 12/6 16 sy **Ryomgård** (ABU), 13/6 16 sy **Herredsenge** (PLA) og 23/6 13 sy **Glatved Strand** (ABU).

Forår: Træk: 930 trækkende i perioden 20/1-30/3, med kulmination feb-mar. **Sødringholm Strand** 238 trækkende i perioden 20/1-10/3, flest 2/2 71 SØ og 9/3 75 trk (alle LTP), **Issehoved** 26 trækkende i perioden 6/2-29/3. Desuden 2/2 20 S **Fornæs** (JPL,JKL), 3/2 80 trk **Bønnerup Strand** (BGO), 18/2 12 N + 80 S **Skødstrup/Løgten** (FNI), 19/2 85 S kuldeflugt **Universitetsparken** (RSN), 10/3 64 N **Grimhøj, Brabrand** (RSN) og 20/3 20 N **Moegård Strand** (PLA). Større rastende flokke (>24): 24/2 50 rst **Råby Kær** (LTP), 24/2 30 rst **Lading** (PLA) og 14/3 47 rst **Sletterhage** (LPJ).

Efterår: 302 trækkende i perioden 18/9-27/10. Største obs (≥34): **Strandkær**: 27/9 35 SV og 2/10 50 V (begge DD). 28/9 34 SV **Sødringholm Strand** (LTP), 5/10 38 SV **Risskov Strand** (DD), 6/10 80 trk **Vesborg Fyr** (MWH,SDY) og 10/10 43 V **Fornæs** (HLL). Større rastende flokke (lok.max >50): 28/9 300 rst **Fornæs** (HAC), 5/10 450 fou **Egådalen** (DD) og 6/10 150 fou **Råby Kær** (JPA).

Total: 3294 (7929) Indsendere: 37 Observationer: 232 Lokalteter: 90

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
119	764	632	82	70	113	49	7	459	960	33	6

Bjerglærke *Eremophila alpestris* 09780

Totalen er nede på 1996-niveau og dermed lavere end sidste år, dog er antallet af lokaliteter steget.

1. halvår: Alle nævnes: **Råby Kær**: 2/1 22 fou (LTP) og 13/1 6 rst (CSS), 30/1 3 **Sletterhage** (LPJ), 1/2 10 **Lerdrup Bugt** (Jim Pedersen), 6/4 8 rst NØ **Sødringholm** (LTP).

2. halvår: Alle nævnes: 5/10 1 rst **Issehoved** (MWH,KNP,SDY), 6/10 1 S **Vesborg Fyr** (MWH,SDY), 13/10 2 rst **Anholt** (AR), 14/10 3 rst **Anholt** (AR,CO,MHR), 10/11 10 Ø **Fornæs** (GGU), 14/12 5 rst **Sødringholm Strand** (LTP) og 15/12 14 fou **Råby Kær** (CSS).

Total: 83 (130) Indsendere: 9 Observationer: 15 Lokalteter: 9

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
31	10	-	8	-	-	-	-	-	5	10	19

Digesvale *Riparia riparia* 09810

Interessen for Digesvalen er faldet kraftigt i år. Der er kun indrapporteret 1/3 af gennemsnittet for de foregående 10 år, og kun 4 ynglekolonier.

Ynglepar: 105-140 indrapporterede ynglepar fra 4 lokaliteter. 15 par **Ahl Hage** (FF), 20-25 par **Stjær Grusgrav** (PLA), 20-25 par **Grenå Havn** (ABL), 50-75 par **Gødvad Bakker** (TN). Herudover er der meddelt 350 huller ved **Glatved** og redehuller i frisk udgravet skrænt ved motortrafikvejen ved **Bale**, men ingen oplysninger om ynglepar på disse steder.

1. halvår: Første obs: 21/4 8 N **Issehoved** (SDY,MWH) og 1 fou **Møgelmosen** (SDY) og 22/4 6 fou **Hesselholm** (SDY,LEB). Træk: 18 trækkende i perioden 21/4-25/4, alle **Issehoved**. Træk til overnatning: 3/5 50 **Ramten Sø** (JPL,JKL). Større rastende flokke (lok.max >40): 27/4 100 **Haldsø** (SDY), 10/5 60 **Sangstrup Klint** (HAC), 18/5 200 fou **Karlby Klint** (FRO) og 5/6 200 **Glatved** (JPL,JKL).

2. halvår: Træk: 227 trækkende i perioden 31/7-5/10, flest ult. august - pri. september, 28/8 40 trk **Vesborg Fyr** (SDY). **Sødringholm Strand**: 162 trk/7 obs i perioden 13/8-29/9, flest 29/8 58 S (LTP). Større rastende flokke (≥ 30): 10/8 44 fou **Mols Hoved** (ABU), 14/8 50 **Lushage, Helgenæs** (APN), 27/8 30 fou **Toftebjerg** (SDY) og 3/9 200 fou **Drastrup Enge** (LTP). Sidste obs: 29/9 1 SV **Sødringholm Strand** (LTP), 29/9 1 **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 5/10 1 S **Issehoved** (MWH,SDY).

Total: 1699 (5647) Indsendere: 21 Observationer: 75 Lokalteter: 38

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	183	478	340	62	333	302	1	-	-

Landsvale *Hirundo rustica* 09920

Antallet af indrapporterede ynglepar er det hidtil laveste i rapportens historie: 2-4 ynglepar på 3 lokaliteter!

1. halvår: Første obs: 9/4 2 og 13/4 8 begge **Mossø** (Birgit Svendsen), 14/4 1 fou **Strandkær** (DD) og 3 fou **Bjerregrav Mose** (JPA,BKR). Træk: 116 trækkende i perioden 21/4-11/5 kulminerende pri. maj, flest (>8): 9/5 30 N **Issehoved** (MWH) og 10/5 50 N **Dragsmur** (DD). Træk til overnatning: 3/5 400 **Ramten Sø** (JPL,JKL). Større rastende flokke (≥ 100): 26/4 100 rst **Dystrup-Ramten Søerne** (GGU), 27/4 250 fou **Haldsø** (SDY) og 10/5 100 **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

2. halvår: Træk: 10.605 trækkende fugle i perioden 22/7-20/10, kulminerende 28/8-29/9. **Sødringholm Strand**: 3332 træk/11 obs i perioden 22/7-6/10, flest 17/9 1540 SV (LTP). **Gjerrild Nordstrand**: 2400 træk/2 obs i perioden 28/9-29/9, flest 29/9 2200 indtrk (HAC). **Fornæs**: 470 trk/3 obs i perioden 21/9-29/9, flest 29/9 300 trk (FNI). **Strandkær**: 580 trk/3 obs i perioden 24/9-1/10, flest 29/9 350 S (DD). **Sletterhage**: 1325 trk/4 obs i perioden 1/9-25/9, flest 25/9 980 S (HLL). **Egådalen**: 700 trk/2 obs i perioden 28/8-25/9, flest 28/8 400 SV (DD). **Vesborg Fyr**: 976 trk/9 obs i perioden 28/8-6/10, flest 26/9 540 V (MWH). Større rastende flokke (lok.max ≥ 300): 1/9 3000 rst nat **Brabrand Sø** (RSN), 3/9 400 fou **Drastrup Enge** (LTP), 8/9 1000 **Salten Langsø** (GGU), 12/9 400 fou **Pindstrup** (ABL), 17/9 400 rst **Stjær** (PLA), 17/9 1100 **Brabrand** (SØP) og 28/9 300 rst **Strandkær** (DD). Sidste obs: 22/10 5 fou, 30/10 1 fou begge **Strandkær** (DD) og 1/11 2 fou **Vrold** (APN).

Total: 21.575 (23.642) Indsendere: 43 Observationer: 274 Lokalteter: 123

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	839	947	180	509	2227	16.450	421	2	-

Bysvale *Delichon urbica* 10010

Også antallet af indrapporterede Bysvaler er faldende. Ligeledes er antal ynglepar faldet drastisk, men det kan skyldes manglende indtastning i DOFbasens felter til angivelse af ynglepar, hermed en opfordring!!

Ynglepar: 158-162 ynglepar på 7 lokaliteter, alle nævnes: 55 par **Clausholm Park** (FNI), 43 par **Glatved Strand** (JPL,JKL), 26 par **Fussingø Gods** (BKR), 10 par **Rugård** (FF), 8-12 par **Jeksen** (PLA), 7 par **Ryomgård** (ABU) og 9 par **Thorsager DK-Tanken** (PLA).

1. halvår: Første obs: 20/4 8 **Bidstrup Gods** (APN), 23/4 2 rst **Lading** (HET), 23/4 2 rst **Kolind Bro** (FOX) og 23/4 1 N **Lushage, Samsø** (SDY). Træk: Alle nævnes: 9/5 10 N **Issehoved** (MWH) og 10/5 20 N **Dragsmur** (DD). Større rastende flokke (lok.max >20): 10/5 300 **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 22/5 30 fou **Bjerregrav Mose** (BKR). Herefter flere større iagttagelser fra ynglelokaliteterne.

2. halvår: Træk: 400 trækkende i perioden 31/7-20/10 kulminerende 28/8-20/9, flest (lok.max ≥ 25): 28/8 125 trk **Vesborg Fyr** (SDY), 7/9 104 SV **Sødringholm Strand** (LTP), 8/9 40 SV **Egådalen** (DD) og 20/9 25 SV **Grundfør Mølle** (APN). Større rastende flokke (lok.max ≥ 50): 31/7 200 **Bjerre** (OEH), 11/8 220 fou **Kolby Kås** (SDY), 14/8 400 **Lushage, Helgenæs** (APN), 25/8 100 fou **Randers Havn** (JPA), 30/8 50 **Fussingø**

Skov (TBR) og 21/9 80 fou **Vesborg Fyr** (MWH). Sidste obs: 6/10 1 **Gammel Estrup** (ABU) og 1 **Vesborg Fyr** (SDY,MWH), 18/10 1 S **Nimtofte** (FOX) og 20/10 1 trkf **Brattingsborg Skov** (MWH).

Total: 3077 (5308) Indsendere: 34 Observationer: 123 Lokalteter: 79

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	28	532	325	526	1250	412	4	-	-

Swale sp. *Hirundinidae* 10019

Der er i år 3 store obs af uspecificerede svaler. Alle nævnes: 17/5 1000 rst nat **Brabrand Sø** (GGU), 30/8 >10.000 fou og 2/9 9000 fou begge **Lading Sø** (HET) samt 13/9 200 fou **Ryomgård** (UBM).

Markpiber *Anthus campestris* 10050

Anholt er i år talt grundigt op, hvilket kan ses på materialet, alle obs nævnes: 12/5 1 rst **Anholt**, 25/5 3 sy **Anholt** og 26/5 9 sy + 4 **Ørkenen** (alle AR) samt 26/5 1 sy **Anholt Flyveplads** (AAR). Observatøren skønner, at der i alt findes 9-11 ynglepar på øen.

Skovpiber *Anthus trivialis* 10090

Det laveste antal ynglepar siden 1996, og antallet af lokaliteter med Skovpiber er også faldende.

Ynglepar: 1 muligt par **Vallum Sø** (ABU). 66 syngende fugle på 20 lokaliteter (lok.max ≥ 3): 3/5 8 sy **Strandkær** (DD), 12/5 13 sy **Sødringholm Skov** (CSS), 2/6 5 sy **Sødringkær** (LTP), 5/6 10 sy **Vrads Sande** (MER), 12/6 4 sy **Ryom Skov** (ABU), 26/6 3 sy **Gødved Bakker** (TN), 2/7 3 sy **Frederiksdal** (SFP) og 6/7 3 sy **Haraldslund Skov** (PNI).

1. halvår: Første obs ses ret tidligt 8/4 1 rst **Strandkær** (DD). De følgende mere normalt 14/4 1 sy **Salten Langsø** (FFA) og 18/4 1 Ø **Hesselholm** (SDY). Træk: 111 trækkende i perioden 18/4-25/5 kulminerende 19/4-25/4, flest (≥ 15): 23/4 25 N og 25/4 27 trk begge **Issehoved** (SDY), 9/5 15 Ø **Gjerrild Nordstrand** (DD). Større rastende flokke (>3): 9/5 150 rst **Anholt** (AR), 9/5 70 **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

2. halvår: Træk: 294 trk i perioden 7/8-6/10, kulminerende 28/8-9/9. Flest (>10): **Vesborg Fyr**: 88 trækkende i perioden 28/8-6/10, flest 28/8 32 SSV (SDY) og 29/8 55 SV (FNI,MWH). Desuden 13/8 36 SV **Risskov Strand** (DD), 1/9 103 S **Sletterhage** (JSC). Sidste obs: 11/9 3 S **Strandkær** (DD), 29/9 1 **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 6/10 1 trk **Vesborg Fyr** (SDY).

Total: 688 (826) Indsendere: 23 Observationer: 72 Lokalteter: 37

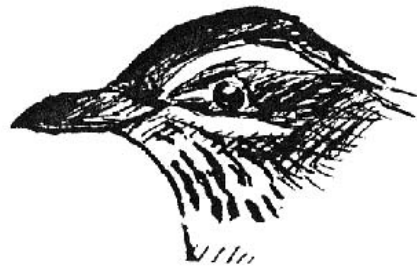
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	102	262	32	7	166	122	1	-	-

Engpiber *Anthus pratensis* 10110

Vi skal tilbage til 1996 for at finde færre indrapporteringer, specielt oktober måned er meget tynd!

Antal indrapporterede ynglepar er det laveste i mange år: 4 par på 3 lokaliteter, flest 2 par **Amstrup Enge** (JG). Herudover er der 30 sy på 15 lokaliteter, flest (lok.max >2): 12/3 8 sy **Besser Rev** (MWH), 14/4 3 sy **Issehoved**, (SDY) 21/4 5 sy **Møgelmosen** (SDY) og 30/4 3 sy **Langør** (MWH).

1. halvår: En enkelt større flok noteres i vintermånederne 23/1 24 **Kolindsund** (LPJ). Træk: 582 trækkende i perioden 20/3-9/5, flest (>60): 20/3 61 trk og 22/4 400 trk begge **Issehoved** (SDY,MWH) samt 9/5 80 Ø **Gjerrild Nordstrand** (DD). Større rastende flokke (lok.max ≥ 150): 21/4 200 rst **Kragemosen** (SDY), 21/4 250 fou **Issehoved** (SDY), 21/4 150 fou **Sælvig Havn** (SDY), 26/4 200 rst **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 9/5 400 rst **Anholt** (AR).

2. halvår: Træk: 1213 trækkende i perioden 7/9-27/10, flest (lok.max ≥ 50): 25/9 51 S **Sletterhage** (HLL), 29/9 552 SV **Sødringholm Strand** (LTP), 29/9 50 trk **Fornæs** (FNI), 2/10 50 S **Strandkær** (DD), 30/9 80 S og 1/10 80 SV begge **Egådalen** (DD). Større rastende flokke (lok.max >40): 2/10 61 rst **Besser Rev** (MWH) og 11/10 300 **Anholt** (CO).

Total: 4792 (9188) Indsendere: 35 Observationer: 179 Lokalteter: 73

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
39	7	205	1661	860	12	49	45	1133	658	55	68

Rødstrubet Piber *Anthus cervinus* 10120

6 indrapporteringer af 6 fugle. Alle nævnes: 5/5 1 rst **Hesselholm** (LEB), 29/8 1 trk **Vesborg Fyr** (SDY), 13/9 1 **Eskeplet** (HLL), 25/9 1 S **Sletterhage** (HLL), 2/10 1 S og 5/10 1 S begge **Hesselholm** (LEB).

Skærpiber *Anthus petrosus* 10135

Det indrapporterede materiale er reduceret til 1/3 i forhold til sidste år.

Ynglepar: 1 par **Århus Havn** (FF) og 1 par **Anholt** (AR).

1. halvår: Større rastende flokke (>6): 31/1 14 fou **Kalø Slotshalvø** (TEH). Sidste obs: 18/4 1 **Århus Østhavn** (APN), 26/4 1 **Sangstrup Klint** (HAC) og 9/5 1 sy **Århus Østhavn** (CHØ).

Foto: Carl Erik Mabeck

2. halvår: Første obs: 6/8 2 **Århus Østhavn** (FF), 14/9 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP) og 18/9 3 rst **Ris-skov Strand** (DD). Træk: 18 trækkende i perioden 28/9-27/10, flest (≥ 3): 29/9 6 SV **Sødringholm Strand** (LTP), 5/10 3 trk **Issehoved** (MWH,SDY), 6/10 3 trk **Vesborg Fyr** (MWH) og 10/10 4 S **Fornæs** (HLL). Større rastende flokke: 25/10 21 **Fornæs** (AR), 19/11 15 fou **Sødringholm Strand** (CSS), 30/11 15 rst **Stavns Fjord** (MWH) og 30/11 15 fou **Hesselholm** (SDY).

Total: 341 (373) Indsendere: 27 Observationer: 107 Lokalteter: 29

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
57	22	31	5	1	-	-	2	15	63	91	54

Bjergpiber *Anthus spinoletta* 10140

Ved en kraftig udlugning af formodede gengangere er der max 2 fugle forår og 2 fugle efterår.

1. halvår: **Århus Østhavn**: 1/1 1 fou og 13/1 1 fou (OGJ,MER). **Århus Havn**: 10/1 1 rst og 19/1 1 rst (TEH, HST). **Brabrand Sø**: 10/1 1 og 12/1 1 (KBF,RSN).

2. halvår: **Brabrand Sø**: 18/10 1 rst, 17/11 1 og 29/12 2 (EDY,RSN,KBF,Simon S. Christiansen).

Gul Vipstjert *Motacilla flava* 10170

Et godt år for arten med en årstotal på 1625 fugle. Der er indsendt et pænt antal trækkende fugle fra både forår og efterår. Der er rapporteret om fugle, der udviser yngleadfærd på 5 lokaliteter, hvilket betyder, at det må være fugle af racen Almindelig Gul Vipstjert. Der skal derfor lyde en kraftig opfordring til at indsenderne racebestemmer/indsender observationerne under korrekt art – selv erfarne feltornitologer undlader at racebestemme Gul Vipstjert.

1. halvår: Ankomst som normalt 27/4 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 28/4 2 **Bjerre** (LTP) og 1 rst **Vejlby Nord** (DD). Der er indrapporteret 212 trækkende fugle i perioden 3/5-8/6 flest: 9/5 31 Ø (DD), 11/5 150 trk (HAC) og 18/5 23 Ø (FOX) alle **Gjerrild Nordstrand**.

2. halvår: Der ses 390 trækkende fugle i perioden 29/7-14/9, flest 28/8 160 SSV og 29/8 50 trk **Vesborg Fyr** (begge SDY) og 13/9 68 S **Eskeplet** (HLL). Der er en enkelt bemærkelsesværdig stor observation af rastende fugle: 27/8 550 rst **Vesborg Fyr** (SDY). Årets sidste observationer er pænt sene 29/9 1 **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og samme dag 1 rst **Fornæs** (FNI).

Total: 1625 Indsendere: 24 Observationer: 107 Lokalteter: 38

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	4	420	23	35	939	217	-	-	-

Almindelig Gul Vipstjert *Motacilla f. flava* 10171

Der er indrapporteret 73 Almindelig Gul Vipstjert, hvilket er på niveau med 2001.

Yngel: Der er ikke indrapporteret ynglepar i år, men der er indsendt oplysninger om ikke-racebestemte Gul Vipstjert, der udviser yngleadfærd på 5 lokaliteter (se under Gul Vipstjert). Materialet skønnes dog at dække oplysninger om 5-15 ynglepar.

1. halvår: Ankomst som normalt 26/4 16 fou **Norsminde Fjord**, vestdel (OGJ), hvilket også er årets største observation. Yderligere er der kun en enkelt større observation fra foråret 22/5 15 fou **Langør** (MWH).

2. halvår: Kun ganske få observationer fra efteråret og kun en enkelt observation af mere end en fugl 17/7 4 ad **Sødringkær** (CSS). Årets sidste observation er 3/8 1 han **Drastrup Enge** (JPL,JKL).

Total: 73 Indsendere: 6 Observationer: 15 Lokalteter: 6

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	28	36	-	7	2	-	-	-	-

Nordlig Gul Vipstjert *Motacilla f. thunbergi* 10173

Et år på samme høje niveau som 2001, med en total på 1154. Som sædvanlig ligger alle observationer i foråret og i år indenfor perioden 3/5-2/6.

Årets første er 3/5 1 sy på tagryg **Tronholmen**, Randers Havn (JPA), herefter 7/5 + 8/5 5 fou **Langør** (MWH). De største observationer: 9/5 175 rst + 10/5 180 rst + 24/5 110 rst **Anholt** (AR) og 18/5 300 rst **Gjerrild Nordstrand** (PST). Årets sidste fugle ses 25/5 55 rst **Anholt** (AR) og 2/6 6 **Hesselholm** (LEB).

Total: 1154 Indsendere: 8 Observationer: 21 Lokalteter: 10

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	1148	6	-	-	-	-	-	-

Bjergvipstjert *Motacilla cinerea* 10190

Totalen er på samme høje niveau som i 2001, og tendensen med flere og flere overvintrende fugle forsætter. Der er meldt 20-24 sikre/sandsynlige ynglepar, flest 2-4 par **Funder Å** (HST,PLA) og 3 par **Mossø** (SAL).

1. halvår: De mange overvintrende fugle gør det vanskeligt at afgøre, hvornår trækfuglene ankommer, men antallet af observationer stiger markant omkring 20-21/3. Der er kun indsendt observationer af 7 trækkende fugle i perioden 17/3-10/5. Forårets største observation er 13/3 20 **Funder Å** (EDY).

2. halvår: Efterårstrækket i perioden 29/8-26/10 er på sølle 18 fugle, flest: 17/9 2 SV **Risskov Strand** (DD), 25/9 2 S **Sletterhage** (HLL), 29/9 3 SV **Sødringholm Strand** (LTP) og 6/10 2 trk **Vesborg Fyr** (MWH).

Vinterfund: Der er set Bjergvipstjert på 14 lokaliteter i vinterperioden, hvilket er en fordobling i forhold til 2001. Flest fugle ses 12/1 11 rst + 16/2 8 **Funder Å** (EDY) og 26/1 3 fou **Funderholme** (MER).

Total: 250 Indsendere: 42 Observationer: 143 Lokaliteter: 73

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
20	13	60	50	27	15	11	11	18	17	7	6

Hvid Vipstjert *Motacilla alba* 10200

Et dårligt år for arten, hvor kun et par store observationer fra efterårstrækket hiver årstotalen op på 2666.

1. halvår: De første fugle ankommer 6/3 1 + 8/3 4 **Kalsemade** (TBR) og 9/3 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP). Der er indsendt observationer af 97 trækkende fugle i perioden 10/3-3/5, flest 19/4 11 trk + 23/4 20 N **Issehoved** (SDY) og 3/5 35 trk **Ramten Sø** (JPL,JKL). Forårets øvrige større observationer: 23/3 33 **Brabrand Sø** (RSN), 14/4 24 **Kasted-Geding Mose** (TEH) og 18/4 28 fou **Skellerup Grusgrav** (HST).

2. halvår: Efterårstrækket er på 865 fugle i perioden 29/7-27/10, heraf et par større observationer 13/9 353 S **Eskeplet** (HLL) og 25/9 189 S **Sletterhage** (HLL). I øvrigt kan nævnes 10/9 400 til overnatning **Feldballe** (JPL). Efterårets sidste er 22/10 1 rst **Allingåbro** (FNI) og 27/10 2 S **Sødringholm Strand** (LTP).

Vinterfund: Der er 5 observationer af en enlig fugl på **Randers Havn** i perioden 10/1-26/2 (JPA). Yderligere 27/2 1 **Brabrand Sø** (HLL) og 10/12 1 rst **Glesborg** (Poul Kjersgaard Nielsen).

Total: 2666 Indsendere: 44 Observationer: 258 Lokaliteter: 112

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2	283	236	83	55	93	181	1653	80	-	1

Sortrygget Hvid Vipstjert *Motacilla alba yarrellii* 10202

Endnu et godt år om end med noget færre fugle end i 2001. Det er påfaldende med det stigende antal obs af denne race i amtet (figur 7). Tilsvarende har ikke gjort sig gældende i f.eks. Nordjyllands Amt og Viborg Amt (NOK-rapporterne). Der er oplysninger om en Sortrygget Hvid Vipstjert han ynglende i selskab med en almindelig Hvid Vipstjert hun på **Anholt** (AR). Reden blev dog senere ødelagt og forladt.

Der er indsendt 11 observationer af 6-7 forskellige fugle. Området omkring **Brabrand Sø-Dødeå Enge** tegner sig for 3 forskellige fugle: 1 hun, 1 ad han og 1 2K han. Der er set én han ved såvel **Gjerrild Nordstrand** som **Karlby Klint**. Da lokaliteterne geografisk ligger tæt ved hinanden, kan det dreje sig om samme individ, men det store spring i observationsdatoerne trækker i modsatte retning.

Alle observationer nævnes: 20/3 1 hun **Brabrand Sø** (RSN,KBF), 23/3 1 han rst **Brabrand Sø** (RSN), 25/3 1 han rst **Brabrand Sø**, østenden (RSN), 26/3 1 han **Gjerrild Nordstrand** (PKH), 27/3 2 **Dødeå** (RSN) + 1 ad han **Dødeå Enge** (JLY), 28/3 1 han rst + 1 han 2K rst **Dødeå Enge** (LBO), 10/5 1 han **Karlby Klint** (HAC) og 30/6 1 fou **Issehoved** (MWH).

1986	1987-1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
2	0	2	2	1	2	0	1	0	1	1	4	8-12	6-7

Tabel 7. Antal fund af Sortrygget Hvid Vipstjert 1986-2002 i Århus Amt (frasorteret gengangere).

Silkehale *Bombycilla garrulus* 10480

Den lave total vidner om et relativt stille år i Østjylland for denne smukke art.

1. halvår: Århus-området huser en stor del af vinterens fugle, og største obs herfra er: 5/2 110 **Århus Midtby** (FF). 23/2 70 **Randers** (HBØ) og 13/4 50 **Rønde** (HAG) er andre høje noteringer, mens sidste observationer er 30/4 40 **Rønde** (HAG) – og meget sent, 14/5 1 rst i enebærbuske **Strandkær** (DD).

2. halvår: Første på efterårstræk ses 18/10 28 **Hadsund** (TN) og 29/10 2 **Grenå Strand** (AR). Ret få fugle ses frem til midten af december, hvor et mindre, men koncentreret influx ses langs den djurslandske østkyst mellem Grenå og Ebeltoft: 18/12 90 **Grenå** og 90 **Grenå Strand** (MHR,AR) samt 21/12 45, 23/12 60 og 27/12 60 **Ebeltoft** (FNI,CO,DD).

Total: 1805 (5367) Indsendere: 35 Observationer: 88 Lokalteter: 44

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
375	759	141	115	1	-	-	-	-	30	39	345

Vandstær *Cinclus cinclus* 10500

Der er ikke rapporteret ynglefund fra amtet i 2002. Der foreligger dog en række usædvanlige sommerfund i juli af en fugl ved en vandmølle på Djursland, som kan være en lokal ynglefugl.

1. halvår: EDY har genoptaget traditionerne ved at gå langs en række af de gode vandstære-åer, hvilket har givet nogle tal, som ligger langt over, hvad der normalt indberettes fra områderne. Tallene ligger dog fint i tråd med, hvad der tidligere er registreret på lokaliteterne, hvis de tælles "på den rigtige måde". Der lægges stærkt ud med 12/1 25 **Funder Å** (EDY), hele strækningen fra Ørnsø til Herningvejen er gennemgået, inkl. dambrug. På tilsvarende vis og på næsten samme strækning tælles 16/2 19 og 13/3 17 (EDY). Hertil 9/3 14 **Lystrup Å**, fra Kulsø til Salten Å (EDY). Fra andre å-systemer skal nævnes 5/1 6 **Giber Å** (BGO), 13/1 4-5 **Århus Å** fra Pinds Mølle og halvvejs til Tarskov Mølle (PLA) samt 2/2 5 **Lemming Å** (EDY). Forårets sidste observationer er 1/4 1 **Tarskov Mølle** (PLA) og 16/4 2 **Lystrup Å** (EDY).

2. halvår: Efterårets første dukker op 29/10 1 **Grundfør Mølle** (APN), 2/11 1 **Kollens Mølle** (ANB) og 3/11 ringmærkes 5 i **Lystrup Å** (MIK). EDY har desværre ikke været aktiv i efteråret, hvorfor tallene er få og små. Stort set kun MIK's ringmærkninger bidrager med lidt jvf. ovennævnte samt 10/11 4 rnk **Lilleåen** (MIK). Desuden 24/12 4 **Århus Å**, Pinds Mølle (EO).

Total: 1. halvår 66 og 2. halvår 34 (sum af max pr. lokalitet) Indsendere: 3 Observationer: 74

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
41	32	35	3	-	-	1	-	-	1	22	13

Månedsfordelingen er sum af lokalitetsmax.

Gærdesmutte *Troglodytes troglodytes* 10660

Det bedste år for arten siden 1998. Men årstotalen på 685 fugle giver ikke noget reelt billede af bestanden i amtet, eftersom der på en enkelt lokalitet er optalt ikke mindre end 35 syngende fugle.

Yngel: Der er optalt 179-186 ynglepar baseret overvejende på syngende fugle. De bedste lokaliteter: 11/5 35 sy **Gudenåparken** (JPA), 1/6 20 sy **Vallum Sø** (ABU) og 6/4 + 28/4 10 sy **Bjerregrav Mose** (BKR).

1. halvår: Den største observation: 12/1 46 **Funder Å** (EDY).

2. halvår: Efteråret udmærker sig mest med nogle større obs fra **Anholt**, som antyder, at der foregår et vist træk af arten over øen (≥ 40): 11/10 40 (CO), 13/10 50 rst (AR), 14/10 75 rst (AR,CO) og 15/10 130 rst (AR).

Total: 685 Indsendere: 26 Observationer: 181 Lokalteter: 87

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
60	20	63	100	96	56	9	19	22	308	18	14

Jernspurv *Prunella modularis* 10840

Igen i år er årstotalen halveret, og ikke siden 1997 er der indrapporteret færre fugle i Århus Amt.

Yngel: Der er indsendt observationer af 109-115 syngende fugle, flest (lok.max): 1/4 12 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 18/4 9 sy **Bjerregrav Mose** (BKR) og 20/5 9 sy **Ryomgaard** (ABU).

1. halvår: Der er observationer af 45 trækkende fugle i perioden 17/3-21/4, flest 29/3 6 trk **Issehoved** (SDY), 1/4 8 trk **Sødringholm Strand** (LTP) og 20/4 7 trk **Issehoved** (SDY).

2. halvår: Der er i år kun 8 obs af 47 trækkende fugle i efteråret til sammenligning med 602 trk i 2000. Efterårets største trækobservationer: 8/9 25 S **Vejlby Nord** (DD), 25/9 8 SV **Risskov Strand** (DD) og 5/10 5 trk **Vesborg Fyr** (MWH,SDY). Der er ikke observationer af større antal rastende fugle i efteråret.

Total: 283 Indsendere: 29 Observationer: 206 Lokalteter: 62

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	4	63	117	41	17	3	4	50	10	1	2

Rødhals *Erithacus rubecula* 10990

Et middelår for arten trods en fordobling af årstotalen i forhold til sidste år. Kun nogle få store observationer fra Anholt af rastende fugle trækker årstotalen op på 953 ex.

Yngel: Observationer af 93-97 syngende fugle i yngletiden, flest (lok.max): 4/4 9 sy **Tranevig** i Funderholme (MER), 11/4 9 sy **Hvalskov Plantage** (JPL) og 26/4 10 sy **Vallum Sø** (ABU).

1. halvår: Kun få lidt større observationer fra forårstrækket, flest 3/4 25 rst (MWH) + 21/4 70 rst (MWH,SDY) + 22/4 30 rst (MWH,SDY) alle **Issehoved**, 21/4 15 fou **Armhoved** (SDY) og 22/4 15 fou **Kragemosen** (SDY).

2. halvår: Efteråret gør sig bemærket med nogle store observationer af rastende fugle på **Anholt**: 11/10 500 (CO), 13/10 200 rst (AR), 14/10 300 (AR,MHR,CO) og 15/10 120 rst (AR). Kun få og små observationer fra andre lokaliteter, flest 21/9 15 rst **Vesborg Fyr** (MWH) og 19/10 10 rst **Sødringholm Skov** (LTP).

Total: 953 Indsendere: 27 Observationer: 140 Lokalteter: 51

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
15	5	43	251	30	40	6	6	35	535	7	5

Nattergal *Luscinia luscinia* 11030

Årets total ligger stabilt på niveau med sidste år, men fordelt på flere lokaliteter. Nattergalen forekommer udbredt over hele amtet og den kan helt sikkert registreres på endnu flere lokaliteter, idet der i år ikke er obs fra nogle af de bedste lokaliteter i 2001, f.eks Attrup Kær-Bjørnholm Mose med 20 sy i 2001.

Yngel: Der er i yngletiden registreret 261-273 syngende fugle, flest (lok.max): 24/5 55 sy **Bjerregrav Mose** (BKR) – som sædvanlig amtets bedste lokalitet, 28/5 10 sy **Kolindbro Enge** (JPL), 2/6 10 sy **Venning-Gjandrup** (BRA) og 4/6 33 sy **Kastbjerg Ådal** (TN).

1. halvår: Første fugl registreres så tidligt som 30/4 1 sy **Lading** (HET), herefter 5/5 1 sy **Bjerregrav Mose** (CSS), 8/5 1 sy **Gudenåparken** (LTP) + 2 sy **Brabrand Sø**, vestende (JOP).

2. halvår: Årets sidste fugle høres 12/7 1 sy (FNI) + 4/8 1 rst hørt (CSS) begge **Drastrup Enge**.

Total: 309 Indsendere: 29 Observationer: 173 Lokalteter: 78

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	202	142	2	1	-	-	-	-

Blåhals *Luscinia svecica* 11060

Kun en enkelt observation, men af hele 3 fugle. 10/5 3 rst **Anholt** (AR).

Husrødstjert *Phoenicurus ochruros* 11210

Årstotalen ligger stabilt på niveau med de foregående år. Der er i år ingen vinterfund af Husrødstjert.

Yngel: 5 sikre/sandsynlige ynglepar, hvilket er noget mindre end sidste år, alle nævnes: 1 par gård i **Alrø By** (LBO), 1 par **Kalø Gods** (JSK), 1 par **Slåenvej**, Randers (JPA), 1 par **Kertemindevej**, Vorup By (JPA) og 1 par **Kaserneområdet**, Randers (JPA). Yderligere observationer af 33-39 syngende fugle i yngletiden.

1. halvår: De første fugle ankommer 28/3 1 hun rst **Langør** (MWH), 29/3 1 han sy **Falling** (JOP) og 31/3 1 sy **Løgten** (FNI).

2. halvår: Efterårets største observation 18/10 6 **Århus Havn** (EDY). De sidste fugle ses i amtet 29/10 1 **Århus Havn** (EDY), 31/10 1 1K **Århus Havn** (HET) og 2/11 1 hun rst **Fornæs** (CSS,OEH).

Total: 112 Indsendere: 30 Observationer: 104 Lokalteter: 34

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	3	19	51	34	15	8	1	11	1	-

Rødstjert *Phoenicurus phoenicurus* 11220

Et godt år for arten med en årstotal på 287 fugle, hvilket dog især skyldes en stor observation fra Anholt.

Yngel: 7 par på 4 lokaliteter: 1 par **Bjerregrav Mose** (BKR), 2 par **Stubbe Sø**, Fugleværnsfondens reservat (PLA), 3 par **Gammel Estrup** (BRA) og 1 par **Foldby** (LUR). Fra yngletiden er der yderligere registreret 64-66 syngende fugle, flest (lok.max): 12/5 9 sy **Sødringholm Skov** (CSS), 15/5 8 sy **Strandkær** (DD) og 20/5 6 sy **Ryomgård** (ABU).

1. halvår: De første fugle ankommer 22/4 1 sy **Tånum** (Jan Eskildsen) + 1 sy **Mollerup Skov** (Steen H. Christensen) og 23/4 1 **Lyngsbæk Strand** (APN). Forårets største observationer: 9/5 100 rst **Anholt** (AR) og 11/5 14 rst **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

2. halvår: Kun få større observationer fra efteråret, flest 29/8 19 rst **Vesborg Fyr** (MWH,SDY). Årets sidste fugle ses 12/10 1 rst **Anholt** (AR) + 1 hun **Niels Bohrs Vej**, Viby (GGU).

Total: 287 Indsendere: 34 Observationer: 125 Lokalteter: 68

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	13	190	29	9	34	17	2	-	-

Bynkefugl *Saxicola rubetra* 11370

Antallet af fugle svinger meget fra år til år, afhængig af om der er større observationer fra trækstederne. I 2002 bringer et par store observationer fra Anholt i træktiden årstotalen op på 381 fugle.

Yngel: Antallet af ynglepar er desværre tilbage på det lave niveau fra 2000. 4-5 ynglepar på 3 lokaliteter – alle nævnes: Mindst 1 par **Bjerregrav Mose** (BKR), 1 par **Gjerlev Kær** (TN) og 2-3 par **Nørreå** (LTP).

1. halvår: De første fugle ankommer 25/4 3 rst **Østerby**, Samsø (MWH,BSN) og 27/4 1 rst **Ballen** (MWH). Forårets største observationer: 7/5 120 rst + 9/5 75 rst + 10/5 110 rst **Anholt** (CO,AR) og 9/5 37 rst + 11/5 48 rst **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

2. halvår: Kun få og små obs i efteråret, flest 15/8 8 rst **Kragemosen** (MWH) og 29/8 6 + 2/9 6 rst **Vesborg Fyr** (MWH). De sidste fugle forlader amtet 13/9 2 rst **Vesborg Fyr** (MWH) og 20/9 1 **Brabrand Sø** (HLL).

Total: 374 Indsendere:28 Observationer: 75 Lokalteter: 36

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	4	298	23	1	29	19	-	-	-

Sortstrubet Bynkefugl *Saxicola torquata* 11390

Endnu et flot år for arten med 9 observationer af 4-5 fugle, alle nævnes. Der er ingen sikre tegn på yngel.

Året starter med nogle usædvanlige vinterobs: 3/1 + 4/1 + 5/1 1 2K han rst **Langør** (MWH) og 27/2 + 2/3 + 3/3 1 han rst **Brabrand Sø** (HLL,Lis Dal Hansen), herefter mere normalt 5/3 1 han **Alrø Strevelshoved** (HLÆ), 2/6 1 han sy **St. Hjøllund Plt** (AWM). Fra efteråret 5/10 1 hun/juv rst **Draget**, Besser Rev (KNP).

Total: 5 Indsendere: 7 Observationer: 9 Lokalteter: 5

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1	2	-	-	1	-	-	-	1	-	-

Stenpikker *Oenanthe oenanthe* 11460

Årstotalen ligger væsentlig under gennemsnittet for de sidste 10 år. Igen i år er der ikke tegn på yngel i amtet, hvilket kan skyldes at Stenpikkerens ynglebiotoper langsomt er blevet ødelagt.

1. halvår: De første fugle ses 5/4 2 **Anholt Havn** (FSV). Dernæst et spring frem til 13/4 1 rst **Issehoved** (MWH) og 16/4 1 han fou **Toftbjerg**, Samsø (SDY). Forårets største observationer: 9/5 30 rst + 10/5 50 rst **Anholt** (AR), 9/5 14 rst **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 14/5 19 rst **Kragemosen** (MWH). Første halvårs sidste fugl er 6/6 1 **Hesselholm** (LEB).

2. halvår: De første Stenpikkere ses fra 14/8. Efteråret største observationer: 28/8 11 fou **Vesborg Fyr** (MWH,SDY) + 13 fou **Lushage/Brattingsborg Skov** (MWH,SDY). Årets sidste fugle ses 1/10 + 2/10 1 rst **Besser Rev** (MWH) og 25/10 1 **Fornæs** (AR).

Total: 287 Indsendere: 25 Observationer: 86 Lokalteter: 38

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	18	172	1	-	52	41	3	-	-

Ringdrossel *Turdus torquatus* 11860

Totalen for Ringdrossel, der er meget svingende, har siden 1993 varieret imellem 20 og 155 pr. år.

1. halvår: Første obs: 3/4 1 rst **Hornbæk Enge** (LTP), 3/4 1 fou og 4/4 1 fou begge **Hesselholm** (LEB). Større obs (>1): 21/4 2 trk og 22/4 4 trkf begge **Issehoved** (SDY,MWH), 22/4 2 fou **Hesselholm** (SDY) og 29/4 2 rst **Strandkær** (DD). Sidste obs: 7/5 2 rst **Anholt** (CO) og 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (OGJ), 9/5 1 rst **Anholt** (AR) samt 12/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

2. halvår: Alle obs nævnes: 5/10 1 rst **Hesselholm** (LEB), 5/10 1 rst **Issehoved** (SDY,MWH), 6/10 1 **Fuglsang Hede** (AR) og 6/10 1 rst **Vesborg Fyr** (MWH).

Total: 31 (71) Indsendere: 11 Observationer: 30 Lokalteter: 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	22	5	-	-	-	-	4	-	-

Solsort *Turdus merula* 11870

Ynglepar: 22-42 par på 9 lokaliteter, flest (lok.max >2): 0-16 par **Brabrandstien** (JLY) og 10-14 par **Vallum Sø** (ABU). Herudover er der 147 syngende fugle på 31 lokaliteter, flest (lok.max >6): 28/3 8 sy **Armhoved** (SDY), 20/5 18 sy **Ryomgård** (ABU), 26/5 17 sy **Vallum Sø** (ABU), 4/6 22 sy **Kastbjerg Å** (TN) og 12/6 9 sy **Ryom Skov** (ABU).

1. halvår: Største obs (lok.max ≥25): 4/1 28 rst **Anholt Havn** (FSV), 21/2 45 **Brabrand Nord** (KBF), 30/3 40 fou **Issehoved** (SDY) og 13/4 30 fou **Århus Å** (HST).

2. halvår: Største obs (lok.max ≥10): 24/8 15 **Venning** (BRA), 10/11 10 **Tåstrup Mose** (EO) og 11/12 10 **Jeksendalen** (EO), 21/12 14 **Grenå Enge** (BJS) og 30/12 38 fou **Ryomgård** (FOX).

Total: 1074 (1345) Indsendere: 28 Observationer: 207 Lokalteter: 79

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
175	89	131	104	226	133	13	41	12	17	37	89

Sjagger *Turdus pilaris* 11980

Ynglepar: 2 par **Kalø** (FOX) – udfløjen unge ses 4/7 ved **Kalø Gods** (FOX).

1. halvår: Træk: 1342 trækkende fugle i perioden 18/2-18/5 kulminerende 6/4-23/4, flest (lok.max ≥ 75): **Issehoved**: 1089 trk/15 obs i perioden 23/3-25/4 flest 22/4 350 N (SDY,MWH). Derudover bl.a. 11/4 225 trk **Balle** (MWH), 13/4 75 V **Beder** (PEØ) og 19/4 200 trk **Langør** (MWH). Større rastende flokke (lok.max ≥ 250): 19/1 600 **Alrø** (AWM), 17/4 500 fou **Ballen** (SDY), 22/4 1000 rst **Gjerrild Nordstrand** (AR), 22/4 250 fou **Østerhede** (SDY), 22/4 400 fou **Mårup** (SDY) og 28/4 300 rst **Klørup** (JPA). Sidste obs: 3/5 1 rst **Ballen** (MWH), 6/5 1 sy **Stillingsborg Mose** (SFP) og 18/5 1 V **Nimtofte** (FOX).

2. halvår: Første obs: 5/9 3 of **Hornbæk** (LTP), 20/9 2 **Brabrand Sø** (HLL) og 22/9 1 trk **Lysbro Skov** (SFP). Træk: 3498 trækkende fugle i perioden 22/9-29/11 kulminerende 17/10-4/11, flest (lok.max ≥ 200): 17/10 200 trk **Emmelev Kær** (TQA), 19/10 350 NV **Veggerslev** (TQA), 24/10 200 SØ **Nimtofte** (FOX), 28/10 220 SSV **Kolind** (FOX), 28/10 430 SSV **Rostved** (FOX), 17/11 850 N **Skødstrup** (FNI) og 18/11 400 S **Stjær** (PLA). Større rastende flokke (>550): 10/11 800 rst **Fornæs** (GGU), 14/11 600 **Ebeltoft Færgeshavn** (LPJ), 16/11 1500 rst **Hulmade** (PST), 30/11 700 **Demstrup Vase** (TN), 7/12 800 fou **Spentrup** (OEH), 24/12 650 fou **Sandby Nørreskov** (APN) og 31/12 1000 **Mols Bjerger** (JPL,JKL).

Total: 39.117 (29.484) Indsendere: 48 Observationer: 296 Lokalteter: 126

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1939	688	512	5801	3	-	3	-	11	2984	13.172	14.004

Sangdrossel *Turdus philomelos* 12000

Totalen har siden 1990 svinget imellem 363 og 33.000 fugle pr. år, så dette års 555 fugle er langt under middel. Der er i år to vinterobs fra januar og en fra december, flest 12/1 4 fou **Alrø Strevelshoved** (OGJ).Ynglepar: 6-7 ynglepar fra 3 lokaliteter. 3 par **Vallum Sø** (ABU), 2 par **Bjerregrav** (BKR) og 1-2 par **Ryomgård** (UBM). Herudover er der 151 syngende fugle på 61 lokaliteter, flest (lok.max ≥ 7): 1/4 9 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 4/4 7 sy **Tranevig** (MER), 12/4 7 sy **Fussingø Skov** (BKR), 19/4 20 sy **Strandkær** (DD) og 28/4 8 sy **Bjerregrav Mose** (BKR).Forår: Første obs: 7/3 1 rst **Strandkær** (DD), 10/3 1 **Jeksendalen** (MER) og 10/3 1 sy **Sødringholm Skov** (LTP). 24 trækkende fugle i perioden 18/3-25/5 på 5 lokaliteter, flest (>1) 21/4 20 trk **Issehoved** (MWH,SDY). Større rastende flokke (≥ 10): 14/4 10 rst **Skærsø Plt** (JPL,JKL), 19/4 10 fou **Issehoved** (SDY), 20/4 13 fou **Armhoved** (SDY) og 24/4 60 rst **Gjerrild Nordstrand** (HAC).Efterår: Træk: 40 trækkende fugle i perioden 29/9-6/10 på 4 lokaliteter, flest (>4): 6/10 30 trk **Vesborg Fyr** (MWH). Større rastende flokke (>2): 2/10 30 fou **Silkeborg Nordskov** (PLA). Sidste obs: 28/10 2 rst **Strandkær** (DD), 23/11 1 fou **Hesselholm** (SDY) og 29/12 1 **Århus Nord** (GGU).

Total: 555 (4159) Indsendere: 32 Observationer: 200 Lokalteter: 86

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	-	72	278	64	31	6	5	9	83	1	1

Vindrossel *Turdus iliacus* 12010

Årets forekomst på 3937 fugle er under middel. Der observeres et stort nattræk af drosler og vadefugle 18/4 over **Løgten/Skødstrup**, nok mange flere end de få som blev registreret over nogle minutter.Forår: 181 trækkende i perioden 30/3-22/4, flest (lok.max ≥ 20): **Issehoved** 99 trk/8 obs i perioden 30/3-22/4, flest 20/4 20 trk (MWH,SDY). Herudover 14/4 32 N **Ildal Skov** (HBØ) og 18/4 50 nattrk **Løgten** (FNI).

Større rastende flokke (≥ 100): 27/3 100 **Enemærket Skov** (JKI), 12/4 200 rst **Fussingø Skov** (BKR), 14/4 500 rst **Skærsø Plt** (JPL,JKL) og 19/4 2000 **Stubbe Sø** (APN). Sidste obs: 22/4 5 N **Issehoved** (SDY), 23/4 75 **Mejlby** (APN) og 28/4 1 rst **Mårup Skov** (MWH).

Efterår: Første obs: 23/9 2 rst **Haraldslund Skov** (APN), 28/9 2 **Viby** (RDN) og 29/9 5 **Gjerrild Nordstrand** (HAC). Træk: 172 trk/3 obs, flest (lok.max >22): 19/10 100 S **Nimtofte** (FOX) og 29/10 50 VSV **Hinnerup** (APN). Øvrige større flokke (>10): 28/10 90 of **Hinnerup** (APN). Større vinterforekomst (>10): 24/12 150 fou **Sandby Nørreskov** (APN).

Total: 3937 (14.595) Indsendere: 21 Observationer: 77 Lokalteter: 41

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	3	148	3302	-	-	-	-	9	272	6	191

Misteldrossel *Turdus viscivorus* 12020

Årets total lige omkring 10-års gennemsnittet. Ynglepar: 1 par **Stenholt Skov** (SFP). Herudover 47 syngende fugle på 28 lokaliteter, flest (lok.max >3): 10/3 4 sy ved **Salten Langsø** (GGU), 17/3 4 sy **Mejlgård Over-skov** (JPL,JKL) og 11/4 4 sy **Hvalskov Plt** (JPL).

1. halvår: Større vinterobservationer (lok.max >3): 6/1 9 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 6/1 6 fou **Sødringholm Skov** (JPA), 20/1 7 fou **Sødringkær** (LTP) og 27/2 5 rst + 1 sy **Øer** (JPL). Træk: 120 trk/17 obs i perioden 4/3-26/5 kulminerende ult. marts - pri. april, flest (lok.max >4): **Issehoved**: 93 trk/11 obs i perioden 17/3-11/7, flest 30/3 46 trk (SDY), desuden 4/3 9 N **Moesgård Strand** (HLL) og 10/3 6 SØ **Sødringholm Strand** (LTP).

2. halvår: Træk: 56 trk/5 obs i perioden 5/10-19/10, flest (lok.max >2): 12/10 25 Ø **Beder** (PEØ), 19/10 16 S **Nimtofte** (FOX) og 19/10 11 SV **Sødringholm Strand** (LTP). Større rastende flokke (lok.max >8): 2/9 38 rst **Frederiksdal Hede** (SFP), 29/9 15 **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 15/10 120 rst **Anholt** (AR). Større vinterforekomst (>4): 28/12 12 rst **Besser** (MWH), 29/12 10 fou **Århus Midtby** (JLY) og 29/12 10 fou **Brabrand Sø** (KBF,RSN).

Total: 709 (734) Indsendere: 34 Observationer: 191 Lokalteter: 75

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
24	14	190	72	28	16	12	1	67	192	30	63

Græshoppesanger *Locustella naevia* 12360

I forhold til 2001 er antallet næsten fordoblet men alligevel langt fra det høje antal i 1998. Antallet af indsendere og lokaliteter er næsten uændret, hvilket tyder på en forøgelse af individer på de kendte lokaliteter.

Ynglepar: 5 par **Bjerregrav Mose** (BKR), desuden observeres 52 syngende fugle fra 28 lokaliteter. Største obs af syngende fugle (lok.max >5): 24/5 6 sy **Bjerregrav Mose** (BKR).

Den første fugl observeres på samme dato som sidste år: 1/5 1 **Brabrand Sø** (KBF,RSN), 2/5 2 **Gudenåen**, Porskær-Sminge Sø (EDY) og 3 sy **Bjerregrav Mose** (CSS) samt 3/5 1 sy **Gudenåparken** (LTP).

Sidste obs: 15/7 2 sy **Århus Å**, Brabr. Sø-Tre-broer og 1 sy **Brabrand Sø**, vestende (alle CHØ), 22/7 1 sy **Drastrup Enge** (PHJ) og 15/8 1 sy **Bjerregrav Mose** (CSS). Sidstnævnte må siges at være en sen syngende fugl, men ifølge Cramp (1992) er det ikke et ualmindeligt fænomen på trækket.

Total: 92 (103) Indsendere: 24 Observationer: 75 Lokalteter: 33

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	37	46	8	1	-	-	-	-

Flodsanger *Locustella fluviatilis* 12370

En fugl observeres syngende i perioden 8/6-10/6 **Kastbjerg Å**, Kærby Mølle-Kastbjerg (LTP,CSS,OGJ).

Savisanger *Locustella luscinioides* 12380

Ifølge Grell & Rasmussen (2003) et godt år for arten i Danmark. Også her i amtet observeres der igen i år Savisanger: 3/5-10/5 1 sy **Brabrand Sø** (MJH,OGJ,SAL).

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus* 12430

Totalantallet svarer næsten til gennemsnittet fra de foregående 10 år og er tre gange så stort som sidste år. Man skal helt tilbage til 1995 for at finde et større antal.

Antallet af indberettede ynglepar er lavere end i 2001: 2 par **Bjerregrav Mose** (BKR) og 1 muligt ynglepar **Dronningborg Bredning** (LTP). Men 36 syngende fugle fra 18 lokaliteter er mere end en tredobling i forhold til sidste år. Største obs af syngende fugle (lok.max >3): 17/5 4 sy **Gudenåparken** (JPA), 4/6 6 sy **Kastbjerg Å**, Kærby Mølle-Kastbjerg (TN) og 20/6 5 sy **Brabrand Sø** (JLY).

Første: 29/4 1 sy og 1/5 2 **Brabrand Sø** (HST,RSN,KBF) samt 2/5 1 sy **Bjerregrav Mose** (CSS).

Sidste: 11/7 1 sy **Lading Sø** (HET), 14/7 1 sy **Øster Tørslev Kær/Sønderkær** (JPA) og 29/7 1 sy **Hinnerup Teglværk** (PNI).

Total: 62 (59) Indsendere: 17 Observationer: 50 Lokaliteter: 24

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	27	30	4	-	-	-	-	-

Kærsanger *Acrocephalus palustris* 12500

Totalantallet er pænt i år med store stigninger af observationer i maj og juni, og det ligger tæt ved rekordåret 1993 med 401 indrapporterede fugle.

Ynglepar: 10-11 par fra 2 lokaliteter: 10 par **Bjerregrav Mose** (BKR) og 1 muligt par **Vallum Sø** (ABU). Desuden 278 syngende fugle fra 80 lokaliteter. Største obs af syngende fugle (>13): 26/5 22 sy **Anholt** (AR), 30/5 19 sy **Bjerregrav Mose** (CSS) og 4/6 39 sy **Kastbjerg Å**, Kærby Mølle-Kastbjerg (TN). Øvrige større obs: 9/6 31 **Brabrandstien** (RSN,KBF).

Første: 10/5 1 sy **Ballen/Ballehage** (MWH), 11/5 1 sy **Egådalen** (DD) og 14/5 2 sy **Brabrand Sø** (PLA).

Sidste: 17/7 1 sy **Ryderne** (JPA), 19/7 3 sy **Sødringkær** og 22/7 1 sy **Sødringholm Strand** (begge LTP).

Total: 392 (281) Indsendere: 31 Observationer: 159 Lokaliteter: 85

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	115	250	27	-	-	-	-	-

Rørsanger *Acrocephalus scirpaceus* 12510

Siden 1999 er der en pæn stigning i indrapporterede fugle, men antallet i år ligger dog stadig under de pæne tal fra 1997 og 1998. Forhåbentlig fortsætter den stigende tendens.

Antallet af indberettede ynglepar er dog faldende. Der er oplysninger om 11-12 forskellige par fra 2 lokaliteter: 10 par **Bjerregrav Mose** (BKR) og 1-2 par **Vallum Sø** (ABU). Desuden 243 syngende fugle fra 48 lokaliteter. Største obs syngende fugle (lok.max >12): 22/5 15 sy **Bjerregrav Mose** (BKR) og 20/6 36 sy **Brabrand Sø** (JLY). Øvrige større obs: 9/6 55 **Brabrandstien** (RSN,KBF).

Første: 1/5 1 rst **Lading Sø** (HET) og 1 sy **Gudenåparken/Vasen/Kongslund** (BKR), 2/5 2 sy + 5 **Gudenåen**, Porskær-Sminge Sø (HST,EDY) samt 2/5 2 sy **Bjerregrav Mose** (CSS).

Sidste: 8/9 2 rst **Ørnsø** (SFP), 10/9 1 fou **Mossø** vestende (HST) og 12/9 1 **Søbygård Sø** (CHØ).

Total: 483 (662) Indsendere: 25 Observationer: 147 Lokaliteter: 57

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	193	231	32	21	6	-	-	-

Drosselrørsanger *Acrocephalus arundinaceus* 12530

Efter et år uden indrapporteringer observeres der nu igen en fugl: 25/5 1 sy **Bjerregrav Mose** (PWB), hørt ved Viborg-Randers landevejen. Drosselrørsangeren blev sidst observeret i Bjerregrav Mose i 1985.

Gulbug *Hippolais icterina* 12590

Efter det meget lave antal i 1999 med kun 63 observationer sker der en jævn stigning i de følgende år og et spring opad i 2002. Antallet er det største siden totalen blev nævnt for første gang i rapporten 1986. Man skal helt tilbage til 1996 for at finde et næsten lige så stort antal.

Ynglepar: Der er indberetninger om 1-2 ynglepar: 1 par **Hesselholm** (LEB) og 0-1 par **Bjerregrav Mose** (CSS). Desuden 90 syngende fugle fra 48 lokaliteter. Største obs syngende fugle (lok.max >4): 23/5 og 26/5 5 sy **Issehoved** (MWH), 5/6 8 sy **Lushage, Helgenæs** (CSS) og 9/6 5 sy **Langemark Samsø** (MWH).

Første: 10/5 1 sy **Ny Mølle** (Lars Bøgh), 11/5 2 sy **Issehoved** (MWH) og 12/5 2 sy **Følle Bund** (JPL,JKL).

De sidste er alle fra Samsø: 15/8 2 rst **Kragemosen** (MWH), 17/8 1 **Hesselholm** (LEB) og 28/8 3 rst **Vesborg Fyr** (MWH,SDY,FNI).

Total: 151 (94) Indsendere: 23 Observationer: 95 Lokaliteter: 56

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	74	55	14	8	-	-	-	-

Gærdesanger *Sylvia curruca* 12740

Det store antal rapporterede fugle skyldes tællinger i maj måned på Anholt. Trækker man dette tal fra, er totalen næsten på niveau med 2001.

Der er oplysninger om følgende ynglepar: 5-10 par fra 3 lokaliteter: 2-7 par **Ryomgård** (UBM), 2 par **Hinnerup** (APN) og 1 par **Vallum Sø** (ABU). Desuden indberettes 77 syngende fugle fra 56 lokaliteter. Største obs syngende fugle (lok.max >4): 9/5 6 sy **Bjerregrav Mose** (BKR).

Første obs: 22/4 1 sy **Mejlesholm** (JSA) og 2 sy **Issehoved** (MWH,SDY) samt 23/4 1 sy **Ryomgård** (ABU), 1 sy **Hjortholm** (JSA), 1 sy **Mejlesholm** (JSA) og 1 sy **Astrup-Ballen** (LM).

Det bliver til et par større obs fra forårstrækket: 9/5 125 rst + 10/5 50 rst **Anholt** (AR). Fra efteråret skal følgende fremhæves, 29/8 12 rst **Vesborg Fyr** (SDY,MWH).

Sidste obs er meget normale: 13/9 2 rst **Vesborg Fyr** (MWH) og 21/9 2 rst **Risskov Skov** (DD).

Total: 274 (185) Indsendere: 30 Observationer: 154 Lokaliteter: 69

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	28	189	25	10	16	6	-	-	-

Tornsanger *Sylvia communis* 12750

Totalantallet ligger stadig under gennemsnittet fra de foregående 10 år, selvom der er en let stigning i antallet af indrapporterede fugle i forhold til 2001.

4-5 ynglepar fra 4 lokaliteter er en stor tilbagegang i forhold til sidste år. Der er indberetninger om 374 syngende fugle fra 80 lokaliteter. Antallet af syngende fugle er dog ikke ensbetydende med et lige så høj antal af ynglefugle. Det er ikke alle syngende hanner, som får en mage, og Tornsangere synger særlig ivrigt, når de ikke har dannet par. Største obs af syngende fugle (lok.max): 22/5 58 sy **Bjerregrav Mose** (BKR) og 29/5 24 sy **Højslet/Voldum Mark**, Randers (JPA).

De første observationer: 29/4 1 **Strandkær** (DD), 2/5 1 **Gudenåen**, Porskær-Sminge Sø (EDY) og 2/5 2 sy **Bjerregrav Mose** (CSS).

Største antal i efteråret er 29/8 24 rst **Vesborg Fyr** (MWH,SDY). De sidste obs er alle fra Samsø: 14/9 2 rst **Vesborg Fyr** og 16/9 3 rst **Besser Rev** (alle MWH).

Total: 628 (768) Indsendere: 29 Observationer: 213 Lokalteter: 99

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	282	236	43	60	6	-	-	-

Havesanger *Sylvia borin* 12760

Den faldende tendens siden 1997 synes brudt. Efter en let stigning fra 2000 til 2001 sker der en pæn stigning i år. Totalen ligger dog stadig en del under gennemsnittet fra de foregående 10 år.

Der er kun indberetninger om 1-4 ynglepar af denne ret almindelige ynglefugl: 0-3 par **Vallum Sø** (ABU) og 1 par **Ryomgård** (UBM). Desuden 121 syngende fugle fra 66 lokaliteter. Største obs syngende fugle (lok.max >5): 30/5 8 sy **Bjerregrav Mose** (CSS) og 1/6 10 sy **Vallum Sø** (ABU).

Første obs: 26/4 1 sy **Naturcenter Sølyst**, Århus (BGO), 27/4 1 sy **Huldremose** (FOX) og 30/4 1 sy **Bjerregrav Mose** (BKR).

Større rastende antal i efteråret: 29/8 9 rst **Vesborg Fyr** (MWH). Sidste obs: 5/9 2 rst **Strandkær** (DD) og 1 rst **Vesborg Fyr** (MWH) samt 27/9 2 **Øer/Hassensøre** (RDN).

Total: 208 (260) Indsendere: 30 Observationer: 149 Lokalteter: 78

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	3	89	74	26	11	5	-	-	-

Munk *Sylvia atricapilla* 12770

Den langsomt stigende tendens af antallet af observerede Munke siden faldet fra 1998 til 1999 fortsætter i år. Oplysninger om ynglepar er dog faldende i forhold til sidste år: 6-11 par fra 4 lokaliteter. Største forekomst af par: 2-5 par **Vallum Sø** (ABU). Desuden er der oplysninger om 158 syngende fugle fra 63 lokaliteter i perioden 1/5-31/7. Største obs af syngende fugle (lok.max >10): 1/6 17 sy **Vallum Sø** (ABU).

Der er igen en del vinterobservationer i 1. halvår, mindst 9 forskellige fugle på 9 lokaliteter i perioden 1/1-6/4. Den første obs af en ankommende trækfugl er muligvis 15/4 1 sy **Risskov Skov** (DD) eller 20/4 1 sy **Gjerrild Overskov** (JPL,JKL). 21/4 vælter det ind med observationer. En større obs fra foråret skal fremhæves, 9/5 50 rst **Anholt** (AR).

Større rastende antal i efteråret (>6): 5/9 10 rst **Strandkær** (DD) og 27/9 20 **Øer/Hassensøre** (RDN). Sidste obs er alle fra Samsø: 5/10 1 fou **Issehoved** (SDY) og 2 rst **Ballen/Ballehage** (MWH) samt 6/10 1 rst **Vesborg Fyr** (MWH,SDY). Der er 2 fund i det sene efterår: 5/11 1 han fou **Brabrand Nord** (LBO) og 26/11 1 hun fou **Stavtrup** (KBF).

Total: 430 (500) Indsendere: 33 Observationer: 259 Lokalteter: 101

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	3	4	53	180	90	34	20	35	4	2	-

Lundsanger *Phylloscopus trochiloides* 12930

Arten har tilsyneladende etableret sig som ynglefugl i Danmark, da der foreligger rapporter om mindst 3 par i den østligste del af landet (Grell & Rasmussen 2003). Her i amtet er der i år to iagttagelser af antagelig samme fugl: 8/6 og 10/6 1 sy **Besser-Silleballe** (MWH). Seneste obs af arten i Århus Amt var 1998.

Skovsanger *Phylloscopus sibilatrix* 13080

Blandt de mere almindelige *Phylloscopus*-arter er Skovsangeren den med det mindste totalantal. Indberetningerne ligger under en tiendedel af Gran- og Løvsangers. Langt hovedparten registreres syngende (80 %), hvilket forklarer koncentrationen af observationer i maj måned. Under efterårstrækket kalder fuglene kun lidt eller er tavse og forbliver ubemærkede. Formentlig er de tilstede med samme antal som i maj.

Der er kun indberetninger om 1 ynglepar i **Velling Skov** (JBA). Desuden meldes 33 syngende fugle fra 20 lokaliteter. Største obs syngende fugle (>2): 9/5 4 sy **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 11/5 4 sy **Løvenholm Skov** (JPL,JKL) og 12/5 4 sy **Sødringholm Skov** (CSS).

De første fugle ankommer ultimo april, hvilket er meget normalt: 25/4 1 sy **Silkeborg Vesterskov** (MER) samt 26/4 og 30/4 1 sy **Gudenåparken** (CSS,JPA,BKR). De sidste ses 28/6 1 sy **Silkeborg Vesterskov** (SFP) og 28/8 2 fou **Vesborg Fyr** (MWH,SDY).

Total: 43 (69) Indsendere: 22 Observationer: 37 Lokaliteter: 23

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	2	33	6	-	2	-	-	-	-

Gransanger *Phylloscopus collybita* 13110

Der er meldt 6-9 ynglepar fra 3 lokaliteter, flest 3-4 par **Ryomgård** (UBM). Desuden 328 syngende fugle fra 103 lokaliteter, flest (lok.max >15): 6/4 16 sy **Århus Å**, Brabrand Sø-Trebroer (TEH), 20/4 18 sy **Gudenåparken/Vasen** (JPA), 23/4 35 sy **Bjerregrav Mose** (BKR) og 26/4 18 sy **Vallum Sø** (ABU). Da Gransangeren allerede begynder at synge under trækket, svarer antal syngende fugle ikke nødvendigvis til antal ynglende fugle. Læg mærke til vedvarende sang i yngletiden på samme lokalitet helt ind i juni måned.

Der er ingen vinterobs i år, og ankomsten medio marts er meget normal: 12/3 1 sy **Stavnshoved Rev** (RSA), 13/3 1 sy **Grenå By** (AR) og 18/3 1 sy **Brattingsborg Skov** (SDY).

Større antal rastende fugle i efteråret (lok.max >20): 29/8 45 rst **Vesborg Fyr** (MWH,SDY). Sidste obs: 18/10 1 rst **Høje Kejlstrup** (MER) og 24/10 1 rst **Gudenåparken** (LTP).

Total: 854 (920) Indsendere: 43 Observationer: 370 Lokaliteter: 135

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	83	235	145	95	37	64	152	43	-	-

Løvsanger *Phylloscopus trochilus* 13120

Fugletællinger på Anholt i maj resulterer i en registrering af 1500 rst Løvsangere. Uden dette store tal ville årstotalen ligge ved 687, hvilket kun afviger lidt fra antallene de sidste 3 år.

Ynglepar: 4-7 forskellige par fra 3 lokaliteter. Største forekomst af par: 3-5 par **Ryomgård** (UBM). Der berettes om 344 syngende fugle fra 80 lokaliteter i perioden 1/5-31/7. Største obs syngende fugle (lok.max >15): 1/5 30 sy **Strandkær** (DD) og 9/5 75 sy **Bjerregrav Mose** (BKR).

Den første er ifølge DOFbasen simpelthen landets første 11/4 1 sy **Brattingsborg Skov** (MWH), næste ses 21/4 1 rst **Gjerrild**, Bakken (LPJ). Største obs af rastende fugle i foråret: 9/5 1500 rst **Anholt** (AR)!

I efteråret rapporteres 25/8 en blandet flok på 75 Gran- og Løvsangere i **Hinnerup** (APN). Da efterårstrækket af Gransanger kulminerer ult. september/pri. oktober, og efterårstrækket af Løvsangere har sit maksimum med. august/pri. september, er det sandsynligvis en flok Løvsangere. Tallet indgår dog ikke i totalen.

Sidste obs er 28/9 1 rst **Sødringholm Skov** (LTP) og 6/10 1 rst **Lading Sø** (HET).

Total: 2186 (2005) Indsendere: 29 Observationer: 210 Lokaliteter: 97

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	146	1812	108	12	83	24	1	-	-

Fuglekonge *Regulus regulus* 13140

Fra 2000 til 2002 er der sket en halvering i totalantallet af rapporterede Fuglekonger. Faldet er særlig stort i trækmånederne april og oktober på trods af den store obs af rastende fugle på Anholt.

Ynglepar: 2-3 forskellige par fra 2 lokaliteter samt 37 syngende fugle fra 14 lokaliteter i perioden 28/3-7/7. Største obs af syngende fugle (>3): 26/4 7 sy **Vallum Sø** og 7/7 6 sy **Bøjstrup Skov** (alle ABU).

Største obs af rastende fugle: 13/10 100 rst **Anholt** (AR).

Total: 419 (1061) Indsendere: 23 Observationer: 101 Lokalteter: 48

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
34	25	42	42	9	11	6	8	28	152	46	16

Rødtoppet Fuglekonge *Regulus ignicapillus* 13150

Der er en enkelt rapportering af Rødtoppet Fuglekonge i år: 9/5 1 sy **Salten Langsø** vestdel (FFA).

Grå Fluesnapper *Muscicapa striata* 13350

Den stigende tendens i totalantallet fra 2001 fortsætter i 2002, men efter sidste års pæne antal af registrerede ynglepar er der i år kun oplysninger om 2 par: 1 par **Ryomgård** (ABL) og 1 par **Langdal/Langdal Gårde, Samsø** (SDY). Antallet af rapporterede syngende fugle svarer til sidste års indberetninger med 10 syngende fugle fra 7 lokaliteter. Største obs syngende fugle (>2): 7/5 3 sy **Fussingø Skov** (BKR).

Første obs: 25/4 1 rst **Issehoved** (MWH,SDY), 3/5 2 fou **Egådalen** (DD) og 4/5 1 **Fussingø Skov** (CSS). Herefter en stor observation fra forårstrækket (lok.max >11): 10/5 75 rst **Anholt** (AR).

Sidste obs: 21/9 1 rst **Vesborg Fyr** (MWH) og 21/9 1 **Universitetsparken**, Århus (DD).

Total: 183 (129) Indsendere: 25 Observationer: 70 Lokalteter: 41

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	99	15	21	41	6	-	-	-

Lille Fluesnapper *Ficedula parva* 13430

Ingen observationer i år.

Broget Fluesnapper *Ficedula hypoleuca* 13490

Efter to år med meget få fugle nærmer totalantallet sig et mere normalt niveau igen, det ligger dog stadigvæk en del under gennemsnittet for de foregående 10 år.

Ynglepar: Der er rapporteringer om 2 par: 1 par **Stubbe Sø**, Fugleværnsfondens reservat (PLA) og 1 par **Ryomgård** (ABU). Parret ved Stubbe Sø fik 5 unger. Desuden er der indberetninger om 22 syngende fugle fra 13 lokaliteter, flest (lok.max >4): 15/5 7 sy **Strandkær/Strandkær/Øvre Strandkær** (DD).

Første obs: 25/4 1 rst **Barnekold** samt 26/4 1 rst **Issehoved** (begge MWH) og 1/5 1 fou **Beder** (PEØ). Øvrige større obs fra forårstrækket (lok.max >10): 10/5 21 rst **Anholt** (AR).

En enkelt større obs i efteråret: 27/8 20 fou **Vesborg Fyr** (SDY). Også de sidste observationer er alle fra **Vesborg Fyr**: 28/8 1 rst og 29/8 4 rst (MWH,SDY).

Total: 101 (146) Indsendere: 21 Observationer: 55 Lokalteter: 27

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	2	65	13	-	21	-	-	-	-

Skægmejse *Panurus biarmicus* 13640

Efter tre gode år er 2002 noget under middel, med få større forekomster såvel forår som efterår.

Yngel: Potentielle ynglefugle er i perioden maj-august blot noteret på 4-6 lokaliteter (lok.max): 4/5 2 **Dronningborg Enge** (JPA), 8/5 25 + 9/5 25 **Anholt** – skønnet til 10-15 ynglepar (AR), 12/5 4 (2 ynglepar) **Dronningborg Bredning** (LTP), 24/5 15 **Flakket, Anholt** (AR), 6/7 4 **Kragemosen** (BSN) samt 12/7 19 **Bra-brand Sø** (HLL).

1. halvår: Der er forekomster i begge vintermåneder, største obs frem til maj er (>5): 21/2 8 **Brabrand Sø** (BGO), 2/4 11 **Dronningborg Enge** (JPA) og 6/4 7 **Kragemosen** (MWH). Et par trækobs fra Samsø: 30/3 2 trkf **Stavns Fjord** og 21/4 1 trk **Issehoved** (begge MWH,SDY).

2. halvår: Efteråret/vinteren er også mager (≥ 10): 3/10 11 **Kragemosen** (MWH), 15/10 15 **Anholt** (AR), 19/11 18 **Brabrand Sø** (HLL) og 17/12 10 **Grenå Enge/Kragsø** (MHR,AR).

Total: 266 (369) Indsendere: 20 Observationer: 72 Lokalteter: 15

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	16	18	29	58	6	30	6	11	37	38	13

Halemejsle *Aegithalos caudatus* 14370

127 fugle er bestemt til race, heraf 75 (59 %) nordlig race *A.c.caudatus* (14371) og 52 (41 %) sydlig race *A.c.europaeus* (14374). Endvidere enkelte blandingsfugle.

Yngel: Der er indsendt 8 ynglepar fra 7 lokaliteter, forekomsterne maj til juli indikerer ynglepar på 7 andre lokaliteter.

Årets største forekomster er (≥ 15): 30/1 15 **Ringelmose Skov** (TEH), 1/10 20 nordlige **Velling Skov** (AWM), 20/10 20 **Blegmose** (ABU), 6/12 21 (4 nordlige og 17 sydlige) **Gudenåen, Sminge Sø-Alling Å** (HST), 13/12 22 **Funder Ådal** (PEN) samt 23/12 15 **Høvild Skov** (DSA).

Foto: Carl Erik Mabeck

Total: 432 (530) Indsendere: 33 Observationer: 102 Lokalteter: 59

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
32	32	59	31	31	16	-	13	20	66	37	95

Sumpmejsle *Parus palustris* 14400

Igen et meget dårligt år, hvilket gælder alle mejsearterne. Sangen høres i år overvejende 11/1-7/7. I denne periode 1 ynglepar og 34 syngende fra i alt 17 lokaliteter.

De få større obs er alle fra vinterhalvåret (≥ 5): 4/1 5 og 5/1 7 **Fussingø Skov** (BKR,OEH) samt 29/10 5 **Pinds Mølledalen** (PLA).

Total: 143 (255) Indsendere: 19 Observationer: 83 Lokalteter: 49

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
24	18	14	32	7	1	2	6	9	7	10	13

Topmejsle *Parus cristatus* 14540

Som i 2001 en meget lav årstotal. Der er indsendt 3 ynglepar og 27 syngende fra i alt 16 lokaliteter, flest på Fugleværnsfondens nye reservat ved **Stubbe Sø** 9/6 4 sy (PLA). Sangen høres 1/1-9/6.

De største obs er alle af 5 ex og fra efteråret: 27/8 **Linå Vesterskov** (HST), 16/9 **Hårup Sande** (HST), 19/10 **Stubbe Sø**, FVF-reservatet (ABU), 20/10 **Lisbjerg Skov** (PAN) og 1/11 **Sofie Amaliegård Skov** (LPJ).

Total: 123 (263) Indsendere: 24 Observationer: 62 Lokalteter: 42

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
16	8	16	13	8	8	1	8	14	14	9	8

Sortmejsle *Parus ater* 14610

Den laveste total i femten år! Til trods for fine trækforekomster i efteråret 2001 er der stort set intet træk registreret i år.

Yngel: Et enkelt ynglepar og cirka 65 syngende fra i alt 26 lokaliteter, flest 10/3 6 sy **Hvalskov Plantage/Søllille** (JPL). Sang høres hele året, men overvejende 10/3-12/6 med en revival i september.

1. halvår: Eneste forekomst af minimum 10 fugle er 14/4 21 **Ildal Skov** (HBØ). Eneste tegn på træk er 23/3 7 trkf, 24/3 8 trkf og 29/3 6 trkf **Issehoved** (alle SDY) – måske endda de samme fugle?

2. halvår: Ingen trækobservationer og kun én obs ≥ 15 fugle: 26/9 15 **Linå Vesterskov** (HST). Magert!

Total: 267 (711) Indsendere: 20 Observationer: 85 Lokalteter: 42

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
19	10	64	41	14	19	3	20	38	10	20	9

Blåmejsle *Parus caeruleus* 14620

Laveste total i 14 år! Der er ingen trækobs og meget få ”større” forekomster!

Yngel: 8 ynglepar og 38 syngende fra i alt 21 lokaliteter, flest 12/6 5 sy **Vallum Sø** (ABU). Sangen høres overvejende 4/3-13/6.

Årets tre største forekomster er 7/3 13 **Gjern Å, Gjern-Gudenåen** (HST), 13/4 14 **Århus Å, Brabrand Sø-Trebroer** (HST) og 10/12 22 fou **Brattingsborg Skov** (MWH).

Total: 382 (1261) Indsendere: 22 Observationer: 126 Lokalteter: 55

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
58	33	62	31	23	19	5	17	34	15	23	62

Musvit *Parus major* 14640

Også den laveste total i 14 år! Det normalt beskedne træk udebliver nærmest helt.

Yngel: 8 ynglepar og ca 121 syngende fra i alt 37 lokaliteter, flest 13/4 8 sy **Århus Å, Brabrand Sø-Trebroer** (HST) og 26/4 10 sy **Vallum Sø** (ABU). Sangen høres overvejende 20/1-21/6.

1. halvår: De eneste trækobs er 13/2 4 trk + 9/3 8 **SØ Sødringholm Strand** (LTP), og den eneste større (>15) forekomst er 10/2 17 **Brattingsborg Skov** (MWH).

2. halvår: Der er ingen trækobs fra efteråret. Alle større (>15) forekomster er fra december: 8/12 17 **Højkol Skov** (ERH), 18/12 25 **Brattingsborg Skov** (MWH) og 18/12 20 **Salten Langsø** (ANB).

Total: 707 (1417) Indsendere: 22 Observationer: 180 Lokalteter: 74

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
94	51	124	59	55	39	3	28	63	27	40	124

Spætmejsle *Sitta europaea* 14790

En total omkring middel (10-årsgennemsnittet er stærkt påvirket af tre meget store år 1992-1994).

Yngel: 48 sy/ynglepar på 17 lokaliteter, flest 7/3 12 sy **Fussingø Skov** (BKR,JPA). Sang høres 5/3-1/6.

1. halvår: Langt hovedparten af de større observationer er fra **Fussingø Skov** med flest 5/1 20 fou (OEH) og 12/4 14 (BKR). Største obs udenfor Fussingø er 29/3 6 **Savmølle Skov** (FNI).

2. halvår: Efterårets største observationer (≥ 7) er 27/8 10 **Botanisk Have** (RDN), 4/9 8 **Bøjstrup Skov** (ABU), 1/10 11 **Velling Skov** (AWM) samt 2/11 9 **Fussingø Skov** (JPL,JKL).

Total: 282 (416) Indsendere: 23 Observationer: 107 Lokalteter: 59

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
37	14	50	39	22	15	8	18	29	15	12	23

Træløber *Certhia familiaris* 14860

En total noget under middel men dog bedre end sidste år.

Yngel: Der er indsendt 57 syngende fra 23 lokaliteter, flest 18/3 5 sy **Rugård Nørreskov** (JPL,JKL). De fleste er hørt 8/2-2/6.

Arten er diskret, når den ikke synger. Årets større obs af ikke-syngende fugle er 13/3 4 **Langå Egeskov** (SKA) samt fra **Fussingø Skov**: 24/2 5 (CSS), 30/8 5 (TBR) og 13/9 5 (TBR).

Total: 147 (238) Indsendere: 21 Observationer: 82 Lokalteter: 41

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	19	40	32	8	7	-	14	11	6	1	2

Korttået Træløber *Certhia brachydactyla* 14870

Der er indsendt ca 32 sy på 20 lokaliteter, flest 15/3 3 sy **Marselisborg Slotspark** (SAL), 24/4 3 sy **Risskov Skov** (DD) og 7/5 3 sy **Fussingø Skov** (BKR). Årets obs indikerer samlet set 42-44 potentielle ynglepar på 29 lokaliteter. Sang registreres overvejende 12/2-9/6, men flere høres også synge efterår/vinter.

Der er ingen obs fra Djursland i år, og blot en enkelt fra Samsø 18/3 1 sy **Brattingsborg Skov** (SDY). Til gengæld en ny lokalitet i det nordlige af amtet: 28/2 1 sy + 13/3 2 sy **Langå Egeskov** (SKA). Der er ingen større obs udover ovennævnte syngende fugle.

Total: 82 (57) Indsendere: 27 Observationer: 63 Lokalteter: 29

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	17	19	9	9	2	5	2	4	1	4	3

Pungmejse *Remiz pendulinus* 14900

En total lidt under middel (10-års gennemsnittet er stærkt påvirket af to meget store år 1992-1993). Men halvdelen af årets obs stammer fra Bjerregrav Mose, og der er blot indsendt 2-3 ynglepar. Forårets observationer indikerer i alt blot 5-6 par på 5 lokaliteter! Sørgeligt.

Martsfund er usædvanlige, i år kan tre fugle lige akkurat placeres i denne kategori: 31/3 2 fou (han+hun) **Gudenåparken/Vasen** (LTP) og 31/3 1 han **Åby Eng** (Anders Glahn). Den næste registreres 6/4 1 sy **Bjerregrav Mose** (BKR). Der er ingen obs af mere end tre fugle. Årets sidste er 14/6 2 **Bjerregrav Mose** (BKR) samt den eneste fra efteråret 17/9 3 S **Norsminde Fjord** (HLÆ).

Total: 31 (78) Indsendere: 10 Observationer: 25 Lokalteter: 8

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	3	8	13	4	-	-	3	-	-	-

Pirol *Oriolus oriolus* 15080

2002 bliver det første år uden Pirol! Man har længe kunnet se tendensen med stadig færre observationer af arten. Måske den stigende temperatur (og udlægning af "urskov") igen vil få den til at vende tilbage?

Rødrygget Tornskade *Lanius collurio* 15150

En årstotal lidt over gennemsnittet, primært i kraft af en række pæne rasttal fra Anholt i maj.

Ynglepar: 20-22 par med den "sædvanlige" overvægt af fund fra det østlige og sydøstlige Djursland.

1. halvår: De første dukker op 8/5 5 **Anholt** (AR,CO) og 9/5 4 **Gjerrild Nordstrand** (HAC). **Anholt** tegner sig for hovedparten med følgende større "fald": 9/5 21, 10/5 13, 25/5 18 og 26/5 42 (AR,CO,SKA).

2. halvår: Meget få observationer fra efteråret, således blot 23 fugle meldt ind med sidste observationer 28/8 1 **Vesborg Fyr** (MWH,SDY) og 1/9 1 **Sødringholm Strand** (SKA).

Total: 261 (153) Indsendere: 27 Observationer: 105 Lokalteter: 37

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	156	53	29	22	1	-	-	-

Stor Tornskade *Lanius excubitor* 15200

Stor årssum på 78 ex, men materialet gemmer en del gengangere. Renset for oplagte gengangere lyder årets total på ca 50 ex, hvilket er på linje med de seneste års antal.

Yngel: **Vrads Sande** huser i år et sikkert ynglepar. De første fugle meldes ind fra lokaliteten 17/4, og frem til juli ses parret fouragere i området, bl.a. i selskab med mindst 1 udflyjende unge 11/7 (SFP).

1. halvår: 11 lokaliteter har besøg af tornskader januar-februar, heraf bl.a. 27/1 2 **Mossø** (TEH) og 3/2 3 **Salten Langsø** (EDY,BRS), hvilket er pænt. Derimod ses ret få på forårstræk. 9 fugle uden for ynglestederne marts-april syner ikke af så fantastisk meget, og specielt pauvert er tallet fra NØ-Djursland, idet blot en enkelt tornskade er indrapporteret herfra! Sidste trækker ses 8/5 1 **Anholt** (AR,CO).

2. halvår: Første på nedtræk dukker op 10/10 1 **Fuglsang Hede**, Grenå (AR). Desuden skal nævnes 6 vinterfugle i december fordelt på 5 lokaliteter.

Total 50 (34) Indsendere: 32 Observationer 67 Lokalteter: 30

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
9	11	9	7	3	11	4	-	-	10	8	6

Skovskade *Garrulus glandarius* 15390

Yngel: Atter et år uden reelle ynglefund, men mon ikke at arten fortsat klarer sig udmærket trods alt!

Første halvår byder på følgende større ansamlinger (>7): 5/1 24 **Fussingø Skov** (BKR), 18/1 12 **Mols Bjerge** (APN) og 12/5 10 **Sødringholm Skov** (CSS). Fra andet halvår er kun to større tal meldt ind, nemlig 1/10 25 **Velling Skov** (AWM) og 1/10 9 **Strandkær** (DD). Ingen trækbevægelser noteret i år!

Total: 325 (537) Indsendere: 22 Observationer: 131 Lokalteter: 67

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
52	8	47	41	29	5	3	10	29	58	20	23

Husskade *Pica pica* 15490

Den nedadgående trend for Husskade-indrapporteringen fortsætter! Der er meldt 13 ynglepar, hvilket på ingen måde afspejler den reelle forekomst af denne almindelige kragefugl.

Ingen større tal figurerer i materialet fra 1. halvår, mens der fra 2. halvår er meldt om følgende større ansamlinger: 25/9 30 **Lading** (HET) og 10/11 10 **Tåstrup Mose** (EO).

Total: 254 (670) Indsendere: 18 Observationer: 87 Lokalteter: 41

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
33	28	12	31	15	17	3	9	38	17	22	29

Nøddekrige *Nucifraga caryocatactes* 15570

Igen i år en lav årssum, og igen et år domineret af observationer fra to områder, dels det gamle yngleområde omkring Silkeborg og dels NØ-Djursland.

I **Silkeborg Nordskov** ses arten fra marts til oktober, i alt 18 ex. Egentlige ynglefund er der ikke rapporteret, men obs fra bl.a. juli tyder alt andet lige på yngel (GWA,OJE)! På NØ-Djursland ses 9 fugle omkring **Grenå** og 3 omkring **Gjerrild**, heraf 1 mulig ynglefugl 14/6 **Gjerrild Nordstrand** (TBN,AR,MHR).

Herudover 19/3 1 **Slyngborg Plt** (AGD), 27/5 1 **Galten** (OJE), 1/6 1 **Hedegård, Glesborg** (OJE), 14/6 1 **Funderholme** (SFP), 12/9 1 **Brundby** (LEB), 11/10 1 **Hesselholm** (LEB) og 1/11 1 **Bryrup Langsø** (JMU).

Total 37 (55) Indsendere 9 Observationer 26 Lokalteter 11

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	-	8	3	2	3	2	-	7	6	1	1

Allike *Corvus monedula* 15600

Som det er blevet anført tidligere (2000-rapporten), har antallet af indrapporterede Alliker taget nogle gevaldige op- og nedture gennem årene. 2002 hører i den henseende til i den lave ende af skalaen, og som så ofte før er det manglende tal fra trækstederne, især NØ-Djursland, der gør forskellen!

Yngel: 29 par/territorier meldt ind med flest 10-12 par **Gl. Estrup** (PLA) og 10 par **Kalø Slotsruin** (FNI).

1. halvår: Første på forårstræk ses 3/2 60 NØ **Bønnerup** (BGO). Frem til 11/5 hvor 11 forlader **Issehoved** (MWH), ses i alt 1704 trk, flest ved **Moesgård Strand** med max 4/3 312 N og 5/3 483 N (begge HLL).

2. halvår: 1933 trk er bogført mellem 28/9 og 21/10, med største tal 16/10 1800 SV **Anholt** (MHR,CO).

Total: 5641 (12.145) Indsendere: 28 Observationer: 81 Lokalteter: 48

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
356	535	1268	74	107	129	-	-	8	1970	394	800

Råge *Corvus frugilegus* 15630

Betydelig nedgang i det indrapporterede antal Råger, både hvad angår koloni-optællinger og rastende flokke rundt omkring i landskabet.

Yngel: Optællinger foreligger fra blot 8 kolonier, i alt 1455 reder. Største kolonier er fundet i **Låsby Østerskov** (600 reder) og **Flensted Krat** (300 reder) (begge PLA).

1. halvår: Kun én større indrapportering udenfor ynglepladserne, 23/2 350 **Spentrup** (OEH), og tilsvarende blot en enkelt trækiagttagelse fra 20/3 6 N **Moesgård Strand** (PLA).

2. halvår: 1/9 400 **Spentrup** (OEH) er eneste større obs fra efteråret.

Total: 4795 (13.588) Indsendere: 14 Observationer: 49 Lokalteter: 35

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
80	350	25	1429	429	1257	-	-	400	40	285	500

Sortkrage *Corvus corone corone* 15671

Igen-igen en total tæt på gennemsnittet for de sidste 10 år, og igen-igen et år hvor Sødringholm-området tegner sig for de fleste observationer. Maximum herfra er 10/3 3 **Sødringholm Strand** og 28/4 3 **Eskeplet** (begge LTP). Den eneste anden lokalitet med mere end en fugl er **Gjerrild Nordstrand** 21/4 2 Ø (LBO). I øvrigt normal fordeling med flest fugle fra 1. halvår.

Total: 24 (25) Indsendere: 8 Observationer 18 Lokalteter: 8

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	4	12	2	-	1	1	1	3	-	-

Gråkrage *Corvus corone cornix* 15673

Også Gråkrage-tallet lider under den ringe indrapportering fra trækstederne.

1. halvår: Større tal: 10/2 200 **Kalsemade** (TBR), 14/2 250 **Eskeplet** (LTP) og 14/2 200 **Hulmade** (JPA).
2. halvår: Fra efteråret to større rast-obs, nemlig 31/10 og 1/11 125 **Vesborg Fyr** (MWH) og 21/11 120 **Kolindsund** (PLA). Derudover en trækobs fra **Sødringholm** 19/10 68 SV (LTP).

Herudover er der 6 indberetninger af *hybride grå/sortkrager*, der ikke indgår i totaltallet.

Total: 2819 (5887) Indsendere: 22 Observationer: 154 Lokalteter: 75

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
394	865	188	123	161	183	9	39	53	345	359	100

Ravn *Corvus corax* 15720

Yngel: 25-30 indsendte par er ikke pokkers mange, så det er vist nødvendigt at gentage sidste års opfordring om at indsende iagttagelser af ynglende Ravne. 25-30 par afspejler jo næppe den sande ynglebestand i Århus Amt, så lad os nu få de Ravne kortlagt lidt bedre!

1. halvår: Større ansamlinger ses 15/1 11 **Ommestrup** (LTP), 27/1 21 **Skindbjerg** (AR), 4/4 28 **Nødager** (BLA) og 1/6 78 **Nødager** (FOX). Flere af disse flokke er set omkring marker med frilandsgrise.
2. halvår: 23/10 15 **Skindbjerg** (AR) og 11/11 30 **Georgsminde** (FNI) er største tal fra efteråret.

Total: 674 (594) Indsendere: 58 Observationer: 285 Lokalteter: 132

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
51	57	84	94	41	115	28	22	50	43	65	24

Stær *Sturnus vulgaris* 15820

En for amtet uvant stor flok på 25.000 fugle er med til at årstotalen ligger væsentligt over det normale; der er ikke langt op til rekordåret 1991 med 132.500 stk. Det kniber med at rapportere ynglepar, i år kun 20 par! Nogle kommuner har i de senere år ved hjælp af redekasser indledt et succesfuldt samarbejde med Stærene om bekæmpelse af skadedyr i fodboldbaner. Var det ikke noget for din kommune? Spørg dem!

Overvintrende Stære er et velkendt fænomen. Lige fra årsskiftet indløber der obs, flest 20/1 600 fou **Sødringvær** (LTP) og 25/1 500 til overnatning ved **Sminge Sø** (MER). Gennem februar stiger antallet af fugle støt, bl.a. 11/2 5000 + 13/2 2000 til overnatning **Tebbestrup Kær** (LTP). Forårstrækket ser ud til at kulminere i den følgende måneds tid med følgende største obs (>1000): 4/3 5000 til overnatning **Silkeborg Langsø** (AAR) og 23/3 2000 **Brabrand Sø** (RSN). Gennem resten af foråret ses kun mindre flokke á max få hundrede fugle. Kun enkelte fugle rapporteres på direkte forårstræk, flest 23/3 100 N **Issehoved** (SDY).

Stærenes ”efterår” indtræder allerede i løbet af juni, hvor fuglene så småt samles i større flokke. Flest i juni-august er (≥1000): 3/6 1000 **Lading Sø** og 14/8 2000 of **Lading by** (begge HET). Ved **Lading Sø** ses der på ny store flokke i september og oktober, flest (≥5000): 1/9 5000, 8/9 10.000 og 29/10 25.000 – alle overnatende (alle HET). Periodens største obs fra øvrige lokaliteter (>1000): 11/9 3000 rst + 5/10 6500 rst + 25/10 3000 rst **Ballen** (MWH), 10/10 9000 trk til overnatning **Lading by** (HET), 18/10 2500 trk Ø til overnatning **Silkeborg sydby** (SFP), 21/10 5000 rst **Randers** (TEH) samt 28/10 2000 + 29/10 7500 til overnatning **Ørnsø** (EJ,SFP,JCN). Observerede fugle på direkte træk drejer sig hovedsageligt om Stære på vej til overnatningspladser i rørskove ved søer og fjorde; kun få noteres på amtets træksteder. Gennem december iagttagelses fortsat fugle, flest 8/12 150 rst **Besser-Silleballe** (MWH) og 30/12 150 **Hornbæk Enge** (LTP).

Total: 123.722 (72.463) Indsendere: 46 Observationer: 321 Lokalteter: 126

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2697	8419	10.960	1691	178	2953	2182	6165	21.073	65.819	449	1136
2	600	5000	5000	300	50	1000	700	2000	10.000	25.000	150	150

Gråspurv *Passer domesticus* 15910

En meget lav total, om end en smule bedre end sidste år. Der er blot indsendt 4 ynglepar .

Årets største obs er (≥ 20): 13/1 30 **Doktorparken, Randers** (JPA), 14/2 20 **Udbyhøj Nord** (JPA), 3/3 20 **Råby Kær** (HST), 13/4 23 **Gylling By** (LPJ), 24/8 22 fou **Beder** (LFT), 17/9 100 Stjær (PLA) samt 24/11 45 **Glatved Strand** (BJS).

Total: 365 (887) Indsendere: 12 Observationer: 30 Lokalteter: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
51	26	40	25	21	1	2	32	100	-	54	13

Skovspurv *Passer montanus* 15980

En middel total (10-års gennemsnittet er stærkt påvirket af to store år 1992-1993).

Største obs (≥ 30): 2/1 35 + 25/1 30 + 17/2 31 **Linå By** (HST), 27/8 30 **Kragemosen** (SDY), 28/8 62 **Ryomgård** (UBM), 10/11 35 **Tåstrup Mose** (EO), 11/12 30 **Jeksendalen** (EO) og 16/12 40 **Linå By** (HST).

Der er enkelte trækobservationer: Forår: 28/3 3 trkf + 1/4 1 trkf **Issehoved** (SDY, MWH). Efterår: 28/9 3 SV, 29/9 4 SV og 19/10 5 SV **Sødringholm Strand** (alle LTP).

Total: 666 (959) Indsendere: 15 Observationer: 51 Lokalteter: 28

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
58	76	60	19	64	10	-	145	42	32	57	103

Bogfinke *Fringilla coelebs* 16360

2002 er samlet set et godt finkeår, men årets bogfinketotal er alligevel den laveste siden 1990! Der gemmer sig dog en del Bogfinker i de ubestemte finker. Nedenfor gennemgås yngle- og rasteforekomsterne, mens trækket beskrives i næste afsnit. Hovedparten af årets rasteflokke er fra Samsø.

Yngel: Der er indsendt 12-18 ynglepar og ca 255 syngende på i alt 31 lokaliteter, flest (lok.max ≥ 15): 18/3 16 sy **Brattingsborg Skov** (SDY), 20/5 28 sy **Ryomgård** (ABU), 26/5 15 sy **Koed Skov** (ABU) og 1/6 31 sy **Vallum Sø** (ABU) – fra sidstnævnte er opgjort 10-16 ynglepar (ABU). Sangen høres især 24/2-7/7.

1. halvår: Den største flok ses i træktiden (≥ 100): 3/1 140 fou **Nordsamsø** (MWH), 15/1 100 **Kalsemade** (TBR), 17/1 180 rst **Langør** (MWH), 2/2 200 rst **Sødringkær** (LTP) og 19/3 400 fou **Besser-Silleballe** (SDY). Forårets sidste rasteforekomst > 20 fugle er 17/4 50 rst **Brattingsborg Skov** (MWH).

2. halvår: Efterårets første rasteforekomst > 20 fugle er 27/9 120 fou **Brattingsborg Skov** (MWH). Flokkene i dette halvår er få og beskedne af størrelse (≥ 100): 14/10 100 fou **Kalø Gods** (FOX), 1/12 110 fou **Nordsamsø** (MWH) samt 30/12 150 **Fussingø Skov** (TBR).

Total: 4712 (19.891) Indsendere: 29 Observationer: 220 Lokalteter: 87

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
653	300	1152	293	245	89	21	15	805	526	108	505

Tabellen er inkl. bogfinketrækket, som er beskrevet under Finke sp.

Finketrækket

Den samlede finketotal på ca 83.000 fugle er over middel (ca 72.500). Det er især et meget flot efterår, der løfter totalen, men blot 5 raste-/trækobs udgør hele 60 % af finketotalen! Hele finketrækket omtales samlet under denne rubrik (Bf = Bogfinke, Kf = Kvækerfinke, Sp = uspecificerede flokke).

1. halvår: Finkernes forårstræk ses 20/3-11/5 med totalt 5770 trk, heraf 605 Bf, 4810 Kf og 355 Sp. De største trækdage er 19/4 1675 trk og 20/4 3100 trk.

Issehoved er helt dominerende (95 %) med i alt 18 obsdage/5464 trk, flest (≥ 200): 21/3 221 Bf trk (SDY), 19/4 1645 N (1370 Kf + 275 Sp) (SDY, MWH), 20/4 3000 Kf trk (MWH, SDY) og 21/4 200 Kf trk (SDY).

Udenfor Samsø kan blot nævnes (≥ 100): 20/3 105 Bf N **Moesgård Strand** (PLA) og 20/4 100 Kf NØ **Gjerrild Nordstrand** (GGU). Gjerrild svigter således i år, idet der kun foreligger data fra tre obsdage.

2. halvår: Efterårstrækket noteres primært 7/9-29/11 med totalt 9090 trk, heraf 1008 Bf, 1390 Kf og 6682 Sp. De største trækdage er 24/9 1150 trk, 29/9 917 trk, 5/10 2354 trk og 6/10 950 trk. Hertil kommer dog flere betydelige, primært indlandstrækobs i november-december. Alle obs >200 nævnes:

De fire dominerende lokaliteter er: **Strandkær** 8 obsdage/3750 trk, flest: 24/9 1150 SV, 27/9 800 SV og 21/10 600 S alle uspecificerede finker (alle DD). **Risskov Strand** 3 obsdage/2740 trk, flest: 5/10 2340 Sp SV (DD). **Vesborg Fyr** 5 obsdage/1654 trk, flest: 29/9 415 Sp trk (MWH,OJE) og 6/10 950 trk (390 Bf + 560 Kf) (MWH,SDY). **Sødringholm Strand** 5 obsdage/854 trk, flest: 19/10 325 Sp SV og 29/12 300 Kf S (begge LTP). Herudover kan fra perioden blot nævnes 29/10 250 Kf SV **Vejlby Nord/Egådalen** (DD).

I november og december iagttages flere, formentlig vejrbedingede trækbevægelser; de fleste inde i landet: 9/11 1000 Sp NØ **Ryomgård** (ABU), 13/11 10.000 Sp trk **Bryrup** (AAR), 18/11 15.000 Sp S **Stjær** (PLA), 29/12 300 Kf S **Sødringholm Strand** (LTP) samt 30/12 620 Kf Ø **Ryomgård** (FOX).

Om forekomsten 13/11 bemærkes: ”Mindst 10.000 fugle passerede på 2 minutter – men sandsynligvis flere”, og om 18/11: ”en flere km lang flok trak henover haven, fantastisk syn! ...umuligt at sætte tal på”.

Finketrækket i Århus Amt 2002.

	Marts	April	Maj	September	Oktober	November	December
Bf	- 473	76 30	26 -	34 580	394 -	- -	- -
Kf	- 16	11 4783	- -	4 26	570 790	- -	- 920
Sp	- -	80 275	- -	15 3212	2540 925	11.000 15.000	- -
Sum	- 489	167 5088	26 -	53 3818	3504 1715	11.000 15.000	- 920

Månederne er opdelt i første og anden halvdel. Bf = Bogfinke, Kf = Kvækerfinke, Sp = uspecificerede flokke.

Kvækerfinke *Fringilla montifringilla* 16380

Invasion i efteråret giver en meget flot årstotal. Der foreligger adskillige flokke med mere end 1000 individer. Nedenfor gennemgås rasteforekomsterne, mens trækket er beskrevet i det foregående afsnit.

1. halvår: Den største rasteforekomst er 2/2 50 rst **Sødringkær** (LTP). Ellers noteres dette halvårs Kvækerfinker især på aktivt træk (se ovenfor). De sidste ses 3/5 1 sy **Lysbro Skov** (SFP), 11/5 1 rst + 26/5 1 rst **Issehoved** (MWH) – sidstnævnte er sen.

2. halvår: De første ses 13/9 4 trk **Vesborg Fyr** (MWH) og 17/9 1 of **Søballe** (PLA). Frem til november noteres to flokke ≥ 200 : 9/10 200 fou **Højkol Skov** (PLA) og 14/10 600 fou **Kalø Gods** (FOX). Men primo november og igen medio december vælter finkerne ind over amtet, de største flokke (>400): 2/11 7000 **Fussingø Skov** (JPL,JKL), 3/11 2000 **Fussingø Skov** (PST), 16/11 1000 of **Silkeborg Vesterskov** (SFP), 28/11 600 of + 11/12 600 of **Strandkær** (DD), 13/12 10.000 **Sødisbakke/Hohøj** (Erik Nielsen via TN), 17/12 550 of **Mariager** (IBG), 19/12 7000 til overnatning **Almind Sø** (DD), 23/12 1000 of **Silkeborg sydby** (SFP), 23/12 5000 fou **Silkeborg Vesterskov** (SFP), 23/12 800 **Pinds Mølle dalen** (SSK) og 30/12 450 rst **Brattingsborg Skov** (MWH).

Om forekomsten 13/12 noterer TN: ”Minimumstal! – har været her i flere dage ifølge lokale. Erik Nielsen oplyser, at han har set flokke, som er mange gange større end denne – flere 100.000 ifølge ham!”.

Total: 44.548+ (25.281) Indsendere: 37 Observationer: 154 Lokalteter: 70

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
112	103	60	4837	3	-	-	-	132	2318	9227	27.756

Tabellen er inkl. kvækerfinketrækket, som er beskrevet under Finke sp.

Finker sp. *Fringilla coelebs/F. montifringilla* 16388

Uspecificerede trækkende finker er omtalt ovenfor under 'Finketrækket'. Her omtales kun rasteflokke: Der er i år 6 obs/942 rst, flest 28/11 500 fou **Haraldslund Skov** (APN) og 11/12 200 **Jeksendalen** (EO).

Total: 33.989 (27.342) Indsendere: 12 Observationer: 26 Lokalteter: 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	420	-	-	-	-	3227	3465	26.500	377

Tabellen er inkl. finketrækket, som er beskrevet ovenfor.

Gulirisk *Serinus serinus* 16400

Med 7 fugle er 2002 et ganske pænt år. Alle nævnes: 23/4 1 sy **Ebeltoft** (APN), 26/4 1 sy **Hinnerup** (Anni Nielsen), 9/5 1 sy **Ryom Skov** (ABU), 10/5 1 Ø **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 16/5 1 sy **Ebeltoft** (TBA) samt 21/5 2 fou **Hesselholm** (LEB). Om sidstnævnte noterer LEB: ”Han og hun. De fouragerede på adgangsvæjen i 10-15 min. kl. 18.15 inden de fløj videre mod nord. De første der er set på denne lokalitet”.

FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV
- 1	- 2	2 14	17 7	3 1	2 3	- 2	- 1	- -	- 1

Tab 8. Månedsfordeling af fund af Gulirisk i Århus Amt 1983-2002. Månederne er opdelt i første og anden halvdel. I alt er der 56 fund fra regnet formodede gengangere.

Grønirisk *Carduelis chloris* 16490

Normalt år, dog usædvanligt at Samsø udgør 60 % af materialet. Der er indsendt 1 ynglepar og 36 sy fra i alt 15 lokaliteter. Sangen er overvejende hørt 27/2-7/7.

1. halvår: De største forekomster noteres især i årets første to måneder (≥ 20): 20/1 100 **Bjerre/Byvejle** (JPA), 22/1 80 + 29/1 35 + 4/3 25 **Ballen/Ballehage** (MWH), 7/2 60 **Feldballe** (JPL,JKL), 28/2 125 **Bratningsborg Skov** (MWH) samt 16/3 25 **Nørreskifte** (MWH). Intet nævneværdigt forårstræk.

2. halvår: Træk: Der noteres 645 trk i perioden 21/9-1/11: **Vesborg Fyr** 5 obsdage/352 trk, flest 21/9 87 trk, 31/10 115 V (+ 27 fou) og 1/11 115 V (+ 25 fou) (alle MWH). Endvidere kan nævnes 29/9 200 trk **Lushage, Samsø** (MWH), 5/10 70 SV **Risskov strand** (DD) og 19/10 20 SV **Sødringholm Strand** (LTP).

Halvåret byder på 26 flokke ≥ 20 fugle, den første 16/8 80 **Besser Rev** (MWH). Fra september ses større flokke (≥ 60): 1/9 200 **Lading Sø** (HET), 2/10 110 + 28/10 75 + 14/11 110 **Besser Rev** (MWH), 6/10 220 **Århus Østhavn** (MHA), 14/11 75 **Øer/Hassensøre** (LPJ), 24/11 80 **Lushage, Samsø** (SDY), 8/12 60 **Sødringkær** (LTP) og 11/12 60 **Kragemosen** (MWH).

Total: 3238 (3079) Indsendere: 30 Observationer: 164 Lokalteter: 71

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
300	215	113	54	48	22	14	82	620	737	727	306

Stillits *Carduelis carduelis* 16530

En halveret total i forhold til 2001 – men det var nu også et usædvanligt godt år. Der er indsendt 4 ynglepar og 23 syngende på i alt 18 lokaliteter. Sangen høres 15/3-7/7.

1. halvår: Den eneste trækobs er 23/3 20 trk **Issehoved** (MWH,SDY). Der ses i årets første tre måneder i alt 10 forekomster af min. 20 fugle, flest (≥ 50): 9/2 60 **Hinnerup Kommune** (RSN) og 21/2 56 **Grimhøj, Brabrand** (RSN,KBF). Den sidste større flok ses 30/3 30 fou **Hesselholm** (SDY).

2. halvår: Der noteres i perioden 28/8-21/10 blot 81 trk, flest 13/9 42 trk **Vesborg Fyr** (MWH) og 21/10 20 S **Strandkær** (DD). Endvidere er der registreret 13-14 forekomster af min. 20 fugle. Den første flok ses 11/9 60 **Strandkær**, hvor antageligt de samme også noteres 24/9 90 og 27/9 60 (alle DD). I øvrigt ses (≥ 50): 3/10 60 **Jelenge/Egådalen** (DD), 22/11 60 **Feldballe** (DD) og 4/12 70 **Rimsø** (TQA).

Total: 1679 (2163) Indsendere: 38 Observationer: 188 Lokalteter: 100

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
130	215	273	60	84	13	11	33	281	256	134	189

Grønsisken *Carduelis spinus* 16540

Især mange store efterårsfund giver igen i år en høj total. Foråret er mere afdæmpet.

Yngel: Der er to ynglefund: 22/6 7 udflyjende unger **Silkeborg Vesterskov** (SFP) og 10/8 1 par **Gødvad Bakker** (TN). Endvidere foreligger der 3 syngende i maj, der dog kan være trækgæster: 11/5 1 sy **Løvenholm Skov** (JPL,JKL) og 12/5 2 sy **Sødringholm Skov** (CSS). Juli-fund: 8/7 8 of **Silkeborg** (SFP), 21/7 1 of **Silkeborg Langsø** (MER) og 28/7 2 of **FVF's Stubbe Sø-reservat** (PLA).

1. halvår: Der er i perioden 6/2-10/5 noteret 469 trk, flest (≥ 40): 6/2 45 V **Barnekold** (MWH), 17/2 130 N **Grimhøj, Brabrand** (RSN,KBF) og 6/4 41 Ø **Gjerrild Nordstrand** (JPL,JKL). De største flokke ses i de første tre måneder (≥ 100): 1/1 120 **Studstrup** (FNI), 8/2 100 **Salten Langsø** (HP), 16/2 200 **Brattingsborg Skov** (MWH), 10/3 120 + 17/3 200 **Jelenge/Egådalen** (DD).

2. halvår: Der noteres i perioden 17/9-30/11 i alt 2561 trk. Tre lokaliteter dominerer: **Strandkær** 5 obsdage/770 trk, flest 28/9 150 S og 29/9 460 S (begge DD), **Sødringholm Strand** 4 obsdage/561 trk, flest 17/9 167 SV, 28/9 192 SV og 29/9 103 SV (alle LTP) og **Vesborg Fyr** 4 obsdage/437 trk, flest 21/9 125 trk (MWH) og 29/9 270 trk (MWH,OJE). Endvidere kan nævnes (>60): 18/9 85 SV **Risskov Strand** (DD), 25/9 419 S **Sletterhage** (HLL) og 5/10 80 S **Nimtofte** (FOX). Halvåret største flokke ses fra oktober og frem (≥ 100): 1/10 110 **Velling Skov** (AWM), 16/10 425 **Grenå Strand** (AR), 10/11 100 **Tåstrup Mose** (EO), 1/12 100 **Hvalskov Plantage** (JPL,JKL) og 30/12 250 of **Hinnerup** (APN).

Total: 7784 (6778) Indsendere: 44 Observationer: 210 Lokaliteter: 89

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
825	926	702	142	74	7	11	10	2507	1169	507	904

Tornirisk *Carduelis cannabina* 16600

En total på niveau med de seneste år, men noget under 10-års gennemsnittet. Trækket er beskedent. Der er indsendt 18 syngende fra 9 lokaliteter. Sangen høres overvejende 22/3-9/6.

1. halvår: Der er tre vinterfund: 7/1 1 **Lyngsbæk Strand, Ebeltoft** (APN), 2/2 1 rst **Jelenge/Egådalen** (DD) og 14/2 1 of **Grimhøj, Brabrand** (RSN). Årets første 'rigtige' er 5/3 1 N **Moesgård Strand** (HLL). Der noteres 5/3-27/5 i alt 223 trk, flest 14/4 56 trk + 20/4 84 trk **Issehoved** (SDY). Kun få rasteflokke i foråret (≥ 20): 15/4 100 **Jelenge/Vejlby Nord** (Steen H Christensen), 19/4 30 **Issehoved** (SDY), 20/4 45 **Sødringholm Strand** (LTP) og 23/4 60 **Toftebjerg, Samsø** (SDY).

Sommer: 4/6 23 **Enslev Mose, Kastbjerg Å** (TN) og 15/7 40 **Haldum Grusgrav** (APN) – familieflokke?

2. halvår: Trækket iagttages 28/8-6/10 med i alt 150 trk, flest 28/8 45 trk **Vesborg Fyr** (SDY,MWH) og 5/10 33 SV **Risskov Strand** (DD). Der ses i alt 12-14 flokke á min. 20 fugle, den første 14/8 55 **Barnekold** (MWH) og de største (≥ 100): 16/9 350 **Besser-Silleballe** (MWH), 21/9 130 **Mårup Skov** (MWH), 24/9 150 **Langør** (MWH), 26/9 250 **Vesborg Fyr** (MWH), 28/9 150 **Fornæs** (HAC) og 28/9 200 **Gjerrild Nordstrand** (HAC). Årets sidste er 5/10 4 fou **Issehoved** (SDY) + 33 SV **Risskov strand** (DD) og 6/10 2 trk **Vesborg Fyr** (SDY,MWH) + 10 rst **Århus Østhavn** (MHA).

Total: 2628 (3810) Indsendere: 28 Observationer: 145 Lokaliteter: 61

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2	97	578	71	52	54	325	1381	67	-	-

Bjergirisk *Carduelis flavirostris* 16620

Usædvanlig lav total (laveste siden 1987) og mindre end det halve af sidste års total! Andet halvår svigter.

1. halvår: De to vigtigste lokaliteter: **Århus Havn** (11 obs), flest: 30/1 300 (APN), 10/2 150 (MAN), 29/3 150 (TEH) og 6/4 150 (TEH). **Råby Kær** (5 obs), flest: 20/1 60 (JPA), 24/2 100 (LTP) og 1/4 55 (SKA). Øvrige lokaliteter (lok.max ≥ 30): 20/1 30 **Bjerre/Byvejle** (JPA), 30/1 47 **Besser Rev** (MWH) og 13/2 40 **Sødringholm Strand** (LTP). Forårets sidste ses 18/4 25 **Århus Østhavn** (APN), 20/4 5 trk + 21/4 2 trk **Issehoved** (SDY,MWH) og 21/4 15 **Århus Østhavn** (FF). Der er i øvrigt intet nævneværdigt træk.

2. halvår: Sæsonens første er 22/9 26 fou **Århus Havn** (PGH), 6/10 10 rst **Århus Østhavn** (MHA) og 10/10 10 N **Fornæs** (HLL). Der er ingen lokaliteter, der imponerer i dette halvår, så derfor nævnes blot lok.max ≥ 30 : 20/10 35 fou **Horskær** (DSA), 21/10 50 fou **Skovgårde, Ebeltoft** (AS), 21/10 125 fou **Issehoved** (MWH), 27/10 80 rst + 50 SV **Sødringholm Strand** (LTP) – i øvrigt den eneste nævneværdige trækobs, 29/10 32 **Århus Havn** (EDY) samt 14/11 80 of **Besser Rev** (MWH).

Total: 2054 (4019) Indsendere: 24 Observationer: 54 Lokalteter: 17

1) Total 2) Århus Havn (månedsmax)

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	490	383	150	262	-	-	-	-	26	532	122	89
2	300	150	150	190	-	-	-	-	26	32	-	30

Gråsirken sp. *Carduelis flammea/C. cabaret* 16630/16631/16635

Årets forekomster er koncentreret til første halvår – efterdønninger fra det foregående års store forekomster. Gråsirken 16630 er nu opsplittet i to arter, Lille Gråsirken *C. cabaret* 16635 (dansk ynglefugl) og Nordlig Gråsirken *C. flammea* 16631 (alm. vintergæst). Men da langt hovedparten (76 %) af indrapporteringerne er uspecificerede Gråsiskener, vil de to arter fortsat blive beskrevet samlet. Man opfordres til at bestemme sine Gråsiskener nærmere, så forekomsten af de to arter kan blive bedre belyst.

Yngel: 2 ynglepar og ca 62 syngende fra i alt 34 lokaliteter, flest 11/4 6 sy **Hvalskov Plantage** (JPL). Sangflugten er overvejende hørt 30/3-3/8.

1. halvår: Træk: Der er 23/3-12/5 noteret 361 trk, men overvejende fordelt på bare to obs: 11/5 170 trk og 12/5 150 trk **Gjerrild Nordstrand** (begge HAC). Flokke: Der er i alt 12 forekomster af min. 20 fugle, flest (≥ 50): 14/2 50 **Sødringholm Strand** (LTP), 15/2 51 **Århus Havn** (APN), 21/2 55 **Skramsø Plantage** (JPL), 17/3 50 **Jelenge/Egådalen** (DD), 19/3 60 (nordlige) **Tranemosen, Samsø** (SDY,LTR,MWH) samt 13/4 50 **Sødringholm Skov** (LTP). Lille Gråsirken ses i begge vintermåneder. Forårets sidste bestemte Nordlige Gråsiskener ses 7/4 1 **Sødringholm Skov** og 22/4 1 of **Dronningborg Enge** (begge JPA).

2. halvår: Trækket er i dette halvår betydelig mere magert med 61 trk i perioden 25/9-24/10, flest 24/10 30 SV **Risskov Strand** (DD). De eneste forekomster af min. 20 fugle er 20/8 28 **Hornbæk Enge** (LTP) og 10/12 50 **Brattingsborg Skov** (MWH). Også i den indledende vinter ses Lille Gråsirken.

Total: 1545 (1984) Indsendere: 30 Observationer: 196 Lokalteter: 90

1) Total 2) Nordlig Gråsirken 3) Lille Gråsirken

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	169	319	231	151	413	40	19	46	21	41	8	87
2	18	57	113	2	-	-	-	-	-	-	-	15
3	13	9	18	38	40	22	14	-	-	-	2	12

Hvidsirken *Carduelis hornemanni* 16640

Med minimum 12 fugle bliver 2002 det næstbedste år i amtet (bedst var 1995 med 26 fugle).

Alle er fra første halvår: 6/1 3 fou + 7/1 3 **Råby Kær** (LTP,OGJ,SKA), 17/2 1 ad han + 1 2K/hun rst **Grimhøj, Brabrand** (RSN,KBF), 28/2 1 han fou **Strandkær** (DD), 19/3 6 fou + 22/3 1 fou **Tranemosen/Pillemark** (SDY,LTR,MWH). Om observationen 19/3 bemærker SDY: ”Formentlig flere. Fouragerede på solsikkemark sammen med ca 60 Gråsiskener. Flere hanner imellem. Set siddende, fouragerende, flyvende, alt sammen både oppefra og nedefra, da de ind imellem fløj op i nogle høje træer”.

Hvidvinget Korsnæb *Loxia leucoptera* 16650

Med hele 16 fugle er 2002 det næstbedste år længe (bedst var 1991 med 32 fugle). Som typisk er, falder den store forekomst sammen med invasion af Lille Korsnæb. Årets obs er alle fra efteråret og falder sammen med de to invasionsbølger af Lille Korsnæb i hhv. august og november. Alle nævnes.

Første bølge: 27/8 2 grønne fou + 28/8 1 **Snedkerhus Plantage** (DD,RSN), 28/8 1 trk + 1 fou **Vesborg Fyr** (SDY,MWH), 28/8 1 fou **Lushage/Brattingsborg Skov** (SDY,MWH), 29/8 1 1K trkf **Vesborg Fyr** (MWH), 12/9 1 NØ **Universitetsparken** (RDN) og 15/9 1 ad han fou **Silkeborg Vesterskov** (SFP).

Anden bølge: 4/11 1 han rst **Skramsø Plantage** (DD), 8/11 3 rst **Krakær** (DD), 19/11 2 S **Sødringholm Strand** (CSS) og 12/12 2 1K **Brattingsborg Skov** (MWH).

Lille Korsnæb *Loxia curvirostra* 16660

2002 er det næstbedste korsnæb-år i mange, mange år! Bedst var 1991 med en korsnæbtotal (alle tre arter) på mere end 25.000 fugle. I år er der samlet registreret knap 12.000 korsnæb. Årets forekomster af Lille Korsnæb er fortrinsvis noteret i andet halvår, hvor de optræder i to bølger, hhv. i august-september og i november-december. Der er ingen rapporter om ynglefund i år.

1. halvår: Forekomsterne er små og der foreligger ingen trækobs. Største obs: 4/1 15 **Anholt Havn** (FSV), 19/2 30 + 21/2 25 **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og noget senere 9/6 15 **Gjerrild Nordstrand** (FNI).

2. halvår: Træk: Der er 12/7-19/11 i alt noteret 529 trk, de fleste i august (>30): 13/8 71 SV **Risskov Strand** (DD), 14/8 33 SSV **Studstrup** (FNI), 28/8 60 trk + 29/8 33 trk **Vesborg Fyr** (SDY,MWH,FNI) og 19/11 40 S (+ 105 rst) **Sødringholm Strand** (CSS). Mens de trækkende mest er iagttaget i august, er de største rasteflokket set i november (≥80): 21/8 90 **Brattingsborg Skov** (MWH), 8/11 150 **Krakær** (DD), 9/11 110 **Feldballe** (DD), 15/11 200 **Fussingø Skov** (TEH), 19/11 105 **Sødringholm Strand** (CSS), 20/11 100 **Feldballe** (DD), 28/11 160 **Strandkær** (DD), 1/12 80 **Hvalskov Plantage** (JPL,JKL), 8/12 90 **Skramsø Plantage** (DD) samt 9/12 90 + 11/12 110 **Strandkær** (DD).

En enkelt indsenders aktiviteter (DD) i Mols Bjerge m.m. bidrager væsentligt til årets høje total, idet hans obs udgør mere end en tredjedel af totalen.

Total: 5186 (1127) Indsendere: 44 Observationer: 253 Lokalteter: 99

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
36	104	3	26	16	29	75	943	553	297	1823	1281

Lille/Stor Korsnæb *Loxia curvirostra/L. pytyopsittacus* 16669

I blandingskuffen er der i år 622 fugle/25 obs, heraf 612 ex i september-december. Der er i alle tilfælde tale om rasteforekomster. Den eneste større forekomst (≥80) er 3/11 90 **Nimtofte** (FOX).

Stor Korsnæb *Loxia pytyopsittacus* 16680

For fjerde år i træk ses der mange Stor Korsnæb i amtet. Forekomsterne plejede tidligere at falde sammen med store korsnæb-år generelt, men mønstret har været brudt i de seneste år – også i år, idet over halvdelen er set i første halvår, hvor der ikke var mange korsnæb i øvrigt.

Der foreligger to sensommerfund: 31/7 1 subad/ad rst **Silkeborg Vesterskov** (SFP) og 8/8 4 rst (1 ad + 3 grønne) **Hårup Sande** (LBO). Det er meget usædvanligt med juli/august-fund i amtet (kun én gang tidligere, i 1984). Af www.dofbasen.dk fremgår det, at der på landsplan kun er to andre sommerobs af Stor Korsnæb frem til med. august. Arten ses normalt ikke udenfor yngleområderne før medio september (Cramp & Perrins 1994), og kan jo finde på at yngle her til lands (Grell 1998), så måske...? Omvendt er 2002 ikke et normalt år. Der er invasion af Lille- og Hvidvinget Korsnæb, og fra ultimo august ses der Stor Korsnæb flere steder, så måske ovennævnte fund blot er forløbere for invasionen?

1. halvår, alle nævnes: 17/1 18 fou + 24/1 10 fou **Strandkær** (DD,PGH), 17/2 15 **Overgårds Marker** (HLL), 4/3 14 fou **Hårup Sande** (HST) og 11/3 2 rst **Gjerrild by** (AR). Herefter ses fuglene kun på Samsø: 16/3 2 fou **Trekanten/Østerhede** (MWH,SDY) + 2 fou (1 han og 1 hun) **Armhoved** (SDY), 23/3 1 fou **Issehoved** (SDY,MWH), 24/3 2 fou **Armhoved** (SDY), 24/3 2 fou **Issehoved** (SDY), 14/4 4 trkf **Issehoved** (SDY), 20/4 2 **Issehoved** (SDY,MWH) samt 22/4 1 fou **Lilleøre** (SDY). Det er svært at afgøre, om der gemmer sig gengangere iblandt samsø-fuglene.

2. halvår: De første, når der ses bort fra sommerfundene, er også tidlige 8/9 1 **Salten Langsø** (GGU) og 17/9 1 rst **Sødringholm Skov** (LTP). De største obs resten af året (≥ 2): 6/10 4 **Ildal Skov** (JKI), 24/10 2 NV **Risskov Strand** (DD), 28/10 7 fou **Strandkær** (DD), 28/10 5 rst **Hinnerup** (APN), 30/10 2 rst **Kragemosen** (MWH), 1/11 2 rst **Feldballe** (DD) og 4/11 4 rst **Skramsø Plantage** (DD).

Total: ca 106 (36) Indsendere: 14 Observationer: 38 Lokalteter: 21

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
18	15	25	7	-	-	1	4	4	21	9	2

[Ørkenfinke *Rhodospiza obsoleta* 16740] SU-art

En sådan fætter er set og hørt syngende 27/4, 28/4 og 1/5 ved **Svenstrup, Hammel** (via CHØ).

CHØ kommenterer: "Fuglen sås fouragerende ved et foderbræt, hvor den ...optrådte meget krigerisk og sågar smed Grønirisker væk. Den sås sammen med en flok Grønirisker på 30-40 fugle, og forsvandt igen, da de trak væk fra området. Ved flere lejligheder hørtes den synge. Den bar hverken ringe eller viste nogen tegn på burohold. Arten er dog almindelig som burfugl i blandt andet Tyskland, så den er næppe vild!".

Fundet er fotodokumenteret og godkendt af SU som et kategori E-fund.

Karmindompap *Carpodacus erythrinus* 16790

Samsø dominerer dette års materiale, mens feltaktiviteten igen i år har været lav ved Gjerrild. Det er vanskeligt at opgøre ynglebestanden; et gæt primært baseret på materialet i juni og frem lyder på 15-20 par.

Ankomsten til normal tid sker på Samsø: 18/5 2 sy **Issehoved** og 19/5 1 sy **Nordby Bakker** + 3 sy **Issehoved** (alle MWH). På fastlandet er den første 23/5 2 sy **Bønnerup Strand** (APN).

Samsø: Dagsmax (≥ 6): 25/5 8 heraf 4 sy, 5/6 6 heraf 5 sy og 8/6 7 heraf 6 sy (MWH,HET,Søren Peter Pinnerup). De vigtigste lokaliteter er **Issehoved:** 21 obs/50 fugle, flest 25/5 4 sy (Søren Peter Pinnerup), 26/5 4 sy, 29/5 4 sy og 5/6 5 heraf 4 sy (alle MWH), og **Nordby Bakker/Kragemosen:** 30 obs/41 fugle, flest 25/5 4 (HET), 8/6 3 sy (MWH) og 23/6 3 sy (MWH). Øvrige lokaliteter (lok.max): 24/5 1 sy **Hesselholm** (LEB), 28/5 1 sy **Sælvig Havn** (MWH) og 4/6 1 sy **Mårup Bakker** (MWH).

Fastlandet: Fra de fleste lokaliteter foreligger kun 1-2 obs, lok.max: 14/6 3 sy **Gjerrild Nordstrand** (TBN), 23/5 2 sy **Bønnerup Strand** (APN), 10/6 2 sy + 12/7 3 sy **Elsegårde Strand** (FF,LBO), 24/5 2 (han + hun) **Øer/Hassensøre** (APN) og 5/6 1 sy **Lushage, Helgenæs** (CSS). Endvidere fra **Anholt** 25/5 5 sy (AR).

Årets sidste er 15/7 1 sy **Issehoved** (MWH) og 1/8 1 sy **Nordby Camping** (MWH,MER).

Total: 56 (70) Indsendere: 14 Observationer: 66 Lokalteter: 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	24	26	5	1	-	-	-	-

Der gemmer sig nok gengangere i materialet fra Nordsamsø, selvom mange er søgt luget ud.

Dompap *Pyrrhula pyrrhula* 17100

En lav total trods sædvanligt antal indsendere. Der er indsendt 3 ynglepar og 17 syngende fra i alt 11 lokaliteter, flest 4/4 6 sy **Tranevig, Funderholme** (MER). Sangen høres 27/2-5/5.

1. halvår: Ingen nævneværdige trækobs. Største forekomster (≥ 10): 13/1 12 **Mossø** (APN), 14/1 17 **Studstrup** (PBC), 17/2 12 + 21/2 10 **Grimhøj, Brabrand** (RSN,KBF) og 13/3 10 + 17/3 12 **Anholt** (FSV).

2. halvår: Ingen trækobs. Største forekomster (≥ 8): 1/10 8 **Velling Skov** (AWM), 20/11 8 + 1/12 10 **Kragemosen** (MWH), 10/12 10 + 23/12 8 **Brattingsborg Skov** (MWH) og 17/12 8 **Ryomgård** (UBM).

Total: 444 (650) Indsendere: 32 Observationer: 169 Lokalteter: 82

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
93	57	55	50	19	7	5	16	10	18	25	89

Kernebider *Coccothraustes coccothraustes* 17170

Den laveste total siden 1991 trods et stabilt antal indsendere. Der er meldt 1 ynglepar og 10 syngende fra 8 lokaliteter. Den lidet iørefaldende sang er noteret 8/3-17/6.

1. halvår: Der noteres 7 trk i perioden 15/3-22/4, de fleste ved **Issehoved** (SDY m.fl.). Flokkene er få og små (≥ 5): 23/1 5 fou **Mols Bjerge** (OGJ) og 11/2 8 rst **Strandkær** (DD) er alt!

2. halvår: Ingen trækobs og få flokke (≥ 5): 16/9 6 of **Nimtofte** (FOX), 1/10 5 **Velling Skov** (AWM), 9/10 6 rst **Højkol Skov** (PLA), 8/11 15 rst **Strandkær** (DD) og 10/11 5 **Tåstrup Mose** (EO).

Total: 154 (253) Indsendere: 32 Observationer: 79 Lokalteter: 46

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
11	11	11	29	12	9	12	12	6	12	22	7

Laplandsværbling *Calcarius lapponicus* 18470

Efter fire gode år er der i år blot to observationer: 20/1 1 rst **Bønnerup Strand** (AR) samt 21/9 1 SV **Kysing Næs** (OGJ).

Snespurv *Plectrophenax nivalis* 18500

En meget lav total, idet efteråret svinger. Snespurveforekomsterne svinger dog en del fra år til år.

1. halvår: Den største flok ses i januar (≥ 20): 2/1 120 fou **Råby Kær** (LTP), 13/1 23 rst **Kalø Slotshalvø** (FNI), 20/1 26 SØ **Sødringholm Strand** (LTP), 17/2 27 **Anholt** (FSV) og 24/2 20 rst **Råby Kær** (LTP). De sidste ses 3/3 1 fou **Lushage, Samsø** (MWH) og 28/3 1 trkf **Issehoved** (SDY,MWH).

2. halvår: Efterårets første ses til normal tid 21/10 1 rst **Issehoved** (MWH) og 27/10 1 fou **Kysing Næs** (OGJ). Forekomsterne i dette halvår er yderst magre, de tre største obs: 8/11 6 fou **Gjerrild Nordstrand** (TQA), 27/11 18 fou og 10/12 45 fou **Besser Rev** (begge MWH).

Total: 397 (740) Indsendere: 13 Observationer: 32 Lokalteter: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
208	99	2	-	-	-	-	-	-	2	31	55

Gulspurv *Emberiza citrinella* 18570

Intet nævneværdigt træk og få større flokke karakteriserer 2002. Totalen er lidt lavere end i 2001.

Yngel: Ingen ynglepar men ca 160 syngende er indsendt fra 49 lokaliteter, flest 18/3 9 sy **Brattingsborg Skov** (SDY) og 4/6 13 sy **Enslev Mose, Kastbjerg Å** (TN). Sangen høres i år 3/2-7/8.

1. halvår: Største flokke (≥ 40): 3/1 70 **Nordsamsø** (MWH), 7/1 60 **Grønfeld** (APN) og 25/1 75 **Kalsemade** (TBR). Endvidere er der fra andre lokaliteter noteret 3-4 flokke á 20-39 ex. Sidste forekomst af mere end 10 fugle er allerede 27/3 25 **Stavns Fjord** (MWH).

2. halvår: Efterårets første forekomst af mere end 10 fugle er 2/9 12 **Vesborg Fyr** (MWH). Største flokke (≥ 40): 5/10 45 **Issehoved** (MWH,SDY), 10/11 50 **Tåstrup Mose** (EO), 17/12 100 **Grenå Enge** (AR,MHR) og 29/12 145 **Langemark, Samsø** (MWH). Derudover er der fra andre lokaliteter 5 flokke á 20-39 fugle.

Total: 1452 (1712) Indsendere: 30 Observationer: 186 Lokalteter: 85

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
251	183	181	41	90	82	14	25	42	63	81	399

Hortulan *Emberiza hortulana* 18660

Med 17-34 fugle er 2002 det bedste år siden 1991 (med 40 fugle). Aktivitet på Anholt giver altid pote.

Årets obs fordeler sig på tre lokaliteter: **Alrø** 7 obs/23 fugle i perioden 29/4-5/5, dog formentlig de samme fugle i alle dagene, max 2/5-5/5 1 han + 3 hun (alle via LBO), fuglene opholdt sig på en gårdsplads. **Anholt** 5 obs/27 fugle i perioden 6/5-12/5, alle nævnes: 6/5 3 (CO), 8/5 5 rst, 9/5 3 rst, 10/5 4 rst, 11/5 10 rst og 12/5 2 rst (alle AR) – det er uvist i hvilket omfang der er gengangere iblandt. **Gjerrild Nordstrand** 2 obs/3 fugle: 11/5 1 rst (HAC) og 19/5 2 rst (AR).

Rørspurv *Emberiza schoeniclus* 18770

Yngel: Der er meldt 14 ynglepar og 247 sy fra i alt 64 lokaliteter, flest (lok.max >10): 24/4 12 sy **Gudenåen, Porskær-Sminge Sø** (HST), 30/4 35 sy **Bjerregrav Mose** (BKR), 3/5 11 sy **Gudenåen v.f. Randers** (JPA), 2/6 14 sy **Gudenåen, Resenbro-Porskær** (MER) og 4/6 16 sy **Enslev Mose, Kastbjerg Å** (TN). Sangen høres i år overvejende 12/3-24/7.

1. halvår: Der ses enkelte fugle jan-feb: 3/1 1 **Langør** (MWH), 6/2 1 **Bjerregrav Mose** (BKR), 17/2 1 **Grimhøj, Brabrand** (RSN,KBF) og 21/2 2 **Hornbæk Enge** (LTP). Men først efter 8/3 dukker arten for alvor op. Trækket noteres 20/3-22/4 med i alt 41 trk, flest 21/4 11 trk + 22/4 11 trk **Issehoved** (SDY,MWH). Største obs af ikke-syngende fugle (≥ 15): 11/3 18 **Langør** (MWH), 14/3 16 **Ballen/Ballehage** (MWH), 21/3 30 **Tranemosen, Samsø** (SDY), 14/4 15 **Lindholm Hoved** (HBØ) og 22/5 15 **Bjerregrav Mose** (BKR).

2. halvår: Trækket ses 28/8-19/10 med i alt 339 trk, flest (>20): 25/9 38 SV **Risskov Strand** (DD), 28/9 26 SV + 29/9 190 SV **Sødringholm Strand** (LTP) og 5/10 40 SV **Risskov Strand** (DD). De største flokke er alle på **Besser Rev**: 16/9 12, 25/9 14 og 2/10 12 (MWH). Årets sidste er 27/10 2 **Sødringholm Strand** (LTP), 3/12 1 **Gammelgård Sø ved Søballe** (PLA) og 29/12 1 **Brabrand Sø** (HLL).

Total: 1103 (1097) Indsendere: 34 Observationer: 218 Lokaliteter: 97

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	5	154	170	193	134	17	13	325	89	-	2

Kornværting *Miliaria calandra* 18820

Mindre end halvt så mange fugle som sidste år, men det var også et rekordår. Der er meget få obs fra Nordøstdjursland – kun én fra Kolindsund!

Yngel: 119 syngende/ynglepar på i alt 48 lokaliteter, flest (lok.max >5): 13/4 8 sy **Gylling** (ABU) og 31/7 12 sy **Bjerre/Byvejle** (LTP). Sangen høres 20/1-10/8. Fra de "sjældne" kommuner Langå, Hadsten, Silkeborg, Them og Ry, er der i år en enkelt obs 8/8 1 sy **Øster Bording** (SFP).

1. halvår: Vinterens flokke er få og små, og der er slet ingen obs fra Kolindsund/NØ-Djursland! Alle obs ≥ 30 nævnes: 19/1 70 **Norsminde Fjord** (AWM), 20/1 78 **Bjerre/Byvejle** (JPA), 24/1 31 **Ballen/Ballehage** (MWH), 16/2 45 **Bjerre/Byvejle** (LTP) og 14/4 37 **Lading Sø** (PGH) – største obs herfra i mere end 15 år! Der ses enkelte trækforsøgende Bomlærker i slutningen af april.

2. halvår: Samsø fortsætter succesen ved at slå sidste års ø-rekord (lok.max ≥ 30): 29/11 43 **Ballen/Ballehage** (MWH) og 13/12 238 **Langemark, Samsø** (MWH). Årets største flok er dog 21/11 350 **Kolindsund, Midtdjurs** (PLA,BGO,OBV) – den eneste obs herfra i år! Øvrige flokke (≥ 30): 18/10 45 **Emmelev Kær** (TQA), 16/11 150 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 21/12 50 **Råby Kær** (LTP).

Total: 1671 (1659) Indsendere: 30 Observationer: 136 Lokaliteter: 66

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
245	122	18	98	20	27	38	4	-	45	556	498

LITTERATUR

- Cramp, S. 1992: The Birds of the Western Palearctic, vol 6. Oxford University Press.
 Cramp, S. & C.M. Perrins 1994: The Birds of the Western Palearctic, vol 8. Oxford University Press.
 Eskildsen, J. 2002: Skarver 2002. Naturovervågning. Arbejdsrapport fra DMU nr. 172.
 Ettrup, H., F.H. Nielsen og O. Lilleør 2001: Fugle i Århus Amt 2000. Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdelingen i Århus Amt.
 Grell, M.B. 1998: Fuglenes Danmark. G.E.C. Gad og Dansk Ornitologisk Forening.
 Grell, M.B. & B. Rasmussen 2003: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2002. DOFT 97:175-192.
 Meltofte, H. 1993: Vadefugletrækket gennem Danmark. DOFT 87: 1-180.
 Olsen, K.M. 1992: Danmarks fugle – en oversigt. Dansk Ornitologisk Forening.
 Pfeifer, G. 2003: Die Vögel der Insel Sylt. Husum Druck und Verlagsgesellschaft, Husum.

FORKORTELSER

Alder

pull: Pullus, fra klækning til flyveevne opnås.

juv: Juvenil, fra første rigtige fjerdragt til første vinterdragt.

imm: Immatur, ikke-ynglende fugl fra første vinterdragt til kønsmodenhed.

subad: Subadult, ynglende fugl, der endnu ikke har fuld udfarvet voksendragt. F.eks. kan de store måger yngle med brune fjer i dragten.

ad: Adult, kønsmoden fugl i fuldstændig voksendragt.

1K, 2K, 3K...: Alder i kalenderår. En fugl er i sit 1. kalenderår fra klækning til førstkommende nytår, derefter i 2. kalenderår hele næste år osv. Se også DOFT 74, 1980, s. 89 om aldersangivelser i foreningens publikationer.

Tidsangivelser

pri.: Primo, fra d. 1. til d. 10. i måneden.

med.: Medio, fra d. 11. til d. 20. i måneden.

ult.: Ultimo, fra d. 21. til d. 31. i måneden.

Dragt

sdr: Sommerdragt

odr: Overgangsdragt

vdr: Vinterdragt

Adfærd

N, Ø, S, V, SV...: Trækretning

fou: Fouragerende, fødesøgende

indtrk: Indtrækkende

krds: Kredsede

of: Overflyvende

ret: Returtrækkende

rst: Rastende

sy: Syngende

th: Territoriehævdende

trk: Trækkende

trkf: Trækforsøg

Øvrige forkortelser

ex: Eksemplar (-er)

h: Hørt

lok.max (>n): Lokalitetsmaksima, største obs på lokaliteten (større end det angivne antal n).

medd: Meddelt, meddeler

obs: Observation

p!t: Plantage

rmk: Ringmærket

MEDARBEJDERE VED RAPPORTEN

Preben Bach PB

Tornbladvej 23, 8600 Silkeborg, 86 84 52 58
prebenbach@hotmail.com
Natravne, sejlere, skrigefugle.

Ursula Burmann UBM

Axel Munchs Vej 67, 8550 Ryomgård
uburmann@mail.dk
Falke, sangere, fluesnappere.

Jørgen S. Christensen JSC

Carl Plougs Vej 4, 8230 Åbyhøj, 86 25 45 26
jorgen.staarup.christensen@arlafoods.com
Lappedykkere, Strandskade-Vibe, alkefugle

Mogens Erlandsen MER

Højmarksvænget 83, 8600 Silkeborg, 86 80 49 06
mogens@biostat.au.dk
Dykænder, duer.

Henning Ettrup HET

Udgården 6, Lading, 8471 Sabro, 86 94 96 06
heettrup@post6.tele.dk
Lommer, svaner, gæs, Gravand, Mandarinand, Spidsand-Skeand, spætter.

Ole Gylling-Jørgensen OGJ

Byagervænget 48, 8330 Beder, 86 93 00 26
ogylling@hotmail.com
Korrektur, fotos.

Carsten Høeg CHØ

Wilstersgade 26 1.th., 8000 Århus C, 86 11 45 59
carsten.hoeg@teliamail.dk
Rovfugle, ryler, kjoever, terner, ugler.

Erik Hørning EHØ

Godthåbsgade 17, 8000 Århus C, 86 13 51 94
Hønsfugle, Trane.

Peter Lange PLA

Thujavej 16, 8464 Galten, 86 95 03 41
peterlan@post6.tele.dk
Skarv, storkefugle, Pibeand-Gråand, måger, Vandstær, pattedyr, krybdyr, padder.

Arne Bo Larsen ABL

Axel Munchs Vej 67, 8550 Ryomgård
abl@c.dk
Stormfugle, lærker, svaler, pibere, drosler.

Ole Lilleør OLI

Mageløs 4, st.th., 8800 Viborg, 86 62 80 32
oli@postman.dk
Mejser, spurve-værlinger, sommerfugle, vejr, layout, figurer.

Flemming Nielsen FNI

Hjelmagerparken 480, 8541 Skødstrup, 86 97 96 91
flemming.holmslykke@get2net.dk
Skalleslugere, Brushane-Thorshane, Gøg, Stær.

Anders Rasmussen AR

Askehaven 8, 8500 Grenaa, 87 58 02 56
skindbjerg@wanadoo.dk
Silkehale, tornskader, kragefugle.

Jan Sielemann JSI

Hulvejen 21, Høbjerg, 8500 Grenaa, 86 33 14 49
Vipstjerter, smådrosler, Pirol.

BIDRAGYDERE 2002

AAR	DOF Århus Amt	HLL	Henning Lykke Larsen, Risskov	MHH	Martin Høj Hansen, Århus
ABL	Arne Bo Larsen, Ryomgård	HLÆ	Henrik Læssøe, Odder	MHO	Margit Hove, Hinnerup
ABU	Arne Bo Larsen og Ursula Burmans, Ryomgård	HP	Hans Pinstrup, Horsens	MHR	Mikkel Rasmussen, Års
AGD	Anne Grete Dylmer, Skarresø	HSK	Hans Skov (Storkegruppen)	MIK	Michael Anker, Åbyhøj
AHM	Anders H. Madsen, Viby	HST	Henrik Stenholt, Linå	MJH	Morten Jenrich Hansen, Viby J
ANB	Anders Bojesen, Åbyhøj	HYD	Henriette Yde, Skanderborg	MST	Mogens S. Jensen, Pindstrup
APN	Anni & Peter Nielsen, Hinnerup	IHS	Iben Hove Sørensen, Århus	MW	Mick Woods, Odder
AR	Anders Rasmussen, Grenå	IBG	Inge B. Gudnitz, Mariager	MWH	Mogens Wedel-Heinen, Samsø
AS	Albert Schmidt, Frøstrup	IZN	Inger & Ivan Zink-Nielsen, Højbjerg	NH	Niels Hannow, Søvind
AWM	Andreas W. Mønsted, Bryrup	JBA	Jørgen Ballegaard, Bryrup	NPB	Niels Peter Brøgger, Ikast
BGO	Bjarne Golles, Brabrand	JCN	Jalmer Clod Nielsen, Silkeborg	OBV	Ole Bøgh Vinther, Århus
BJS	Bjarne Boye Sørensen, Grenå	JDK	Jan Drachmann Kristensen, Århus	OEH	Ole Emil Hansen, Spentrup
BKR	Benny Kristensen, Øster Bjerregrav	JG	Jens Gregersen, Vorsø	OGJ	Ole Gylling-Jørgensen, Beder
BLA	Berit Lanter, Assentoft	JJI	Jens Jacob Iversen, Brabrand	OJE	Ole Jensen, Hasselager
BRA	Birger Rasmussen, Venning	JJJ	Jens Jørgen Jensen, Skanderborg	OLI	Ole Lilleør, Viborg
BRS	Bo Ryge Sørensen, Silkeborg	JKI	Jens Kirkeby, Ry	PAN	Per Andersen, Århus
BSN	Birgitte Skjold Nielsen, Samsø	JKL	Joy Klein, Balle	PBC	Palle Carslen, Skødstrup
CEM	Carl Erik Mabech, Højbjerg	JLY	Jørn Lykkegård, Århus	PCL	Preben Clausen, Højbjerg
CHJ	Christian A. Jensen, Tåstrup	JMU	Jens Muff Hansen, Bryrup	PEN	Poul Erik Niebuhr, Silkeborg
CHØ	Carsten Høeg, Århus	JOP	Jørgen Pedersen, Odder	PEØ	Poul Erik Østergaard, Beder
CO	Carsten Olsen, Grenå	JPA	Jørgen Pagter, Randers	PGH	Per G. Henriksen, Herskind
CSS	Carsten S. Sørensen, Hobro	JPL	Jens Peter Lomholt, Feldballe	PHA	Peter Hahn, Mårslet
DBC	David B. Collinge, Roskilde	JSA	Jacob Sterup, Gislev	PHJ	Peter Hjedts, Foldby
DD	Morten D. D. Hansen, Feldballe	JSC	Johan Schnack, Hornslet	PKH	Peter Kanne Hansen, Grenå
DSA	Dubbeld Samplonius, Tranbjerg	JSC	Jørgen S. Christensen, Åbyhøj	PLA	Peter Lange, Stjær
EBJ	Erik Bisballe Jensen, Silkeborg	JSK	Jens Søren M. Krag, Rønne	PNI	Peter Nielsen, Hinnerup
EDY	Hans Erik Dylmer, Brabrand	JSW	Jørgen Wiwe, Solbjerg	POE	Peter Østergaard, Skanderborg
EO	Erik Overgaard, Tåstrup	JW	Jesper Windeløw, Århus	PST	Peter Styrbæk, Fussingø
ERH	Ernst Hjøllund, Silkeborg	JØO	Jan Østerby Olesen, Ikast	PWB	Per Wessel Buchwald, Viborg
EZ	Elias Zachariae, Åbyhøj	KA	Kaj Abildgaard, Sønderborg	RAH	Rita & Allan Hazell, Egå
FAJ	Finn A. Jensen, Århus	KBF	Klaus Bertram Fries, Brabrand	RDN	Rasmus Due Nielsen, Viby J
FBC	Freddy B. Christiansen, Århus	KEB	Keld Bakken, Varde	RKO	Ralf Kofoed, Hornslet
FDØ	Hjemmesiden Fugle og Dyr i Østjylland (nedlagt)	KEH	Keld Henriksen, Åbyhøj	RSA	Regnar Samsø, Gjerrild
FF	Finn Frandsen, Århus	KJ	Kira Marie Jakobsen, Århus	RSN	Rune Sø Neergaard, Brabrand
FFA	Flemming Falk, Floes	KMO	Klaus Malling Olsen, Brønshøj	SAL	Svend Aage Linderstrøm, Solrød Strand
FLU	Flemming Lundberg, Århus	KNP	Knud Pedersen, Skagen	SDy	Svend Dybkjær, København
FNI	Flemming Nielsen, Løgten	KUC	Kurt B. Christensen, Esbjerg	SFP	Stig Frøjk Pedersen, Silkeborg
FOX	Tony Fox, Nimtofte	KW	Kurt Willumsen, Uldum	SHØ	Søren Højager, Århus
FRO	Frits Rost, Viborg	KAA	Kim Aaen, Risskov	SKA	Søren Kaas, Langå
FSV	Frank Svensson, Anholt	LAM	Lars H. Mortensen, Hjørring	SOT	Svenning Ottesen, Skanderborg
GGU	Georg Guldvang, Viby	LBO	Lars Borup, Brabrand	SSK	Søren Skriver, Stavtrup
GWA	Gunnar Wahlgreen, Silkeborg	LBØ	Lars Bøgh, Århus	STA	Stinne Aastrup, Viborg
HAC	Hans Christophersen, Skørping	LEB	Leif Brauer, Skodsborg/Samsø	SØP	Søren Poulsen, Århus
HAG	Henning & Anna Gøtzsche, Rønne	LFT	Lene Fogh Tanderø, Beder	TA	Tim Andersen, Brøndby
HBA	Henrik Gerner Baark, Sorø	LM	Lars Mogensen, Tjele	TBA	Torsten Balsby, USA
HBP	Hans Jørgen Bruun Pedersen, Risskov	LPJ	Lars P. Johansson, Ommestrup	TBN	Thomas Buus Nielsen, Viborg
HBØ	Henrik Böhmer, Barrit	LTP	Lars Tom-Petersen, Randers	TBR	Thorkild Brandt, Tindbæk
HET	Henning Ettrup, Lading	LTR	Lars Thorhauge Rask	TEH	Thomas Eske-Holm, Århus
HHE	Henning Heldbjerg, København	LUR	Lars Ulrich Rasmussen, Foldby	TKC	Thomas K. Christensen, Rønne
HKA	Hanne Kapala, København	MAA	Marianne Aamann, Højbjerg	TN	Torben Nielsen, Hadsund
		MAN	Mari-Ann Nørgaard, Kolt	TQA	Torben Quist Andersen, Rudkøbing
		MDE	Mark Desholm, Trige	UBM	Ursula Burmann, Ryomgård
		MER	Mogens Erlandsen, Silkeborg		
		MHA	Mark Hammond, Århus		

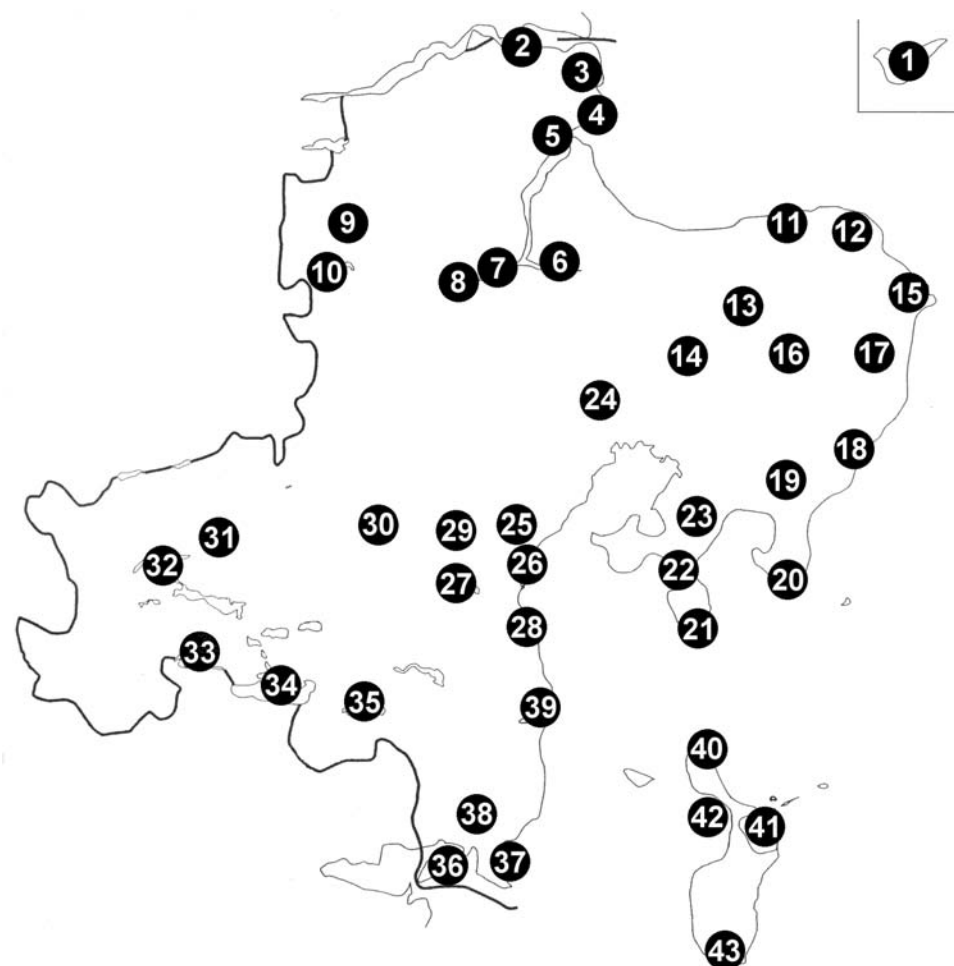
ARTSINDEX

Fuglearter og racer omtalt i denne rapport. Ved andre arter omtalt i de seneste 10 år angives et årstal for, hvornår en observation senest har været omtalt (ved SU-arter kun godkendte observationer, undslupne burfugle frasorteret). Se også artslisten på DOF-Århus Amts hjemmeside: www.dofaarhus.dk.

Aftenfalk 31	Gravand 19	Islom 9 (2001)
Agerhøne 33	Græshoppesanger 75	Jagtfalk (1997)
Alk 56	Grønbenet Rørhøne 34	Jernspurv 71
Allike 85	Grønirisk 89	Karmindompap 93
Almindelig Gul Vipstjert 68	Grønsisken 90	Kernebider 94
Almindelig Kjove 50	Grønspætte 62	Kirkeugle 59
Almindelig Ryle 41	Grå Fluesnapper 80	Klyde 35
Almindelig Skråpe (2001)	Gråand 20	Knarand 20
Amerikansk Skarveand (2001)	Grågås 16	Knopsvane 13
Atlingand 21	Grågås x Canadagås 17	Knortegås 18
Biæder 62 (2000)	Gråkrage 86	Kongeederfugl 23
Bjergand 23	Gråmåge 53	Kongeørn 30
Bjergirisk 90	Gråsisken 91	Kornværbling 95
Bjerglærke 64	Gråspurv 87	Kortnæbbet Gås 16
Bjergpiber 68	Gråstrubet Lappedykker 11	Korttået Lærke (2001)
Bjergvipstjert 69	Gul Vipstjert 68	Korttået Træløber 83
Blisgås 16	Gulbug 77	Krikand 20
Blishøne 34	Gulhovedet Gul Vipstjert (1993)	Krumnæbbet Ryle 41
Blå Kærhøg 28	Gulirisk 89	Kuhls Skråpe (2001)
Blåhals 71	Gulspurv 94	Kvækerfinke 88
Blåmejse 82	Gærdesanger 77	Kærløber 42
Bogfinke 87	Gærdesmutte 70	Kærsanger 76
Bomlærke → Kornværbling	Gøg 59	Landsvale 65
Bramgås 17	Halemejse 81	Laplandsværbling 94
Broget Fluesnapper 80	Halsbåndstroland (2000)	Lille Flagspætte 63
Brushane 42	Havesanger 78	Lille Fluesnapper 80 (2001)
Bynkefugl 72	Havlit 24	Lille Kjove 50
Bysvale 65	Havterne 55	Lille Kobbersneppe 44
Canadagås 17	Havørn 27	Lille Korsnæb 92
Damklire (2001)	Hedehøg 29	Lille Lappedykker 10
Digesvale 64	Hedelærke 63	Lille Præstekrave 36
Dobbeltbekkasin 43	Hjejle 37	Lille Regnspove 45
Dompap 93	Hortulan 94	Lille Skallesluger 25
Drosselrørsanger 77	Huldue 57	Lille Skrigeørn 30
Duehøg 29	Husrødstjert 72	Lille Stormsvale (1997)
Dværgfalk 32	Husskade 84	Lomvie 55
Dværgmåge 51	Hvepsevåge 26	Lunde 57
Dværgryle 40	Hvid Stork 13	Lundsanger 78
Dværgterne 55	Hvid Vipstjert 69	Lysbuget Knortegås 18
Ederfugl 23	Hvidbrynet Løvsanger (2001)	Lærkefalk 32
Engpiber 66	Hvidklire 47	Løvsanger 79
Engsnarre 34	Hvidnæbbet Lom 10	Mallemuk 12
Enkeltbekkasin 43	Hvidsisken 91	Mandarinand 19
Fasan 33	Hvidvinget Korsnæb 91	Markpiber 66
Fiskehejre 13	Hvidvinget Terne (1999)	Mellemkjove 50
Fiskeørn 30	Hvinand 24	Middelhavssølvmåge (1999)
Fjeldvåge 30	Hærfugl 62	Misteldrossel 75
Fjordterne 54	Hættemåge 51	Mosehornugle 60
Flodsanger 75	Høgesanger (1995)	Mudderklire 49
Fløjsand 24	Indisk Gås (2000)	Munk 78
Fuglekonge 79	Isabellatornskade (1994)	Mursejler 60
Fuglekongesanger (1996)	Isfugl 61	Musvit 82
Gransanger 79	Islandsk Ryle 39	Musvåge 30

- Mørkbuget Knortegås 18
 Nathejre (1998)
 Natravn 60
 Nattergal 71
 Natugle 59
 Nilgås (1997)
 Nordisk Lappedykker 11
 Nordlig Gul Vipstjert 68
 Nøddekrige 85
 Odinshane (2000)
 Perleugle (1999)
 Pibeand 19
 Pibesvane 14
 Pirol 83
 Plettet Rørvagtel 33
 Pomeransfugl (2001)
 Pungmejse 83
 Ravn 86
 Ride 53
 Ringdrossel 73
 Ringdue 57
 Rosenstær (1997)
 Rovterne (2000)
 Rustand (2001)
 Rød Glente 27
 Rødben 47
 Rødhals 71
 Rødhovedet And (1999)
 Rødrygget Svale (1997)
 Rødrygget Tornskade 84
 Rødstjert 72
 Rødstrubet Lom 9
 Rødstrubet Piber 67
 Rødtoppet Fuglekonge 80
 Rørdrum 13
 Rørhøg 28
 Rørsanger 76
 Rørspurv 95
 Råge 85
 Sabinemåge (2001)
 Sandløber 40
 Sangdrossel 74
 Sanglærke 64
 Sangsvane 14
 Savisanger 76
 Sildemåge 52
 Silkehale 70
 Silkehejre (1997)
 Sivsanger 76
 Sjagger 74
 Skarv 12
 Skeand 21
 Skestork (2001)
 Skovhornugle 60
 Skovpiber 66
 Skovsanger 78
 Skovskade 84
 Skovsneppe 44
 Skovspurv 87
 Skægmejse 80
 Skærpiber 67
 Slangeørn (1996)
 Slørugle 59
 Snespurv 94
 Sodfarvet Skråpe 12
 Solsort 73
 Sort Glente 27
 Sort Ibis (1995)
 Sort Stork 13 (2001)
 Sort Svane 14
 Sortand 24
 Sortgrå Ryle 41
 Sorthalset Lappedykker 11
 Sorthovedet Måge 50
 Sortklire 46
 Sortkrage 85
 Sortmejse 82
 Sortrygget Hvid Vipstjert 69
 Sortspætte 62
 Sortstrubet Bynkefugl 72
 Sortstrubet Lom 9
 Sortterne 55
 Spidsand 21
 Splitterne 54
 Spurvehøg 29
 Spætmejse 82
 Stenpikker 73
 Stenvender 49
 Steppehøg 29
 Stillits 89
 Stor Flagspætte 63
 Stor Hornugle 59
 Stor Kobbersneppe 44
 Stor Korsnæb 92
 Stor Præstekrave 36
 Stor Regnspeve 45
 Stor Skallesluger 26
 Stor Stormsvale (1995)
 Stor Tornskade 84
 Storkjove 50
 Stormmåge 52
 Storpiber (2001)
 Strandhjejle 38
 Strandskade 34
 Stribet Ryle (2000)
 Stær 86
 Sule 12
 Sumpmejse 81
 Svaleklire 48
 Svartbag 53
 Sædgås 15
 Søkonge 57
 Sølvhejre (1998)
 Sølvmåge 52
 Taffeland 22
 Tamdue 57
 Tejst 56
 Temmincksryle 40
 Thorshane (1997)
 Tinksmed 49
 Toplærke (1999)
 Topmejse 81
 Toppet Lappedykker 10
 Toppet Skallesluger 25
 Tornirisk 90
 Tornsanger 77
 Trane 34
 Tredækker 44
 Triel (2001)
 Troldand 22
 Træløber 83
 Tundrasædgås 16
 Turteldue 58
 Tyrkerdue 58
 Tårnfalk 31
 Vagtel 33
 Vandrefalk 32
 Vandrikse 33
 Vandstær 70
 Vendeals 62
 Vibe 38
 Vindrossel 74
 Ørkenfinke 93

HVOR LIGGER DET?

Et udpluk af amtets fuglelokaliteter: 1) Anholt 2) Mariager Fjord, Treskelbakkeholm 3) Overgårds marker/dige, Bjerre Byvejle, Hulmade 4) Eskeplet, Sødringholm Strand, Mellempoldene 5) Råby Kær/Odde, Demstrup Vase 6) Grund Fjord, Hollandsbjerg 7) Drastrup Enge, Dronningborg Bredning 8) Randers, Gudenåparken/Vasen, Hornbæk Enge 9) Bjerregrav Mose 10) Fussingø 11) Bønnerup Strand 12) Gjerrild Nordstrand 13) Dystrup-Ramten Søer 14) Vallum Sø 15) Fornæs, Karlby/Sangstrup Klint 16) Kolindsund 17) Grenå Enge 18) Glatved Strand, Rugård 19) Stubbe Sø 20) Ahi Hage, Øer/Hassensør, Gåsehage 21) Helgenæs, Sletterhage 22) Begtrup Vig 23) Mols Bjerge, Strandkær 24) Mørke Kær 25) Egå Enge 26) Århus, Risskov 27) Brabrand Sø, Dødeå Enge, Årslev Engsø 28) Moesgård 29) Kasted-Geding Mose 30) Lading Sø 31) Sminge Sø 32) Silkeborg Vesterskov 33) Salten Langsø 34) Mossø 35) Skanderborg Sø 36) Alrø, Lerdrup Bugt 37) Gyllingnæs, Kalsemade 38) Åkær, Amstrup Enge 39) Assedrup Enge, Norsminde Fjord, Kysing Fjord, Kysing Næs 40) Issehoved, Kragemosen 41) Stavns Fjord, Hesselholm, Barnekold, Besser Rev, Øster Hedekrog 42) Vester Hedekrog 43) Vesborg Fyr, Brattingsborg Skov.